GEORGE ȘERBAN

TURNIRUL

facla

GEORGE ŞERBAN

TURNIRUL

EDITURA FACLA
Timişoara, 1987

1

Binele și răul fug mereu în urmă, fug ținîndu-se de mînă, îndepărtîndu-se cu pasul mărunt, iute și sigur al fiecărei clipe în timpul asupra căruia nu am nici o putere. Acolo, în spate, se adună întruna, indestructibile dar și ireparabile, merite și vinovății, omagii și umilințe, victorii și înfrîngeri, fidelități și trădări... Istoria lor — trecutul, al meu, chiar *al meu!* așa cum l-am lăsat să se întîmple. Destinul clipelor este de a deveni minuscule tușe pe un tablou așezat sub sticlă. Corecturile sînt interzise! Doar privirea, fatal bolnavă de iluzie...

Încep lunecarea pe sticla tabloului ca pe gheața unui patinoar...

O seară de vineri dintr-un tîrziu de octombrie ploios, peronul unei gări mari, cenușiul pestriț al călătorilor de ocazie și de două ori pe zi, valize, genți burdușite, pungi de plastic făcînd reclamă unor cuvinte străine, balonseide în eterna gamă dintre crem și bej, hanorace cu buzunare aplicate, fermoare lucitoare și epoleți, pardesie austere și elegante, trenciuri, o pufoaică de ceferist, decolorată și pătată de unsoare, aburul albicios ieșit din nările monstrului obosit și învăluind acum întreg peisajul, dîndu-i parcă un dram de patină. Mă desprind din mulțimea încremenită ca într-un muzeu al figurilor de ceară, încep să mă mișc. Eu, eroul-narator, vocea care va monologa de-acum pe sute de pagini, ițind un fictiv prezent din *era, a fost, s-a întîmplat cîndva...*

Pas grăbit, morgă de om apăsat de griji. Din nou, după numai patru luni de la absolvire, în orașul studenției. Un ciudat sentiment de vinovăție și blazată siguranță, o emoție potolită și tristă, ca la întîlnirea întîmplătoare a iubitei părăsite astăvară. Nevoia de a clipi des și energic pentru a evita o confuzie de timpuri: nu, nu mă întorc din vacanță, odaia Suzanei Greceanu nu mă mai așteaptă! Pe aici, cu excepția unuia singur, rosturile mele s-au încheiat.

Printre norii întunecați și grei de apă — dîre de lumină albă și rece. În cel mult o jumătate de oră, urma să se întunece deplin. Nu însă întunericul mă îngrijora, ci eventualitatea unei noi reprize de ploaie. Socotind că o umbrelă rămasă de la bunicul ar fi scăzut inevitabil din „șarmul" ținutei, mă lăsasem în seama norocului. Și a neliniștii: burțile acelea negre ca fundurile unor saci cu păcură amenințau să coboare de la sublim la ridicol momentul mult așteptat. Ud și zgribulit dinaintea ei! Dezolant. Firescul ar fi devenit nu doar prozaic, ci de-a dreptul vulgar. Un fiasco lamentabil după patru luni de așteptare și o după-amiază de ireprimabile temeri. Gustul ei pentru pedanterie și rafinament vestimentar luase proporții de blestem, imun la constanta și dreapta revoltă a orgoliului: pardon, domnule Gabrea, nici chiar așa, doar nu mergi s-o cucerești! Deși, arătînd pe placul ei, adică elegant și spilcuit ca o vedetă de cinema la primirea Oscarului, de, recompensele n-ar fi întîrziat să . . .

Aproape cinci sute de kilometri în picioare, pe culoarul vagonului, deși de la o vreme se iviseră locuri libere. Păstrasem astfel dunga ireproșabilă a pantalonilor de stofă gri. Un sacou de catifea bleumarin atent curățat de scame, cămașă albă, apretată și o cravată de un albastru stins, cu reflexe metalice. Sobru, de o eleganță simplă și cuminte, cît să nu-i contrazic flagrant aristocraticele pretenții. Balonseidul de culoarea untului și geanta „diplomat", neagră, voluminoasă și cu încuietori lucitoare, îmi dădeau cuvenita prestanță de intelectual serios, așezat pe treabă, demn de încredere și responsabilități. Luxoasa valijoară trebuia totuși lepădată grabnic, înainte de a-i fi trezit inevitabilul zîmbet dulce-malițios: „Te-ai și îmburghezit, *mon ange!*".

Jenă. O revoltă surdă și neputincioasă, revărsată în graba pașilor. Intelectualul cu ștaif, grav, scrobit, tras la patru ace, . . . făcînd indecente salturi peste băltoacele nimerite în cale. Mă ambiționasem să-mi doresc și un mic succes de prezență fizică: poftim, adu-ți aminte că pot seduce nu numai prin

epistole tandre și inteligente... Vanitatea se pretindea rănită — pustiul celor patru luni de despărțire îmi trezea temeri obscure, îndemnîndu-mă la concesii. Oricît de optimist aș fi judecat realitatea (șapte telefoane, tot atîtea scrisori și o ilustrată, totuși!), nu mă mai puteam amăgi cu certitudinile din iunie. În acest răstimp a fost singură, departe, a călătorit la mare și la munte, s-a întors în spațiul pe care dispariția mea l-a făcut mai complicat și mai agresiv. Imposibil ca locul meu, rămas în aparență vacant, să nu fi trezit deja planuri și ambiții „războinice". Ochii care nu se văd... nu pot fi înlocuiți de cuvinte, scrise ori șoptite, sub pavăza palmei, în microfonul telefonului.

În ciuda norilor amenințători, am ignorat toate florăriile, făcînd un lung ocol pînă în piața centrală a orașului. Și mai grav decît o mutră plouată (la propriu) mi se părea un buchet din resturi veștejite. Nu doar că iubea mult florile, dar era în stare să țină savante lecții despre soiuri, variante străine și autohtone, reguli de întreținere și, mai ales, de aranjare. Îmi repetase de cîteva ori, cu multă convingere: dacă n-ar fi reușit la examenul de admitere, s-ar fi angajat florăreasă. Horticultura n-o tentase niciodată, avînd marele dezavantaj de a se practica la țară. Nostalgia Florăriei ca Eden pierdut revenea însă aproape constant în clipele de restriște, atunci cînd rigorile filosofiei îi deveneau insuportabile. Nu pierdea, apoi, prilejul de a face dintr-o floare obiectul unei meditații filosofice. Privind, de pildă, la buchetul oferit de mine și de care, fără excepție, îmi era jenă: „Le vezi, Ștefane? Ce simple și ce infinite pot fi! Bucuria lor este o aventură, trăită doar de inițiați în plenitudinea ei, asemenea muzicii, ceilalți, majoritatea, mulțumindu-se cu simpla și vulgara excitare a retinei. Florăresele japoneze fac șase ani de școală pentru a învăța ikebana. Adică, arta aranjării florilor... cu dragoste. Șase ani! O facultate de medicină, îți dai seama?!" Îmi dădeam, cum să nu, dar mă grăbeam să deplasez discuția dintr-un domeniu în care eram nu doar absolut novice, dar și absolut neinteresat. Și o făceam, cel mai adesea, începînd să-i invidiez pe asiatici pentru norocul lor de a nu fi suferit impactul raționalismului, păstrînd astfel o relație mai directă cu realitatea, nemijlocită de blestematele abstracții logico-matematice. Idee pe care, știam, o gusta mereu cu plăcere. Intrînd însă pe terenul filosofiei, rămîneam eu singur. Nu suporta conversațiile abstracte și nici nu citea filosofie mai mult decît strictul necesar pentru examene. O singură dată am reușit s-o corup, aducîndu-i, după o prealabilă reclamă, *Le Rire*. A pufnit-o rîsul: „Îți bați joc de mine! Eu abia reușesc să

parcurg bibliografia de anul întîi şi tu îmi vii cu cea de anul patru . . .“ A luat-o, totuşi. Peste o săptămînă mi-o restituia, arătîndu-mi şi un plic de fişe: „În anul patru, voi fi expertă în Bergson!“ Intuiţionismul ne prilejuia astfel prima conversaţie autentic filosofică. Şi ultima. Crezînd că i-am ghicit gîndurile, am ispitit-o cu *Traité du désespoir* al lui Kierkegaard. Refuz categoric. Prea mult! Nici argumentul raritătii volumului n-o convinse: „Nu-mi trebuie, ştiu tot ce vrea să spună. Dacă ai făcut budismul bine, existenţialismul ţi se poate părea şi o parodie eşuată. Prefer o carte de poezie. Mallarmé, *par exemple* . . .“

Despre flori, în schimb, ar fi vorbit la nesfîrşit. Nu avea decît vagi cunoştinţe de ikebana, dar era uluitor ce reuşea să facă din cîţiva lujeri şi o crenguţă. Întorcîndu-mă de la o practică de vară, am trecut pe la cămin. Negăsind-o, i-am lăsat la o colegă de cameră un buchetel din spice şi flori de cîmp. Seara, spălat, ferchezuit, dornic s-o revăd după o absenţă de o săptămînă, m-am prezentat s-o scot în oraş. Fericită, mîndră, nerăbdătoare, m-a pus să escaladez zidul pentru a-i vedea opera de pe masă. Locuia la parter, încît n-a fost totuşi peste puteri să zăresc ceea ce reuşise să construiască într-un vas plat, un fel de tipsie mică de lut negru, din spice, cîteva pietre şi acele umile flori de cîmp. Un aranjament frumos şi interesant. Mi-am exprimat admiraţia şi ea n-a pierdut prilejul de a-şi plasa ideea favorită: „Dacă ai şti să priveşti, ceea ce am făcut eu acolo ţi-ar spune mai mult decît zece tratate de filosofie!“

Nu-i puteam duce orice floare, mai ales la ziua ei de naştere. Spre norocul meu, sectorul de flori al pieţei centrale era animat. Aşa cum şi mizasem: în ciuda întunericului, nu era decît ora şase a serii. Adică exact ceasul dinaintea vizitelor galante, cînd se tîrguieşte protocolarul buchet. Perechi elegante, dichisite, parfumate şi inşi singuratici ca mine, se foiau, fără prea mare grabă, pe culoarele largi dintre mesele de beton. Un serios impediment: cele cîteva neoane din înaltul halei împrăştiau o lumină slabă şi mohorîtă, suficientă pentru a cerceta cartofii sau ceapa, nu însă şi florile. Dacă pretenţiile depăşeau criteriile mărimii şi soiului. Şi ale mele depăşeau. Ce să aleg? Multe tufănele, crizanteme plăpînde, dalii mari dar inestetice, cîrciumărese ofilite, cîţiva trandafiri debili. Mă cuprinse curînd deznădejdea. Într-un colţ, totuşi, ignorat de cumpărători — omul predestinat să mă salveze. Bătrîn, uscat, obosit şi melancolic, cu şăpcuţă albastră de jocheu pe vîrful capului, oferea fără succes crizanteme din soiuri curate. Preţurile făceau gol

dinaintea mesei lui. Am comandat cu ostentativă dezinvoltură, plimbînd o privire de nabab peste marfa policromă: „Vreau douăzeci şi unu de fire. Şapte *Majestic,* şapte *Monsieur Vallet* şi şapte *Turner* . . .“ „Poftim?! Ce-aţi spus?“ M-am simţit ridicol şi i-am arătat cu degetul. Nu avusese norocul de a o cunoaşte pe ea.

Un buchet aşa cum îl imaginasem la plecarea de acasă: mare, asortat, optimist. Cîte o floare pentru fiecare an. Şapte crizanteme uriaşe, de un alb strălucitor, povestind despre imaculata copilărie. Şapte fire galbene şi calde ca obrazul unei chinezoaice — o pubertate lungă, melancolică şi indecisă. În sfîrşit, şapte creaţii ale domnului Vallet, mari, catifelate, de un roşu de purpură, pentru adolescenţa care se sfîrşea. Strecurîndu-mă prin mulţimea de pe trotuar, aveam tot timpul impresia că oamenii, fără excepţie, mă privesc şi înţeleg. Buchetul acela enorm mă trăda cu nerușinare, mărturisind despre mine mai mult decît aş fi reuşit chiar atîrnîndu-mi o pancartă de gît. Îmi simţeam însă inima uşurată de grija florilor, perspectiva ploii nu mă mai apăsa, tramvaiul lăsîndu-mă la cîţiva paşi de bloc, astfel încît aveam puterea şi cheful să le sfidez privirile: „Da, aţi priceput bine, aşa este . . . chiar aşa! Ei, şi? Invidiaţi-mă, vă rog! Ce n-aţi da să fiţi acum în locul meu . . .“

Etajul opt al unui bloc turn. În faţa uşii de un crem murdar, cu numărul 30 gravat în plastic alb, apăsînd pe butonul soneriei. Aranjîndu-mi emoţionat cravata, gulerul balonseidului, căutînd cea mai reuşită poziţie pentru braţul ce ţinea buchetul de crizanteme albe, galbene şi roşii. Un nod dureros în gît, respiraţia pierzîndu-şi definitiv ritmul. La cîţiva paşi, invizibilă încă . . . Miruna.

Îmi deschise Silvia Metea, colega cu care împărţea garsoniera şi, odată cu ea, năvăli în holul blocului un mic hohot polifonic de rîsete. Invitaţii! Descoperindu-mă, colega de cameră şi de grupă a Mirunei avu o reacţie ciudată: căscă ochii mari, întredeschise gura inspirînd brusc şi puternic şi rămase preţ de trei-patru secunde aşa. Mă aşteptam la uimire, şi încă una plăcută, nicidecum la stupoare. Dorisem să-i produc Mirunei o surpriză prin apariţia mea în seara zilei sale de naştere. Ea nu mă invitase, socotind, pesemne, că nu merita să mă obosesc cinci sute de kilometri pentru un prilej atît de mărunt, eu mă pretinsesem în ultima scrisoare foarte bolnav, tocmai spre a

îndepărta orice bănuială. Pentru ambele chiriaşe ale garsonierei, apariţia mea neaşteptată trebuie să fie un fericit *coup de théâtre*. Silvia reacţiona totuşi, spre nedumerirea mea, ca la un *coup de foudre*. Ieşi din nemişcare strîngînd pleoapele, de parcă ar fi încercat să nu mă mai vadă, şi dădu drumul aerului într-un oftat necăjit. La salutul meu vesel, se dădu la o parte şi-mi spuse cu voce stinsă, păstrînd ochii închişi:

— Haide, intră...

Contrariat, dar incapabil, în starea mea de emoţie şi surescitare, să duc vreun gînd suspicios pînă la capăt, am pătruns cu pas drept şi mîndru în antreu. Sosisem *eu*, scumpul lor rege! Prietenul mai mare, iubit de-o parte şi adorat de cealaltă. Venisem cu flori frumoase şi cadouri delicate. (Pentru Silvia cumpărasem trei trandafiri şi aveam în geantă un volum de poezii pe care şi-l dorea de mult.) Cu veşminte alese şi poftă de chef. M-am şi grăbit să remarc, cu suverană bună-dispoziţie:

— Dar aici e bairam în toată regula, scumpa mea!

Silvia mă privi lung, încercă fără succes un zîmbet, mă sărută grăbită pentru trandafiri şi-mi strînse scurt încheietura mîinii, într-un fel cald, camaradesc, de parcă ar fi vrut să mă îmbărbăteze: curaj, prietene! Gestul ei neaşteptat mă făcu să tresar şi să trec instantaneu de la relaxare şi bună dispoziţie, la o dureroasă încordare. Fără să scoată un singur cuvînt, merse la uşa ce dădea în cameră şi o strigă pe Miruna. Se întoarse către mine şi deschise gura pentru a-mi spune, în sfîrşit, ceva, dar clipa fatalei prăbuşiri se petrecuse deja şi, după mărturisirea ei de mai tîrziu, albisem şi tremuram.

Îl zărisem prin uşa întredeschisă. Stătea comod în fotoliul îmbrăcat în catifea grena şi privea spre stînga. Relaxat, surîzînd în felul lui subţire, fals, chipurile inteligent, ochii îngustaţi de parcă ar fi savurat o adîncă şi reconfortantă linişte interioară, bărbia uşor împinsă înainte pentru a întinde mica guşă ce-i trăda şi ea, ca şi multe altele, vîrsta. Asistentul Petre Drăguţ, fostul meu dascăl de etică. Omul menit să-mi dezlege sensurile adevărate ale Binelui, Dreptăţii, Datoriei... şi care nu reuşise să-mi dezvăluie decît nemărginirea urii. Ca un animal pofticios, pusese ochii pe frumoasa şi delicata studentă Miruna P. şi nu se lăsase pînă ce nu şi-o făcuse amantă...

(Clic! Atît, o cîtime de secundă paletele diafragmei s-au retras şi, prin fanta vremelnic iscată, s-a zărit deja... *drama*.

Barocă şi clasică, romantică şi .. fără soluţie. Urmează „deveioparea" ei: *povestea.* Confesiune subiectivă şi sentimentală într-un tîrziu de eră super-para-ultra-extra-raţională ... Eroarea este colosală: de un secol şi mai bine, pasiunea se cercetează doar moartă, ţinută de toartă ... pusă sub microscop, privită prin dioptrii de miop ... Masca „detaşării" — costumaţie obligatorie! *Hernani* ... ehe, a fost cîndva, s-a „maturizat" de-atunci literatura ... în curînd va da semne de senilitate şi o vom scoate discret la pensie, ... lăsînd filmului şi benzii desenate locul părăsit de carte. Pasiunea la douăzeci şi patru de ani spusă ca la douăzeci şi patru de ani ... fără ochelari fumurii şi morgă de iceberg inteligent şi sastisit ... — Eroare: implicarea în afirmaţie este un delict de les-continent! — Totuşi, sentimentul este fatal romantic, lipsit de măsură şi modestie ... — Nu contează, ironia pe toate le înregimentează!

De la Descartes şi Spinoza la Bachelard şi Althusser — o singură ambiţie: să ne adunăm în intelect ... că acolo-i un frig select! *Ce qui n'est pas réductible à l'idée n'a pas d'existence!* Ca să scăpăm de suspans şi de orice balans ... să ne fie creierul maşinărie şi sentimentul jucărie ... Categoric! Simţirea răstignită, frumos şi pe îndelete, pe crucea conceptului ... Şi dacă Malraux are totuşi dreptate în esenţă şi greşeşte numai în formă? Iarna din sufletul europeanului trebuie să sfîrşească odată, dar nu într-o primăvară mistică, reinventînd deci o soluţie vulnerabilă, incapabilă şi prea de multe ori deplorabilă. (Excesul raţionalist-scientist este, cu siguranţă, şi o urmare a celui religios!) N-ar fi mai bine să credem: secolul douăzeci şi unu va fi romantic, sentimental şi subiectiv sau nu va fi deloc?)

— Ştefane, ce dracu, nu fi copil! îmi strigă Silvia în şoaptă şi mă prinse iarăşi de încheietura mîinii. Îşi petrecu apoi celălalt braţ pe după mijlocul meu şi mă împinse uşor în bucătărie. Lumina puternică a becului de o sută de waţi spînzurat în tavan făcea albul chiuvetei şi verdele crud al bufetului insuportabile, încît am simţit nevoia să închid ochii. O dulce ameţeală, un bizar sentiment de „deja trăit" ... Silvia mă scutură energic şi se răsti, de astă-dată cu glas tare:

— Ce, l-ai văzut deja, nu? Ei, şi? Dacă ai de gînd s-o faci pe fata mare, să ştii că eu ...

Nu-şi termină ameninţarea. Îmi revenisem şi încercam să mă smulg din strînsoarea ei. Nările inspirau parfumul ei de

damă dichisită sărbătorește, ochii rătăceau pe bluza din satin roșu-sîngeriu, iritați și intrigați de nestatornicia reflexelor... Oboseala drumului și a grijilor, emoția așteptării sublimei clipe, lumina deprimant de puternică din bucătărie, impresia că nu pot cuprinde încă dimensiunile nenorocirii care mă lovea atît de brutal... toate la un loc îmi dăduseră o scurtă senzație de prăbușire în gol. Mă jenam de Silvia, neștiind prin ce gest ori cuvînt s-o mint că nu se întîmplase, totuși, nimic. Încercînd un aer grav și scîrbit:

— Ce caută aici? Cine l-a adus?

Silvia oftă, ridică nervoasă din umeri, apoi se strădui să mă liniștească. Cum să nu-l fi primit? Cînd garsoniera era chiar a lui și le-o închiriase la un preț de nimic. Miruna îmi promisese solemn că din această toamnă avea să-și afle altă gazdă, însă nu se ținuse de cuvînt. Îmi comunicase în treacăt, într-una din ultimele scrisori: nu găsise ceva rezonabil, dar mai căuta. O mică minciună, să treacă timpul și să abandonez încet-încet speranța. Comodă din fire, găsea în garsonieră un chilipir de care nu se putea despărți, deși ambiția de a locui în apartamentul fostului... mă afecta esențial și-i relativiza permanent dovezile și pretențiile de lealitate față de mine. Confort unu îmbunătățit, la un sfert de oră de Universitate și cu o chirie de numai trei sute de lei pe lună pentru amîndouă, locuința părea, într-adevăr, o găselniță fără pereche. Părinții știind că o costă cinci sute, ea avea în fiecare lună un supliment de trei sute și cincizeci de lei la rubrica „buget secret". Mai mult, chiria n-o plăteau decît atunci cînd binevoiau, trimițînd-o prin poștă pe adresa unui oarecare Zăhan. De ce nu pe adresa lui? Simplu: Petre Drăguț completa din propriul buzunar suma, pînă la un preț acceptabil pentru Zenobia Drăguț, mama sa. Ex-soția lui obținuse la divorț copilul și dreptul de a rămîne în apartamentul conjugal. El primise în schimb garsoniera de la etajul opt, dar prefera să locuiască în vila ultraconfortabilă a familiei. Zenobia, văduvă și pensionară, se bucura să-și aibă unicul odor lîngă ea, îl îngrijea cu multă dragoste, îl răsfăța chiar, dar cerea, pare-se, chiria garsonierei pentru cheltuieli gospodărești. Or, fiind o femeie mai mult decît chivernisită, era puțin probabil să se arate mulțumită de suma derizorie pe care o plăteau cele două fete. Unul dintre obiectivele vizitei mele era tocmai discutarea acestei situații ingrate. Să calc prima dată consemnul tăcerii, impus chiar de mine, și să-i comunic o somație ultimativă: nu mai suportam s-o știu în acea locuință și datoare în fiecare lună insului care...

Prezența asistentului Petre Drăguț la sărbătorirea zilei de naștere a Mirunei nu era nefirească în chip absolut. Inclusiv în varianta sosirii lui fără invitație. Din ceea ce aveau să-mi mărturisească mai tîrziu Silvia și însăși Miruna, era chiar mai „explicabilă" decît mi-o puteam închipui.

Miruna apăru în prag. Albă, grațioasă, elegantă, gătită pentru bucurie. Disperarea și revolta se topiră brusc într-o apatie mută, dureroasă și dulce. Sublima secundă, de patru luni jinduită. Mă fixa cu un amestec de surpriză, încîntare și ciudă. Zîmbi în cele din urmă și lăsă brațele pe jumătate goale să-i atîrne moi pe lîngă trup...

— Ai picat bine, cum nu se poate mai bine!

— Dacă nu-ți convine, pot să și plec! i-am răspuns pe un ton de potolită ironie. Nu mă gîndisem încă la o asemenea perspectivă. Realizam însă, trist și neputincios, că întîlnirea noastră se consumase deja, fad și aiurea, și o alta pentru lunga mea așteptare nu era posibilă în zece eternități. Parcă nici nu mai sufeream atît la gîndul stupidei situații în care mă trezisem, să dau ochii și să coabitez, cine știe cît timp, în aceeași odaie cu fostul amant al iubitei, cît pentru totala nepotrivire între revederea imaginată de mine — o explozie de tandrețe într-o nesfîrșită îmbrățișare cu lacrimi și dulci dezmierdări — și cea trăită efectiv, absurdă și rece ca o despărțire. Îi cunoșteam prea bine oroarea față de efuziunile sentimentale cu martori, intuiam și jena provocată de prezența în odaie a persoanei indezirabile, inhibiția stîrnită de descoperirea mea în bucătărie... și, totuși, mi se părea că-și trădează vinovăția tocmai prin incapacitatea de a ignora senină, dezinvoltă, situația, sărind de gîtul meu.

— Cum să pleci tu? Are să plece el, bineînțeles, el are să plece... îmi spuse, dar nu Miruna, ci Silvia, peste umăr, grăbindu-se să dispară spre a ne lăsa singuri. Miruna se răsuci pentru a-i face loc să treacă, poalele se unduiră o clipă și ochii mei lunecară, fără voia lor, pe liniile și rotunjimile înnobilate de catifeaua albă a rochiei. Delicată și, totuși, inspititor împlinită în toate acele forme care descîntă privirea și amăgesc în adîncuri sîngele. Plinuri molatice și goluri neliniștitoare, ademenind discret, ca o promisiune involuntară. Arăta însă puțin mai „robustă" decît o lăsasem în iunie, semn că „luase" iarăși cele două kilograme care o necăjeau mereu. Pletele negre îi ajunseseră în dreptul umerilor și căpătaseră frumoase ondulații din dreptul urechilor în jos. Și le scutură brusc pe spate, cu un gest pe care îl credeam pierdut de cînd se tunsese, aruncînd bărbia înainte și clătinînd energic creștetul spre a i se elibera

fruntea. Rămase în această poziție și începu să se apropie cu un zîmbet de om amărît și încurcat...

— Bine ai venit, dulcele meu... vai, ce situație tîmpită! Iartă-mă, *mon ange,* iartă-mă și nu fi supărat... așa un dor mi-a fost de tine și uite, uite în ce mizerie te primesc! Vai, dacă aș fi știut că vii, nu-i vina mea, dar dacă aș fi știut că vii... Hai, sărută-mă și fii înțelegător... și fii cuminte, trece, trece și asta, *mon doux ange*...

Ciuda și pofta de arțag erau deja rușinoase amintiri. M-am desprins anevoie, dintr-o îmbrățișare tulbure, precipitată, de o senzualitate care-mi stîrnise sîngele. Dorința, îndelung reprimată, își cerea drepturile. Mă simțeam și o simțeam și pe ea la capătul puterilor. Orgolioasele ambiții ascetice se răzbunaseră pe noi, jocul de-a dragostea vaporoasă și platonică prelungindu-se peste voința noastră. Sentimentul culpei era reciproc, ca și regretul. Întîi amînase ea, din scrupule feciorelnice, și eu mă supusesem, cuminte și răbdător. După reluarea legăturii, în martie, o refuzasem eu, descoperind în graba ei de a mi se oferi intenția unei compensații pentru „daunele" morale și sentimentale îndurate și, în același timp, un mod elegant, civilizat și prozaic de a încheia definitiv povestea. Venise apoi rîndul conjuncturilor potrivnice să amîne. După ultimul examen din iunie, grupa ei organizase o escapadă montană festivă spre a sărbători cum se cuvine sfîrșitul sesiunii. Hotărîsem să ne alăturăm, dar numai ca prilej: tacit, din tandre întorsături de frază, ca de obicei în pudibonda noastră amiciție, dădusem amîndoi excursiei un scop anume. Avusese loc însă fără noi. Miruna trebuise să plece în grabă acasă, chemată la căpătîiul mamei bolnave. Obținuse prin telefon aprobarea de a participa la următoarea serie de pregătire militară, așa încît nu se mai întorsese în oraș decît la începutul lui august. Atunci cînd eu o așteptam la Costinești. Ajunsese și ea la mare, însă cu familia, după ce eu plecasem de mult. O vară tristă, pustie și confuză, cu speranțe utopice, năruite pe rînd de fiecare nouă epistolă a ei.

La capătul a patru luni de despărțire, o aveam iarăși în brațe și mă simțeam asemenea premiantului pe care părinții îl necăjesc exagerat, întîrziind să-i ofere promisul cadou de sfîrșit de an școlar. De data asta, fără nici un dubiu, venind de vineri seara și stînd pînă duminică la prînz, orice s-ar fi întîmplat... Îi înlănțuisem mijlocul și ea, supusă, își împreunase palmele calde pe ceafa mea. Puteam privi de aproape și nestingherit în ochii ei. Giuvaerul cel mai scump. Două picături de albastru palid, cald și odihnitor, într-o montură abia sesizabilă

de verde-brun. Nu-mi lăsau nici o speranță: cu ele stăpînea autoritar lumea în care eu, etern fascinat, mă simțeam un infim grăunte de nisip. Tot lor le datora și căutătura insistentă a bărbaților întîlniți pe stradă, și invidia ascunsă a colegelor, și, în bună parte, poate, titlul de *Miss Boboc*, cucerit la balul din prima ei lună de facultate (căpătase atunci, e drept, vremelnic, și o poreclă: Boboaca). Frumusețea Mirunei! O dilemă anevoioasă, din momentul în care ignorai albastrul delicat al privirii. Era greu să mai distingi între fericita întîmplare a naturii și pedanteriile ce ascundeau mici imperfecțiuni. N-o văzusem, de pildă, decît rareori rîzînd sincer și cu poftă: avea doi incisivi mai lați ce trebuiau păziți cu strășnicie de ochii lumii. Zîmbetul ei, în compensație, ajunsese la rafinamentul controlat a zeci de nuanțe, una mai personală și mai fermecătoare decît cealaltă. Sprîncenele negre, frumos arcuite... Privite de aproape, trădau o conformație originară mai puțin zveltă și elegantă și nu tocmai subțire. Curățenia fără cusur a tenului nu spunea nimic despre zestrea naturală, la o cosmeticiană ce se ambiționa să le dovedească celorlalte că pielea măiestrit întreținută nu are nevoie de fard. Marea artă a cosmeticii, pretindea ea, e să muncești mult și să nu pară a fi adăugat mai nimic. Un strop de rimel pe gene, o vagă nuanță de albastru pe pleoape... atît. Restul stătea ascuns, ca icebergul în apă. Preparate proprii, creme, loțiuni scumpe, totul ca să păstreze curățenia și albeața naturală a tenului, să întîrzie cît mai mult apelul la pudră sau fond de ten. Părul, natural negru, nu cunoscuse nici el vopseaua. Beneficia însă numai de șampoane speciale, alese cu mare grijă, care-i întăreau culoarea, îi dădeau o plăcută moliciune și frumoase străluciri. În primul an de facultate, paradoxal, ca o sfidare parcă a extravaganțelor capilare dimprejur, îl purta strîns într-o coadă simplă și groasă. O fundă albastră ori o spelcă aleasă cu mult gust îi dădeau coafurii minima pedanterie spre a nu părea grosieră. Ea era însă Boboaca, bruneta cu ochi albaștri de la filosofie, o mică vedetă a lumii studențești ivită peste noapte, ca prin minune, spre a descînta privirile celor din jur cu aerul ei de fetiță cuminte, ambiționată să descopere simplitatea rafinamentului; implacabil, parcă, văzînd-o, rămîneai de fiecare dată cu sentimentul unui vis frumos pe care nu reușești să-l închegi. Într-un septembrie trist, la începutul anului doi de facultate, disperarea ei se revărsase asupra pletelor crescute pînă aproape de talie: se tunsese tifos. Abia acum, după un an, ele ajunseseră iarăși în dreptul umerilor și, ca noutate, se ondulaseră, formau bucle mari la capete,

semn că nu aveau să mai cunoască poate, niciodată, forma cozii groase și simple de odinioară.

O priveam de aproape, fericit să regăsesc amănunte inconfundabile, dovezi certe ale reîntîlnirii ei și nu a alteia. Tăietura buzelor, culoarea lor, o aluniță discretă deasupra sprîncenei drepte, rozul umed de la încheietura ochilor, albastrul de cerneală fină al irișilor, linia delicată a nasului... Acest chip, aflat acum la cîteva palme de al meu, el și nu altul mă urmărise îndărătnic prin vise, mă stîrnise la un drum de cinci sute de kilometri... Știința că el există nu-mi dădea pace. Cum să fiinţeze fără mine? Și, totuși, timp de patru luni, departe de ochii mei, el se întreținuse cu aceeași ambiție și migală pentru a se înfățișa altor priviri, se deplasase prin lume, zîmbise în cine știe cîte nuanțe de plăcere sau bucurie... Acum reajunsese sub ochii mei, în puterea lor, revenise ca după o lungă peregrinare și, îmi plăcea să cred, restul universului murise pentru el, nimic din istoria trăită în absență nu-l urmărea. Cert, real, concret și important pentru el eram doar eu. Cum el, pentru mine... Nu rezistam ispitei de a-i verifica realitatea și, din cînd în cînd, îmi purtam buzele, ca într-o ușoară mîngîiere, pe obrazul alb și catifelat. Simțeam cum prezența ei adoarme în mine, ca un narcotic puternic, munți de emoții, incertitudini, temeri, amărăciuni. Regretam deja asprimea cu care o judecasem. Fusesem un neghiob prăpăstios, lipsit de tact și delicatețe. Cunoscînd oroarea ei de exhibiționism sentimental, ar fi trebuit să trec senin și gentil peste acea reacție ambiguă de la descoperirea mea și să aștept clipele de singurătate. Doar împărtășeam și eu convingerea: marile sentimente sînt pudice, făcute pentru intimitate. De cîte ori, trecînd pe aleile parcurilor și chiar pe străzile din centrul orașului, întîlneam perechi sărutîndu-se, ea întorcea capul jenată: „Doamne, cît pot vulgariza un lucru atît de frumos prin mîndra lor indiferență!“ Îi dădeam dreptate și evitam să provoc scene de tandrețe în public. Deși, tot ea, mai ales în perioada din urmă, avusese de multe ori capricii care-i contraziceau gustul pentru decență. Nu mi se păruseră deloc „vulgare“.

I-am cerut iertare și, în loc de răspuns, îmi așeză un sărut fugitiv pe buze și rosti cîteva cuvinte de admirație pentru buchetul de crizanteme. Era „fastuos ca o sărbătoare imperială“. Măgulit, amintindu-mi de cadou, m-am grăbit să-i întorc complimentul, admirîndu-i rochia. Catifea albă, subțire și moale, strînsă în talie și cu un guler decupat în V. O garnitură discretă, tot de catifea, dar roșie, tăia albul și-l despărțea de

rozul pielii: cordonul cu două capete inegale atîrnînd pe pîntec, tivul mînecilor și al gulerului ce închidea în el un alt V, mai scurt, mai subțire dar strălucitor — lanțul de aur cu o piatră mică de un albastru dulceag, ușor transparent, un safir pare-se. Ca întotdeauna: simplă, nesofisticată și, totuși, elegantă.

— Îți place? Chiar îți place? Nu arăt ca o mireasă la cununia civilă?

— Este minunată, dar îi lipsește ceva esențial...

— Ce-i lipsește? se arătă surprinsă și se retrase un pas înapoi spre a-mi cerceta mai bine chipul. Nerăbdare, bănuială, bucuria itindu-se deja într-un zîmbet agitat. Urma, bineînțeles, un dar. Ce putea fi? Ceva vestimentar, fără îndoială... Dar ce anume? Mi-am așezat cu gesturi solemne pe masă ștaiful de intelectual ajuns, acoperindu-l apoi cu trupul. Fără șoc, surpriza nu mai avea nici un farmec. Am scos obiectul și, crispat de emoție, m-am răsucit încet pe călcîie, purtîndu-l prin aer într-o volută ascendentă...

— Nu-se-poate! exclamă înmărmurită și duse amîndouă palmele în dreptul obrajilor, de parcă ar fi vrut să-și pipăie fața, spre a se încredința că nu visează.

— Ba, se poate și este exact ceea ce-ți lipsea la această superbă toaletă!

Nu mă îndoisem nici o clipă de succesul darului meu. Era o... pălărie. Însă nu una oarecare: era chiar aceea pe care Miruna și-o dorea demult și mi-o descrisese în nenumărate rînduri. Ceva pe gustul anilor '20, dintr-un fetru alb și gros, cu borul mare și calota discretă, mărginită de o panglică îngustă, din mătase roșie. Se lipea perfect pe toaleta ei din acea seară: alb imaculat, cu rare și subțiri incizii de roșu. Pălăria îi dădea o vagă notă de extravaganță căutată, însă femeilor le sînt întotdeauna îngăduite micile „excese" în materie de vestimentație. Cum însăși Miruna mă asigurase: *bon-chic*-ul înseamnă un amestec personal de sobrietate și extravaganță, mai mult decent în cazul bărbaților și mai mult excentric în cel al femeilor.

O admiră cîteva clipe, răsucind-o cu teamă pe vîrful degetelor, ca pe un obiect scump și fragil, fugi apoi în baie să și-o potrivească pe creștet. Întîrzie cîteva minute, timp în care mi-am dezbrăcat balonseidul și l-am așezat în cuierul din hol. O tresărire scurtă și violentă, ca un șoc electric, la vederea ușii cu sticlă mată, în dosul căreia se auzeau glasuri. Uitasem! Bucuria, liniștea și siguranța, pe nesimțite recîștigate, păliră brusc. Mă aștepta o încercare cumplită: să petrec, cine știe cît timp, în aceeași încăpere cu omul care... Nici născocitorii în-

fernului n-au avut sadismul de a imagina o asemenea tortură. Pentru care mă simțeam absolut nepregătit psihologic! Cum să rezist? Ce atitudine s-ar fi potrivit situației? Cum să-l ignor sau, și mai bine, să-l silesc să plece? O senzație de agasantă neputință, spulberată ca prin minune de reapariția Mirunei. Călca alene, răsucindu-și afectată capul, spre a putea fi admirată din toate unghiurile. Întîrziase pentru a-și strînge părul la spate, într-un coc turtit și vertical. Și-o așezase pe-o parte, cu borul ușor coborît în față, ceea ce-i dădea un aer de rafinată eleganță.

— *Voilà, monsieur Gabroche! Qu'est-ce-que vous dites?*

— ... Nu am cuvinte! Șarmantă... aristocratică... vetustă... enigmatică... Miss Fatality în persoană, descinzînd dintr-un *Plymouth* opulent și negru pentru un *five o'clock* subțire....

Închise ochii și inspiră de cîteva ori adînc. Zîmbea melancolic, de parcă ar fi savurat o clipă unică. Își dorise mult o asemenea pălărie, pentru care se considera predestinată. În ciuda eforturilor, nu și-o putuse procura, deși nu se uita niciodată la bani cînd își dorea un obiect pentru toaletă. Magazinele îi oferiseră însă numai modele stas, exact contrare celui dorit (borul mic și calota mare, singurul alb găsit fiind un crem decolorat), iar atelierele particulare se lamentau fie de absența tiparului adecvat, fie a unui fetru pe gustul ei. Cu puțin noroc și cu multă alergătură, reușisem să-i împlinesc visul. O avea, în sfîrșit, și orgolioasa ei previziune se dovedea întemeiată: ea și pălăria păreau predestinate una celeilalte. Se apropie la fel de afectată, mă privi provocator printre gene și-mi întinse cu un aer dezinvolt mîna să i-o sărut. M-am conformat cu plăcere, întorcîndu-i privirea insinuantă și, pe neașteptate, mi s-a năzărit că am în față o străină frumoasă și inaccesibilă, în gesturile căreia am ghicit, pe neașteptate... asentimentul. O senzație de un gust ciudat, unic în felul lui: necunoscuta deschizînd discret poarta pentru asediator! Ai admirat-o pe fermecătoarea întîlnită întîmplător la o agapă, ai și dansat, eventual, cu ea, însă într-un chip cît se poate de cuminte și oficial, fără să-ți faci nici cea mai palidă iluzie... Și dintr-o dată, cercetînd în treacăt un colț îndepărtat al mesei, îi descoperi ochii ațintiți asupra ta. O singură clipă, atît, una singură, cît să fie conștientizată, totuși, reciproc, întîlnirea și ceva nedefinit și nedefinibil din privirea ei să-ți exprime, parcă, tulburătoarea încuviințare: da, dragul meu, povestea poate începe! Instantaneu, pe oglinda calmă și

nepregătită a sufletului pornesc să reverbereze la nesfîrşit undele bucuriei, neliniştii, vanităţii, dorinţei, îndoielii, speranţei... Şi, mai ales, ale unei chinuitoare nevoi de verificare. Pentru cel mai mărunt gest semnificativ, neîndoielnic, eşti în stare să uzezi de toate tertipurile pe care amorurile defuncte ţi le-au lăsat moştenire. Cînd l-ai obţinut însă, eşti deja de mult în poveste...

Miruna, în pasiunea ei pentru pedanterie, cocheta discret, într-ascuns, şi cu ideea „misterului". Cum să lipsească din ambiţiosul ei program autoconstructiv tocmai un obiectiv atît de important?! O încînta teribil să-i spui că are ceva „straniu", „ciudat", „inefabil" sau, cel mai bine, „enigmatic" în privire, în zîmbet, în gesturi. Un compliment rar şi riscant, care pe atîtea alte fete le-ar fi făcut să se jeneze, pentru ea constituia o plăcere sinceră: chiar aşa vroia să fie! De ce numai în cărţi şi filme să existe femei greu de cuprins în gînd şi intuiţie? Chiar este imposibil să-ţi procuri şi în realitate această piatră rară pentru toaleta esenţială a fiinţei tale? Consecinţa: în dosul celor mai diverse şi mai banale preocupări (îndeosebi în primul ei an de facultate, înainte de a primi lovitura cumplită a realităţii), descopereai, pe neaşteptate, dorinţa ascunsă de a-şi spori cu orice preţ misterul. Îşi făcuse, cred, în secret, şi o listă de reguli obligatorii pentru atingerea acestui scop. Prima era aceea de a vorbi cît mai puţin şi fără pasiune. Majoritatea contemporanilor, însă, traduc neparticiparea la conversaţie în chip dihotomic: ori e proastă, ori e prea deşteaptă şi nu vrea să-şi răcească gura de pomană! Ea nu era nici una, nici alta. Se străduia să convertească „filosofica" tăcere în mister. Urmau la rînd alte imperative, culese de-a lungul adolescenţei de prin *best-seller*-urile tuturor timpurilor de la Gutenberg încoace: romanele cu femei frumoase şi bărbaţi topiţi de dragoste pentru ele. Reţeta lor cuprindea, pare-se, următoarele sfaturi-prescripţii: să fie uşor distantă, gravă cu măsură şi mereu absentă, să-şi dezvăluie căldura cu zgîrcenie şi numai în intimitate, să privească şi să zîmbească numai în anumite feluri, studiate în prealabil dinaintea oglinzii, să gesticuleze puţin şi reţinut, să nu aibă prea mulţi prieteni şi să evite cu orice preţ confesiunile, să comită, uneori, mici excentricităţi pe care să nu şi le poată explica nici sieşi, să fie tot timpul de o eleganţă simplă dar rafinată, machiată discret, să nu poarte pantaloni decît în cazuri de forţă majoră, să afişeze plăceri variate, selecte şi, cîteodată, ciudate, cum ar fi aceea de a se plimba dimineaţa,

singură, prin parcuri... Le respecta pe toate, fără a fi însă o singură clipă falsă, artificială sau, cum foarte bine ar fi putut să fie — caraghioasă. Cînd i-am descoperit secretul, destul de tîrziu totuşi, m-am grăbit să-i admir talentul actoricesc. O puteai judeca de infatuare, de preţiozitate, de mizantropie (aşa cum mi-am auzit, nu o dată, colegii făcînd-o, înainte de a mă afişa cu ea: „E bine făcută fetiţa, dar cam sclifosită..."), însă nu te îndoiai că e felul ei firesc de a fi. Păstra o naturaleţe rezonabilă care, pusă alături de zestrea naturală de excepţie, te făcea să nu mai bagi de seamă micile ciudăţenii: oricum ar fi, dacă este aşa cum se vede de la distanţă, îşi poate permite o mie de defecte ascunse. Am rănit-o profund, ceea ce m-a făcut să regret ulterior, ambiţionîndu-mă să ridiculizez „misterul feminin". Mă săturasem de tăcerile ei prelungite, de puţinătatea cuvintelor şi gesturilor de dragoste (în acel început de istorie amoroasă), de deprimanta (pentru mine) imposibilitate de a pătrunde în intimitatea ei. Iubea mult muzica simfonică, poezia franţuzească, pictura impresionistă... O faţadă. În dosul ei? Într-un doi mai, la un *picknick*, am prins curaj şi am atacat. I-am spus, cu o amabilitate maliţioasă, că toate eforturile ei sînt inutile, întrucît preţioasa virtute la care aspiră nu se află niciodată în recuzita de calităţi a femeii, ci în mintea bărbatului. „Misterul feminin" nefiind decît o ficţiune drăguţă, născocită nu de înţelepţi, ci de inculţii cavaleri medievali, din lipsă de altă ocupaţie mai utilă şi mai onorabilă decît transformarea asediului amoros în raţiune suficientă de a fi. Mi-a replicat plină de amărăciune: „Cît de onorabilă este atunci ambiţia contemporanilor de a-i confisca femeii totul, dar absolut totul? De a o poseda ca pe un joc de cuburi sau ca pe o revistă licenţioasă, avîndu-i în orice moment la dispoziţie cele mai intime feţe?..." M-am grăbit să dau puţin înapoi, nedîndu-mi seama că răutatea mea devenea şi mai brutală: „Misteriosul «etern feminin», dacă există, nu trebuie căutat de femeie prin false şi ridicole cochetării, ci el este, dacă este, intrinsec fiinţei sale şi, atunci, poate foarte bine începe şi după ce ţi-a oferit toată intimitatea ei, stînd răstignită pe eterna cruce a patului". (Camil Petrescu, nu?) Miruna se cufundase într-o tăcere amărîtă şi blazată, din care mă privea decepţionată. N-o înţelesesem deloc! Am conchis împăciuitor: şi dacă n-ar fi existat, *il fallait l'inventer comme Le Dieu de l'Amour!* Fiind, la urma urmei, la fel de necesar femeii ca şi bărbatului... Compromisul meu însemna o capitulare fără luptă, însă era tardiv şi ridicol să

mai îndrept ceva. O rănisem într-un punct sensibil. Mă privi sfidător şi trist: „Eternul feminin este chiar feminitatea, domnule Gabrea! Care nu este un dat nativ, ci o condiţie existenţială ce trebuie cucerită. Este anevoioasă construcţie de sine într-o lume dominată şi obsedată de virtuţile masculinităţii . . .“ M-am simţit mic şi am început să regret.

Nu mă îndoiam că şi gustul ei pentru acel gen de pălărie provenea tot din preocuparea de a-şi spori misterul. Descoperise şi ea că o notă de vetusteţe vestimentară, una bine aleasă, intrigă ochiul, îl încîntă şi-l îmbie la visare. Ceea ce se şi verificase, prin imprevizibila senzaţie de înstrăinare şi de necunoscut cu care mă delectam: tînăra în alb ce se apropia de mine spre a-şi plăti darul era Miruna şi parcă . . . parcă nu. O uşoară incertitudine, producînd stranii şi plăcute emoţii. Mi-am propus în gînd un dar pentru sărbătorile de iarnă: altă pălărie, care să dispună însă şi de acel minunat accesoriu, inegalabil în sporirea misterului — voaleta. Îmi dădeam seama că nevoia mea de enigmatic devenise mult mai mare decît a ei, dar nu mă puteam opune. Nu puteam şi nici nu aveam chef să pot.

(Din acest punct al povestirii, monologului subiectiv şi univoc al eroului narator i se adaugă un altul, la fel de subiectiv, însă mai scurt şi mai limpede, cel al eroinei narate. Sînt pagini din jurnalul ei de fată pedantă, cu gustul intimităţii şi secretului. O istorie cronologică a poveştii, aşa cum a văzut-o ea. Explicaţia prezenţei acestor pagini în mîinile naratorului se află la celălalt capăt al cărţii. I-au fost trimise acele însemnări care-l priveau. Dintre acestea, el le-a ales pe cele mai semnificative şi le-a răsfirat în ordine, grupate, printre paginile sale. A ieşit o potecă scurtă şi dreaptă, tăind încurcatele rătăciri ale unui drum ce duce, în cele din urmă, tot în acelaşi punct final.

File de caiet mecanic, un vernil pal, cerneală albastră şi uneori neagră, din loc în loc adnotări ulterioare cu pastă roşie (spre a mă avertiza asupra unor amănunte semnificative). Caractere mari, egale, discret înflorate şi aplecate spre dreapta. Prima însemnare are deasupra o dată surprinzător de timpurie, „preistorică“ pentru cronologia legăturii noastre. Doi ani şi o săptămînă înaintea serii în care descindeam, pe neaşteptate, la ziua ei de naştere . . .)

Joi, 16 octombrie

Spleen, pustiu, spleen, nici o veste, spleen... Un soare de jucărie pentru o natură muribundă. Urăsc toamna. Simt că mor odată cu iarba. Nu am chef de absolut nimic. Clacat la ultimul curs. Matematică. Puah! Cred că profica m-a luat deja la ochi. A treia oară într-o lună cînd sar peste cursul ei. De fapt, n-am fost decît la al doilea. A priceput cu siguranţă că nu-i suport materia. Dacă ar şti că mama e profesoară de matematică s-ar dumiri. N-o suport nici pe ea: poartă verde cu lila şi pantofi-cipici, cînd are pulpe scurte şi groase. Corupt Cleo şi plecat amîndouă să ne căutăm cizme. Fete prevăzătoare! Nici urmă. Doar cîteva perechi rămase de acum un an sau doi sau trei, bune să încalţi elefanţii în ele. Găsit, în schimb, miracol între miracole, una pereche superbă de ciorapi gri-fumuriu, cu reflexe sidefii. Pînză de paianjen. În sfîrşit, pot lega la ceva şi bluza argintie de sylon. N-am purtat-o niciodată. Mi-a venit involuntar în minte un şirag de perle. Mari. Negre! Oho! M-aş mulţumi şi cu cinci onixuri ovale în montură de argint, numai bine lustruite să fie. Dacă striaţiile ar mai fi şi albăstrii... Vise!

Lenevit cu Cleo mai mult de un ceas pe terasă la Trubadurul. Două musculiţe la soare, încărcîndu-şi bateriile pentru iarnă. Nu ne mai venea să plecăm. Patru ore de solemnităţi logico-sociologice ne făcuseră creierele schwaitzer. Parcul — trist, agonic, brun-cenuşiu, galben citron şi verde anemic. Un tablou, totuşi, în care să-ţi pierzi ochii şi să uiţi să mai gîndeşti. Mă simţeam, în sfîrşit, liniştită, regăsită, capabilă să înfrunt pustiul.

De la şase la opt seara, făcut figuraţie la un simpozion. Comunicări despre P. P. Negulescu. S-au desfăşurat cei din anii trei şi patru, noi trebuind să facem asistenţă şi să-i aplaudăm. Să-i invidiem şi să le urmăm exemplul. Plictiseală, decepţie, saţietate. P. P. Negulescu nu-mi spune nimic. Am impresia că-i cunosc opera, deşi nu i-am citit un singur rînd. M-am distrat puţin „admirînd" feblaţea Silviei. Mi l-a arătat pe formidabilul Şt. G., de care s-a îndrăgostit fără să-l fi văzut. O mică celebritate. Publică la gazeta studenţilor. „Stu-

dinte în drept și publicist.“ Decepție. Mi-l închipuiam altfel: înalt, bărbos, cu o figură cruntă, fumînd pipă și privind detașat peste lume. E potrivit de statură, slab, spîn, ceva între brunet și șaten. Doar pletele îl mai salvează. Le poartă haiducește, pe umeri. Și ochelarii cu ramă aurită pe care și-i pune la lectură și-i dau un aer de intelectual subțire. O voce surprinzător de groasă pentru mutra lui clorotică și niște intonații grave, evident căutate. Îl știam de fapt din vedere. Odată, mergînd spre Universitate, l-am văzut de două ori venind din față la interval de numai două sau trei minute. Și-a închipuit că prima oară nu-l văzusem, a alergat pe celălalt trotuar și a apărut iar dinaintea mea. Altfel nu se explică. Ca să mă studieze. Ori ca să-l studiez și eu, pesemne. Ce să văd la el? Un costum maroniu, șifonat și prost croit, și niște pantofi prăfuiți și scîlciați în picioare. Pe Silvia au încîntat-o articolele lui de prin revistele studențești de anul trecut, reviste adunate de portar ca hîrtie de împachetat. Pe mine, nici intelectual nu m-a convins. „Ontologia lui P. P. Negulescu“ *a fost un savantlîc de duzină, prețios și gol, un fel de a spune complicat și sonor ceea ce poate fi exprimat simplu și limpede. Un viitor dascăl de filosofie cu veleități literare. Dintr-un oarecare orășel de provincie.*

Spleen. *Nu mă pot aduna.* „Je suis comme le roi d'un pays pluvieux, / Riche, mais impuissant, jeune et pourtant très vieux . . .“ *Baudelaire e senzual și volburos pînă și în disperarea pură, fără temei și logică. Un sincretic. Trăiește angoasa cu simțurile.* Spleen-*ul lui Verlaine e suferință abstractă, reținută, parcă șoptită. Nu se confundă cu plictiseala și sațietatea, ca la Baudelaire.* „Les roses étaient toutes rouges, / Et les lierres étaient tout noirs. / / Chère, pour peu que tu te bouges, / Renaissent tous mes desespoirs . . .“ *Îl iubesc mai mult. Preferă acuarela. Ca și mine.* Aquarelles! *Dacă le-aș avea la mine, poate m-aș liniști mîzgălind. Unde? În cameră, sub ochii lor? Aici, în sala de lectură? Nici după miezul nopții nu e goală. Smaranda s-a angajat parcă s-o păzească peste noapte. Capot de nylon matlasat, rozul bombon al prostului gust, pantaloni de pijama din bumbac galben cu floricele albastre. S-a adunat turcește pe scaun, nemișcată ca la o rugăciune. Se luptă cu indienii. Mîine avem seminar budist. Îl vom înlocui pe Brahma cu Nirvana. Fiindcă e mai ușor să cauți în pustiul*

din tine nimicul unei stări de abulie decît plinul unei zeități infailibile. Să fim pesimiști, adică înțelepți: lumea este o imensă și stupidă Maya, în care doar Atman este cert și absolut. Fericirea înseamnă să faci „curățenie" în Atman-ul tău, spulberînd încet-încet vînzoleala ambițiilor și speranțelor deșarte, renunțînd, renunțînd, renunțînd... pînă ce nu ți-a mai rămas decît Nimicul. Pur, rarefiat, limpede. TAT TVAM AȘI! Da. Poate că da: la capătul drumului în mine însămi mă așteaptă „acela", care sînt EU, însă nu Brahma, ci pustie și resemnată Nirvană. Tăcerea lui V. mă împinge implacabil spre ea. Sînt treizeci și patru de zile de cînd aștept de la el un rînd. NIMIC. Pustiu, tăcere, uitare. Din vraful de scrisori ce umple în fiecare zi masa portarului, nici una nu este a mea. Așteaptă să mă ruinez pînă la temelii. Să mă reconstruiască, apoi, așa cum îi poftește inima.

(Bucuria de a mă fi aflat atît de devreme în conștiința ei, cînd mai erau patru luni pînă la cuvintele schimbate în fața decanatului și cinci pînă la prima întîlnire, s-a topit odată cu descoperirea portretului. Așa mă văzuse ea și-mi era greu să nu recunosc că, privit fără îngăduință, puteam să arăt și astfel. Ideea că spațiul pe care mi-l acorda în jurnal și chiar ambiția ei de a mă desființa rapid, din cîteva trăsături de condei, putea să trădeze și altceva decît dezgust nu reușea să mă liniștească. Prea arătam deplorabil! Și, mai ales, trecînd strada și alergînd pentru a-i ieși a doua oară în față. Așa se întîmplase, dar nu-mi făcea deloc plăcere să aflu că-mi sesizase mișcarea. Dimpotrivă. Îmi fusese arătată cu cîteva zile înainte, din tramvai, de către un coleg: „Uite-o, domnule, și pe noua noastră *Miss Boboc*! Aia în roșu cu părul făcut coadă, Fane, aia care se ridică acuma pe vîrful picioarelor... O vezi? Bunuță, nu? Are fetița niște ochișori albaștri, ceva de spaimă..." Era în stația din centrul orașului, aștepta un alt tramvai. O redescoperisem pe stradă, o recunoscusem, dar prea tîrziu. Nu-i văzusem ochii. Ori îi văzusem, dar nu îndeajuns. Simțeam că trebuie să-i cercetez din nou, atent și cît mai de aproape. Puteam să amîn operația, fiind studentă la aceeași facultate cu mine, frecventînd deci, zilnic, aceleași săli și coridoare. Ispita se dovedi mai puternică decît rațiunea. M-am trezit alergînd peste drum, hotărît s-o mai întîmpin o dată din față, de parcă ar fi fost o trecătoare absolut necunoscută, pe care orașul putea s-o înghită înapoi și să nu mi-o mai scoată niciodată în cale. Eram absolut sigur că nu mă zărise. Avea o privire absentă, căutînd numai înainte și nevăzînd

parcă decît înăuntru. Un aer auster şi discret melancolic. „Toaleta“ ei pentru stradă. Nici o clipă nu mă gîndisem să mă arăt *pe mine*, spre a-i pătrunde în conştiinţă. Dimpotrivă, speram să nu mă vadă, pentru a exclude orice probabilitate de a-i apărea de două ori dinainte, la un interval atît de scurt. Din păcate, mă observase de ambele dăţi, ceea ce reuşea să-mi trezească şi acum, tîrziu, după mai bine de doi ani, un sentiment de jenă. Vag dar incontestabil.

Cea mai mare şi mai neplăcută dintre surprizele procurate de însemnările ei a fost însă acel misterios V. Neştiind nimic despre existenţa lui, lipsea cu desăvîrşire din textul meu. Începeam să mă întreb: şi dacă era o variabilă ascunsă, care făcea toate epuizantele sinusoide ale monologului meu zadarnice, asemenea rătăcirii într-o pădure?)

Se amuză umblînd cu degetele pe ceafa mea proaspăt tunsă. Căuta pletele. Pe un ton jucăuş îmi comunică judecata de grija căreia nu reuşisem să scap tot drumul: arătam sobru, cuminte, sclivisit... dar bine. Un tovarăş profesor. Îmi adulmecă îndelung obrazul, ezită, în cele din urmă aprecie cu nota opt noua mea loţiune *after shave*. În rest... pozitiv. La sacoul meu de catifea bleumarin (o investiţie apreciată ca „foarte bună“), eleganţa miruniană cerea, totuşi, un pulovăr alb, pe gît, însă numai unul subţire, din lînă foarte fină. Mi-ar fi dat aerul sportiv care face întotdeauna farmecul unui bărbat modern.

M-am grăbit să pun capăt exigentei analize (cine ştie unde putea ajunge), reamintindu-i că mi-a fost dor de ea. Ţuguie drăgălaş buzele:

— Şi mie de tine...

Îşi sprijini, apoi, pălăria cu mîna stîngă şi-şi încolăci tot braţul drept după gîtul meu, pînă ce ajunse cu respiraţia uşoară şi caldă la urechea mea. Mă întreba, în şoaptă, cît rămîn în oraş. I-am răspuns cu glas tare:

— Pînă duminică la prînz...

Tot în şoaptă, după o mică ezitare, cu respiraţia precipitată: „Atunci... mîine îi fac vînt Silviei la cămin...“

O trapă se deschisese sub picioarele mele, dar căderea în abis era o plăcută plutire. Emoţia îmi sugrumase brusc respiraţia şi-mi răscolea dureros sîngele, prins parcă în strîmtoarea venelor ca o herghelie de cai sălbatici într-un ţarc. Cred

că roşisem cum din copilărie nu mi s-a mai întîmplat. Mirifica perspectivă a unei nopţi de dragoste fusese obsesia drumului meu, dar nu mă aşteptasem o singură clipă ca propunerea să vină din partea ei. Şi încă într-un chip atît de puţin echivoc. Niciodată nu discutasem despre doritul eveniment altfel decît prin aluzii discrete, scăpate cu mare precauţie în gesturi sau cuvinte. Nici chiar în primăvară, cînd apăruse în odaia mea hotărîtă să încheie definitiv conturile, nu făcuse mai mult decît să-mi aţîţe, stîngace şi deznădăjduită, simţurile. O refuzasem delicat, povestind întruna despre viitor.

Şi acum, pe neaşteptate, Miruna renunţa la sfiala ei îndărătnică, la pudoarea pe care nu doar că i-o respectasem, dar o şi întreţinusem, şi mi se oferea. Banala propoziţie şoptită în ureche avea pentru mine luciri de piatră scumpă: era, implicit, o recunoaştere a dorinţei ei, ceea ce depăşea toate declaraţiile de iubire făcute pînă atunci. Evenimentul venea într-adevăr tîrziu, dar venea aşa cum mi-l dorisem: firesc, logic, ca o desăvîrşire a sentimentului de ale cărui carate nu ne mai îndoiam. Un an şi jumătate de întuneric, incertitudine şi scrîşnet de dinţi se convertea în lumină, aşa cum cele mai umile reziduuri pot lua, după anevoioase strădanii, chipul unor uimitoare opere de artă. Îndurasem cumplit, iertasem cu inima, aşteptasem răbdător şi speranţa transformării plumbului în aur se împlinea. Convins că am ajuns la lumină, mă pregăteam s-o strîng pe Euridice în braţe. Clipa cînd am descoperit în pragul bucătăriei privirea neplăcut surprinsă a unui dascăl de morală . . .

2

— Pardon, scuzaţi . . . Cleo vrea puţină apă, spuse grăbit, ascunzîndu-şi surpriza în dosul unui ton ce se dorea neted ca un răspuns dat la ghişeul de informaţii al gării. Se clătina uşor, înainte şi înapoi, înălţîndu-se pe vîrfuri şi coborînd pe călcîie, aşa cum obişnuia la seminarii, atunci cînd se vroia admirat pentru uşurinţa cu care descoperea de faţă cu noi (deci cît se poate de „spontan"!) o corelaţie nouă şi subtilă între *datorie* şi *bine*. Aceeaşi emfază caraghioasă a omului ce imploră în fiece clipă şi cu fiece gest o unică etichetă:

superior. Trecuse relativ repede peste şocul produs de descoperirea mea în bucătărie, şi încă atît de tandru înlănţuit de braţele Mirunei, şi se ambiţiona, pesemne, să-mi plătească neplăcerea suferită. Drept care îşi compusese mutra de suverană silă a omului ce se împiedică în întunericul din holul blocului de doi tineri îmbrăţişaţi: ce dracu, aici v-aţi găsit să... n-aveţi pic de ruşine!

Miruna tresări, răsuci speriată capul şi borul mare de fetru alb mă lovi peste obraz. Pălăria începu să cadă. Aş fi reuşit s-o prind fără dificultăţi, dar şi Miruna încercă simultan acelaşi lucru şi gesturile ei precipitate mă încurcară. Un moment de derută, care stîrni pe faţa discret pudrată a spectatorului un mic zîmbet de satisfacţie. Făcu un pas înăuntru şi se opri, începînd să răsucească nonşalant între degete paharul. Fără nici un cuvînt, Miruna mă împinse uşor din dreptul chiuvetei. Gestul ei, ca şi chipul alb şi fix, trăda o crispare sporită, ceea ce mă scoase din sărite şi mă făcu să expir cu zgomot aerul pe nas, ostentativ nervos şi nemulţumit. Fără să bage de seamă, tulburată, agitată, întinse mîna spre pahar.

— Nu-nu, lasă-mă pe mine, să nu te uzi pe mîini, spuse trăgînd paharul spre piept şi schiţînd un zîmbet de duioasă politeţe. Temîndu-mă ca nu cumva să insiste, am tras-o de-o parte, apucînd-o aparent calm de antebraţ. În realitate, am strîns-o tare şi repetat, sugerîndu-i dorinţa mea ca scena să se termine cît mai repede. Nici ea nu avea altă intenţie, astfel încît se supuse imediat. El se aşeză în faţa chiuvetei, se aplecă uşor din mijloc şi dădu drumul la apă. La spate, pulovărul de mohair gri, larg cît să-i ascundă pepenele tot mai voluminos de sub piept, se ridicase în timp ce stătuse pe fotoliu şi-i dezvelea acum, în întregime, rotunjimea bogată a feselor. Îi priveam scîrbit dosul de vădană răscoaptă, pe care catifeaua ripsată a jeanşilor negri stătea să plesnească, şi-mi reprimam cu greu pofta nebună de a-mi înfige bombeul pantofilor în el. Tentaţia era cu atît mai mare, cu cît, calculînd posibila traiectorie a piciorului din poziţia în care mă aflam, îmi dădeam seama că l-aş fi nimerit exact acolo. Parcă şi savuram mutra adînc şocată pe care ar fi întors-o către mine.

Piciorul a rămas totuşi cuminte la locul lui, absorbind cu greu energia căreia nu-i putea da dezlegare într-o atît de plăcută acţiune, şi Petre Drăguţ plecă liniştit, spunînd, cu o neaşteptată complezenţă, ceva despre „damele" care nu beau tărie fără apă. Aveam să regret că buna creştere învinsese în

acel moment și nu fusesem în stare să tranșez simplu și bărbătește dușmănia, în stilul atît de apreciat al filmelor americane.

În cameră a pătruns cu pălăria reașezată pe creștet, ceea ce a trezit mai mult interes decît apariția mea. Vai, ce bine-ți vine... trăsnet, așa model n-am mai văzut, precis e de comandă... semeni nemaipomenit cu tipa din *My fair lady*... Am aruncat un „bună seara" general și m-am grăbit să strîng mîna lui Vasile Bogorici, singurul bărbat prezent, în afară de Drăguț. De fapt, adunarea era mai săracă decît mi-o închipuisem. Se mai aflau de față doar încă două colege de grupă, Katy Mărăscu, prietena lui Bogorici, și Cleopatra Vasiliu, o blondă dolofană, machiată strident, cu niște pete obscene de roșeață pe obraz.

Silvia îmi oferi scaunul de lîngă ea și plecă să-mi aducă un pahar de pe masă. Locul mi s-a părut ideal: stăteam exact în colțul opus (pe diagonala camerei) fotoliului grena în care se lăfăia dascălul. Mai mult, scaunul se afla lîngă șifonierul negru și masiv, astfel încît puteam, în orice clipă, îndreptîndu-mă din spate, să nu văd acea parte din încăpere ce-mi provoca oroare. Apropierea Silviei era și ea salutară: aveam cu cine tăifăsui, ignorînd în felul acesta restul adunării. Care, nu mă îndoiam, se afla centrată ca interes și „respect" pe fotoliul grena.

M-am așezat cu sufletul relativ potolit, hotărît să străbat cu olimpiană nepăsare infernul acelei nopți. În spatele ei — alta, care promitea s-o răscumpere împărătește. Un gînd ce trebuia să mi-l reamintesc ori de cîte ori disperarea ar fi atins buza paharului. Și mirosea, apoi, atît de plăcut și reconfortant, a vodcă, a pateu și a castraveciori murați, a tutun fin și a dame cochete. Un mic chef de intelectuali cuminți, inteligenți peste medie și snobi cu măsură. Dacă n-ar fi fost o anume persoană de față, m-aș fi integrat cu plăcere. Să rîd, să cînt, să dansez, să mă bucur cu ei laolaltă, ca în prima din cele trei zile ale unei fericite sărbători.

La cererea insistentă a blondei dolofane, Miruna trebui să rămînă în mijlocul camerei și să se răsucească pentru a-i putea fi admirată pălăria. Amuzată, intenționă, în primul moment, să imite gesturile clasice ale unui manechin la parada

modei. Cuprinsă de jenă, renunță repede și tot spectacolul se reduse la o piruetă grăbită, care-i tulbură o clipă cutele albe și moi ale poalelor de catifea. Zîmbind larg, generos, vizibil mai mult decît ar fi avut chef, își ceru permisiunea de a dispărea cîteva minute. Renunțînd la pălărie, trebuia să-și rearanjeze părul.

Silvia îmi puse în mînă un pahar aproape plin cu vodcă și-și trase scaunul mai aproape. Se așeză cu fața spre mine și propti coatele pe genunchi, ajungînd cu gura la cîteva palme de urechea mea stîngă. Întinse paharul să ciocnim:

— Haide... cin-cin! Așa, noroc și... fii tare! Mai tîrziu am să-ți explic eu tot carambolul ăsta. Acuma prefă-te și tu că nu-l bagi în seamă și povestește-mi. Spune-mi, înainte de toate, ce-ai-mai-scris!

Dacă o singură dată Miruna m-ar fi întîmpinat cu o asemenea întrebare, viața mi-ar fi părut din acel moment o plăcută și senină levitație. Aș fi plutit dezinvolt peste lume, peste îndoieli și incertitudini, peste dușmani și nenoroc, ca în acele vise stranii și rare. Atît de mult îmi doream s-o aud interesîndu-se, din proprie inițiativă, de cealaltă mare iubire a mea. Imaginam, uneori, replicile simple și reconfortante ale unui banal dialog: „Azi ai scris ceva?" „Ceva-ceva, dar nu prea..." „Nu ești mulțumit de ce a ieșit?" „Ba, dar... mi-e teamă de părerea de mîine și mă înspăimînt la gîndul celei de săptămîna viitoare. Cea de peste o lună nu mă îngrijorează: paginile vor fi deja la gunoi..." „Dă-mi și mie să citesc, poate am, totuși, vreo sugestie..."

Poza tot timpul o neglijentă indiferență față de veleitățile mele artistice. Nu știam ce să înțeleg. Intuise cît de mult m-ar fi bucurat interesul ei și nu vroia să mă răsfețe? Ori se temea, efectiv, de orgoliul meu stimulat de certitudinea prețuirii ei? Sau, cine știe, reticența avea, totuși, un substrat lăudabil: încerca să se arate preocupată de întregul care eram, și nu de o părticică, fie ea și mai merituoasă decît tot restul... Deși, la fel de bine, atitudinea ei rezervată îmi apărea, uneori, ca o răutăcioasă ispravă a unui dublet excentric, auster și sadic ce-i lua, din cînd în cînd, locul: nu-mi oferea atenția tocmai pentru că era firească și, mai ales, o doream și o așteptam. Sau...

Presupunerile se puteau înmulți la nesfîrșit. Existau o mie de rațiuni capabile să-i explice comportamentul. Bune, rele, generoase ori perverse, stupide sau întemeiate. Și un singur și simplu motiv să renunțe la el: era ființa cea mai

apropiată în momentul în care tocmai trăiam încîlceala haotică a speranţelor, tentaţiilor, incertitudinilor şi disperărilor începutului. O simţeam alături, dar la distanţa unui amic mereu uituc. Parcă aş fi acceptat, de astă-dată, din partea ei, chiar şi tîmpita interogaţie cu care mă flatează cunoştinţele ocazionale: „Ce faci, *mai* scrii?“ De parcă m-ar întreba: ce faci, mai mănînci? . . .

(Al doilea grupaj de file din jurnalul ei. Între ele — una din cele o mie de posibile explicaţii ale dezinteresului. Veche, abstractă, puţin plauzibilă.)

Miercuri, 29 octombrie

Singură, în haosul deprimant al camerei. Totul împrejur vorbeşte de vieţi amestecate, încîlcite, dezlînate, nesăţioase. Patru paturi pentru patru somnuri pentru patru vise înghesuite între patru pereţi . . . Ne vor strivi lucrurile. Ca şi cuvintele. Les Mots et les Choses — comme monsieur Foucault dixit! *Nu te poţi apleca peste fereastră de baricada borcanelor, cutiilor şi pungilor cu mîncare. Nu poţi lua o carte de pe etajeră fără să răstorni în pat sticluţe,* spray-*uri, perii, farduri, tacîmuri, pixuri, stilouri, papiote albe, roşii, negre, verzi . . . antinevralgice, aspirine, pipete, vitamine A, B, C, D . . . X, Y, Z . . . Pe masă nu poţi aşeza degetul de cărţi, reviste, farfurii, tacîmuri, resturi de pîine, spray-uri, borcane cu gogoşari, castraveciori . . . cutii goale de conserve, ghemotoace de hîrtie unsuroasă. O imensă milă pentru vaza mea de porţelan negru cu tufănele galbene, silită să stea tot timpul dreaptă, nemişcată, într-un picior, de teama şi groaza unei invazii de reptile şi şobolani.*

Atîta dezordine nici la băieţi nu găseşti. S-au dus toate şi singură n-am chef s-o înfrunt. Smaranda, colţoasă, pătrunsă de spiritul echităţii, m-a refuzat: „Eu nu strîng după ele! Dacă facem toate împreună, fac şi eu, altfel nu!“ Şi a plecat în sala de lectură, fără să-şi strîngă măcar lucrurile ei. Are de „cetit“. De făcut adică cele zece lecturi zilnice ale cursurilor cu examen în iarnă. Speră să le înveţe pe dinafară. Nu mă îndoiesc că are să reuşească.

Silvia e la film. Vivre pour vivre — *cu Yves Montand şi Candice Bergen. Mi-a lăsat pe pat ultimul număr al revistei: „Citeşte!“ Precis e înăuntru vreun articuluş de-al lui Şt. G.,*

care a reușit din nou s-o „entuziasmeze". Zice că nu-l iubește, îl „admiră" numai. Să-i fie de bine. Pe mine mă lasă rece.

Cleo a devenit iarăși eroina șuetelor. A plecat alaltăieri la o întîlnire și n-a mai apărut decît azi-dimineață la cursul de marxism. Încercănată, trasă la față, zîmbind întruna, mai frumoasă ca niciodată. Am întrebat-o cînd se întoarce și mi-a rîs ghiduș în ureche: „Doar un kil să mai dau jos și vin..." Într-un fel, e de invidiat. Trăiește. Înghite zile în șir, ca să slăbească, numai mazăre și fasole păstăi, nepreparate, direct din borcan sau cutie, după care se înfurie: „La dracu, nu așa se face siluetă!" Și începe să ingurgiteze tot ce prinde și e comestibil. Socotește de zece ori pe calendar, se agită, pleacă, vine, dispare cîteva nopți. Revine exuberantă, triumfătoare: a slăbit trei sau patru kilograme. E fericită. Nu are remușcări. Se bucură de viață, de aventură, de dragoste. Înainte de a pleca, a desenat cu creionul pe perete, deasupra capului, a treia inimioară. În centrul ei o inițială — A. Este inginer la un trust de construcții. Treizeci și cinci de ani, divorțat. Brunet, focos, iute la mînie. Are părul inele și rîde ca Roger Moore. Îi place de el și l-ar lua de bărbat dacă i-ar propune-o. Dar e sigură că n-o va face.

Îi place să mi se confeseze. Cînd o face, e tristă și melancolică. Spune: „Tu ești frumoasă, tu ai ce păstra, tu ai ce apăra, tu poți visa și la cai verzi, sigură că ai să-i obții. Dar eu? Studența e toată viața mea. La sfîrșitul ei, după ea, nu contează cînd, oricum peste cinci sau șase ani, mă va lua, totuși, unul. Îi fac un copil, doi, trei... mă dublez, mă triplez, viața-i gata. Nu-mi rămîne decît să fiu o profesoară bună și blîndă, ca să nu devin pentru toți Balena sau Caşalotul... Asta mi-e destinul. Karma! Tu îl ai pe V., te păstrezi pentru el, e cu totul altceva. Dacă aș avea și eu unul la fel, care să mă iubească orbește și să știu că nu trebuie decît să întind mîna pentru a-l lua de bărbat, fii sigură că nu mi-ar mai trebui altul pentru nimic în lume. Dar așa? Să mă refulez în toceală, ca Smaranda? Silvia? Ea e frumoasă, ea speră, și încă ce speră! Nu orice terchea-berchea cu diplomă, ci unul cel puțin geniu. Are, deci, pentru ce să se păstreze. Eu? Cel care va accepta să mă ia pe mine va fi sigur refuzat de toate celelalte și mă va lua oricum. La douăzeci și trei, douăzeci și patru de ani, cîți voi avea atunci, nu va îndrăzni să emită vreo pretenție."

Cam așa vorbește. Și, ascultînd-o, mă simt tentată să-i dau dreptate. Cînd mă vulc seara și ea lipsește, îmi închipui

ce face și mă apucă greața și disprețul. Am impresia că mă minte, încercînd să-și ascundă viciul. Nu e frumoasă, dar nici urîtă. Dacă m-ar lăsa s-o șlefuiesc puțin, s-o învăț să se îmbrace, să vorbească, să zîmbească (și altfel decît...), să păsească... să-și înveșmînteze senzualitatea ei debordantă în straie fine și strălucitoare — sigur i-ar dispărea complexul. Dacă există cu adevărat. Sînt doar atîtea femei opulente care fac furori printre bărbați. Nu pare dispusă la o așa încercare.

Ora zece seara. Stau turcește în pat, singură, uitată de toți, și mă gîndesc cum s-o întorc pe Cleo de la bucuria ei. S-o aduc în pustiul meu trist și orgolios. Să moară deci și capra vecinului!

Joi, 30 octombrie

Ploaie, frig, cursuri insipide, frig, ploaie. După amiază am adormit ghemuită sub pătură, ca un foetus, cu genunchii la gură. Am visat cu el. Îmi ghicea în palmă și se minuna de ce vedea acolo. Îl imploram să-mi destăinuie și mă refuza la nesfîrșit, amuzîndu-se de insistențele mele.

Le charme de la femme, c'est quoi? Un air d'enfant perdu dans la brume... *Oare? Cleo nu s-a întors încă.*

Vineri, 31 octombrie

Mare veselie în cămin. Am scăpat de exhibiționist. Apărea pe neașteptate și arunca în geamuri cu pietricele. Fetele ieșeau la fereastră, închipuindu-și că le caută prietenii. El își făcea numărul și rîdea în hohote de protestele și blestemele lor neputincioase. Azi a dat ultima reprezentație.

Chiar la parter, alături de noi, s-au mutat zece fete de la educație fizică. Atlete! Două sînt de-a dreptul fioroase. Aruncătoare de ceva disc, suliță sau greutate. Măscăriciul n-a știut și asta i-a fost fatal. Prin ploaie, cu umbrela deasupra și fulgarinul desfăcut, și-a început comedia. Sportivele s-au vorbit pe coridor și au ieșit pe ambele uși ale căminului. Fuga i-a fost zadarnică. L-au încolțit imediat, l-au prins și l-au adus tîrîș sub ferestre. Spectacolul de adio. L-au pus să-și ceară în genunchi iertare de la toate și să promită că nu mai calcă în veci pe o rază de cinci sute de metri. Imaginea nimicniciei, a umilinței celei mai strivitoare: un ins de patruzeci de ani de-

venit o arătare neagră și plină de frunze uscate, stînd în genunchi dinaintea a sute de ochi și cerîndu-și iertare cu palmele împreunate ca la rugăciune. Stomacul mi s-a strîns de scîrbă și n-am mai putut privi. Atît de jos să poată oare coborî omul?!

Mă lupt cu Simone de Beauvoir. „Amintirile unei fete cuminți" mă deprimă și mă stîrnesc. Je suis prêt à monter au crenéau! *Se poate deveni și altcumva. „Hotărîsem de mult să-mi închin viața muncii intelectuale. Zaza mă scandaliză, declarîndu-mi pe un ton sfidător: «Să naști și să crești nouă copii, cum a făcut mama, face tot atît cît să scrii cărți.» Eu nu întrezăream nici o măsură comună între aceste două destine. Să ai copii, care la rîndul lor vor avea copii, înseamnă să reeditezi la nesfîrșit aceeași poveste plicticoasă; savantul, artistul, scriitorul, gînditorul erau altă lume, luminoasă și veselă, în care fiece lucru își avea rațiunea lui de a fi. În lumea aceea vroiam eu să-mi petrec zilele, eram foarte hotărîtă să-mi cuceresc în ea un loc."*

Dar locul femeii este în ea însăși! Feminitatea ei își poate fi sieși suficientă. Orice „înălțare", fie și prin spiritualitate, este o înstrăinare. O prefer pe Zaza, care se caută pe sine în propria condiție femeiască, chiar dacă forma maternă, cel puțin deocamdată, îmi repugnă tot ca o alienare. Una fatală, predestinată. Scopul vieții unei femei? Visul existenței sale? Propria ființă. Feminitatea sa, desăvîrșită într-o viață frumoasă și plină, poate egala în satisfacții munca savantului, artistului, scriitorului. De ce trebuie să ne căutăm rațiunile ființării în afară? Ca să ne lamentăm apoi toată viața, cuprinși de un Sorge *heideggerian: sînt atît de nesfîrșite și devorante scopurile noastre, exterioritatea noastră, încît gîndirea lor ne acaparează existența pînă la ultimul strop, nelăsînd gîndirii Ființei nici o clipă!*

Nu vreau glorie, nu vreau carieră, nu am vanitatea de a visa să mă prețuiască semenii pentru altruism. Pentru inteligență. Pentru erudiție. Pentru faptul că le-am trezit invidia. N-am mai rezistat presiunilor Silviei și am deschis revista. Șt. G., cu poză gravă, deasupra unei pagini de proză. O schiță cu care a luat premiul doi la un concurs studențesc. Silvia spune că premiul întîi l-a luat cineva cu un text mai slab. De unde o fi știind? Poate că era, totuși, mai bun. Nu l-a citit nici ea decît pe cel din revistă, al lui Șt. G., intitulat „Vocabule". Pe care l-am citit și eu și i-am spus în față: dacă ar fi fost după mine, nu-i dădeam nici mențiune. E binișor scris,

dar fals și gol. Subiectul schiței e chiar istoria schiței. Vanitatea creației, a nașterii, a zămislirii... în luptă cu neputința cuvintelor. A „vocabulelor". Șt. G. se vrea cu orice preț sincer: își pune în pagină două poze. Una deasupra, exteriorul, și alta dedesubt, interiorul. Amîndouă sînt vizibile. Este omul care se ambiționează să „producă", să realizeze ceva în afara sa. Face parte din categoria celor ce aleargă după „nemurire": scopul vieții ar fi acela de a te înstrăina în ceva. Altceva decît un copil, muritor și el. Un „produs", deci, care să-ți semene cît de cît și să-ți poarte numele. Dar este o ambiție ridicolă să reclădești afară, sec și uscat, ceea ce este atît de frumos, de infinit și de etern desăvîrșibil înăuntru. Cea mai sublimă dintre opere tot propria ființă rămîne. Șt. G. se bucură scriind și, orgolios, își mărturisește tuturor bucuria. Nu bagă de seamă (nu vrea, poate) că literatura, de orice gen ar fi, este angajare în exterioritate. Deci o pierdere de sine. Deci o ratare de sine. Singur jurnalul poate fi o angajare în interioritate și o găsire de sine.

Drumul lui Simone de Beauvoir nu mă tentează. Deși mă simt intrată deja pe el: sînt studentă la filosofie. Nu-mi mai lipsește decît vanitatea creației. Și întîlnirea cu un grup Sartre-Nizan-Herbaud. Nu-mi doresc așa ceva. Devenirea prin spirit și întru spirit mă lasă rece. Atman-ul meu poate fi o lucrare mai frumoasă, mai complexă și mai rotundă decît cea mai strălucită dintre inteligențele femeiești. Și decît operele lor. Am în el atît de multe. Culori, muzică, poezie, speranțe, ispite... infinita mea iubire pentru V. În jurul căreia pot țese totul, la nesfîrșit, ca o pupă. Cînd gîndesc așa, viitorul îmi pare senin, viața — o bucurie...

(Știam că *Vocabule* fusese primul meu text ajuns în mîinile și sub ochii ei. Mi-o mărturisise întîmplător și adăugase (din complezență, descopeream acum) și că-i „plăcuse". Măgulit, îmi făcusem și autocritica: un text vechi, întrucîtva juvenil, de care îmi era deja rușine. Dacă n-ar fi luat acel premiu, destinul lui ar fi fost să se piardă printre încercările de sertar. Mă ascultase interesată, surîzînd meditativ și aprobînd din cap. Îmi închipuiam că gestul era formal. În realitate...

Ciudatul (la ea!) patos cu care îmi desființa, în jurnal, nu doar schița din revistă, dar și crezul filosofic, a reușit să mă amuze din clipa în care mi-am fixat bine în minte realitatea: autoarea rîndurilor nu era decît o fetiță ce împlinise nouăsprezece ani doar cu o săptămînă înainte. Egocentrismul

teribilist al adolescenței (pierdut, curînd, într-o poză de madonă melancolică și echilibrată) căpăta glasul filosofiei. Ceea ce fusese stare, sentiment, pornire, instinct... primea acum forma ideii. Din cărți, din cursuri, din vorbele dascălilor Miruna reținea ceea ce o interesa și o argumenta. Și trecea sub tăcere contradicțiile, amăgindu-se cu visul unei ataraxii budiste. Dorința, ca și demonstrația, era abstractă și adolescentină. Însăși iubirea este angajare în Univers, o fericită regăsire în *altul*. Ea își mărturisea sentimentul, fără să bage de seamă contradicția. Îl iubea „infinit" pe... V. Litera infernală!)

Silvia nu mă întîmpina decît într-un singur fel: interesîndu-se din prima clipă în ce ape mai navigam cu (încă) fragila mea pirogă. Ce am scris, cît, ce plănuiesc, pe unde am mai poposit cu lecturile. Îmi citise multe texte în manuscris, chinuindu-se să le descifreze, pe cîteva mi le desființase fără speranță, cu rigoarea, măiestria și eficiența unui sacrificator. Ajunsesem să-mi fie teamă de judecata ei, deși, de cele mai multe ori, era doar simpla (dar infailibila) exigență a bunului simț. Interesul ei, constant și sincer, sporea în ochii mei vinovăția Mirunei. Și făcea să mă ispitească o nouă supoziție, a o mie una: tocmai fiindcă Silvia mă răsfăța într-atîta cu atenția ei și eu nu-mi ascundeam cîtuși de puțin recunoștința, Miruna hotărîse să...

SILVIA. E vremea să intre în pagină. Ca treime esențială a distribuției, ca parte a poveștii și oglindă a ei. O ființă. Simplă și infinită, cunoscută și străină, ca toate ființele ce ne ajung aproape. Un breton castaniu, bogat și rotunjit ca un fald, un obraz curat, drept, puțin aspru, o tăietură vag senzuală a buzelor. Genunchii ei calzi proptiți în coapsa mea stîngă. Bluză de satin șîngeriu, cu mîneci largi, adunate deasupra cotului, fustă din stofă groasă, cu discrete sclipiri de smoală. Roșu și negru, un strop de alb, gulerașul de dantelă subțire, vaporoasă, imaculată. Un parfum complicat, rece, de feminitate autoritar stăpînită. Silvia, așteptînd să mă destăinui. Respirația ei caldă, mirosind abia sesizabil a vodcă și tutun, învăluindu-mi sporadic nările. Foarte aproape de mine.

Treime esențială a distribuției, și a poveștii, poate cea mai nefericită...

Camaradul descoperit (căutat) în clipele devenite mai apoi rană a memoriei. Grozăvia întîmplării a demoralizat-o și pe ea, năruindu-i multe din convingerile pînă atunci aparent trainice și definitive. Încerca, împreună cu mine, să afle o explicație cît de cît rațională evenimentelor și eșecul tentativei o deprima: ceea ce se petrecea, legătura Mirunei cu asistentul de morală, era, într-adevăr, dincolo de sensurile obișnuite ale faptelor umane. Singura soluție — filosofica detașare, de la înălțimea căreia Miruna și Drăguț deveneau doi cabotini umili și meschini, încîlciți în caierul de pofte și socoteli mărunte ale cotidianului. Așa trebuia să fie, așa trebuia să pară, dar din înaltul „filosofic" în care încercam să mă refugiez, eu continuam să mă mișc la discreția unui anume punct terestru, asemenea zmeului ce dansează frumos în tării... după smuciturile de ață ale stăpînului de pe pămînt.

Silvia a acceptat, simplu și firesc, postura cea mai potrivită situației mele — confidentă și om de legătură cu viața de fiece zi a Mirunei. La început, fără știrea mea, a încercat să schimbe cursul evenimentelor sau, cel puțin, să-l stopeze. Zadarnic: colega de cameră se arăta complet surdă la vorbele ei. Nu-și ascundea vinovăția, n-o tăgăduia, dar refuza să se explice. Se comporta de parcă ar fi intrat într-o nesfîrșită transă, din care nu avea nici puterea și nici cheful să se smulgă.

Cinci luni de oribilă „transă". O iarnă cu cap și coadă, timpul apropierii dintre mine și Silvia. Ne întîlneam aproape zilnic în sala de lectură a bibliotecii universitare și întîrziam pînă ce supraveghetoarea arăta către ceasul de la mînă. Porneam apoi să colindăm străzile și, în cele din urmă, rebegiți de frig, sfîrșeam în fața cîte unui pahar, deconspirîndu-ne reciproc cele mai intime obsesii. Expoziții, abonamente studențești la filarmonică și la teatru — trăiam în visul unei ideale perechi de intelectuali. Care nu se considerau *pereche!* Eu bucurîndu-mă de o amăgitoare regăsire, ea arătîndu-se tot timpul încîntată și mîndră de prietenia mea.

Și o neașteptată și discretă metamorfoză: Silvia abandonînd treptat aerul ei băiețesc, dezinvolt și anonim. Purtînd tot mai des rochii, în culori calde și pastelate, confecționîndu-și singură cîteva pulovere largi, din materiale groase și moi, care-i dădeau o nonșalantă extravaganță miruniană. Puțin fard, cît să-și accentueze trăsăturile, dar să nu se observe

de la prima vedere. S-a vopsit castaniu, și-a tuns părul conform modei, ceva denumit *saxon* și care aducea mult cu celebra coafură a lui Mireille Mathieu. Dorea să-și sporească frumusețea, dar să nu-i sesizeze nimeni strădania. Și nu era de fel urîtă. Trupul, înainte de toate, satisfăcea și ochiul celui mai pretențios bărbat. Fapt de care se arăta conștientă și chiar mîndră, dovadă preferința ei (exagerată la început) pentru blugi și orice fel de pantaloni strîmți. Miruna ademenea privirea cu forme grațios proporționate și, mai ales, cu aerul de felină domestică și răsfățată, sugerat de rotunjimile moi și excitant feminine (cărora nu-ți era însă greu să le prevezi și un viitor planturos). Silvia, mai înaltă cu o palmă, avea frumusețea zveltă și provocătoare a unei dansatoare dintr-un cabaret de lux. Coapsa înaltă și șoldurile relativ mici, dar ispititor arcuite, îndreptățeau strîmtoarea pantalonilor și agățau, fără excepție, privirile bărbaților. Chipul... Un complex ascuns, aparent ignorat. Deși la o privire rece, exclusiv estetică, îi aflai cu greu defecte. Poate, impresia de corectitudine geometrică și anonimă a trăsăturilor, simplitatea și lipsa lor de echivoc. Fardul, machiajul și, mai ales, fericita inspirație de a-și vopsi părul natural șaten într-un roșu întunecat îi îndulciseră mult chipul, anulînd severitatea ce părea s-o predestineze genului cult. Pentru care și optase în primul an de studenție, intrînd inconștientă în categoria tinerelor ce-și pozează orgolios intelectualitatea, indiferente la fatala defeminizare ce frînge în jurul lor orice interes.

O metamorfoză. Înceată, discretă, rușinată, dar de neignorat.

În februarie, la capătul unei neașteptate întîlniri, care durase, rece și extenuantă ca drumul spre eșafod al condamnatului la moarte, cale de o stradă de la un colț la celălalt, Miruna îmi spunea după cîteva ezitări: „Tu, Ștefane, tu nu te simți deloc vinovat față de Silvia? Poate că răul pe care i-l faci tu ei este la fel de mare...“ Ca și cel produs de ea mie, evident. Reacția mea de revoltată nedumerire stîrni ceea ce trebuia stîrnit. Dînd un pas înapoi și înfigînd nervoasă mîinile înmănușate în buzunarele mantoului de casha gri-perle: „Doar nu pretinzi că habar nu ai! Adică tu ești atît de orb, încît n-ai priceput că ea te iubește ca o nebună...“

Luat prin surprindere, am încercat să încropesc un mic și elegant protest, din care n-a ieșit decît o penibilă bîlbîială disculpativă. Expresia Mirunei „te iubește ca o nebună“ mă șocase neplăcut, fiind o exagerare prea mare și prea vulgară

cînd o comparai cu realitatea. Amiciția mea cu Silvia avusese tot timpul, fără excepție, calmul și seninătatea reconfortantă a unei camaraderii spirituale. Aș fi coborît-o irevocabil în proprii mei ochi dacă i-aș fi atribuit un cît de timid sentiment terestru față de mine. Nu. Miruna încerca să mă provoace. Dorea, poate, să verifice în ce măsură sentimentul ce i-l purtasem rezistase coșmarului, așa cum o asigura tot timpul Silvia. Dacă mai putea conta pe el sau nu. Ar fi fost cazul cel mai fericit. Dar poate spera, de ce nu, să stimuleze interesul meu pentru Silvia. În care să-mi aflu, în sfîrșit, consolarea, ceea ce ar fi eliberat-o pe ea, în bună parte, de remușcări. Nu se putea simți cu sufletul ușor și împăcat atîta vreme cît mă știa singur și legat cu gîndul de ea. Consolat cu Silvia — afacerea era încheiată, clasată, sentimentul vinovăției se diminua.

Nu se jena să și argumenteze. Formam o pereche „ideală": ne potriveam de la înfățișarea „ostentativ intelectuală", pînă la gusturi și ambiții. Mai mult, cuvintele și gesturile începuseră să ne fie aceleași. Numai intimitatea noastră, conform asigurărilor Silviei, se ambiționa să rămînă între granițele rigide ale camaraderiei. Păcat! Ar fi fost vremea să trecem peste ele, îmi sugera discret dar fără echivoc o Mirună străină și glacială. Prea era simplu și curat ceea ce se întîmpla între mine și Silvia! S-ar fi cuvenit să „păcătuim" și noi puțin, intrînd astfel într-o combinație amoroasă în trei, banală, plată și fără altă ambiție decît a poftelor satisfăcute. Misterul „abstinenței" mele o intriga pe Miruna mai mult decît m-aș fi așteptat. După șase luni de singurătate, continuam să refuz prada ce-mi stătuse tot timpul la îndemînă. Prea mult!

Secretul „castității" mele era blond oxigenat, mînca fără spor de cinci ori pe zi, cînta frumos acompaniindu-se la chitară și fuma numai *Carpați* fără filtru. Se numea Claudia, studia, fără tragere de inimă, mecanica și era o vedetă folk în lumea studențească. Un amor „de iarnă", început în tabăra de revelion, la Slănic-Moldova, și încheiat (pentru mine) în ziua echinocțiului de primăvară, cînd bruneta cu ochi albaștri și mers de prințesă îmi dăduse, în sfîrșit, primul semn cert de simpatie. În octombrie, pe neașteptate, fusese re-animat de Claudia, după ce aflase de la un prieten comun noua realitate: eram de o singurătate lucie, și în odaie și în suflet. Într-o seară de sîmbătă îmi transmise categorică prin telefon, fără să-mi lase dreptul la replică: „Te rog să pregătești în cameră tot ce se cuvine, ca altădată. Nu uita de șervețele și

lumînări. Într-un sfert de oră sosesc cu potol a-ntîia și pileală de import. Ai uitat, desigur, că astăzi e ziua mea. Nici n-aveai cum s-o ții minte dacă n-am serbat-o niciodată. Ai grijă la zăvorul de la intrare, că n-am chef să dau ochii cu Madona. Nici un cuvînt, Ștefane, totul se discută la fața locului! ..." Peste o jumătate de oră se instala dezinvoltă în odaie, tratîndu-mi nedumerirea cu vorbe de înțeleaptă consolare: poftim, ai aflat și gustul „trufandalei", te-ai lămurit că tot fructele bine coapte sînt cele mai demne de încredere.

Cam la două săptămîni mă trezeam cu ea în prag, de fiecare dată veselă, optimistă, hotărîtă parcă să nu mai plece niciodată. Coabitarea nu dura însă mai mult de trei zile, cel mult patru: ne certam cu multă rîvnă, sătui unul de celălalt. Eu — de goliciunea ei voioasă și deseori vulgară, ea — de muțenia mea îndărătnică și „aerele de savant într-o vacanță nedorită". Plecînd numai din proprie inițiativă, își păstra un orgoliu suficient pentru a se întoarce atunci cînd o cuprindea „dorul" de mine. Încerca soluții pentru readucerea mea la sentimentele din iarna precedentă. Gătea, spăla, deretica și se mira că hărnicia și supusa ei condescendență nu reușeau s-o îmbune nici pe Suzana Greceanu. Îi adusese flori și mici cadouri, îi cîntase frumos romanțe și melodii populare, se oferise de cîteva ori s-o ajute la tîrguieli. În zadar. Deși îngăduitoare cu prezența ei, gazda rămînea distantă și cumva ostilă. Motivul antipatiei îmi fusese comunicat numai mie, sub forma unui trist și aspru reproș: cum putusem renunța la un „boboc de fată" ca Miruna pentru o „slăbănoagă ametită și vopsită", care bea cît un bărbat și fuma cît doi?! Eterna prostie a bărbatului, care dă grăbit și lacom floarea pe un fruct oarecare. Altă explicație?

Ne afișam împreună rar și numai în mediul studențesc, acolo unde compania ei putea să pară întîmplătoare. Ea băgase de seamă și, o vreme, pusese refuzul meu de a re-oficializa relația, ca și răceala constantă a sentimentului, pe seama Silviei. Gelozia i se topise însă cu timpul, treptat, pe măsură ce se convinsese de castitatea amiciției mele cu „roșcata studioasă". Și se resemnase într-un vis frumos: noi doi în tabără la Predeal, reinventînd „pasiunea" de la Slănic-Moldova. Din păcate pentru amîndoi, pauperitatea absolută m-a silit să renunț în ultima clipă la biletul de tabără care m-ar fi făcut să retrăiesc amintirea unei vacanțe de student senin, lipsit de prejudecăți și ambiții sentimentale. Și de griji financiare. Mai ales. S-a supărat și, într-o felicitare cu brazi, zăpadă și colin-

dători, mi-a pus eticheta: „cornută îngîmfată". N-am reușit să mă dumiresc: ajunsese la urechea ei bîrfa despre cazul Miruna-Drăguț ori se referea la coarnele pe care mi le punea ea în tabără? Nu mi-a fost greu să aflu că la Predeal făcuse pereche mai întîi cu un folkist din Petroșani și apoi cu un chitarist din formația care o lansase. Cu acesta din urmă legătura a continuat și după întoarcerea din vacanță. Închipuindu-și că nu am știre despre ea, reapăruse în odaie la sfîrșitul lui ianuarie. Pentru o singură noapte. Tristă și penibilă ca o gafă făcută la o înmormîntare.

Miruna se îndepărta prin fulguiala rară, blîndă și obosită a sfîrșitului de februarie și puful de lebădă al căciulii ei dansa molatic și parcă lasciv, stîrnind golul din mine. Jocul sadic al întîmplărilor nu mă iertase, răscolind ordinea cea bună pentru a mă potrivi și pe mine în cleștele veșnicei nefericiri: să iubești pe cine nu te dorește și să fii iubit de cine... Cale de o stradă, de la un colț la celălalt, pozasem o austeră indiferență la farmecele tinerei frumoase și elegante ce mă însoțea, cu speranța naivă și neroadă că am să-i par lecuit de gîndul ei. Și acum, dintr-o dată, orgoliul se făcea mic și regretam că n-o luasem, ca altădată, de braț, *ca și cum* nimic nu s-ar fi întîmplat, *ca și cum* nu ne-am fi văzut doar de o zi sau două, *ca și cum*... Poate mă provocase doar pentru a tulbura morga mea rece și ostentativ absentă. Sperînd că am să-mi duc protestul pînă la capăt, declarîndu-i... Să-i fi declarat adevărul, riscînd penibilul și umilința, dar să nu ne fi îndepărtat acum unul de celălalt, ca două păpuși mecanice, pe străzile năclăite de zloată. Silvia era o fată minunată, Silvia ar fi meritat... Toate raționamentele se făceau însă țăndări la gîndul acestei bijuterii *Tiffany*, care se îndepărta fără grabă, ferindu-și cizmulițele alb-sidefii de terciul murdar de pe trotuar. Așteptînd, poate, să audă pașii mei grăbiți în urma ei.

Timp de o săptămînă n-am mai trecut pe la bibliotecă. Silvia m-a căutat într-o pauză, alarmată de gîndul că mi s-ar fi putut întîmpla ceva. Nu îndrăznise să iasă din sala de lectură nici să bea o cafea, de teamă că aș putea trece între timp să-i explic situația. Seara trecută, mai ales, fiind frig în sală, îi înghețaseră mîinile și picioarele și ar fi dat orice pentru un pahar de vodcă și căldura reconfortantă a unui bar. Singură fiind, nu îndrăznise să intre. Am mințit. Viroză respiratorie,

două pagini de refăcut în șpalt... Mă simțeam un nătărău ingrat, care își drege o gafă comițînd alta. I-am dat întîlnire la Filarmonică. Asta și aștepta. Era în program *Concertul în re minor pentru pian și orchestră* de Brahms cu un interpret sovietic și se temuse că va trăi singură o asemenea bucurie. Suspiciune întemeiată, întrucît fusesem realmente hotărît să renunț în acea seară la locul meu rezervat, vecin cu al ei, convins că în sală avea să fie și Miruna. În ultimele cinci luni, fusese numai de trei ori, ocupînd de fiecare dată un scaun cît mai îndepărtat de ale noastre. Refuza din principiu ideea abonamentului la Filarmonică, considerînd că nu toate concertele merită să fie ascultate. Ajunsesem să-i cunosc gusturile și știam că Brahms o va aduce totuși în sală. Ne-a adus, în cele din urmă, pe toți trei: eu lîngă Silvia, Miruna — undeva în spate și în stînga. Tot timpul am simțit în ceafă o fierbințeală deprimantă.

Ne-am reluat întîlnirile de la bibliotecă, fără ca în aerul și ritualul lor să se fi schimbat ceva. Silvia era firească, senină, nefrămîntată parcă de nici un gînd străin celor pe care mi le destăinuia cu o dezarmantă sinceritate. Nu era nimic monstruos în prietenia noastră, pentru că nu era nimic altceva decît ceea ce se arăta a fi.

(Cîtă ipocrizie în țesătura acestui monolog sentimental cu gust de sirop artificial! Am fost tot timpul conștient: îmi era suficient un singur gest, o privire mai lungă, o întîmplătoare atingere de mînă prelungită numai puțin peste limitele întîmplării... Ea aștepta, mică, neputincioasă, pozînd temătoare în camaradă, nu cumva să mă supăr și să plec. Poate-poate, totuși-totuși... Simțeam cum crește neîncetat ura ei față de ființa cu care împărțea odaia, mîncarea și chiar așternuturile, față de răsfățata naturii ce se juca plictisită, etern nehotărîtă cu fotografia celui văzut de ea, Silvia, ca un zeu, ca un zmeu, ca un sfînt bun și blînd cu zîmbet de amant. Am știut și m-am temut să dau o cît de mică speranță. Flirtam frumos și înalt, într-o tandră complicitate de gusturi și năzuințe, pentru a mă abandona peste numai cîteva ore căldurii fără conținut a brațelor Claudiei. Teama de complicații, de ireversibil, speranța încăpățînată în gestul de pe urmă al Împărătesei, siguranța că ceea ce refuzam să primesc nu mi s-ar fi refuzat mai tîrziu. Ordinea existentă o lăsa posibilă pe cea dorită. Silvia —

doar o posibilitate secundară, de „rezervă". Care se oferea fără „rezerve" cunoașterii. Am cercetat-o îndelung, prin toate cotloanele sufletului, provocînd-o la sinceități jenante și silind-o să asculte intimități obscure, am dezbrăcat-o în minte, de nenumărate ori, bucurîndu-mă de coapsa ei înaltă, de sînul ei mic și nervos, i-am pipăit discret pielea, i-am apreciat mirosul sudorii, mi-am închipuit-o dăruindu-mi-se... Și am găsit că era bine. Un cec cu multe zerouri, dosit în căptușeala buzunarului gol. În miezul celei mai umilitoare trădări, eu mă jucam sadic cu durerea ființei de alături... Monstruos!)

Peste trei săptămîni, într-o dimineață de martie, rece și umedă ca o meduză moartă, în aceeași pauză mare de la ora nouă, Silvia se apropia de mine cu un aer stingher, chinuind un zîmbet în colțul buzelor. „De la Miruna..." îmi șopti, clipind repede din ochi, în timp ce-mi strecura în buzunarul sacoului un plic roz. Un nod dureros înălțîndu-se instantaneu în gît. Am vrut să spun ceva, m-am bîlbîit, apoi am renunțat. Înțelegîndu-mi starea, s-a grăbit să plece, îndepărtîndu-se cu pas anemic, nesigur, pierzîndu-se treptat în mulțimea de pe coridor.

N-am avut puterea să deschid plicul, deși simțeam că mă arde în dreptul buzunarului. Aș fi vrut să mă ascund undeva pentru a-l citi în liniște, neobservat de nimeni, dar nu găseam unde. Sleit de emoție și nerăbdare, l-am desfăcut în timpul cursului, strecurîndu-l sub dosar. Avea clasica nuanță de un frez palid a epistolelor de amor, ceea ce tulbura plăcut ritmul cordului. Simțeam că nu m-ar fi bucurat mai puțin primirea lui nici dacă l-aș fi descoperit gol. Erau totuși cîteva rînduri, scrise cu caracterele ei frumoase, aplecate spre dreapta și discret înflorate...

Mîine e ziua echinocțiului, Étienne. Lumina și întunericul vor sta vremelnic în cumpănă, ca două jumătăți perfect egale și simetrice ale aceluiași fruct. Nu e vina noastră că toate ale Universului sînt frînte. Că întregul pur și suficient sieși nu este viabil.

Ultima zi a unei ierni cumplite, pe timpul căreia aș fi preferat să fiu moartă. De cîteva zile, un solo de vioară acordată cu un ton mai sus îmi macină neîncetat auzul. Adorm și mă trezesc cu acordurile ei stranii, de pustiu selenar, în urechi.

Da, știu, ai ghicit. „Scripca morții" din Simfonia a patra a lui Mahler. Azi se împlinește anul de cînd am ascultat-o împreună. Obsesia poveștii noastre a scos-o din memorie și mi-a așezat-o în urechi. A fost acolo, în chiar miezul dulce al începutului, și n-am băgat-o în seamă. Azi îmi pustiește fiece clipă. Încerc s-o ucid, scriindu-ți.

Știu cît de multe și cît de urîte s-au adunat între noi și, totuși, iată, slabă și pustie fiind, îndrăznesc să întind o mînă către tine. Toată ființa mea s-a adunat în acest gest. Poți să-l faci zadarnic ori salvator. Mîine seară, la șase, sînt în fața Universității, te aștept. Dacă mă mai iubești și crezi că mă poți ierta, vino.

Miruna

Întîlnirile cu Silvia au devenit întîmplătoare. Curînd a apărut Costel Berariu și ele s-au redus la taifasurile din fumoarul bibliotecii. Destinse, frățești, tot mai rare. Rostul lor se încheiase. Rostul ei?

Treime esențială a distribuției și a poveștii, poate cea mai nefericită... Foarte aproape de mine. Respirația ei caldă, mirosind abia sesizabil a vodcă și tutun, învăluindu-mi sporadic nările. Silvia, așteptînd să mă dezvălui. Un parfum complicat, rece, de feminitate autoritar stăpînită. Roșu și negru, un strop de alb, gulerașul de dantelă subțire, vaporoasă, imaculată. Bluză de satin sîngeriu, cu mîneci largi, adunate deasupra cotului, fustă din stofă groasă, cu discrete sclipiri de smoală. Genunchii ei calzi proptiți în coapsa mea stîngă. Un breton castaniu, bogat și rotunjit ca un fald, un obraz curat, drept, o tăietură banală și vag senzuală a buzelor. Simplă și infinită, cunoscută și străină, ca toate ființele ce ne ajung aproape. O ființă. Ca treime esențială a distribuției, ca parte a poveștii și oglindă a ei. A intrat de-acum în pagină...

3

Un drum refuzat în viață și reiscodit în pagină. Închis și aici. Aparent. Dacă pui un punct, propoziția se închide. Ideea sare însă peste el, itindu-se, cu altă față, în cea următoare. Și tot așa pînă cînd, de bine, de rău, parvii la iluzia că i-ai

văzut suficiente chipuri. Silvia este o idee abia trezită la sarabanda propoziţiilor. Deşi tot timpul în al doilea plan, discretă, răbdătoare, ea îşi va juca ambiţioasă propriul ei turnir. Am început o mărturisire senină, de copil ce nu-şi ascunde boroboaţele:

— Nimic, Silvia, nici măcar un rînd! Toată vara m-am destrăbălat cu lecturi de doi bani şi vise neserioase. N-am avut chef de nici o faptă spirituală gravă. Nici nu ştiu cînd s-au dus lunile astea. Singura acţiune importantă şi de mare responsabilitate — trierea manuscriselor studenţiei. Am intrat în ele ca un taifun. N-au rămas decît vreo sută de pagini. Şi acelea doar pentru ideile din ele. Restul au dispărut în gura flămîndă a unui container de gunoi. Adio! Nici un regret. A fost o măsură de mare circumspecţie: să nu care cumva să descopere posteritatea cît de penibil am putut fi la începuturile mele! Ai priceput? Hu-hu, am îndepărtat urmele, crima trebuie să fie perfectă... Din suta asta de pagini scot ideile şi imediat o arunc şi pe ea. E la fel de compromiţătoare...

— Bine, dar cînd te apuci de scris? mă întrebă surîzătoare, vădit nemulţumită de neseriozitatea răspunsului meu.

— Aştept să mă dumiresc şi eu asupra regulilor probabilistice după care se ivesc, ca scoase dintr-o urnă, şedinţele mari, mici şi fulger, sarcinile intra, extra şi para-şcolare, duminicile de serviciu şi cele de activităţi formale... Cum dau de formula misterioasă, îmi fac şi eu un program de lucru serios. Altfel, stau mereu în expectativă, amînînd orice operaţie de anvergură...

— Adică romanul...

— Aaa, nu! am contestat eu, de parcă m-aş fi apărat de o gravă acuzaţie. Eu rămîn la conştiinţa de nabab al timpului. Toate îmi lipsesc, în afară de vreme. Pot să mai acumulez încă patru sau cinci ani, înainte de a mă apuca de o aşa aventură. Debutul sub treizeci de ani e o loterie. Numai din întîmplare poţi nimeri o carte de care mai tîrziu să nu te ruşinezi. Nu, eu rămîn la vechea convingere: graba debutistică este o gafă a orgoliului. Pofta de glorie trece prea curînd înaintea celei de fapte mari, trainice şi rotunde... şi nesiguranţa, teribilismul şi stîngăciile junefei pătrund în pagină, devenind, pe la cincizeci de ani, prilejuri de jenă şi remuşcare...

(Naiv şi optimist! Peste numai cîteva săptămîni aveam să uit aceste înţelepte socoteli şi să mă năpustesc asupra foilor albe. Rezultatul — prima variantă a unui lung monolog despre turnirul inocenţei cu prihana. Nesiguranţa, teribilismul

și stîngăciile juneței sînt, totuși, fatalități depășite numai prin asumare.)

— Vezi ce corect și just vorbesc eu? am întrebat-o pe neașteptate. Ca la douăzeci și patru de ani, cînd nici un coleg de generație n-a debutat încă... Hu-hu-hu! Să vezi ce bine am să-ți argumentez peste doi sau trei ani necesitatea debutului timpuriu!

— Nu cred, mă contrazise Silvia, cu aerul celei care știa prea multe pentru a se lăsa înșelată de o glumă. Și peste doi sau trei ani vei trăi aceeași teamă de debut. Ești prea ambițios și prea orgolios ca să te înfățișezi lumii cu o încropeală oarecare. Nu vei da drumul unei cărți, pînă ce nu vei fi sigur de succes. Tu iubești celebritatea, Stefy, oricît ai vrea să ascunzi. Așa e, nu? Haide, recunoaște!

— Vai, cît mă jignești, Sylvie! am protestat, mimînd o drăgălașă supărare. Eu nu aspir decît la anonimatul unui scriitor bun și serios...

— Perfect, Ștefy! Poate chiar de asta vei avea parte. Ai convertit dorința de glorie în muncă ambițioasă, în răbdare și migală, în program de viață cazon și planuri de proporții epuizante și te vei alege, în cele din urmă, cu o palidă recunoaștere. Nu mă îndoiesc: îți vei duce pînă la capăt lucrarea, chiar și fără consensul stimulativ al contemporanilor. Trei romane social-politice, deasupra două filosofice și, apoi, ca vîrf al piramidei — o epopee mitică. Un plan simplu, esențial, limpede, merituos... Autorul? „Bun și serios!" Dar mai puțin celebru decît colegii săi cu zece și chiar douăzeci de volume. Mă întreb: ce vei simți tu la capătul unui drum atît de anevoios? Sentimentul operei va acoperi orgoliul? Sau nu vei rezista ispitei de a căuta, totuși, certitudinea reușitei în conștiința contemporanilor, dînd astfel de gustul nefericirii? Munca, oricît de loială și încrîncenată ar fi, nu duce întotdeauna la glorie, nici chiar atunci cînd rezultatul ei ar merita-o. Or, tu, scumpul meu Ștefy, nu-ți concepi viața fără speranța ei... N-am dreptate?

Ce simplă și grandomanică arată viața rînduită la tinerețe! Viitorul e mare și frumos cît ne stă intact dinainte și-l credem *(sancta semplicitas!)* absolut autarhic, imun la nenoroc și conjuncturi potrivnice. Totul va fi așa cum vreau EU, pentru că munca nu are rival pe potrivă. Eroare! Silvia avea dreptate, deși evita să-mi sugereze și rațiunile care-i justificau scepticismul. În jocul aleatoriu al destinului, munca e doar un vector între ceilalți. Inteligența, talentul, răbdarea, rezistența

la lovituri, sănătatea, conjuncturile, mai ales ele, îi pot pune lauri sau spini, o pot face triumfătoare ori zadarnică. Silvia, deși sceptică în privința șansei mele la „glorie", mă răsfăța cu încrederea ei, luînd drept bune și formidabile ambițioasele mele planuri de ins ce nu și-a verificat forțele decît în bătălii mărunte, cu monștri de cauciuc. Mă flata, fabulînd pe marginea viselor mele de adolescent, de parcă împlinirea lor ar fi fost în afara oricărei îndoieli. Ceea ce-mi producea un sentiment de jenă. Nu mai avusesem de mult prilejul unei conversații pe această temă și o descopeream încîntată de iluzii pe care eu le abandonasem între timp. Credea cu tărie, de pildă, în triada celor șase romane, în timp ce mie mi se părea de-acum o idee puerilă și de o caraghioasă vanitate. Nu găsisem nici o biografie mare construită pe un program prestabilit, ambițios dar juvenil. Indiferența la reușitele semenilor îmi apărea și ea tot mai mult, ca o aspirație vană. Cîțiva colegi de generație, răsfățați de critică, se bucurau deja de o celebritate mai mare decît a unor autori cu patru, cinci volume la activ și anunțau debuturi timpurii și tinerești cu care promiteau să „revoluționeze" literatura română. Orgoliul de „filosof" între filologi începea să se clatine. Opera literară nu este, totuși, un sistem metafizic, edificat după un plan pe treizeci de ani, în liniștea și izolarea unui Königsberg. Divorțul de aleatoriu poate fi la fel de fatal ca și cultivarea lui: rareori un proiect literar riguros și de anvergură scapă intact hărțuielii continue și epuizante a întîmplărilor potrivnice. Există, din păcate, prea destule conjuncturi nedorite, care nu se lasă depășite decît prin concesie . . .

Am schimbat brusc subiectul. Ordinea simplă și aparent imbatabilă a convingerilor din studenție se răvășise în ultima vreme și cea nouă rămînea încă ambiguă. Aplecat spre urechea ei:

— Ai și nu ai dreptate. Subiectul este atît de delicat și zadarnic, încît e preferabil să-l amîni mereu din conștiință, pînă ce-l lași negîndit în seama posterității. Fie cum s-o întîmpla să fie! Mai bine spune-mi cum scăpăm de dobitocul ăsta. N-am chef să-l suport toată noaptea. Trebuie silit în vreun fel să plece . . .

Deveni, instantaneu, tristă și ușor iritată. Antipatia mea pentru asistentul de morală i se transmisese întreagă și definitivă. O boare caldă, cu miros discret de vodcă și tutun, acoperi dintr-o dată parfumul subțire de fresii. Se apleca de astă dată ea spre urechea mea:

— Nu-i chiar așa de simplu. E aici, ți-am spus, un carambol mai complicat decît îl percepi tu. Ți-l explic eu mai tîrziu...

— Unde-i Costel? am întrebat-o, atent mai mult la planul din minte decît la cuvintele ei. Dacă ar fi el aici, l-am putea monta într-un mic joc... Unul amuzant, nevinovat, dar eficient...

— Nu, protestă Silvia, tot în șoaptă, te rog să nu-l amesteci. Într-o jumătate de oră trebuie să apară. Azi are pînă la opt, ceva finanțe parcă, nu știu precis. Oricum, un seminar de la care nici potop să fie și nu îndrăznește să lipsească. Altfel, ar fi primul aici...

Dezamăgire. Îl și vedeam pe prietenul ei antrenat într-o scenă care ne-ar fi eliberat pe toți de prezența nedorită a lui Petre Drăguț. Cu atît mai mult, cu cît Costel Berariu părea omul predestinat pentru o asemenea acțiune. Un vlăjgan bărbos și simpatic, student în ultimul an la științe economice, tartore strălucit la chefuri. În plus, ceea ce-l făcea ideal pentru planul meu: ușor influențabil, tupeist și actor amator, dornic de aplauze nu doar pe scenă, ci și în viață. Regretam anularea unui spectacol al cărui scenariu îl întrezărisem o clipă.

Am prins din zbor subiectul aprigei controverse ce anima încăperea: chestiunea castității! Nici nu putea exista un subiect mai apetisant, în stare să atragă o participare quasi-unanimă. Ecaterina Mărăscu și Cleopatra Vasiliu făceau front comun împotriva lui Vasile Bogorici. Miruna surîdea absentă, privind numai la pălăria de pe genunchi, pe care o tot răsucea încet, de parcă ar fi cercetat minuțios fetrul, de teama vreunui defect. Nici Drăguț nu participa deschis. (Își închipuia oare că un asemenea subiect era totuși neplăcut sărbătoritei?) Arborase o mină radioasă, cu un zîmbet aninat de urechi, și nu intervenea decît pentru a strecura glume nesărate ori cîte un „inteligent" calambur. El era, chipurile, mai mult de partea fetelor, cărora spiritele lui încercau să le dea mici satisfacții. Cea mai „satisfăcută" se arăta blonda Cleo, agitîndu-se întruna pe scaun, aproape de el, rumenă și dolofană ca o pîine coaptă în vatră. Trebuia să placă și ea asistentului, doar anul viitor... Asculta cu o imensă curiozitate micile lui snoave și rîdea zgomotos la fiecare, de parcă ar fi fost niște bune bancuri deocheate cu Ion și Mărie. Cînd deschidea însă gura să participe și ea la mica polemică, se dovedea de o platitudine dezarmantă. Deși, Miruna, pentru care fusese într-o vreme cea mai bună prietenă, avea despre inteligența ei o părere

pozitivă. Mi se părea imposibil să mă înșel atît de flagrant. Privindu-i coapsele sănătoase umplînd scaunul, sînii excedentari săltînd vesel sub jerseul bej al rochiei și, mai ales, fața de podgoreancă sulemenită lasciv, nu reușeam să văd mai mult decît unul dintre acele exemplare feminine a căror prezență la facultatea de filosofie rămîne totdeauna un mister.

Katy, mică, aprigă, răutăcioasă, era purtătoarea de cuvînt a sexului frumos și „oropsit". Se achita de sarcină cu multă pasiune, deși vehicula idei de mult banalizate. Se simțea la ea, totuși, o limpezime a minții și o ușurință a exprimării care o salvau de ridicol: să spui o vorbă veche, dar s-o spui cu alte vorbe, cît să pară aproape nouă. Scundă, plinuță, discret pistruiată, cu un cap de păpușă dichisită și fruntea împodobită de cîrlionți roșcați, părea drăgălașă, simpatică, agreabilă... cinci minute. Pînă îi zăreai cornițele ascunse între buclele măiestrit încîlcite de creștet. Avea renume de arțăgoasă și era temută. Ținea cu orice preț să-și impună în grupă absolut toate opiniile, uzînd de două argumente forte: încăpățînarea și debitul verbal.

Bazil Bogorici, un *causeur* hîtru și răbdător, amesteca față de ea tandrețea cu maliția și tachinările usturătoare cu mutrele spășite. Se purta galant și-i ceda mici victorii, pentru a păstra echilibrul unui cuplu ciudat. Văzuți la braț, pe coridoarele Universității, păreau cea mai potrivită pereche, o viitoare familie de intelectuali, frumoasă, senină, pașnică. De aproape însă... Bogorici arăta că merita mai mult. Era un tip interesant. Slab și potrivit de statură, avea o privire iute, care te punea din prima clipă în expectativă: simțeai că vede mai mult decît alții și așteptai curios să afli ce gîndește. Niciodată nu-l văzusem fără costum, cămașă albă și cravată. Acum avea unul bleumarin, croit după ultima modă, cu revere late și buzunare aplicate. Părul negru, discret ondulat de natură, era tot timpul pieptănat ireproșabil, cu o cărare dreaptă, curată și de o trăinicie care mă făcea să-l suspectez că și-o stropește cu fixativ. Cap de mîdru toreador, aer de boem plictisit: scria poezii într-un dulce stil minulescian, dar poza cu încăpățînare în cinic blazat și crud. Își făcuse mulți dușmani în grupă, și asta numai la seminarii, unde era unul dintre regi. Șarja maliții os, strălucit și fără milă, făcînd victime disperate în categoria a treia, a „subdezvoltaților", cum îi numea el, cei care se străduiau neajutorați să se remarce cît de cît în perspectiva examenelor. Făcea pereche cu Katy Mărăscu, surd la bășcălioasa comparație cu Tom și Gerry, care cir-

cula printre colegi. Printre aceiași colegi, circula însă și presupunerea că se înțeleg foarte bine „în intimitate": Bazil locuia la cămin și era veșnic în căutare de prieteni cu cheie...

Implacabil, se ajunsese cu polemica la tema „virtuții". Petre Drăguț strecurase, hlizind, că o femeie virtuoasă seamănă cu un „castel părăsit". Înăuntru bîntuie stafiile iar afară bărbații ocolesc pe la distanță. O comparație nu tocmai nereușită. Cleo rîse spornic și el îi aruncă o privire recunoscătoare.

Marți, 25 noiembrie

Un noroc: am ocupat o masă în sala de lectură! Pe cea mai jinduită dintre ele. Se află în colț, stai cu spatele la restul lumii, nu vezi decît doi pereți vernil, te poți concentra. E tot mai greu să ocupi o masă. Se apropie sesiunea. Majoritatea se scoală de dimineață, la ora șase, și le ocupă așezînd cîteva caiete sau cărți pe ele. Pleacă la cursuri și cînd se întorc au masă rezervată în sala de lectură. Un tertip. L-am adoptat și eu, deși la început mi-a fost puțin jenă.

Căminul este o „mică școală a luptei pentru supraviețuire". Katy Mărăscu dixit. Dacă vrei să nu suferi, smulgi de la alta. Și asta din prima zi, cînd trebuie să te lupți pentru etajerele de jos ale dulapului. Să nu fii totuși chiar ultima sosită. Atunci prinzi și patul de la fereastră. Al meu. Curent, cearșaful veșnic murdar de praf. Și de tălpile băieților care intră pe fereastră, pentru a urca la prietenele lor pe scara de serviciu. Te trezești seara cu el sub geam: mieros, lingușitor, insistent. Nu poți să-l refuzi. Din spirit de solidaritate cu cea care așteaptă sus. Deși n-o cunoști, n-ai schimbat nici o vorbă cu ea. Dacă apuci să tragi cearșaful de pe saltea — e bine. Cînd ești plecată ori lipsești din cameră, nimeni nu-și aduce aminte s-o facă. Poți număra tălpile, compara dimensiunile. A fost înalt sau scund, în adidași ori pantofi?

Anul viitor voi fi mai vigilentă. Acum știu: prima zi este hotărîtoare. Orice palmă de teren pierdută înseamnă un an de disconfort. Învăț să lupt. Să-mi fac loc. Pînă mai ieri, gîndul ăsta m-ar fi îngrețoșat. Uneori mă înspăimînt la ideea celei care aș putea să devin, adaptîndu-mă fără rezerve la viață.

Oboseală. Plictiseală. Lehamite. De o săptămînă mă chinui la un referat despre pythagoreici. M-au făcut să dispreţuiesc şi mai mult filosofia. Parmenicos, Ikkos, Paron, Ameinias. Hippasos, cel mai important, un „ekhemytia" (erudit). A fost aruncat în mare de către confraţi. Pentru că divulgase profanilor secretul construcţiei unei sfere cu douăsprezece pentagoane înscrise în ea. Oribil. M-au scîrbit. M-am săturat de ei. Şi de Iamblichos, şi de Philolaos, şi de Diogene Laertio... Doar Aulus Gellius, totuşi. A scris „Nopţile attice". Sună atît de fabulos: „Nopţile attice"!

De cînd m-am apucat de ei, sînt obsedată de schiţa lui Şt. G. I-am sustras Silviei revista şi am recitit-o. Vorbeşte la un moment dat despre „mistica abstracţiilor". Şi spune, în stilul lui tranşant: „A da calitatea pe cantitate, de dragul unui infim plus de inteligibilitate, echivalează cu a schimba lumea pe o cutie de chibrituri." Mi se pare excelent spus. Pythagoreicii sînt primii care fac afacerea asta păguboasă. Şi cu cîtă mîndrie! Cu cîtă agresivitate! După ei o vor face aproape toţi. „Mistica abstracţiilor" este boala profesională a filosofilor. O suportă ca pe o plăcută fatalitate. Deşi antidotul se află la îndemîna orişicui. O baie zilnică de soare. De culoare. De muzică. De poezie. Iubirea...

Miercuri, 26 noiembrie

Nimic. Frig uscat. Nimic. Somnolat după-amiază la seminarul de matematică. Nimic. Dacă aş avea pick-up-ul şi două discuri m-aş împăca, poate, cu lumea, cu singurătatea. Care să fie? Debussy şi Ceaikovsky. Suita bergamască *şi* Concertul doi pentru pian şi orchestră. *Ce bogată m-aş simţi. Aşa... NIMIC.*

Joi, 27 noiembrie

Idem.

Vineri, 28 noiembrie

Scandal. Noua şefă de cămin, Artemisa Căruţaşu, făcut prima „inspecţie" prin camere. Parcă a trecut taifunul. Cît pe

ce să încaseze bătaie. Și ea și însoțitorul, un student de la matematică, ceva șef pe la „comisia socială". A.C. s-a apucat să arunce pachetele de mîncare de pe fereastră. Nu la toate camerele, numai la dușmancele ei. S-a iscat război. Pe noi ne-a tratat cu blîndețe. Smaranda e în comitetul de cămin. Și-a vîrît nasul doar prin dulapuri. Pînă să ajungă la noi, făcusem curățenie și ascunsesem termoplonjonul. Avea trei bucăți confiscate. Și o cutie de table: „joc de noroc"! S-a uitat lung la pachetul cu cărți de joc, lăsat de Cleo în dulap, la vedere. A fost generoasă. Ne-a făcut un favor: ni le-a lăsat, dar cu condiția să nu le folosim la ghicit. Și nici la pocher. Șeptică, tabinet, șaișase, makao, whist, popa-prostu ... Atît!

A urmat ședință în hol. Cu „corpurile delicte" pe masa prezidiului. A.C. și-a expus „programul de guvernare". Silvia dixit, foarte revoltată. Vin vremuri grele. Se va controla curățenia în fiecare zi. Vom primi „pătrățele colorate" pe un grafic în hol. Pătrățică galbenă — curățenie. Pătrățică roșie — dezordine. Pătrățică neagră — mizerie. La zece roșii sau cinci negre — excluderea din cămin. De-acum se interzice cu desăvîrșire staționarea băieților în holul de la parter. „Chestia degenerează" — A.C. dixit. Ea nu are prieten. Ar fi și greu de închipuit.

Primit scrisoare de la V. O rază caldă de soare, despicînd plumburiul trist și rece al zilelor. Planuri de revelion. Va fi primul petrecut împreună. Va fi bine și frumos. Simt că nu mai am stare. Număr zilele și ceasurile pînă la clipa revederii. Mi-e dor. Mi-e teamă. Renasc.

Sîmbătă, 29 noiembrie

Susținut, în sfîrșit, referatul despre pythagoreici. Banal, formal, fără glorie. Simt, totuși, o teribilă senzație de ușurare. Chiulit de la psihologie și colindat prin magazine. Văzut una bucată pulovăr mohair, culoarea bananei. Îmi venea bine, dar n-am avut bani destui. Îmi trebuie mai curînd unul bej sau cafea cu lapte pentru fusta din piele velurată. Poate acasă.

Cumpărat un superb album Dürer. Și „Viața ca o pradă". Silvia e încîntată de ea și mă tot îndeamnă s-o citesc. Poate în vacanță. Acum vine sesiunea. În librărie, l-am văzut pe Șt. G. Cumpărase și el aceleași cărți. S-a apropiat atît de mult de mine, încît am avut impresia că vrea să-mi spună ceva. Să-mi recomande vreo carte. Vroia doar să mă privească de

aproape. Arată slăbit și tras la față. Lucrează mult. Un ambițios. Are totuși ceva distins în figura lui de paj arogant și iscoditor. Și-a tuns pletele de cîteva degete și le-a spălat cu un șampon mai bun, care-i dă părului reflexe roșcate. La fel de neglijent îmbrăcat. Tern și nepotrivit. Blugi decolorați, cojoc cu blana gulerului soioasă, pulovăr albastru cu modele albe și roșii pe piept. Kitsch. Cum de nu-și dă seama? La pretențiile lui de „prozator"!

Cleo a plecat într-o aventură de week-end. *Nu vine pînă luni dimineața, la cursuri. Zice că e ultima pe anul ăsta. A renunțat la subterfugii. Nu-și recunoaște viciul, dar se consideră dependentă de aceste aventuri. Îi sînt necesare nu ca un drog, ci ca o vitamină. O redresează, îi refac „tonusul vital". Se consideră mai sănătoasă și mai echilibrată decît noi, celelalte, care ne ambiționăm în abstinență. Sîntem deja la vîrsta... Oribil! Grotesc! Să te recunoști un ceas, care nu merge neîntors!*

Joi, 16 ianuarie

Ger deprimant. Polei. Zăpada lucind ca sticla. Drumul pînă la Universitate e un calvar. Înaintăm cîte trei-patru, ținîndu-ne de braț, cu pași mărunți și nesiguri, de copii ce învață să meargă. Soarele — un accesoriu de butaforie, decupat în poleială galbenă.

Seminariile de logică îmi par tot mai mult ședințe de tortură. Nu reușesc să leg nimic. Creierul meu devine, pe neașteptate opac. Îi ascult pe ceilalți cum se întrec să născocească exemple cît mai fistichii pentru fiecare tip de inferență și mă cuprinde disperarea: de unde, cînd au învățat toți limba asta păsărească?! Am lipsit doar la patru cursuri. Sînt și puse cum nu se poate mai imposibil: luni dimineața, primele două ore. Dacă fac efortul să mă scol, toată săptămîna mă simt răvășită. Am permanent senzația că am pierdut ceva și nu știu ce. Trebuie să iau totuși cursurile lipsă de la cineva și să le tocesc. De la Smaranda, evident, fiindcă ea și le rescrie citeț.

— Miruna, vezi că plîng paharele! avertiză Katy cu glas fals șoptit. Ton amical, un strop de reproș și unul de ironie.

Sărbătorita tresări ca surprinsă într-o nepermisă aţipeală, clipi din ochi, zîmbi încurcată şi înălţă capul pentru a cerceta sticlele de pe masa trasă în dreptul ferestrei. În sfîrşit, se înălţă şi o luă în direcţia... opusă. Spre servanta ce ocupa mai mult de jumătate din peretele aflat în stînga mea. Acolo unde el se întîlnea cu cel de vis-à-vis, de care se afla lipit recamieul, fuseseră înghesuite stive înalte de cărţi, cu cotoarele spre exterior. În faţa lor — un teanc de caiete studenţeşti. Pe ele îşi aşează Miruna frumoasa pălărie albă cu panglică de atlaz roşu. La cîteva palme de bolul mare de sticlă mată, brumărie, peste care cădeau, ca umbrela unei ciuperci uriaşe, crizantemele mele. O veritabilă natură moartă. Fundalul multicolor al improvizatei biblioteci, albul de omăt proaspăt al crizantemelor *Turner*, cel opac al fetrului şi cel translucid, de zahăr candel, al sferei de sticlă, roşul distins şi galant al panglicii şi cel greu, neliniştitor, de purpură al domnului Vallet, galbenul odihnitor şi cumva melancolic al *Majestic*-ului şi ocrul întunecat şi lucios al furnirului... Tratate masive de clasici şi op-uri rezonabile de contemporani, caiete mari cu cotoarele stîlcite şi colţurile ferfeniţite, flori în exces, proaspete şi exuberante, eleganta şi enigmatica pălărie de damă eclipsînd totul împrejur. O posibilă natură moartă despre tinereţe, dragoste şi mister.

Plăcută şi inexplicabilă senzaţie de siguranţă. Colţul acela de cameră căpăta acum, după aşezarea pălăriei albe cu cordeluţă roşie, o frumuseţe liniştitoare şi reconfortantă. Mai mult, din întîmplătoarea întîlnire de obiecte părea să se işte o morală optimistă, vag epicureică. Coada ochiului aştepta fiecare aplecare a Mirunei, impusă de umplerea paharelor. Catifeaua albă se mula rotund şi parcă tandru pe formele ei, dezvăluind liniile ce se opreau cu încăpăţînare numai la limita celei mai ademenitoare proporţii. O fericită potriveală de dimensiuni, pe care, timpul, implacabil, mai devreme sau mai tîrziu, avea s-o spulbere. *Acum*, însă, era zenitul frumuseţii trupului ei. Şi *acum* putea însemna cîţiva ani, deşi îmi era suficient că dura, sigur, următoarele patruzeci şi opt de ore.

În timp ce Miruna turna în pahare, s-a ridicat din fotoliu Drăguţ, spre a oferi generos cîte o ţigară din pachetul său de *Kent*. O făcuse şi înainte, tratîndu-le pe Cleo şi Katy, aflate în stînga, respectiv dreapta sa, dar acum filantropia se mărise şi vroia să ofere tuturor. M-am crispat la gîndul că va ajunge, dînd ocol camerei, şi la mine. Aşa s-a întîmplat. L-am refuzat clătinînd negativ din cap, cu ochii în mocheta *bordeaux* de pe podea. Fără să vreau, l-am urmărit apoi îndepărtîndu-se. I-am

văzut iarăși beţele lungi şi săculeţii voluminoşi de brînză ascunşi în catifeaua ripsată a jeanşilor negri şi m-am cutremurat de scîrbă. Tovarăşul asistent umbla numai în asemenea pantaloni! Doar era şi el tînăr, nu? Nimic mai simplu pentru un dascăl dacă vrea să cucerească studenţii proşti, decît să afişeze o boemă vestimentară. De la o vîrstă, însă, diformităţile corpului ies mai lesne în evidenţă prin strîmtoarea juvenililor pantaloni. Mai ales cînd sînt de catifea. Petre Drăguţ nu părea să-şi dea seama de această realitate şi se credea *chic* şi „de-al nostru" în jeanşii lui negri ...

De la picioarele diforme, privirea trecu, involuntar, pe macatul galben, un fel de cergă sintetică, decolorată şi bătătorită. Scurt-circuit fatal, trezind un sentiment de amară neputinţă. Uitarea este zadarnică amăgire în chiar miezul realităţii de care vrei să scapi. Avusesem, brusc, revelaţia: îl vedeam întîia dată pe Drăguţ în ambianţa garsonierei sale. Care nu era alta decît aceea în care o deflorase pe ... Oribilă situaţie! Eram pentru a cincea oară în odaie şi mă obişnuisem, întrucîtva, să văd patul în care se petrecuse irevocabilul eveniment. Acum vedeam însă, alături de el, şi picioarele lungi descărnate care se bucuraseră în aşternuturile lui (reci sau calde?), încolăcindu-le pe ale Mirunei. Simţeam dintr-o dată cum mă nărui interior ...

Multă vreme am refuzat să văd garsoniera tocmai de groaza întîlnirii cu acel pat. O aşteptam pe Miruna în oraş şi o conduceam doar pînă în faţa blocului. La sfîrşitul lui martie, o săptămînă după reluarea legăturii, mă invitase să urc (Silvia plecase deja în vacanţă, era deci singură, îşi putea plăti, în sfîrşit, „datoria" morală şi sentimentală). Am refuzat politicos dar categoric şi s-a dumirit. Invitaţia nu s-a mai repetat. A înţeles şi ea că-mi era greu să văd obiectele ce fuseseră martorele amorului ei cu Drăguţ. Ignorarea trecutului, uitarea lui se puteau împlini doar departe de locul trădării.

Într-o seară, însă, pe la mijlocul lui mai, Miruna n-a venit la întîlnire. După o oră de aşteptare şi ezitări, m-am hotărît s-o caut acasă. Îi procurasem un curs litografiat de psihologie şi nu suportam amînarea bucuriei de a-i vedea chipul plăcut surprins. M-am îndreptat spre blocul de pe strada Neptun, cu gîndul să găsesc un copil prin apropiere, să-i dau cîţiva lei şi să-l rog să urce în locul meu. Pe drum, însă, ciudat, grozăvia

vederii locului în care se întîmplase dureroasa (pentru mine) scenă a primei întîlniri dintre Miruna și Drăguț s-a transformat în curiozitate. Aflasem întîmplător de la Silvia, că dormeau pe un recamieu, dar simțeam o tot mai greu reprimabilă nevoie să-l văd cum arată *și* în realitate. Ce formă, ce culoare, ce dimensiuni are, cu ce e tapițat, ce loc ocupă în cameră, cum bate lumina și soarele dimineții asupra lui. Pe măsură ce mă apropiam, dorința lua proporții de obsesie, încît aveam impresia că adevăratul scop al drumului era de-acum acela de a pătrunde în cuibul trădării. Să intru și să mă lecuiesc de fantasmele confuze ce mi se năzăreau în clipele de slăbiciune: imaginea realității, a concretului material și inconfundabil, trebuia să devină unicul reper al coșmarurilor. Înlocuind întreg haosul reprezentărilor fictive. Să mă obișnuiesc apoi cu banalitatea prozaică a obiectelor pe care le uram și să capăt astfel puterea de a-mi duce mai departe lucrarea anevoioasă de „restaurație" — socoteam eu cu febrilitate, încercînd să-mi justific mie însumi o curiozitate ce numai cu o oră înainte mi s-ar fi părut aberantă.

Miruna primise, pe neașteptate, un aviz telefonic de acasă. Silvia a plecat în bucătărie să prepare obișnuita ceașcă de cafea și eu am rămas în mijlocul încăperii. Picioarele încordate, ușor desfăcute, bărbătește înfipte în podea: trebuia să fiu tare și să mestec cu dezinvoltură tot ce se oferea privirii. O banală încăpere de bloc, săracă și neîngrijită, sugerînd prin fiece amănunt provizoratul. Drăguț nu locuise aproape deloc în garsonieră, ținînd-o numai ca pe alcov de rezervă, pentru aventurile mai delicate. Pereții goi, rămași la bejul de humă al recepției, mobilier sumar, disparat, vechituri adunate la întîmplare, de prin celelalte două locuințe ale sale, familială și ex-conjugală. O masă extensibilă, un șifonier cu furnirul negru și scorojit, o servantă modernă pe picioare înalte și subțiri, fotoliul mare, confortabil, în catifea grena, singura piesă mai acătării. Peste tot — semnul inconfundabil al prezenței Mirunei în acel spațiu (în afara pantofilor zăriți în hol, sub cuier): nenumărate vase de sticlă, porțelan, lut smălțuit sau pămînt ars, înalte și subțiri sau plate ca niște farfurii pentru aranjamentele ei florale în stil *Moribana, Shoka* sau *Kakehana.* Lalele, narcise, ramuri de ligustru și brad, garoafa primită de la mine, cu două zile înainte, introdusă într-un tub de sticlă albă agățat în perete...

RECAMIEUL! Hardughie veche, cu furnirul tăbliilor zgîriat și materialul brun-înflorat al tapițeriei tocit la încheieturi și decolorat pînă la nuanța indecisă a unei foi de cort uzate,

Acolo! O durere adunîndu-se, sporind neîncetat la baza pieptului, îngreunîndu-mi respirația. Mi-am dat drumul în fotoliu și am început să rîd. Fals, forțat, fără perspectivă. Patul se uriește. Întruna. Oriunde aș fi întors privirea, îl zăream, și implacabil, în secunda următoare îmi ocupa tot cîmpul vizual. Închideam ochii și năvălea în dosul pleoapelor, inundîndu-mi conștiința: tot universul se reducea brusc la un pat, în care se întîmpla acel act barbar în sine, transformat de specie în ascunsă îndeletnicire, *quasi*-nobilă și zilnic necesară. *Acolo,* pe acea planetă de lemn, arcuri și stofă putredă, infimă, pustie și totuși mai prielnică fericirii decît o întreagă Terră, *acolo* petrecuse cîndva Miruna cu Drăguț. Și (lucrul cel mai greu de explicat!) continua să petreacă somnuri liniștite, vise nevinovate și senine, uitate, și ele, în zori. *Acolo* Drăguț cu soția, *acolo* Drăguț cu cine știe cîte drăguțe întîmplătoare, *acolo* și cu... Simțeam cum, încet-încet, apa rece ca gheața se scurge de pe mine, lăsîndu-mă curat și călit. Drept, tare, capabil să privesc împrejur fără groază și să reconstitui totul...

Totul care fusese simplu, poate chiar plăcut. Paianjenul așteptase, cu îndoială dar și speranță, ca musculița să-i cadă în plasă. Marți, nouă septembrie, zi aproape caniculară... (Așternuturile au fost totuși, cu siguranță calde, fereastra — tot timpul deschisă, chiar și după ce, epuizați, au căzut într-un somn reconfortant.) De dimineață, fusese la facultate, se interesase discret și aflase că studenta Miruna P. picase restanța la logică. Poate că aflase și că profesorul C. o sfătuise să renunțe la eforturile de a obține aprobarea decanatului pentru o reexaminare, întrucît materia lui era „incompatibilă" cu creierul ei (deși știuse bine subiectele de pe bilet!). Venise de acolo direct la garsonieră, frecîndu-și pesemne palmele de bucurie: șansele sporiseră vertiginos într-o singură zi! Miruna P., căreia de aproape o jumătate de an îi întretăia drumurile, rămăsese pînă atunci insensibilă la generoasele lui oferte de „aranjare" a situației. Fusese tot timpul surdă, reticentă, distantă, convinsă că va lua restanța. Decepționat, făcuse rost de adresa ei de acasă și peste vară îi scrisese cuvinte de caldă încurajare și spor la învățat. Într-una din scrisori, îi strecurase și cartea sa de vizită (cu adresa de la garsonieră!). Dacă, totuși... să știe unde-l găsește. Și acel *totuși* se întîmplase, spre nenorocirea ei și fericirea lui. Putea, cu întemeiate speranțe, să curățe încăperea, să parfumeze aerul mirosind a stătut și nelocuit, să se bărbierească și să se spreieze, să schimbe așternuturile. Să pună de sărbătoare...

Şi, într-adevăr, pe la cinci sau şase sau şapte seara, soneria zbîrnîise. La fel de gros şi înfundat cum o auzisem şi eu înainte de a-mi deschide Silvia. Ce tresărire, ce dulce crispare trebuie să-l fi cutremurat! Cu ce inimă mică, implorînd norocul, trebuie să se fi îndreptat spre uşă! Ce plăcută descărcare, ce triumf dumnezeiesc năvălind bezmetic prin vene în clipa cînd a descoperit-o în prag pe drăgălaşa brunetă cu ochi albaştri, ultima *Miss Boboc* a facultăţii! Cum să fi fost oare îmbrăcată? Într-o rochie subţire de vară, scurtă şi uşor decoltată, cea albă cu buline albastre poate... Cu siguranţă: slăbită, trasă la faţă, încercănată de efortul de peste vară şi lacrimile vărsate toată dimineaţa. Pletele adunate în rebela simplitate a cozii sau răsfirate pe umeri ca la o înmormîntare? Era pregătită să plătească preţul, nefixat şi, totuşi, cunoscut, ori venise doar să încerce obţinerea gratuită a favorului? A refuzat, mai mult ca sigur, fotoliul, aşezîndu-se pe colţul opus al patului, la distanţă, cu genunchii strînşi şi palmele în poală, ochii fixînd podeaua la doi paşi în faţă. A urmat conversaţia. Uşor de închipuit: politeţuri exagerate, lacrimi de deznădejde, ce mă fac? sînt repetentă... am pierdut şi examenul de admitere... nu mai sînt studentă, s-a dus facultatea mea... ce mă fac? ... stai liniştită, scumpa mea, se aranjează sigur, nu-ţi face nici o problemă! C. este un tip dur şi ţicnit, dar are rudimente de caracter, nici nu-mi închipui că mă refuză, doar e dator moral, bunicu l-a adus în Universitate, bunicu i-a aranjat aprobările pentru doctorat înaintea altora, cu bunicu joacă şah şi merge din cînd în cînd la vînătoare... cum să mă refuze?... o cafea? o vodcă? un pahar de vin?... haide, bea ca să te linişteşti, examenul e ca şi luat, poţi să te consideri deja studentă în anul doi, ţi-am spus doar că pentru tine sînt în stare de orice, aşa că, să fim rezonabili, ceea ce chiar ne stă în puteri e ca şi făcut... la viitoarea înfăţişare se pronunţă şi divorţul meu, în sfîrşit, vai, Doamne, gata! sînt şi eu un om liber... Şi aşa mai departe. După sugestii repetate şi tot mai puţin discrete — s-a aşezat lîngă ea şi a cuprins-o după umeri, ca pe un copil necăjit. De la această secvenţă, închipuirile se învălmăşeau. Miruna refuzase fără îndoială apropierea. Încercase, în pofida situaţiei care-i era complet potrivnică, să-şi salveze onoarea. Prea fusese orgolioasă, mîndră de curăţenia ei morală, ca să mi-o pot imagina plătind firesc, fără ezitări, negustoreşte. Cu rugăminţi, cu promisiuni deşarte, într-un fel trebuie să fi încercat să-şi apere neprihănirea. În cele din urmă, cedase. De ce? Simplu: el refuzase să-i facă serviciul gratuit. Nu avea de ales decît între a

rămîne fecioară exclusă din facultate şi a promova în anul doi ca femeie. Imaginaţia şi raţiunea amuţeau, însă, dinaintea următoarei întrebări: de ce rămăsese cu el apoi, timp de trei luni încheiate? Şi refuza să părăsească garsoniera la un an după ce-l abandonase!

4

Apariţia lui Costel Berariu a fost ca o ploaie torenţială într-un pustiu trist şi prăfos. Cu casetofonul sub braţ (deschis la maximum) şi chiote lungi de bucurie reuşi să facă ţăndări atmosfera de peron a încăperii. Miruna trebui să suporte o energică îmbrăţişare, după ce primi mai întîi o garoafă şi un tablou învelit în hîrtie albă şi legat cu şnur roşu. Salută apoi asistenţa cu gesturi ample de cezar victorios, dădu cu ochii de mine şi înmărmuri. Veselia îi pieri brusc şi se apropie cu un zîmbet vinovat în barba de smoală lucioasă.

— Salve, Ştefane! Ce surpriză, domnule! Salve, bine ai venit! . . .

Nu-i înţelegeam reacţia, deşi pe lîngă umărul său zărisem deja un tînăr înalt, blond, mustăcios, de o aleasă ţinută. Strîngîndu-mi mîna, Berariu se trase puţin într-o parte, permiţînd privirii să admire priveliştea. Străinul, într-un elegant costum de stofă gri-metalizat şi cu un pulovăr subţire din lînă neagră, a cărei fineţe nu permitea reproş (aveam să descopăr mai tîrziu şi *wool-marck*-ul discret din dreptul inimii), îi oferea galant Mirunei un buchet de trandafiri şi o săruta pe . . . gură. Deşi ea îi oferise obrazul. În pieptul meu, o rotiţă se poticnea trecător, cu scrîşnet de dantură ruptă. Peste numai cîteva clipe, însă, se înţepenea de-a binelea: blondul fermecător, pe care îl recunoscusem de-acum, oferi prietenei mele o trusă mare de machiaj, învelită în celofan, care stîrni automat stupefacţia fetelor: „Vai, *Christian Dior* chiar!“

O raritate de import, un obiect de lux, un cadou scump, puţin obişnuit la onomasticile studenţeşti. Un gest de nabab. De fiu-de-medic-chirurg: Mihai Bîrleanu. Semnificativ nu în sine, ci într-o anumită interpretare. Cea care îmi dăduse mie o senzaţie de maşinărie stricată. O vagă bănuială ce putea deveni, neconfirmată, ruşinoasă suspiciune. M-am aplecat în faţă, mult,

cît să fiu zărit de el. Crispare, zîmbet împuținîndu-se pe chipul dezinvolt, ochii rătăcind cîteva secunde aiurea, podea, pereți, figurile celor de pe pat... Presupunere confirmată! Un mic sentiment de triumf: nu m-am înșelat! Și unul mare de silă, ciudă și disconfort: *alt rival!* Craiul Mihai Bîrleanu, alintat și cu variantele Miky, Mike și Michael (adică Michi, Maic și Maicăl), știindu-mă de-acum departe, plecat definitiv din lumea studențească, își încerca șansele. Știam că-i place Miruna, dar nu și că ajunsese între timp (mai puțin de o lună și jumătate) atît de aproape de ea încît să apară la ziua ei de naștere. Cu un luxos și scump cadou în brațe! Nu ne cunoșteam decît din vedere, astfel că întîlnirea privirilor noastre nu declanșă nici un gest de salut. Deși noua condiție, de membri ai unei adunări intime, ar fi impus-o. Ne antipatizam, tot din vedere.

(Pe unicul fiu al doctorului Bîrleanu era greu să nu-l știi. Celebritatea lui o concura pe cea a tatălui, depășind-o categoric în mediul studențesc. O figură aproape legendară. Pentru cei mulți, care-și duceau existența lor cuminte și anostă între cămin, facultate, cantină, bibliotecă și, o dată sau de două ori pe săptămînă, discotecă, poveștile despre Miky păreau să vină dintr-o altă lume, plină de viață, de aventuri multe și inedite, de experiențe și plăceri rare. Deși era chiar lumea... lor!

Biografia lui „romanțată" devenise obiect de cultură generală, intrînd ca materie obligatorie în programa anului întîi de la toate facultățile. Era greu să găsești un novice absolut la tema: *Miky, cel cu mașina de curse*. Isprăvile circulau pe cale orală, ca mici istorioare, bune de captivat cercurile restrînse, în clipele de plictiseală și gol comunicațional. Pe ele se puteau țese apoi glume, snoave, comentarii hazoase... se descoperea, prin asociație, un banc uitat.

Reușise multe. Nu toate cele ce i se puneau pe seamă, dar suficiente pentru a oferi gherghefului pe care imaginația studențimii să țească o biografie de excepție. Avea un *Renault Gordini*, cunoscut în toată lumea studențească, imposibil de confundat: roșu *bordeaux*, gătit ca pentru raliu; cu multe faruri și numărul 49 pictat cu alb pe portiere. Se spunea că participase la un astfel de concurs și ieșise primul. Tot cu automobilul reușise însă și performanța unei triple răsturnări, din fericire, fără victime. Dar se mai povestea: tot din el, într-o seară, la marginea orașului, sărise Nușa. Blondă, frumoasă, studentă

la filologie, pierduse un an stînd prin spitale. Tache Bîrleanu o îngrijise cu multă rîvnă şi-i plătise o despăgubire consistentă pentru a pretinde că fusese beată. Şi nu că beat fusese şoferul şi la ameninţările ei, sictirit de eşec, îi urlase cu sadism: „Haide, sari, sari dacă ai curajul!" Şi accelerase hohotind cinic, sigur că îndărătnica mironosiţă nu va îndrăzni. Fata, disperată şi hotărîtă, deschisese portiera şi continuase să ameninţe. Rugăminţile nu avuseseră nici un efect. El încetinise viteza, dar se ambiţionase să nu frîneze decît în ultima clipă, cînd ea era deja pe jumătate afară. Nuşa se alesese cu fracturi, julituri, un an de facultate pierdut şi o sumă frumuşică (doar şi Tache Bîrleanu avea clienţi „mărinimoşi"!), iar Miky, pe atunci funcţionar la Adas (făcea băiatul „producţie"!), cu suspendarea temporară a permisului. Umblase, e drept, o vreme, cu zgîrieturi pe faţă şi un ochi vînăt, originea acestor semne fiind, se pare, mînia părintească. Se reabilitase totuşi în ochii tatălui dedicîndu-se studiului, ascultînd cu sfinţenie de preparatorii de la matematică, geografie şi economie politică şi reuşind la examenul de admitere. Reintrat însă cu drepturi depline în lumea studenţească, primit cu ovaţii de anturajul ce beneficiase cîndva de generozitatea lui de nabab, îşi reluase tronul de rege al barurilor şi discotecilor. Urmase ratarea a patru examene şi declararea sa ca repetent. Tache, ajuns se pare şi el la limita puterilor, îi procurase motivările necesare, dar îl umpluse iarăşi de vînătăi (deşi avea acum frumoasa vîrstă de douăzeci şi şase de ani!), îşi retrăsese absolut orice sprijin financiar şi, pedeapsa cea mai grea, îi confiscase automobilul. Un an întreg, Mişu Bîrleanu trebui să umble numai *per pedes* şi să nu intre în baruri şi discoteci decît însoţit de cîte un amic darnic. Purgatoriul îl făcuse mai modest, mai cumpătat şi mai discret în gesturi. Şi mai harnic: trecuse toate examenele din vară.

Dincolo de trista lui faimă de „student etern" şi autor de isprăvi răsunătoare, Michael era un ins cu mulţi prieteni. Mărinimos, charmant, nu lipsit de inteligenţă, reuşea să fie acestora nu doar necesar, dar şi simpatic. Însă cel mai simpatic era el fetelor. O escortă mereu schimbătoare de nuri foia în jurul lui şi-i umplea în fiecare seară *Renault*-ul (în afară de anul cînd acesta stătuse „pe butuci"). Sexul slab îl adora, închizînd ochii la biografia lui de puşlama îmbuibată. Avea, într-adevăr, o frumuseţe nu tocmai comună, de vedetă hollywoodiană a anilor şaptezeci: înalt şi lat în umeri, fălcile înguste şi bărbia energică, nasul drept şi delicat şi o dantură ireproşabilă, plus doi ochi verzi care tulburau mintea oricărei adolescente. Aerul

americănesc al figurii era întărit (cumva ostentativ) de o tunsură foarte scurtă, absolut contrară modei juvenile în curs, cu tîmplele şi ceafa mereu curate. Elegant, scos ca din cutie (de import!), seniorial în gesturi şi brutal în fapte, inspirînd plăcutul amestec dintre atracţie şi teamă, Maicăl făcea furori prin fagurii de pasiuni şi iluzii care erau căminele studenţeşti. Cocheta cu multe, dar nu gusta decît exemplarele de soi rar. Care cedau inexplicabil de uşor! Te minunai de fiecare dată: frumuseţi preţuite, respectate, mult rîvnite în taină şi curtate cu asiduitate, le vedeai la un moment dat trecînd în goană la bordul rău famatului automobil. Invidia era flagel neiertător, amestecîndu-se penibil cu o neputincioasă şi greu justificabilă revoltă.

Mihai Bîrleanu. Un ins admirat, respectat, adulat, invidiat... contestat, disprețuit, dușmănit. Un „cineva" al lumii studențești, devenit, peste noapte, rivalul meu la grațiile Mirunei. Un exemplar pe placul lui, cumva exotic și rafinat, de care nu se putuse totuși apropia cît fusesem prin preajmă. Cîteva săptămîni de absență se dovediseră suficiente pentru... Pentru ce?)

Petre Drăguț conștientizase și el bizareria hilară a situației. L-am descoperit fixîndu-mă cu un aer de tristă ironie: poftim, iată, a venit și al treilea! Am vrut să-i răspund printr-un zîmbet orgolios, dar m-am temut să nu se nască o micuță și ascunsă complicitate. Între noi nu mai putea încape nici părerea unui gînd frumos. Ura se pietrificase. După ce două trimestre mă străduisem să fiu mut la seminariile lui zgomotoase și goale, într-al treilea am cedat, acceptînd un referat la *Critica raţiunii practice*. Colegii îl ocoliseră îngroziți de pe lista de teme propusă de el, astfel că trebui să mă supun, deși sperasem să scap de perspectiva ingrată de a mă produce dinaintea lui. L-am făcut greu, în silă, deși aveam deja cartea fișată pentru lucrarea de licență și aș fi fost oricînd în stare să dizertez liber, o oră întreagă, despre morala imperativului categoric. Am căutat puteri în gîndul că efortul meu era destinat exclusiv colegilor. Pentru ei lucram, lor urma să le comunic rezultatul muncii. Drăguț era un simplu obiect decorativ, pe care îmi propuneam să-l ignor cu desăvîrșire. Textul a ieșit

relativ scurt dar ireproşabil: întreaga demonstraţie kantiană demontată şi remontată pe nouă pagini dactilografiate. Fără introducere savantă, compilată din prefeţe, fără paradă de lecturi suplimentare. Ideile tratatului, comentate în riguroasa lor înlănţuire. Aveam de prezentat *Critica raţiunii practice*, nu de făcut eseu despre ea.

A apărut la seminar cu o neaşteptată morgă de om plictisit şi sictirit. El care poza de obicei o seninătate olimpiană, de academician pierdut printre discipoli. M-am crispat: şi-a pregătit mutra pentru critica referatului! Inhibat de o asemenea perspectivă, abia am reuşit să citesc textul. Ochii urmăreau rîndurile, gura vorbea, dar gîndul se zbătea disperat, ca o gînganie în căuşul palmelor. Cum reacţionez dacă încearcă să-şi bată joc de munca mea? Şi, implicit, de mine? Situaţia mi se părea absurdă şi umilitoare: dădeam spectacol, cu Petre Drăguţ pe post de şef de juriu. Mă aflam la discreţia lui. Din nou! Ghinionul părea un blestem: să fiu mereu lovit şi umilit de el. După seminar urma s-o întîlnesc pe Miruna în oraş. Aveam de gînd să mă descarc într-o scenă cumplită, chiar dacă ar fi fost să fie ultima. Să rup odată vraja şi să abandonez totul. Nu greşisem nimănui pentru a fi supus la o aşa batjocură. Dimpotrivă: faţă de mine se greşise! Şi EL şi EA îmi erau datori moral. Nu aşteptam compensaţii, dar nici supra-umiliri nu eram dispus să suport. Să acţionezi astfel încît maxima voinţei tale să poată oricînd valora, în acelaşi timp, ca principiu al unei legislaţii universale. Să acţionezi dintr-un imperativ categoric, universal, dintr-o voinţă pură, necondiţionată de nici un dat empiric. Adică plăcere, interes, satisfacţie... orgoliu! Kant, vorbind prin gura mea. Limpede, perfect, ireproşabil — abstract şi irealizabil. Numai într-un pustiu o astfel de voinţă morală, absolut aprioricâ şi absolut autonomă, poate deveni efectiv, raţiune practică. Între oameni însă, şi mai ales între neoameni, imperativul categoric devine ridicolă şi vulnerabilă ambiţie.

M-am ambiţionat să tac. Reaşezat la locul meu, cu privirea în pagina referatului şi maxilarele strîns încleştate. Maxima voinţei mele putea valora ca principiu al unei legislaţii universale: să fii tu însuţi, sfidînd împrejurările potrivnice! Au vorbit întîi colegii. Trei, care citiseră tomul şi ţineau să se remarce. M-au remarcat şi pe mine, apreciind claritatea şi rigoarea „traducerii" în limbaj accesibil a ermeticei demonstraţii kantiene. Re-exprimasem simplu toate tezele importante, legîndu-le într-un fel, de *Mini-Critică o raţiunii practice*. Petre Drăguţ fu de altă părere: făcusem doar un „rezumat"! Le citi-

sem „conspectul", nu un referat propriu-zis! Cu alte cuvinte: îl lăsasem pe Kant să vorbească, în loc să mă proțăpesc eu dinaintea lui, făcînd paradă de inteligență și erudiție. Comentariul meu, topit cu discreție în prezentarea textului kantian, nu fusese sesizat de „șeful juriului". Pentru că nu era furat de prin prefețe, cursuri sau eseuri critice. Am tăcut în continuare, scrîșnind măselele: maxima voinței tale trebuie să valoreze... Petre Drăguț, în blugi și cămașă gri cu epoleți și buzunare aplicate, lîngă catedră, legănîndu-se înainte și înapoi pe picioarele ușor desfăcute, brațele încrucișate pe piept și privirea rătăcind savantă și meditativă peste asistență. Hotărît să ofere el ceea ce lipsea din referatul meu: *comentariul*. Rousseau cu sentimentul și Natura, Kant cu imperativul datoriei și Rațiunea, libertatea este *ratio essendi* a legii și legea este *ratio cognoscendi* a libertății, de unde (!) scopul vieții morale este respectul și voința legii, iar dacă ontologia nu este posibilă și metafizica trebuie să se mulțumească doar cu postura de critică a puterilor Rațiunii, atunci Kant este un Cartezius germanizat care aspiră la o morală apriorică, legislație etică pentru toți: ce ție nu-ți place, altuia nu-i face! Zbang! Am rămas perplex. Dascălul meu de morală nu citise *Critica rațiunii practice!* Un galimatias tipic de idei, devenit de mult obiect de snoave printre studenți. Era greu să-ți dai seama dacă este în temă sau nu, fiindcă și atunci cînd era, se afla de fapt numai pe de lături. Gafa era însă, de astă dată, revelatoare. „Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face!" nu apărea doar drept cea mai revoltătoare (și mai la îndemînă) vulgarizare a moralei kantiene, dar era efectiv împotriva spiritului ei. Imperativul moralei cotidiene constituia o „maximă de prudență", un precept empiric, pe cînd exigența kantiană cerea tocmai contrariul: legea morală să fie pur formală, absolut independentă de orice determinare concretă. Numai astfel putînd valora și funcționa ca rațiune practică universală. Dacă ar fi citit *Critica*..., ar fi fost imposibil să gafeze atît de penibil: însuși Kant atrăgea atenția la o asemenea stupidă confuzie.

Am simțit că sînt tot un singur mușchi, încordat la infinit de un șoc electric dureros. Îl aveam pe „savantul" Petre Doru Drăguț în palmă: puteam să-l strivesc într-o clipită. Se ivise posibilitatea de a mă răzbuna, umilindu-l la rîndul meu. Să-l demasc în fața studenților săi ca șarlatan neghiob și agresiv. Ca incompetență crasă, ridicolă și revoltătoare. Ca făcătură exclusivă a pilelor și relațiilor. Ca imoralitate! Am tăcut și am înghițit anevoie patima ce-mi dădea ghes să sar de pe scaun

şi să-l demontez ca pe o păpuşă din mucava şi cîrpe. Maxima voinţei tale trebuie să poată valora ca principiu al unei legislaţii universale... Vanitatea este o raţiune empirică ce perverteşte actul (pretins) moral...

Nu, nu eram kantian sau kantianizat. Am refuzat să strîng pumnul dintr-un motiv pedestru: scîrbă. Hotărîsem să nu-i adresez nici o vorbă. Orice s-ar fi întîmplat, trebuia să îndur şi să trec pe lîngă el, ca şi cum n-ar fi existat. Să nu-l disting cu privirea sau atenţia dintre obiecte. Să-l apreciez, deci, la adevărata lui valoare. Era unicul mod de a mă răzbuna pe placul inimii: elegant, simplu, reconfortant.

Şi insuportabil pentru el. La examen a ţinut să mă mai umilească o dată. A treia oară. Avea puterea să mă lovească şi nu vroia să piardă nici un prilej. Pe lîngă dispreţuitoarea mea indiferenţă, comisesem faţă de el şi o mare nemernicie: acceptasem să se întoarcă la mine fiinţa pe care o pîngărise. Îi iertasem trădarea, păcatul şi nu mai era liberă, la dispoziţia tentativelor sale de recucerire. A propus profesorului să mi se scadă un punct pentru „lipsă de interes la seminarii". Susţinusem un singur referat, şi acela făcut „în bătaie de joc". Nu m-am temut nici o clipă. Eram sigur că profesorul M. nu-i va da satisfacţie. Dacă Drăguţ ar fi ştiut ce părere avea dascălul despre mine, nici n-ar fi încercat. M. colabora din cînd în cînd la revista studenţilor cu eseuri ce apăreau întotdeauna pe prima pagină, în condiţii grafice ireproşabile. Mă remarcase şi elogiase la colocviul de Doctrine politice, susţinut de el în absenţa profesorului titular. Dezvoltasem atunci o teorie proprie despre funcţiile liderului charismatic în structura organizaţiilor politice extremiste. Se arătase interesat de ea, o apreciase, deşi, în realitate, poate nu i se păruse mai mult decît o drăguţă speculaţie. Una din calităţile marilor dascăli este însă aceea de a se preface uimiţi de savantele naivităţi ale studenţilor. Iar M. era un mare dascăl. Procopsit cu un mic asistent.

Domol şi sfătos, M. socotea de două ori înainte de a face sau spune ceva. N-ar fi vrut să-şi nemulţumească asistentul, dar nici să dea nota nouă simpatiei sale din promoţia acelui an. A încercat să ne „împace", făcîndu-ne la amîndoi cîte o uşoară şi nevinovată morală. M-a luat întîi pe mine în primire, surîzînd decepţionat: „Se poate, Ştefane, chiar aşa?! (La auzul apelativului, pe faţa lui Drăguţ s-a insinuat brusc o tristă iluminare). Şi eu care mă temeam că incendiezi seminariile, monopolizînd toate dezbaterile. Să ştii că m-ai necăjit: înseamnă că materia mea nu ţi-a plăcut. Păcat, eu sînt socratic şi cred

că etica e cea mai frumoasă și mai importantă dintre toate. Să nu dai crezare unora ca alde Kant, cum că ar fi un dat aprioric, aproape nativ. Nu, morala se învață, Ștefane, și se învață mai ales prin dialog. Adică la... seminarii! Ho-ho, vezi ce socratic sînt?..." Bine dispus, către asistentul în costum bleumarin, cu cămașă albă și cravată roșie de mătase: „Să-i dăm totuși zece, zic eu. Ai văzut ce frumos a răspuns. Și, apoi, are atîta activitate... mereu pe la simpozioane, mereu prin gazetă... Tu știi părerea mea: sîntem obiectivi, dar pe cei capabili și sufletiști îi privilegiem! Zică lumea ce-o zice! Trebuie tot timpul să te gîndești la un lucru... (A făcut o pauză pentru a înălța semnificativ arătătorul dreptei). Cum ar arăta oare viața noastră universitară fără ei? Ca sala de așteptare a unei gări!"

Am ieșit din sală convins că stima mea pentru profesorul M. va fi eternă, în timp ce disprețul pentru asistentul lui o va însoți pe aceeași durată.

Și acum, dintr-o dată, o infimă ață de paianjen care ne lega împotriva voinței mele. Trăiam aceeași neplăcută surpriză a descoperirii unui intrus. Ceea ce determina la amîndoi o reacție identică, defensivă, de apărare a rolului deja cîștigat în jocul înfruntării și pe care ni-l simțeam fiecare uzurpat. Ca într-un turnir medieval, acceptat fără șovăire în tot ritualul lui războinico-galant și în care apărea deodată, din senin, un al treilea cavaler, hotărît să sfideze arogant regulile tabu și să învingă el, doborîndu-ne pe amîndoi de pe cal. Dacă neașteptata noastră identitate de postură nu determina alianța deplină a cavalerilor medievali, dispuși, fără ezitare, să se unească temporar împotriva nechematului și să redevină apoi adversarii de dinainte, ea ne pricinuia, totuși, sentimentul nașterii unei preocupări de-acum încolo comune: supravegherea noului sosit. Cu siguranță, nici Drăguț nu-i acorda lui Miky vreo șansă, cu toată frumusețea lui de Adonis american, chiar și în cazul în care n-ar fi cunoscut nimic din biografia lui dezmățată.

Miruna, spre surprinderea mea, deveni mai însuflețită. Poate că o amuza și o încînta, deopotrivă, ipostaza de trofeu rîvnit deschis, în care se trezise pe neașteptate. Orgoliul frumuseții ei avea o plăcută confirmare. Trei bărbați își călcaseră pe vanitate și apăruseră neinvitați și neanunțați la ziua ei de naștere. Fiecare considerîndu-se (naivă iluzie!) singurul mînat de un așa fler. Și deci îndreptățit la speranță.

Revenind din bucătărie, își ceru scuze către Miky: pentru buchetul lui de trandafiri nu mai avusese decît un borcan, dar... le *prețuia la fel de mult* ca și pe celălalte, așezate în frumoase vase de porțelan, lut ars și sticlă prin încăpere. El îi zîmbi dulce și ridică din umeri: nu contează, bine că-ți plac. Costel ascunse în grabă o tartină în întunecimea bărbii și se repezi dinaintea ei, protestînd printre molfăituri:

— Dar garoafa... garoafa mea? Să știi că e cea mai frumoasă! Te rog să-mi arăți cît o prețuiești!

Fără nici un cuvînt, Miruna luă floarea uitată pe recamieu, îi rupse coada, se uită o clipă împrejur dezorientată, își aduse aminte, ridică fața albă de masă și scoase din sertar un ac de siguranță. Își prinse garoafa în piept și i-o arătă triumfătoare lui Costel, înălțînd ușor bărbia. Pe catifeaua imaculată a rochiei, lîngă roșul sîngeriu ce-i tivea discret gulerul decupat în V, garoafa de un roz anemic. Costel se arătă super-încîntat, pocni energic palmele păroase și începu să le frece satisfăcut, rotind o privire victorioasă peste încăpere:

— Gata, v-am tăiat pe toți, ați dat faliment... șomajul vă mănîncă!

Bucuria lui exagerată înveseli asistența și mi-am îndreptat involuntar privirea către crizantemele mele, bogat revărsate peste vaza sferică de zahăr candel. Din unghiul în care priveam, erau acum pe sfert acoperite de trandafirii mici și roșii ai lui Miky Bîrleanu, răsărind țepeni, iuți și provocatori dintr-un borcan ordinar, cumpărat cîndva cu mazăre, castraveciori sau salată de sfeclă.

— Tabloul, Miruna, unde-i tabloul? întrebă Costel Berariu, surprins și, chipurile, revoltat. Dar n-ai desfăcut pachetul, micuțo, he-he! Chiar nu ești curioasă?

— Dar stai locului și mănîncă, poate să-l desfacă și singură! protestă de alături Silvia, văzîndu-l că se ridică iarăși de pe scaun, de astă dată pentru a-și căuta din privire cadoul.

Nerăbdător, emoționat, reveni lîngă masă, apucă una din tartinele ce i le pregătise Silvia pe o farfurie, dar rămase în picioare. Ochii dilatați, căutînd spre degetele Mirunei care desfăceau ușor și elegant șnurul de mătase roșie, un surîs de copil poznaș contorsionîndu-se la fiecare molfăitură, amestecîndu-se cu întunericul bărbii. Hîrtia căzu, asemenea pînzei albe la inaugurarea unei statui, și Miruna închise brusc ochii. Îi redeschise în clipa următoare, compunîndu-și, cu vădit efort, un zîmbet galant.

— He-he-he, ce ziceți, micuțelor? exclamă victorios ami-

cul Silviei, după ce înghiți în grabă dumicatul. V-am făcut poza sau nu?

Miruna, continuînd să zîmbească anevoie, ca de o șotie la limita bunului simț, clătină din cap a neputincioasă resemnare: ai făcut-o, gata! Katy și apoi ceilalți cerură și ei tabloul, o reproducere banală, tipică celor de prin magazine, în ramă groasă de plastic, înfloratâ și vopsită cu bronz galben. Ba și stropită cu puțin negru, ca semn inconfundabil al patinei. Miruna le întinse obiectul cu un gest moale, surîzînd tot mai în silă, luă hîrtia de pe podea, începu s-o împăturească, apoi renunță brusc și ieși cu ea din cameră.

— Pallady trebuie să fie, își dădu cu părerea Bogorici, calm și stăpînit, și-și apropie fața de tablou pentru a căuta semnătura.

— E reproducere, da' e mișto, nu? se agită Costel, foindu-se pe dinaintea lor. Recunoașteți că li se potrivește perfect. Parcă le-am tras în poză! Aia de pe pat, ostenita, e Miruna, că-i brunetă, și cealaltă, roșcovana...

— Dar parcă și aduce puțin cu Silvia asta de jos... se amestecă și Cleo, proptindu-și bogăția blondă cu palma și răsucindu-și capul, spre a nu mai vedea răsturnat.

— Păi, ce vă zic eu! triumfă Berariu. Li se potrivește perfect. Silvia și Miruna, în intimitate! Fac filosofie înaltă, au sesiune grea...

— Cred că e sesiunea din vară, că le e tare cald, ho-ho! hlizi și Miky, așezat pe pat alături de Vasile Bogorici.

Incitată, Silvia se ridică de la masă și aruncă o privire scurtă peste umărul Cleopatrei. Nervoasă, revoltată, se răsuci spre Costel. Îl îmbrînci ușor cu stînga și-i arătă dreapta, în care ținea felia de pîine pe jumătate acoperită cu unt:

— Cum poți fi atît de nătărău?! Că te ung acuma tot, să mă ții minte cît trăiești!

Îi întoarse furioasă spatele și făcu doi pași apăsați, cu fața tremurînd de necaz. Ajunsă dinaintea mea, propti mîna stîngă în șold, oftă adînc și pufni într-un rîs mic, trist, încordat, ascuns de ceilalți. Am rîs și eu odată cu ea, dorind s-o contaminez de seninătatea mea „virilă". La urma urmei, nu era totuși mai mult decît o mică năzbîtie, un pic deplasată, a prietenului ei. Pudibonderia nu le stătea bine unor emancipate ce se pretindeau. Și poate că, în cazul Silviei, nici nu era efectiv pudoare lezată, cît ciudă îndîrjită: Costel al ei făcuse (iarăși) o gafă, rănind (în public) sensibilitatea „gingașă" a Mirunei. Disprețuia aerele de mironosiță ale colegei, dar o necăjea și ima-

ginea deplorabilă pe care prietenul şi-o cîştigase în ochii acesteia. Dacă nu putea fi „formidabil“ (aşa cum mai ales ea l-ar fi dorit), să fie cel puţin... onorabil. Să impună prin alte calităţi, în absenţa celor spirituale. Or, Costel Berariu gafa exact atunci cînd ea îşi dorea mai mult să-l ştie apreciat, cît de cît, şi de simandicoasa „prietenă“.

— Delphine şi Hippolyte, ce vrei? i-am spus, rîzînd satisfăcut. Doar vă iubiţi, nu?

A ridicat din umeri, căutînd semnificativ spre tavan: vai, cum să nu?! Se liniştise şi tocmai vroia să muşte din tartina pregătită pentru Costel. Apăru el şi o cuprinse, tandru şi pacifist, cu braţul drept pe după gît. În stînga ţinea reproducerea şi o tot potrivea ca s-o văd şi eu bine:

— Spune dacă nu e frumos! Zău... nu e original, da' e Pallady. Aşa zice Bazil, că individa de la librărie n-a ştiut să-mi spună. Mi-a zis: „Nu ştiu dom'le de cine e, da' e bun că-i cu nuduri şi astea se dau primele. Ţărăncuţele rămîn mereu la urmă...“ Normal, i-am zis eu, cine le pune să fie aşa de îmbrăcate! Hi-hi! Şi sînt şi frumoase fetele, nu?

— Da, sînt foarte frumoase *fetele,* am răspuns amabil, zîmbindu-i generos şi accentuînd pe ultimul cuvînt. Temîndu-se de conversaţia ce s-ar fi putut isca din această uşoară schimbare de intonaţie, Silvia îşi împinse prietenul, îndepărtîndu-l astfel de mine. Să nu afle totuşi ce ascunsese pictorul sub un banal şi ambiguu *Toujours du Baudelaire.* Confirmarea licenţios-amuzantei lui interpretări ar fi echivalat cu o catastrofă: din banală şi aiurită glumă, şotia putea deveni, exacerbată de zelul strengăresc al lui Costel, penibilă şi greu reparabilă boacănă. Deşi, la fel de bine, pus în cunoştinţă de cauză şi simţind şi el indelicateţea din gestul său, *gaffeur*-ul s-ar fi potolit. Poate. Oricum, cert este că neştiinţa îi dădea libertatea şi cheful de a insista în gluma lui riscantă. Dovadă: îşi aşeză cadoul sub braţ şi plecă în bucătărie. Să i-l arate mai bine Mirunei şi s-o convingă: tabloul ce i-l cumpărase de la librărie era, totuşi, foarte frumos.

Joi, 27 februarie

Odaia mea, mirosind a aşternuturi proaspete şi a mere verzi. Odaia mea, tapetată cu chipuri frumoase: Chamberlain, Gemma, Elvis, Mastroiani, Delon, O'Tool, Redford... Odaia mea cu măşti fioroase şi hazlii din carton lăcuit şi pînză de

sac. Păpușile mele, înconjurîndu-mă vesele și cuminți, ca piticii pe Albă ca Zăpada. Puky, ursul meu. Rotund, păros, mare cît un copil de școală. Persoană privilegiată: împărțim, de ani de zile, patul. E un soț gras, bătrîn și plictisit. E distant și taciturn. Un ursuz!

Odaia mea, cu toate ale mele. Cît de străine mi se par! La fiecare întoarcere mă încearcă un bizar amestec de milă și jenă. Pentru ele? Pentru mine? Nu-mi dau seama. Simt doar cum acest culcuș, în care m-am considerat atîția ani „la mine", se îndepărtează, puțin cîte puțin, în trecut și în altă lume.

Stau în pat, pe burtă, peste plapuma moale și pufoasă, în pijamaua mea flaușată de culoarea zmeurei. Sînt extenuată după o jumătate de zi de alergătură și trei ore cu trenul. Baia m-a curățit, m-a moleșit, dar mi-a alungat somnul. Mă simt totuși bine. Liniștită. Împăcată. Optimistă. Nu e atît de grav pe cît îmi închipuisem.

Încerc să revăd în minte o jumătate de zi trăită cu sufletul la gură și nu reușesc. Un „vechi" italian îmi împrăștie mereu gîndurile. Ușor, suav, de parcă mi-ar sufla părul de pe frunte. Vivaldi, în surdină, înghesuit undeva printre cărți, pe raftul bibliotecii. L-am pus ca să-i fac plăcere tatei. Să audă înainte de a se duce la culcare, să se bucure și să se mai laude încă o dată cu ultimele lui achiziții. Adoră preclasicii și, îndeosebi, pe italieni. Le spune „vechii italieni", așa cum profesorul A. spune „vechii greci", spre a-i exclude astfel din socoteală pe contemporani, în a căror vocație filosofică nu mai crede. Mîine, după ce ne întoarcem de la spital, vom asculta împreună cea mai „dulce" dintre achiziții. Scarlatti, cinci sonate la cembalo. M-a avertizat că sînt baroce, idilice și, pe alocuri, chiar „ușurele". Dar au să-mi placă. Sînt de o „delicatețe" și o „picturalitate" duse pînă la exotism. Mai ales ultimele două, care sînt din perioada lui iberică. Ține mult să-mi placă ceea ce pe el îl încîntă pînă la extaz. Scarlatti, Vivaldi, Boccherini, Locatelli, Tartini ... tablourile miniaturale, timbrele minuscule, porțelanurile chinezești ... Este un sfînt. Senin, cu zîmbet de copil, vine din lumea lui de minunății gingașe pentru a te trage ușor de mînecă: haide, haide să vezi și tu, să asculți și tu, să ne bucurăm împreună! ...

O jumătate de zi epuizantă. Deci. În ordine cronologică.

Telegrama, îndoită ca un pachețel de prafuri, lîngă cheia camerei 7. Clasic: „Vino acasă mama bolnavă. Tata" Să fim deci amîndoi lîngă ea, în aceste clipe grele. Să-și vadă odorul

apărînd pe neașteptate în salon și să plîngă de bucurie. Și de mîndrie: ce fată mare și frumoasă are ea! Studentă la filosofie! Și-i atît de cuminte! Și harnică... S-o invidieze toate vecinele de salon. „Tu faci pentru ea cît zece medici." Tata dixit. Deși n-ar fi trebuit. M-a făcut să mă simt, nu știu de ce, vinovată.

Panica. Încotro s-o iau? Să-mi fac bagajul... să mă duc la agenție după bilet... să merg la facultate pentru învoire... De cantină nici nu mai putea fi vorba. Învoirea întîi de toate. Am deja optusprezece absențe nemotivate. Încă două și dau ochii cu decanul. Mustrare verbală. Sau scrisă. Nici nu știu bine cu ce se începe „rușinarea" păcătosului.

Decanul — lipsă. Ora prînzului. Cursurile terminate, sălile și coridoarele pustii. Secretarele nu știu decît atît: a plecat. Poate la masă, poate în altă parte, poate vine într-un sfert de oră, poate într-o jumătate, poate nu mai vine deloc... Ce mă fac? Dacă pierdeam acceleratul de patru, mai aveam doar un personal la opt. Ajungeam după miezul nopții. Dacă aș fi primit telegrama de dimineață, dacă n-aș fi avut atîtea nemotivate... Amînarea plecării ieșea din calcul. Îmi venea să plîng. După o jumătate de oră de pisat sticlă în fața decanatului — pronia cerească în persoana lui Șt. Gabrea. Minune. Nu-mi venea să cred. A luat cererea și telegrama și a promis că se ocupă el de aprobare. Să plec liniștită, să nu-mi fac nici o grijă — se rezolvă sigur! Un gentleman. Deși dacă n-aș fi fost într-o situație atît de disperată, singur n-aș fi acceptat. Pare un ins bun, sincer, generos, dar nu dezinteresat. Deși nici interesul pe care i-l bănui nu e de condamnat. În fond... Mai bine nu s-ar fi întîmplat nimic.

Alergat. La cămin, la agenția de voiaj, la gară pentru că trimiseseră deja borderourile. Coadă la bilete, numai locuri... în picioare. Frîntă, înfometată. Mi se oferă totuși un loc. Generosul se dovedește însă a fi obraznic și insistent. Stă proptit în rama ușii, lipindu-și din cînd în cînd genunchiul de al meu, se ambiționează să mă cucerească înșirînd o sută de bancuri. Vede că nu mă distrează dar continuă. Mă străduiesc să nu schițez nici un zîmbet, sperînd că abandonează. În zadar. Rîd ceilalți și asta-l ambiționează: trebuie să mă corupă și pe mine! Ies pe culoar. Mai rău. Vine lîngă mine, se apleacă spre urechea mea, ceea ce ne dă un aer de complicitate. Miroase a lavandă proastă și a haine umede. Îi spun că mama e bolnavă și sînt îngrijorată, încercînd să-i dau astfel de înțeles că n-am chef de bancuri și nici de conversație cu el. Mă compătimește, în-

eepe să mă descoasă, ajunge din nou la bancuri. M-a secătuit. A fost supliciul.

Din fericire, tata mă primește zîmbitor, bine dispus. S-a liniștit și el. Nu este, totuși, atît de grav pe cît păruse la început. Încă nu știe precis diagnosticul, abia și-a făcut analizele. Oricum, ceva la fiere. Mîine dimineață nu are ore la școală, deci vom merge împreună s-o vedem. E fericit: va avea cine să se ocupe de pachete. Orice, dar fără grăsimi.

M-am ascuns sub apa fierbinte din vană. Am lepădat de pe mine, din mine, toată mizeria zilei. Mă simt ca un nou născut. Gîndul fuge îndărătnic spre V. Dacă ar ști că sînt în oraș! Dar mîine îi fac o surpriză năucitoare: îl aștept în camera lui, ascunsă după draperie! Va fi o întîlnire pe care n-o va uita niciodată. Numai să fie doamna T. acasă. La nevoie, intru prin apartamentul bunicilor. Puah! Le-ar trebui o oră ca să priceapă ce vreau și de ce să nu mă trădeze. Îi și văd, împingîndu-și mutrele mici și smochinite spre mine: poftim? ai? ce-ai spus? poftim? ce? da' de ce?... Poate am noroc. Vinerea, doamna T. nu prea are program de șuete galante. Ține și ea un pic de post. Stă acasă și-și îngrijește plodul. Să arate sîmbăta la baluri ca o ginerică.

Va fi o zi plină. Vivaldi a amuțit de mult. Toamna și iarna. Primăvara — mîine. E atîta liniște! Se aud pașii pe stradă. Simt că mă caută, în sfîrșit, somnul.

(27 februarie, într-o joi. Un teribil sentiment de irealitate: aveam în mîini o hîrtie cu scrisul ei, mare, aplecat spre dreapta, plin de bucle și înfloriturі. Nu-mi venea să cred. Dădusem brusc, absolut pe neașteptate, marea lovitură: scosesem bila albă din urna cu o mie de bile negre. Nu știam cum să mă felicit pentru fabuloasa inspirație de a merge în acea zi și la acea oră la secretariat. Se cereau la dosarul de bursă adeverințe noi și ale mele nu sosiseră încă. Riscam să rămîn o lună doar pe ajutorul simbolic al părinților. Trebuia să mă port frumos cu secretarele, să le fiu puțin simpatic, pentru a obține clemență.

Văzînd-o în pustiul Universității, am avut dintr-o dată presimțirea marelui prilej. De parcă tot restul lumii mi-ar fi stat pînă atunci în cale și se retrăsese pentru cîteva clipe, oferindu-mi o ocazie unică. „Se dă cumva bursa?“ (Știam că nu se dă, însă...) „Nu... nu știu, n-am văzut pe nimeni... Oricum, eu nu iau bursă.“ „Din cauza asta sînteți așa necăjită? Vi s-a respins cererea?“ Și am arătat spre hîrtia din mîna ei. „Nu, e altceva... Tot o cerere, dar... Nu l-ați văzut cumva pe de-

can?“ „Ba, dar acum vreo două ceasuri. A fost şedinţă de senat. Vă pot ajuta cu ceva?“ Şi am arătat din nou spre coala albă.

Ajutorul meu „interesat“. Un „interes“, totuşi, necondamnabil! În fond... Orgoliul Mirunei. Cu care urma să mă acomodez treptat, asemenea unei otrăvi luate în mici doze zilnice. Ca şi cu litera V. din însemnările ei. M-am obişnuit cu ea, deşi nu pot să nu mi-o închipui urieşindu-se în paginile de jurnal ce lipsesc. Privesc cu tot mai multă îndoială spre manuscrisul meu: oare nu am fost cumva mai naiv decît o fecioară ieşită la prima horă? Şi dacă acest misterios V. este, de fapt, adevăratul *Deus ex machina*, care a mişcat, pe dinăuntru, toate rotiţele, eu mulţumindu-mă să privesc uimit, nedumerit şi neputincios splendoarea spectacolului?)

Costel reveni triumfător, însoţit de Miruna. O cuprinsese tandru pe după umeri şi păşea ţeapăn, cu fruntea mult înălţată, ca la o promenadă desuetă şi scorţoasă. Reuşise s-o „convingă“: tabloul era foarte frumos. Fetele aveau să-l monteze pe hol, lîngă uşa de la baie. Să-l vadă musafirii şi să-şi închipuie că alături este... saună. Şi să turbeze de invidie! Miky se trase gentil într-o parte şi Miruna se aşeză între el şi Bogorici. Silvia revenise între timp lîngă mine şi se îndeletnicea cu bîrfirea „babacilor“. Tocmai primise de la ei o scrisoare, în care i se pomenea a milioana oară despre... măritiş. Ajunsese în anul trei, deci venise vremea să se preocupe serios de viitorul ei conjugal. Amînase destul... la douăzeci şi doi de ani orice fată îşi face deja calculul... mîine-poimîine vine repartiţia şi ia unul în grabă, aiurea, numai că are buletin de oraş... ori primeşte prin cine ştie ce coclauri, de nu dai de un flăcău corespunzător nici să-l cauţi cu motocicleta. De fapt, o nouă expresie a vechii lor temeri că li se „strică“ fata. Singură, departe de casă, imposibil de supravegheat, în mijlocul atîtor tentaţii, vîrsta! anturajele libertine din ziua de azi... Teama (mai ales) de o încurcătură pasageră, din care să nu mai poată ieşi. Doar căsnicia ar fi avut meritul să-i liniştească. Silvia era revoltată. Neîncrederea lor o jignea, insistenţa şi nedelicateţea cu care îi era adusă şi readusă la cunoştinţă o exasperau. Avea de gînd să le scrie o epistolă „sîngeroasă“: căutaţi-vă-altă-distracţie-nu-am-chef-de-cratiţe-izme-

ne-şi-scutece! Clasicul şi inevitabilul război trebuia cîştigat înainte de a începe.

— Fraţilor, dar ăsta-i parastas, nu bairam! Poftiţi la dans, vă rog!

Aprecierea şi invitaţia aparţineau lui Costel Berariu. Sătul de-acum, căpătase forţe şi pofte de tartore. Se aplecă deasupra casetofonului, aşezat pe podea, lîngă uşă, şi muzica invadă încăperea. Nimeni nu părea să-i fi auzit invitaţia, fiecare arătîndu-se preocupat de altceva. Miruna, de garoafa din piept, Katy, de şoptit la urechea prietenului, Drăguţ, de conversat de la distanţă cu Miky, Cleo, de platoul cu fursecuri... Berariu, tartore cu experienţă şi, ca toţi tartorii, nedus pe la biserică, adoptă un stil mai energic:

— Aha, vă daţi filosofi!

Şi apăsă fără ezitare pe comutator. Întuneric absolut. Mici ţipete de surpriză, au, ce s-a întîmplat?... s-a întrerupt curentul?... nu, că merge casul!... unde eşti?... ooo, nici chiar aşa!... Tot din întuneric, dar de undeva de pe hol, glasul uşor nervos al lui Berariu:

— Imediat... imediat, numai să nimeresc porcăria...

Reuşi în cele din urmă şi lumina becului de pe hol se revărsă în cameră, dîndu-i mult dorita atmosferă de intimitate. Recamieul, aflat vis-à-vis de uşă, era mai puternic luminat, Miky, Miruna, Bazil şi Katy părînd patru actori la rampă, în timp ce noi, ceilalţi, ascunşi în semiîntuneric, formam spectatorii. Reapăru şi Costel, jucîndu-şi umbra peste feţele lor. Mulţumit de ispravă, hotărî să dea şi un exemplu personal, luînd-o pe Silvia de mînă şi trăgînd-o cu o brutală delicateţe spre mijlocul încăperii:

— Hai, micuţa mea, hai, nu te codi... hai să sublimăm puţin!

Fata acceptă supusă, deşi era evident că rock-ul ameţit pe care se întîmpla nu prea eleganta invitaţie n-o încînta deloc. Se dovedi a fi pe sfîrşite şi noua melodie, celebră şi plăcută la dans, stîrni mici exclamaţii de bucurie. Katy şi Bazil se ridicară, am tras aer în piept şi m-am lăsat uşor pe spate, pentru a-mi face elan să mă înalţ...

Mişcarea se frînse la jumătate, încheindu-se cu o aplecare în faţă, coatele pe genunchi, obrajii între pumni. Miky Bîrleanu îşi apropiase deja gura de urechea Mirunei. Deşi mimă iniţial o vagă indispoziţie, ea acceptă totuşi, intrînd repede în rol. Cea ce urmă fu un spectacol de frumoasă mişcare. Fantele era un dansator versat, unul dintre aceia pe care-i

admiram și-i invidiam prin discoteci, văzîndu-i cum fac gol în jurul lor și stîrnesc aplauzele asistenței de pe margini. Eu... Mă știam afon, cu picioare de lemn și mijloc înțepenit în șuruburi. Dansul aproape că lipsea din cultura mea generală. Era proba turnirului la care trebuia să mă declar *out-sider*. Îi ignorasem întotdeauna ca pe o știință frivolă și netrebuincioasă: nunțile, botezurile și toate sindrofiile dansante le petrecusem stînd la masă, iar în discoteci călcasem arareori, cu dispreț și grabă. De la Miruna învățasem pașii elementari din „științele exacte" — valsul și tangoul, pentru rock rămînînd, în continuare, opac. Deși nu cerea nici o regulă, ideea lui îmi provoca repulsie. Nu trebuie să fii freudian pentru a vedea în dans o sublimare în gest. (Trebuie să fii, dacă vrei să vezi sublimate numai pulsiunile erotice!) Este suficient să nu dansezi de formă, ci trăind ceea ce evocă muzica. Acolo însă unde ritmul bateriei supune și oprimă melodia, gestul nu poate exprima decît un dedesubt simplu, primitiv și instinctual al conștiinței. Sublimarea devine pură și, uneori, indecentă defulare.

Miky și Miruna dansau frumos ceva ce nu era nici vals, nici tangou, nici rock. Disco, poate, cunoștințele mele de diletant nereușind să meargă mai departe. Stilul fusese propus de el și părea excelent adaptat melodiei. Miruna îl cunoștea bine, fiindcă se mișca degajat, cu obișnuita ei grație, cu multă eleganță. Zadarnic încercam să descopăr pașii, ei păreau mereu alții, deși rămîneau relativ aceiași. *Marrachesh, ou, Marrachesh... I love my wife... I found my happyness*... Și mîinile lor se agățau și se desprindeau, după o regulă știută perfect de ei dar inaccesibilă mie, astfel încît să-i permită Mirunei mici piruete ce-i ridicau discret poalele moi ale rochiei albe, nu mai mult cît să i se vadă jumătate din genunchi. Drăguț o dansa pe blonda dolofană în același chip, însă fără amploarea, sincronizarea și frumusețea sportivă a perechii Miky-Miruna.

Toți dansau. În afară de mine. Am făcut imediat socoteala și m-am lămurit: unul avea să rămînă de fiecare dată pe de lături, fiind cinci la patru pentru bărbați. De data asta luasem eu „mătura". Stînd în colțul meu întunecat, pe jumătate ascuns de dulap, aveam sentimentul unui om în plus. Ordinea lumii putea fi foarte bine și aceea stabilită de primul dans. Dacă n-aș fi avut inspirația și ambiția de a mă deplasa cinci sute de kilometri, evenimentele ar fi decurs astfel... și nimeni n-ar fi părut nefericit. Zîmbetul Mirunei îmi confirma, parcă

neașteptata revelație. Orgoliul mă îndemna să nu cad pradă celei mai ieftine și mai ridicole dintre gelozii, dar sincronizarea perfectă cu care se întîlneau în aer mîinile lor îmi provoca fiori: parcă dansaseră de nenumărate ori înainte! *Marrachesh, ou, Marrachesh*... M-am scuturat ca de o vedenie oribilă. Dacă așa aveau să decurgă „ostilitățile", nu era exclus să ies din acea noapte cu mintea rătăcită bine.

Melodia nu se stinsese încă și glasul ușor gîfîit al lui Drăguț răsuna deja în semiobscuritate. Își cerea permisiunea de a dansa și el cu sărbătorita. Mi-am retras capul în dosul dulapului și am închis discret ochii. Prea mult. Nu trebuia să-i văd. Noaptea începea să ia bănuitele proporții de coșmar. Absurdul întîlnirii noastre acolo își arăta deja fețele hidoase. Miruna și Drăguț, înlănțuiți într-un tangou! De față cu mine! În încăperea ce le fusese martoră, la doi pași de patul ce le suportase încolăcirile... Prea mult! Silvia văzînd, știind și ghicind infernul din mine... Colegii ei văzînd, știind sau numai bănuind, de-ajuns pentru a întrezări grotescul absolut al clipei... Tîmpită situație! Am început să regret că venisem. Și mă îndoiesc de puterile mele. Tortura depășea totuși așteptările: o mîrșăvie care se rejuca „sublimată" pe melodia dulceagă și lascivă a unui tangou! De astă dată cu mine pe post de spectator. De obiect între celelalte obiecte, una cu masa, șifonierul, scaunele, servanta.

Să fiu tare! Să îndur cu bărbăție! Ca un mîndru șoim... prăvălit pe glie! Să mă agăț de cea mai simplă, mai realistă și mai reconfortantă dintre ficțiuni: mîine vom face dragoste! Să scăpăm de pacoste... chiar în această odaie mare cît o măgăoaie... între aceste obiecte uzate, nevinovate și des-perecheate... obiecte-subiecte, care au memorie... au-au-au... pe bune și pe cinstite, pe dovezi dovedite, doar Bergson intuiește și parapsihologia consfințește: trecutul le stă înfășurat împrejur ca zăpada pe bulgărele rostogolit din vîrful dealului, al muntelui... lui Venus, evident... deci: obiectele-subiectele au văzut, au înregistrat, știu și tac... n-au gură să povestească, numai ușă să... scîrțîiască... dacă aș fi un medium din ăla para-pisicologic... și m-aș uita lung-lung-lung la acest prăpădit recamieu-zmeu-zmeu-paraleu și un pic de scarabeu... aș vedea un film, ce film!... oho!... interzis copiilor sub șaișpe, optușpe, douășcinci, patrușapte și nouășdoi de ani... un adevărat serial-imperial cu un drăguț în rol principal... și zece fetițe-pipițe... și-o mirună-mătrăgună ce-și dă aere de zînă și trădează ca o... spînă... cînd ți-e patima mai caldă

şi speranţa mai înaldă... Aiurea! Mîine-vom-face-dragoste! Pe pat, pe podea, pe fotoliu... în hol şi în bucătărie, ca toate obiectele să ştie, să ne înregistreze în trecutul lor obscur, zadarnic şi pur... ce a fost nu mai este, noi am reuşit să trecem *peste*... transformîndu-ne-n poveste! S-o luăm simplu şi omeneşte: trecutul e doar o părere, dacă n-ar fi blestemata de memorie s-ar topi şi bine-ar fi... prezentul — doar iluzie-confuzie, cum tot Bergson intuieşte şi orice mică socoteală dovedeşte... viitorul, singurul cert, curat şi bun de păstrat — îmi aparţine! Deci: importantă este fiinţa-femeie, concretă-palpabilă-alintabilă, nu părerile şi vanele iluzii-confuzii... Am pierdut! Vax! Adolescentine pretenţii, stupide invenţii... Mi-a rămas: infinitul dintr-o poveste... O fastuoasă noapte de dragoste ce ne va mîntui de pacoste... şi-apoi restul... nesfîrşitul... întins pînă hăt-departe, de nu poate-ncape-n carte... Îmbătrînind-iubind-îmbătrînind... şi niciodată suferind... martor senin al fatidicului ei declin... bijuteria mea delicată ajungînd femeie coaptă, dornică şi darnică... într-un treizeci apoteotic pentru orice vis erotic... apoi femeia apetisantă devenind dama şocantă, dulce şi discret crocantă... dintr-un treişcinci viguros, cu sînul relaxat şi şoldul pufos... şi-apoi doamna-mbelşugată, melancolică şi rafinată... sub smacuri şi corset adunată... bună soţie, mamă devotată!... ei, şi?... şi-o lungă bătrîneţe cu carnea flască şi chipul transformîndu-se în mască. . robotind la alte rosturi şi uscîndu-se în posturi... cicălind cu dragoste hîrbul ce i-a fost o... pacoste... martorul-paiaţa care i-a mîncat viaţa... măsurîndu-i clipele, tăindu-i aripele... alungîndu-i tristeţea, devorîndu-i frumuseţea... un ceai de mentă, Miruna... şi ochelarii, te rog... nu ăştia, ăia de citit, drăguţo... şi mai adu o pătură... şi o perină... şi aprinde şi veioza... şi nu cred că mi-ar strica o aspirină... şi un diazepam, să ţină loc de balsam... ba şi o picătură de vin, că mă scapă de chin... şi-o ţigară, numai una, că nu m-o vedea Nebuna... şi vino şi tu pe aproape, să ne amintim de toate... să-ţi spună moşu o poveste cu ce-a fost şi nu mai este... dar de ce nu vii odată? ce faci?... unde te-ai ascuns?... Miruuuuu...

Palma ei micuţă, caldă, puţin transpirată, apucîndu-mi delicat încheietura mîinii, scuturînd-o uşor:

— Hai, fată mare, hai să te dansez!...

5

O revoltătoare milă pentru propria-mi persoană. Nu eram decît o marionetă colorată, vioaie și drăgălașă, ale cărei sfori stăteau legate de degetele Mirunei. La cel mai mărunt și insignifiant joc al mîinii ei, teribila păpușă din mine dansa, făcea tumbe, se maimuțărea scoțînd limba ori se rușina cu dezarmantă candoare. Nu aveam nici o putere asupra acestei creaturi, iar ea se purta asemenea plodului răsfățat și sadic care a înțeles că vrei neapărat să-i intri în voie, întrucît îi faci curte mamei.

Miruna s-a lipit din prima clipă de mine, atît de mult, încît ajunsesem să-i simt intimitatea caldă dintre coapse. Brațele înlănțuite de gîtul meu, tîmpla ușor umezită sprijinindu-mi bărbia, sub catifeaua subțire și moale a rochiei — carnea ei relaxîndu-se într-un dulce abandon. Parfumul alifiilor, un abia sesizabil iz de mere verzi și mirosul înnebunitor de femeie discret asudată. Era toată în brațele mele, lăsîndu-mă parcă, apatică și resemnată, să-i ghicesc secretele: și așa, mîine...

Mă simțeam puternic, stăpîn pe situație. Și îngăduitor! Pînă și cei doi inamici în armuri de mucava poleită, cărora le dădusem suveran cu tifla, anulîndu-le atît de ușor micuțul avantaj cîștigat, pînă și ei își aveau un rost al lor în poveste. Amorul propriu trebuia să se simtă satisfăcut de ineditul pe care îl procurau existenței mele încercările lor deșarte. O victorie fără suferințe crîncene, eforturi anevoioase, așteptări, suspiciuni, resemnări, încleștări neprevăzute și victime răsunătoare nici că ar fi fost pe măsura vanității mele. Atîta timp cît mă simțeam cu un tur de stadion înaintea lor, puteam să le privesc chiar și cu simpatie strădaniile: fără ei, cei agitîndu-se acolo, mult în urmă, n-ar mai fi existat concursul. Și concursul nemaiexistînd, eu n-aș mai fi avut dreptul la orgoliul de învingător, fără de care laurii mi s-ar fi părut un cadou, nu un trofeu... Dragostea ca turnir are totuși savoarea fructelor exotice, pe care le poți ignora disprețuitor cît timp nu le ai, dar le devorezi fericit cînd ajungi la ele.

Abia legănîndu-mă pe tînguirile de melodramă ale unui italian, regretam semiîntunericul ce-mi ascundea zîmbetul trufaș adresat vrăjmașilor. Asistentul fuma în fotoliu (era de astă dată, ca și dintotdeauna, omul în plus), chipurile absorbit de muzică și indiferent la ceea ce se întîmpla dinaintea

lui. Adonisul o dansa, ostentativ regulamentar, pe Cleo, ferindu-şi inutil şi ridicol, privirea cînd ajungea cu faţa în direcţia mea. Liniştit, senin, la multe sute de metri în faţa lor, mă puteam apleca pentru a şopti cu o melancolică duioşie:

— La mulţi ani, prinţesă!

O uşoară încordare a braţelor, ca o tandră chemare, şi gura ei ajunse aproape de urechea mea. Depuse mai întîi un sărut ca un fulg fierbinte şi-mi şopti apoi, alintîndu-se ca o fetiţă răsfăţată:

— Auzi... să fii cuminte... da? Să nu faci vreo prostie...

Oftatul meu fu un răspuns ambiguu la porunca ei imploratoare, dar ea îl luă ca pe o promisiune. N-aş fi vrut să i-o fac, şi asta din pură cochetărie, fiindcă seninătatea lesne recîştigată mă îndemna din nou la optimism. Ce m-ar fi costat să închid ochii, prefăcîndu-mă orb la asediul celorlalţi doi, atîta vreme cît nu depăşeau limita de îndrăzneală pe care le-o impunea anturajul străin? Şi, mai ales, prezenţa mea! Îmi puteam rezerva dreptul de a interveni numai în momentul cînd insistenţele lor ar fi reuşit, prin indiscreţia lor, s-o irite şi pe Miruna. Pînă atunci... Răbdare şi tutun.

Noua melodie fiind un rock îndrăcit, pentru care nu aveam nici aptitudini şi nici plăcere, am acceptat s-o las pe Miruna lui Costel Berariu şi să mă retrag în bucătărie. Doream să fumez în linişte, cît de cît apărat de furia decibelilor, ignorîndu-mi mai uşor şi rivalii. Mă simţeam bine. Relaxat, senin, un pic flămînd. Puteam admite: noaptea decurgea anevoie, dar în cele din urmă... suportabilă. Tortura mi-o procuram singur, supralicitînd în închipuire fiece măruntă nelinişte. Dacă m-aş fi detaşat, reuşind astfel să nu văd mai mult decît efectiv ceea ce se întîmpla! Adică un mic chef la care se înfiinţaseră şi doi concurenţi la graţiile prietenei mele, ambii lipsiţi de argumente şi speranţe. Zorii aveau să-i mături, fără îndoială, să-i reîntoarcă în „depărtările" de unde veniseră, lăsîndu-le o mică satisfacţie (au mîncat, au băut, au dansat...) şi o mare obidă: au dat de mine şi n-au obţinut nimic... Ciuda, invidia, ranchiuna, deznădejdea urmau să le mărunţească zilele pînă la firească şi sănătoasa renunţare. Nu trebuia nici o clipă să uit: eu eram învingătorul, ei învinşii, eu aveam dreptul la seninătate, ei — doar la tristă şi neputincioasă pizmă. Puteam, deci, să mă deconectez, ignorîndu-le, cu absolută indiferenţă, prezenţa, întorcîndu-mi gîndurile către alte preocupări, cele lăsate

acasă, pe birou, de pildă. Şi poate aş fi reuşit, dacă pe urmele mele nu sosea, curînd, Silvia. Îmi promisese explicarea „situaţiunii" şi mi-o oferea cînd nu mai aveam nevoie de ea.

Rămasă fără partenerul ei de drept, risca să suporte o invitaţie din partea lui Drăguţ. Perspectiva n-o încîntase deloc şi pornise pe urmele mele. Compania mea îi era, totuşi, cea mai plăcută. Îşi aprinse şi ea o ţigară, făcu doi-trei paşi, stîrnind ţăcănituri ascuţite pe mozaicul pardoselii, se opri, se răsuci, o luă de la capăt. Prin despicătura din spate a fustei negre, mai înaltă decît necesitatea deplasării ar fi impus-o — rotunjimea zveltă a coapsei ghicindu-se din scurte dar revelatoare iviri. Stofa neagră perfect întinsă pe şolduri, pe coapse, pînă sub rotula genunchilor, supusă fără speranţă liniilor glorioase ale naturii. O vestimentaţie de femeie matură şi provocatoare, exceptînd acel guleraş delicat şi adolescentin din dantelă albă. Intelectuala masculinizată, tînăra în rochii pastelate şi acum, curios de repede şi de ostentativ, prefigurarea viitoarei dame cochete, gata să-şi pună în evidenţă formele chiar şi prin mici trucuri, nu totdeauna şi întrutotul decente.

Se răsuci brusc, surprinzîndu-mi privirea pe direcţia acelei perfide despicături cu funcţii mai mult publicitare decît practice. Eu n-am tresărit, ea s-a prefăcut că nu intuieşte ce ar fi putut investiga ochiul meu în acea zonă a trupului ei. Vroia să mă întrebe ceva. Înălţă sprîncenele, zîmbi uşor compătimitor:

— Hei, cum te simţi cu doi rivali în aceeaşi oală? Cred că ţi-ai dat seama pentru cine a venit blondul...

— Evident, cum să nu-mi dau seama! Cum mă simt? Ca-n oală! Nu pot nici să ies, nici să rămîn, nici să-i las în pace, nici să mă lase... Noaptea asta e musai să fierbem împreună! Ce pot face? Oricum, să fiu sincer, concurenţa faimosului Miky Bîrleanu mă şi onorează... Cum să-ţi spun eu ţie... nu e puţin lucru să te ştii invidiat de el, nu? He-he... Îl ştiam ocupat cu alte graţii...

Altfel spus: ce mi-ai putea divulga despre această inedită apariţie? Misterul prezenţei lui Bîrleanu se stinse cît ai clipi: de cîteva săptămîni, odrasla cunoscutului chirurg foia în preajma Mirunei. Se apropiase de ea prin intermediul lui Costel, simplu, firesc, fără nici o dificultate: sîmbătă seara, o masă la barul din incinta discotecii Casei studenţilor, tartorele Berariu rîzînd zgomotos pentru a atrage tuturor atenţia la belşugul de

nuri cu care venise, o roşcată de-a dreapta şi-o brunetă de-a stînga, ori invers, amîndouă din specii rare, bune să le ţii pentru zilele însemnate cu roşu în calendar, conform prealabilei înţelegeri apăru şi „pătrimea" lipsă... Ooo, salve amigo, ce boier eşti matale!... alţii trag penurie şi tu lucrezi excedentar, nu ţi-e teamă de supraproducţie... Ce să-i faci, colega, ce să-i faci?... sînt o marfă uşor vandabilă, barba neagră şi deasă garantează fiabilitatea conţinutului, hi-hi... hai să-ţi fac cunoştinţă cu două fete minunate, uite-le, parcă au picat din Neckermann, ce zici, nu?... Silvia, amorul meu pentru eternitate, şi colega ei, Miruna... ai griiijăă, nu te da cunoscător de Hegel sau Schopenhauer că micuţele te-nnoadă, sînt studente la filosofie... el e Miky, fetelor, celebrul Miky Bîrleanu, zis şi Bătrînul, fiindcă are vechime într-ale studenţiei cît noi trei la un loc... haide, haide bătrîne, ia loc... sau nu, du-te întîi şi vrăjeşte-o pe barmaniţă, că aşteptăm de un secol cafelele, du-te, du-te, ştiu că ai cîrlig la ea...

Şi astfel au devenit patru, doi şi două, apoi s-au amestecat, ieşind la dans în cea mai firească formaţie: Costel cu Silvia şi Bîrleanu cu... S-au distrat pînă aproape de închiderea discotecii, apoi băieţii, galanţi, politicoşi, le-au condus pe fete acasă. Au urcat? Duminică după-amiază s-au prezentat *amîndoi* să le scoată la film. Miruna a refuzat, pretextînd o migrenă, şi Miky s-a oferit să rămînă pentru a-i ţine „de urît". L-a expediat, anunţînd că vrea să doarmă. I-a transmis apoi lui Costel, prin Silvia, să nu-i mai aducă în casă... „derbedeul". La această veste se pare că fantele a avut un şoc puternic: eşecul sentimental nu făcea parte dintre experienţele lui existenţiale. Cele care îndrăzniseră să-i reziste plătiseră. Într-un fel sau altul, uneori foarte scump. A început să caute o explicaţie cu Miruna, trecînd zilnic pe culoarele facultăţii de filosofie (pur întîmplător sau pentru a-i aduce Silviei cîte un bileţel stupid şi nesemnificativ de la Costel) ori aşteptînd-o la ieşire, în mai multe rînduri, de fiecare dată cu automobilul lui proaspăt renovat, curăţat de abţibilduri şi numere, vopsit în albastru metalizat. A invitat-o gentil înăuntru şi ea l-a refuzat amabilă: cincisprezece minute de plimbare sînt o plăcere, mai ales cînd le faci în singurătate... A urmărit-o mai multe zile cu maşina în *relenti* şi se pare că asta a amuzat-o pe Miruna: era ceva nou! În plus, îmi sugera Silvia, faima lui de mare crai îi măgulise orgoliul şi-i stimulase pofta sadică de a-l vedea umilindu-se. Miky Bîrleanu însă, versat într-ale amorului, ştia că umilinţa este şi ea un preţ al victoriei şi a acceptat, fără ezi-

tare, să plătească: a insistat pînă ce a obținut explicația dorită, dar nu în automobil, așa cum și-ar fi dorit, ci pe trotuar: ai compromis destule cu el! I-a permis, deci, s-o însoțească în sfertul de oră ce o despărțea de casă. Și, cel puțin așa pretindea Silvia că ar fi pretins Miruna, îndrăgostitul primise în brațe un NU mare și definitiv.

Și, totuși... El nu mai apăruse în pauze, însă acasă, la două sau trei zile o dată sosea (ca-n filme!) un *boy* mic și bîlbîit cu cîte un frumos buchet de flori în mîini, ținut ca o măciucă: „De la ne-ne-nea Miky pe-pentlu tanti Miluna..." Expediatorul îl aștepta jos, în mașină, pentru a-l restitui cartierului de unde fusese răpit.

— Cam așa se explică prezența „fantelui", cum îi zici tu, spuse Silvia ca un fel de încheiere, privind trist și meditativ spre rafturile bufetului, golite de pahare și cești. Este de o perseverență diabolică. Nu suportă, pare-se, ideea de a fi învins pe un asemenea teren. Refuzul ei a reușit să-l ambiționeze incredibil de mult. Ori a fost prea categoric și i s-a părut nefiresc și, deci... vulnerabil, ori, cine știe?... n-a fost suficient de... și a ajuns la aceeași concluzie: că are totuși șanse! L-a pus pe Costel să-l vorbească numai de bine, cît de mult s-a schimbat în ultima vreme, ce băiat sobru și formidabil s-a făcut el... mă înțelegi. Ar fi apelat și la mine, dar l-a avertizat Costel și a renunțat la timp, altfel cine știe ce-i auzeau urechile. Ultima ispravă le-a întrecut pe toate. Alaltăieri... nu, marți, da, marți a fost seara culturală a ISE-ului. Am fost amîndouă să-l vedem pe Bericu producîndu-se. El e stîlpul brigăzii artistice, omul orchestră, ce să-ți spun... cîntă, recită, dansează, o face pe proficul, pe piratul, pe golanul... se agită, se scălîmbăie, fluieră... nimeni nu se mai zărește în jurul lui. Rîzi mai mult de caraghioslîcul lui decît de poantele spuse și-l aplauzi, ceea ce pe el îl zăpăcește de bucurie. Un clovn, ce vrei... Ne-am distrat totuși copios. Dar nu despre asta este vorba. La un moment dat, cine crezi că apare pe scenă pentru a se produce?....

— Michael Bîrleanu...

— Exact! Apare cu chitara atîrnată de gît să ne cînte trei melodii folk...

— Talentul ăsta nu i-l cunoșteam...

— Nici eu, deși se pare că-l chinuie de multicel. Și nici nu cîntă rău. Ultima melodie, mai ales, a fost foarte reușită. Ceva cu... „eu am iubit numai fete frumoase... fete ce nu cred în dumnezei transfigurați în chiparoase"... nu mai țin

minte versurile şi-mi pare rău. A fost aplaudat frenetic şi a trebuit să biseze. Înainte însă de a o cînta întîia dată, s-a aplecat mult spre microfon şi a anunţat cu o voce gravă şi tandră: „Piesa următoare se dedică ... Mirunei.“ Îţi dai seama ce a urmat. Murmure, chiote, fluierături, toţi cu ochii spre „aleasa vedetei“, ea, albă şi moale, apoi roşie, a găsit în cele din urmă un zîmbet adecvat situaţiei, ceva între indiferenţă şi îngăduinţă. Şotia îşi avea, totuşi, nostimul ei şi ... şi el cînta aşa de frumos despre „fete cu sîni aromind a gutuie“, încît la reluare, sala fredona deja refrenul ...

— Deci ... şi prin urmare ... tu crezi că grecii fac deja comerţ pe mare?

— Eu nu cred nimic, îmi răspunse, puţin grăbită, şi înălţă din umeri într-un fel semnificativ: ce vrei de la mine?! După cîteva clipe de meditaţie, cu pleoapele întredeschise, cercetînd jarul ţigării: M-ai rugat să-ţi spun ... nu m-ai rugat, dar aşa am înţeles, că te interesează ce-i cu acest intrus, nu? Deci ... eu ţi-am spus doar ce-am văzut şi auzit ... Concluziile le tragi singur. Situaţia, în general, e clară şi puteai s-o prevezi şi singur: aici toţi îşi închipuie că locul tău a rămas vacant. Michiduţă ăsta este insistent, ambiţios fără pereche, are tupeu, cred că şi o bogată experienţă galantă ... se grăbeşte, temîndu-se să nu i-o ia altul înainte. Încearcă variante. A făcut-o pe seducătorul fatal, acum testează strategia cavalerului romantic, mîine, fii sigur, va scoate din recuzită altă mască, poate boemul neînţeles, poate nefericitul disperat, poate, cine ştie, pătimaşul feroce sau chiar ... de ce nu? derbedeul violent şi lipsit de scrupule. Te poţi aştepta la orice din partea unuia ca el. Din partea Mirunei însă ... nu te poţi aştepta decît la ... la ce? La virtute şi fidelitate, nu?

Un zîmbet fals generos, privirea tot la jarul ţigării, ajuns foarte aproape de filtru. O ironie aspră şi fără replică. Cine să cunoască mai bine decît ea fragilitatea certitudinilor mele? Şi cine să-şi permită, în afară de ea, să mi-o amintească atît de franc şi de maliţios? Cu ţigara între police şi arătător, ţinînd scrumul în echilibru, se îndreptă spre fereastră. Trase de cremonă şi gura imensă şi întunecată a unui monstru i se căscă dinainte. Îi aruncă înăuntru chiştocul aprins şi rămase nemişcată, de parcă i-ar fi sfidat grozăvia neputincioasă. Inspiră adînc şi începu să caute cu mîinile împrejurul taliei, strecurînd, deşi nu era nevoie, bluza largă de satin roşu în strînsoarea fustei. Se ştia cercetată din spate, se temea de vreo neglijenţă care i-ar fi compromis potriveala firească (şi totuşi atent

căutată) a vestimentației. Roșu lucitor și negru opac, patimă și ură, și un ingenuu guleraș de dantelă albă! Picioarele aduse unul în fața celuilalt într-un echilibru nou și inutil ori, poate, fiindcă urma gestul aplecării peste pervaz, în gura împietrită a chitului: mai plouă sau nu? O gambă viguroasă și totuși suplă prin înălțimea ei, întinsă grațios și de tocurile ambițioase ale pantofilor de lac negru, urcînd liniștit-triumfătoare în velișul fin și discret provocator al mătăsii, devenind, în perfida tăietură a fustei, promisiunea rotundă, netedă și deplină a unei coapse ajunse la apogeul frumuseții ei. Un ciudat, inexplicabil sentiment de tristețe. Cîtă mîndrie, cîtă nonșalanță, cîtă sfidătoare ostentație! Cîtă umilință se ascunde și în orgolioasa cochetărie a femeii!

— A stat ploaia... și parcă s-a și încălzit puțin, îmi comunică pe un ton alb, ca o informație oferită de formă, să fie și să umple cît de cît golul din urmă. Cel de dinainte părea mai ușor de înfruntat.

Și totuși...

Se juca! Surprinzător de hotărîtă, dezinvoltă și, parcă ușor sadică. Și, indiscutabil, cu ironia reconfortant-deprimantă a oricărui act ludic: tot ce prețuiește acum este gratuit, inutil și repede pieritor! Silvia îndrăznea deci timid, foarte timid, e drept, să-mi provoace privirea... Era ceva nou! O făcea involuntar, din inerție, din firească și discreta înclinație exhibiționistă a sexului dăruit cu grație, ochiul meu fiind totuși unul de... bărbat? Sau avea chef de o mică distracție răutăcioasă și inofensivă, în prelungirea poftei de ironie și sarcasm trezită de redescoperirea lipsei de certitudine în care mă complăceam? Ori ajunsese, prin cine știe ce complicate și ascunse raționamente, la hotărîrea curajoasă de a-și juca în sfîrșit, cartea, propria ei șansă, așa cum era, mică sau mare?

Nu m-am putut opune perversei ispite. Ca un stupid fanfaron, ca un neghiob trepăduș obișnuit cu teama, incertitudinea, umilința și trezit, dintr-o dată, cu cheile puterii în mînă... *am lovit*, mărturisindu-mi, cu o voce cîntată, ca pe o neașteptată descoperire, admirația:

— Ce picioare frumoase ai tu!

Răsuci capul pe jumătate, cît să-i văd profilul încîntat, zîmbetul aparent sincer recunoscător și totuși trist, superior resemnat. Ezită o clipă, clătină moale din cap și reîntoarse privirea în hăul întunecat și pașnic de dinainte:

— *Merçi beaucoup!* Nu te-am știut așa galant cu... Deși,

să fiu sinceră, aştept de mult complimentul ăsta. Singurul pe care m-am simţit îndreptăţită să-l revendic...

Cîteva clipe de tăcere stingheră. În cameră, muzica încetase, păreau să schimbe caseta, alături — picurul monoton al chiuvetei, mai îndepărtate — zgomotele stinse de prin apartamentele vecine şi cele ale străzii toropite de întunericul nopţii. N-am contrazis-o imediat, am întîrziat cu firescul şi de-acum obligatoriul protest, lovit de o paralizantă inhibiţie: ce fac? în ce mă bag? de ce mă complic inutil?... şi ezitarea a făcut şi mai penibil jocul meu de-a falsul curtezan. Prefăcîndu-mă grav, după o serioasă cumpănire, dispus să dau delicatei conversaţii o discretă turnură frivolă:

— *Oui, c'est vrai! Je suis un coupable!* Mi-a plăcut întotdeauna fizicul de foto-model al domnişoarei Silvia Metea şi nu m-am învrednicit de nici un compliment. Prost crescut, ce vrei! Acum mi-e greu să mai îndrept greşeala. Dacă ţi-aş spune cît de mult îmi plac nu doar picioarele, ci şi toate celelalte ale tale, aş părea fals, ipocrit, deşi n-aş minţi nici o clipă...

— Vai, Ştefane, ce moment sublim pentru mine! mă întrerupse cu o veselie teatrală, fără să se întoarcă, de parcă în felul acesta şi-ar fi ascuns şi apărat chipul. Nu ţi-e teamă că mi se urcă la cap? Îţi dai seama ce catastrofă: două închipuite în aceeaşi odaie, în acelaşi pat, în aceeaşi aventură... Prea mult, totuşi, nu? Ai risca nişte drăgălaşe complicaţii...

Se răsuci cu faţa spre mine. Bărbia uşor înălţată, pleoapele coborîte, lumina unei trufii potolite. Am avut într-o clipă sentimentul unei gafe ireparabile: mă jucasem copilăreşte cu băţul de chibrit şi acum priveam neputincios flacăra ce se întindea singură, riscînd să aprindă un butoi cu pulbere. Şi doar fusese atît de bine cum fusese! Încercînd să mă autoliniştesc: Silvia excela totuşi în simţul măsurii... nu se jucase niciodată cu vorbele periculoase... nu îndrăznise nici o aluzie care să privească şi, deci, să pună în discuţie raporturile dintre noi. Părea resemnată (fericită sau nu) cu ordinea existentă, aşa cum se rînduise ea din jocul întîmplărilor. Deci... Puteam fi sigur: chiar dacă o slăbiciune (un curaj) de moment ar fi îndemnat-o să mizeze pe cartea sincerităţii, n-ar fi îndrăznit să se aventureze prea departe, cît să nu se poate retrage la locul ei obişnuit, în grabă şi, pe cît posibil, elegant. Închise fereastra, se scutură de frig, se strînse în sine şi-şi cuprinse umerii între palme, frecîndu-i energic. Veni alături, se propti şi ea cu coapsele în blatul mesei. Capul plecat, braţele strîns încrucişate pe piept, poziţia tipică şi cumva bizară a femeii surprinsă goală: îşi aco-

peră, în grabă și cu multă asiduitate sînii, lăsînd privirii cealaltă porțiune tabu a nudității. E drept, mascată ea, cît de cît, de către natură. Aș fi vrut să rîd, să mă destind, fiindcă avusesem pe neașteptate revelația inutilității temerilor mele: cum puteam să suspectez de curaj ființa de alături, fecioara sensibilă, pudică și obsedată de măsură, tînăra ce se aduna parcă neputincioasă în sine, încovoindu-se ușor peste brațele ce strîngeau sînii, ascunzîndu-și chipul în piept și sub faldul greu și rotund al părului ce-i acoperea acum, aproape în întregime, obrajii?! N-am reușit nici să rîd, nici să mă destind. Silvia a început un lung monolog în șoaptă (de ce în șoaptă?!) și mi-am pierdut instantaneu siguranța și pofta de a jubila.

Șoaptele Silviei. Ale ei sau ale mele? Un dialog scris nu este identic cu cel real nici dacă îl reproduce cuvînt cu cuvînt. Lipsesc intonațiile, pauzele, mimica buzelor... Singura relicvă integral reconstituită va fi ideea, proptită ca un acoperiș pe rămășițele unor năruite ziduri. Și, totuși, (aproape) așa trebuie să fi glăsuit Silvia, fiindcă n-am avut nici o clipă senzația că nu-mi vorbesc de fapt eu prin gura ei. Șase luni de camaraderie fără rezerve și fără prihană ne deconspiraseră definitiv unul celuilalt, nemailăsînd loc mincIunii între noi. După mai multe încercări, derulînd caseta înainte și înapoi, Berariu află în sfîrșit piesa căutată și șoaptele triste și adevărate ale Silviei se suprapuseră în urechile mele peste preambulul vorbit al unui celebru șlagăr disco, dedicat unui și mai celebru mujic rus... *Tu ești un june curat și naiv, Ștefane, atît de curat și de naiv încît uneori meriți să fii luat la palme. De ce vrei acum să păcătuiești, jucîndu-te tocmai cu sensibilitatea mea? Am și eu o vanitate, Ștefane, una mică, mică, mică... de muritoare măruntă și neputincioasă, dar absolut necesară pentru a mă amăgi totuși cu iluzia demnității. Chiar dacă nu-mi place orînduiala, o respect ca fiind dreaptă prin firescul ei natural: așa a fost să fie, pentru că noi sîntem așa cum sîntem, fiindcă... nu a fost să fiu alta decît cea care s-a întîmplat să fiu... Sînt o rousseauistă: tot ce vine de la natură este bun și drept! De ce vrei tu să adaugi ceva care nu vine de la tine cel adevărat, prin natură candid și pur, ci dintr-o nefirească pornire, răutăcioasă și gratuită? Vrei să te bucuri și tu, asemenea Mirunei, de privilegiile certitudinii, de stupidul și meschinul orgoliu al stăpînului care-și permite mici sadisme pe seama*

slugii răbdătoare? ... Muzica se dezlănțuise cu performanțe decibelice sporite și Silvia trebui să renunțe la șoaptă. *Bonney M* îl glorifica deja pe mujicul devenit călugăr și ajuns la înalta demnitate de amant al țarinei și chiotele lui Costel spuneau că se dansa în grup. Și Miruna? Îmi era greu să mi-o închipui intrată în acea semi-horă inventată special pentru acest super-șlagăr și săltînd caraghios de pe un picior pe celălalt. Poate refuza totuși invitația și privea amuzată de pe margine. Deși era puțin probabil că tartorele o iertase pe sărbătorită și n-o silise să sară alături de ceilalți, în ritmul sacadat și debordant al lui *Ra-Ra-Rasputin ... lover-of-the-Russian-queen* ... Dacă acceptase, o făcea cu siguranță în felul ei grațios și reținut, surîzînd încurcată. Să-i bucure pe ceilalți cu o concesie, dar să nu-și spurce definitiv imaginea din conștiința lor cu această cădere în derizoriu! ... *Ar fi trist să te fi lăsat și tu pervertit la morala palidă și lăbărțată a jocului de-a sentimentele. Și ar fi și mai trist să am certitudinea că încerci în umilirea mea o compensație. Bine ar fi să greșesc în tot ceea ce mi se năzare în clipa asta! — Greșești! Încarci realitatea cu sensuri ce nu-i aparțin. Mă judeci aspru și strîmb. Umilința este tot ceea ce-mi repugnă mai mult ... — Mă îndoiesc!* Cum suna oare în urechile pudice ale Mirunei cuvîntul *love-machine?* Ce credea ea, în sinea ei, despre ambiția dementă a celor mai nobili nuri ai aristocrației romanoviene de a se oferi din proprie inițiativă, fără condiții, fără nici o altă rațiune decît perversa curiozitate, preapotentului călugăr? Încercase oare să se pună în postura unei contese ce-și aștepta jumătatea de oră rezervată printr-o slugă credincioasă, ca la dentist, în odaia *love-machine*-ei? Mi se părea fundamental de știut. Dacă și numai pentru o infimă fracțiune de secundă vanitoasa Miruna se putea simți în pielea „nobilei" aristocrate, dacă ajunsese, în sinele ei cel mai ascuns, la convingerea că ar fi fost totuși *și ea* capabilă de performanța unei asemenea auto-umiliri, călcînd senină peste demnitatea pînă atunci cu sfințenie păstrată ... m-aș fi simțit, nu știu de ce, eliberat. Poate fiindcă mi s-ar fi explicat multe și „misterul" ei n-ar mai fi fost atît de ... *Altădată te-am crezut, Ștefane. Și chiar am mizat o vreme pe șansele orgoliului tău, atunci aparent regale. Apoi am încercat să te înțeleg și să te absolv de vinovăția capitulării: în fața iubirii toate orgoliile devin de sticlă! Un adevăr vechi și ... și nu-mi dau seama dacă benefic sau păgubos, dacă trebuie să mă revolte, să mă bucure ori să-mi rămînă indiferent. E trist și e frumos: coloana vertebrală cea mai dreaptă și mai tare, neîn-*

doită de spectrul morții, neclintită de zece torționari versați... se înmoaie ca ceara sub căldura sentimentului. Așa te-am justificat în proprii mei ochi și mi s-a părut suficient. Dragoste fără umilință nu se poate! Trebuie să ți-o asumi și să pășești mai departe, încercînd să-ți regăsești echilibrul și demnitatea în orgoliul unei împliniri pe care toți o jinduiesc dar puțini au parte de ea. Mă cunoști: îmi place rigoarea morală, însă nu sînt fanatică și oarbă. Te-am aprobat și apoi te-am și invidiat: și eu, la urma urmei, mi-aș dori o umilință strivitoare, dacă ea este prețul victoriei! Dar ea nu este. Și asta mi-ai dovedit-o tot tu... Dacă Miruna se alăturase într-adevăr horei țopăite a celorlalți, săltînd caraghios de două ori pe stîngul, de două ori pe dreptul pentru a păstra ritmul cîntecului ce glorifica isprăvile unui dereglat hormonal... eu meritam, așa cum sugerase și Silvia, o pereche de palme... *Din țăndări de orgoliu nu mai reclădești o demnitate! Ceea ce obții este doar iluzia unui confort sentimental... pe fondul unei umilințe eternizate. Te obișnuiești cu incertitudinea și, inevitabil, cred, ajungi și la voluptatea suferinței. Nici nu-ți mai poți închipui o altă ordine decît cea căreia te-ai supus, și nici un alt gust al vieții decît cel dulceag-amar-condimentat al resemnării în palpitantă ficțiune. Țin să-ți reamintesc, dacă ai uitat cumva: omul acomodat cu umilința este deja degradat moral! Cînd pierde speranța revoltei, abandonează și respectul față de sine, încercînd o compensație în bagatelizarea înfrîngerii sau în chiar renegarea fostelor aspirații: nu există demnitate! sau... și mai rău: nu trebuie să mai existe demnitate! Semenul care se mai amăgește cu o asemenea iluzie merită să fie trezit la realitate prin dușul rece al unei umilințe... Nu vreau așa ceva!* Am protestat disculpîndu-mă: nu intenționasem nicidecum s-o rănesc... și minținд: nu mă simțeam apăsat de conștiința umilinței... Chiotele lui Costel Berariu se întețiseră, ceea ce mă îndemna să cred că Miruna nu se (mai) afla alături de el. Dacă în primul moment se lăsase cumva silită să ia parte, acum, de bună seamă, abandonase distracția și privea de pe margine, obosită și sătulă. Un gînd care îmi dădea puterea să afirm fără să mă simt ridicol: *iertarea este binecuvîntare pentru orgoliu!* E adevărat, trădasem multe din vanitățile juvenile profesate cu un an în urmă, însă cîștigasem în locul lor înțelepciunea privirii „din înalt". Uitasem intransigența oarbă, intoleranța păguboasă, trufia, ranchiuna, obida... și Miruna redevenise pentru mine Miruna, poate mai frumoasă, mai bogată și mai fascinantă decît înainte. Pata de pe imaginea ei devenea cu trecerea vremii

tot mai mică, mai nesemnificativă, în timp ce restul, care era acum *al meu*, tot mai mare şi mai înrobitor: nu puteam renunţa la un fruct atît de frumos şi plăcut inimii pentru cicatricea care se pierdea minusculă în ansamblu! (Şi firesc: nimic nu te învaţă mai repede şi mai temeinic să ierţi ca frumuseţea!) Mă simţeam deci puternic, bine înfipt în prezent şi sigur pe viitor... — *Oare? Chiar crezi ceea ce spui? Menuetul perfid ce se dansează dincolo nu te afectează cîtuşi de puţin? Asta vrei tu să cred eu?! Eşti puternic, bine înfipt în prezent şi sigur pe viitor! Pe care viitor, Ştefane? Tare mi-e teamă că ai să primeşti iarăşi o lovitură, şi tot în moalele capului. Ar trebui să spun că o meriţi, că te-ai învrednicit de ea prin oarbă credinţă, dar n-o fac. Eu îţi mărturisesc doar mila mea sinceră, ştiind că asta are să te doară mai mult. Şi-ţi ofer şi un amănunt, la care să meditezi în timp ce te crezi puternic şi sigur pe viitor: singura persoană a cărei prezenţă este surprinzătoare în această noapte... eşti tu! Astăzi după-amiază, de pildă, m-am amuzat cu prietena ta închipuindu-ne bătălia cocoşească dintre Drăguţ şi Miky. A fost o distracţie, — acum a devenit realitate, este în curs de desfăşurare, aici, la doi paşi de noi... — Chiar tu ai spus că nu a fost nici unul dintre ei invitat... — Oficial... nu. Deşi... mai ştii... Oricum, evenimentele din ultimele săptămîni au fost de aşa natură, încît fiecare s-a simţit îndreptăţit să vină şi nepoftit. Am fost deci sigure că vor apărea amîndoi şi ne-am pregătit să vedem, ce?... pene umflate, cozi răsfirate, ţopăieli tandre şi agresive... Ai sosit însă şi tu, „cum nu se putea mai bine"! Spectacolul poate deveni festival. Din el, tu vei ieşi cel mai păgubit. Tu, puternicul, stăpînul...*

Începu să rîdă, cu gura închisă, un hohot stăpînit, transformat în cele din urmă în zîmbet compătimitor. Stătea dinaintea mea, dreaptă, picioarele strînse iarăşi unul în faţa celuilalt, ceea ce-i dădea un echilibru precar, silind-o la o discretă dar permanentă pendulare, braţul stîng petrecut peste mijloc pentru a propti cotul dreptei, în care se afla ţigara. *Bonney M* slobozi acel strigăt-exclamaţie care punea capăt şlagărului şi în golul ce urmă se auziră aplauze de satisfacţie. Se distrau! Atmosfera părea să fie cu totul alta decît aceea pe care o lăsasem. Îşi dăduseră deja mîna în ritualul clasic al desfrîului: se bucurau laolaltă, refuzînd categoric tot ceea ce nu intra în raza simţurilor. Eu încercasem contrariul, să ignor prezentul pentru a-mi regăsi liniştea şi echilibrul în celelalte timpuri. Nu reuşisem. Realitatea mă urmărise agresivă, mă încolţise într-un loc fără ieşire şi se pregătea să-mi aplice lovitura

de grație. Eram de-acum edificat: și fără gafa de a-i fi admirat picioarele, Silvia s-ar fi năpustit la fel de generoasă și aspră asupra mea. Avea de plătit umilințe grele, dar nu datorate mie, ci... Mirunei. Era convinsă că adevărul nu-mi era de nici un folos, fiind prea „îmbrobodit" pentru a mă revolta, dar ținea să mi-l comunice din repulsie față de o realitate obscură și dubioasă în care fusese, împotriva voinței ei, amestecată. Ajunsese să-și deteste atît de mult fosta prietenă, încît demascarea ei i se părea un act de obligatorie moralitate, asemănător cu divulgarea unui tîlhar. Gestul trebuia să încheie o epocă și să deschidă alta, cu reguli ale jocului complet schimbate.

— Aștept de mult să-mi pui o întrebare, mă anunță pe un ton potolit, în contradicție cu agresivitatea intențiilor. Frica ta de răspunsul pe care l-ai putea afla este însă mai mare decît răbdarea mea. Eu vreau să evit o tăcere ce m-ar face copărtașă la minciună și escrocherie sentimentală și tu nu mă ajuți deloc! Fiindcă tremuri de groază. Tu, cel puternic, cel bine înfipt în prezent și sigur pe viitor... tu te temi să-mi pui cea mai simplă și mai firească dintre întrebări: ce-caută-Petre-Drăguț-aici?

Am început să mă clatin. Mă simțeam un copil gol pușcă dinaintea mamei care se chinuie să rupă o nuia din alun. Țigara mi se lipi de buze și, smulgînd-o nervos, scrumul se prelinse într-o dîră albicioasă pe frumosul meu sacou de catifea bleumarin. Am început să curăț grăbit locul, temîndu-mă de vreo arsură fatală. O sfîrșeală cumplită se lăbărța în piept. Am renunțat la operație înainte de a ajunge la o concluzie: mi se încețoșase privirea și a trebuit să-mi masez ochii, apăsînd îndelung peste pleoape. Era și un mod de a mă ascunde. În cele din urmă, exasperat de tăcerea ei, de pustiul ce mă împresura, am bîiguit întrebarea cerută, într-un chip ce se vroia demn și indiferent și nu era decît ridicol de teatral. A urmat interogația ei năucitoare:

— Îți amintești cursul de logică din anul trei?...

Liniște, certitudine, seninătate, echilibru... Mi se topiseră iarăși între degete, ca banii adunați în vis. Sus-jos! Sus-jos! Ba-pe-față... ba-pe-dos! Raiul și infernul sînt două fețe ale aceleiași minciuni: *Iubirea*... Cînd te privește una, cealaltă te caută... Certitudinea iluziei și iluzia certitudinii... Atît și nimic mai mult! Un vid plin de suspansuri inutile, futile și

tactile între două repere categorice: miracolul naşterii şi fatidicul morţii. Fiecare îndură pe cît investeşte... sporeşte... urieşeşte... crede şi se păcăleşte. Şi doar m-au avertizat toate miliardele de pătimiţi de dinaintea mea: nu crede şi nu cerceta! Totu-i puf de păpădie... boare caldă pe cîmpie... bate vîntul şi te-mbie... întinzi mîna — nu e! Miraj... Fata Morgana... Deşertăciunea deşertăciunilor... Amin!

Iubirea este i-logică, a-logică şi anti-logică! Dintr-un motiv lesne de observat: regula terţiului exclus nu permite nimic în plus! Deci: între *iubesc* şi *nu iubesc* nu există loc pentru *mă joc!* Logica! Ştiinţa gîndirii corecte... raţiunea fără eroare, lapsus, confuzie... sentiment! A zămislit-o Aristotel şi au crescut-o o mie de bărbaţi după el... Femeile? Au păreri în toate, cînd mai bune, cînd mai rele... Dar în logică? Ei, în logică... după umila noastră ştiinţă... în logică... deci, cum ziceam, în logică... da, stimabile, ce mai tura-vura-cotitura... nu şi-au spus încă opinia! Asta e! Au tot uitat s-o facă... Motiv pentru cîte-un misogin mai canin şi mai plin de... venin să susţină sus şi tare... cu ambiţie şi fervoare... că mama Natură ar fi lăsat între ele o gîlceavă obscură... la bărbat în bătătură... ca să plesnească el de fericire tot căutînd în vorba nevesti-si gîndire: de ce, Florico, de ce?... uite-aşa-Ioane-uite-aşa-c'aşa-vreau-eu! Logică! Impecabilă, inefabilă, imbatabilă!...

Miruna refuză logica! Frumuseţea îi ţine de minune locul. Şi e drept: unde începe graţia unui obraz catifelat... logica a sucombat! ... E zadarnic să mai pîndeşti, silogismele au devenit poveşti... inferenţele arată ca zdrenţele... Bacon, Scot şi Mill dansează cadril... Hegel şi Kant pritocesc neant... Russell, Hilbert, Carnap, Tarski nu se-nvrednicesc de-o rimă... Wald abia mai ţine de cald... iar Moisil este doar un copil ce speculează subtil...

Miruna urăşte logica! Nu logica adevărată, vai, cum s-ar putea?... ci logica scientizată... Şi nici pe toţi profesorii străluciţi din *Organon*-ul lui Aristotel ieşiţi... C. a fost într-adevăr odios, dar în anul doi D., a fost delicios... s-a pierdut ca un copil în ochii ei albaştri... a plutit fericit pînă la aştri... soare, lună, stele... ce frumos e printre ele... s-a reîntors ameţit şi încîntat... i-a desenat în carnet un imens opt... culcat... Acum a venit însă V., fire hîtră şi pontoasă... la examen bestie fioroasă...

Silvia povesteşte... îndoiala se lăţeşte... Miruna rimează tot mai mult cu... minciuna...

... Ies amîndouă de la cursuri şi o pornesc spre centru. Vor face aprovizionarea împreună, ca să nu se mai certe, socotindu-se fiecare o „exploatată". Prietenia lor a devenit de mult un simulacru, însă unul respectat în toate aparenţele lui artistice.

O iau spre centru, ţinîndu-se de braţ, umăr lîngă umăr, două tinere graţii ce-ţi confiscă privirea, neştiind pe care să ţi-o opreşti mai mult în scurtul răgaz cît străina şi parcă mirifica lor viaţă îşi apropie tangent unul din multele ei drumuri cu existenţa ta, păşesc fără grabă, ziua este o bijuterie autumnală, una dintre ultimele poate, rîd, glumesc, se destind după şase ore de încremenire în bancă şi în caierul încîlcit al abstracţiilor, pozează discret, cu multă nonşalanţă, pentru zecile de studenţi ce le vin din faţă ori le depăşesc şi întorc în treacăt privirea, înaintează senine, degajate prin mierea călduţă a unui octombrie generos ... şi nu ştiu că sînt urmărite. Le-a aşteptat pe coridor, stînd ascuns în întrîndul vreunui amfiteatru, ori le-a pîndit la ieşire, pierdut în mulţime, acum se apropie tiptil şi nu poate fi simţit: domnul asistent poartă în picioare adidaşi. Albi, curaţi, parcă noi, i-a cumpărat la a doua mînă şi-i păstrează numai pentru drumurile ... boeme. Întreaga lui ţinută este de o încîntătoare tinereţe, cu blugi originali marca *Super Rifle* şi geacă de piele neagră, cu pulovăr alb de lînă subţire şi o *Puma* de fîş roşu aruncată şmechereşte pe umăr. Vine în grabă, cu paşi de felină, călcîi-talpă-vîrf, călcîi-talpă-vîrf ... se strecoară între ele şi le prinde pe amîndouă de braţ. Şoc, tresăriri violente, surpriza topindu-se în mincinoasă bucurie: ah ... ce-i? ... vai, dom' profesor, ce m-aţi speriat! ... uh! ... Rîsete, palme duse la inimioară, piesa trece definitiv pe mîna lui de „prieten mai mare", galant şi spiritual, afabil şi foarte poetic:

Ce nebunie, fetelor, ce nebunie ... zici că-i vară ca-n iunie! ... „niciodată toamna nu fu mai frumoasă" ... şi natura mai aspectuoasă ... e o vreme de tocit pingele ... şi caiele ... şi tot ce-o mai fi pe lîngă ele ... he-he-he ... he-he-he ... străzile se troienesc în aur şi aramă şi fetele frumoase îmbătrînesc la cursuri ... „ascultînd pe zeul Ramses şi visînd la ochi albaştri" ... ha-ha ... hu-hu ... la iarnă veţi oferi zadarnic un regat pentru acest ceas de neuitat ... Şi tot aşa, gureş, tandru, exuberant, păşind ţanţoş între graţii, pregătind discret (?) terenul pentru o straşnică idee: ce-aţi zice, fetelor, de un Trubadurul, să stăm cu paiele în oranjadă şi ochii la fastul toam-

nei... să umplem ceasul cu bucurie ca să nu-l uităm dintr-o mie?...

Silvia protestează: noi mergem să facem piața, dom' profesor!

Miruna — tace, zîmbește absent, caută numai pe alături...

Suficient pentru asistentul de morală: este deja zăpăcit de ușurința cu care ea a consimțit la propunerea lui, deși substratul ei este cît se poate de evident. Tăcerea aprobatoare a Mirunei are gustul unei victorii spectaculoase. Ceea ce-l îndeamnă să se năpustească asupra Silviei, fără de care, a înțeles, tacita încuviințare a Mirunei va rămîne bucurie deșartă. O copleșește cu tandrețe și generozitate: le va face el aprovizionarea! dar cum, vai, ar fi o plăcere! să-i scrie doar lista cu cele necesare și pînă la „apusul soarelui" vor fi toate în prag... el este chiar șeful Casei de comenzi, cum de n-au știut?!... he-he-he... nu contează că sînt flămînde, oranjada se transformă în biftec în sînge și cornuri de ciocolată... plus o bere, dacă nu-i cu supărare... doar a primit o veche datorie și nu are cu cine s-o prăpădească... și ar fi și păcat și nedrept să-l frustreze de bucuria unui ceas cu frumoasele lui chiriașe... Silvia se simte tot mai jenată (în locul lui) de ridicolul entuziasmului cu care pledează cauza unei oranjade-biftec la Trubadurul. Există o așa lipsă de cumpătare și decență în insistența lui, mobilul adevărat transpare atît de clar din dosul falselor pretexte, încît îi vine s-o ia la fugă. Situația este jenantă: Drăguț vrea să fie cu Miruna, dar Miruna nu vrea să fie cu el decît în prezența Silviei, deci Drăguț trebuie s-o corupă pe Silvia, deși compania ei îi este indezirabilă... Toți mint. Asistentul minte pretinzîndu-se interesat de prezența amîndurora și străin de orice rațiune erotică, Silvia minte, refuzînd invitația din motive exclusiv pedestre, Miruna minte cît amîndoi la un loc, arătîndu-se indiferentă printr-o tăcere aprobativă. Silvia: „Trebuia să rămîn ca să-și poată face ea jocul în liniște, discreție și securitate..." Cedează în cele din urmă, aproape forțată: tovarășul asistent le cuprinde pe după umeri și ordonă solemn și autoritar, ca un simpatic și brav lider de *loisir* ce se dovedește a fi: Pluton... direcția-Trubadurul-cu-dreptu-nainte... aarș!

Actul al doilea. Terasa restaurantului, scenă joasă de beton cenușiu și mozaic galben-roșcat, din care pornesc, asemenea picioarelor unui uriaș paianjen, aleile asfaltate ce se pierd prin parc. Aici rolurile au fost dintotdeauna distribuite pe dos. Spectatorii urcă pe scenă, iau loc pe scaune albe de tablă, lîngă

mese albe de tablă acoperite (uneori) cu pînză portocalie, își așternd dinainte pahare și cești, scrumiere și timp... și privesc. În stal, unde o trupă de actori muți și încremeniți își etalează gratuit splendoarea vegetală. Arțari și platani seculari lîngă mesteceni tineri și atletici, fagi purpurii și pini pitici împresurați de un poporet mai scund de tuia și măcieși... dau, toamna, spectacolul unei fastuoase devălmășii de culori. Am cercetat-o de nenumărate ori, cu Miruna alături, întrecîndu-ne în a descoperi nuanțe inedite de verde, brun, galben-auriu sau roșu. Acum eu sînt departe, undeva la cinci sute și mai bine de kilometri, și ea urcă pe scenă însoțită de insul pe care l-a pretins ieșit definitiv din viața ei. Se așază la masă, mai mult ca sigur una din marginea terasei, astfel încît să nu-i fie acoperit nici un petec din peisajul admirat și în urmă cu un an. Se gîndește desigur și la mine... nostalgia?... dorul?... sentimentul vinovăției?... ascultă ostentativ neparticipativă (firavă și ridicolă compensație) tiradele *celuilalt*, mărunt, fanfaron, onctuos, veșted, artificial... dar concret, activ... necesar (?).

De la snoave, bancuri cu perdea și versuri celebre din Minulescu și Bacovia, monologul lui deviază discret spre o temă gravă: le mulțumește fetelor pentru aceste clipe de fericită destindere, asemănătoare unei oaze de verdeață în pustiul epuizant al muncii lui... Lucrează, da, lucrează pînă la extenuare, pregătindu-și... doctoratul. La auzul acestui cuvînt, fetele s-ar cuveni să mimeze o paralizantă admirație: vai, chiar așa!? Miruna nu-și întoarce nici măcar privirea, știe prea bine ce înseamnă mîndra vocabulă „doctorat" în gura lui Petre Drăguț, Silvia abia dacă schițează curiozitatea. Suficient totuși pentru a declanșa fascinanta mărturisire pregătită în minte, din care ele să afle cît de palpitant poate fi un subiect ca *Datoria morală* și ce efort dumnezeiesc îți cere pentru a-l cuprinde. Chiar dacă se jenează să arate, fetele sînt cu siguranță uluite și măgulite de confesiunea lui. Ba chiar și puțin invidioase, auzind cum profesorul-coordonator îl gratulează pe doctorand la fiecare întîlnire și editurile se bat pentru publicarea lucrării... Are deja două oferte și nu știe pe care s-o prefere! Petre Doru Drăguț este un ins de mare viitor! Laurii îi lucesc deja pe creștet, la concurență cu firele cărunte.

Se trece pe nesimțite în ograda studentelor: nu și-au ales încă tema pentru lucrarea de licență! Vai, dar e cea mai mare greșeală să lași totul pe anul patru! Să-l asculte pe el, care le sfătuiește de bine și în cunoștință de cauză: în anul trei se parcurge bibliografia și în ultimul, liniștit, degajat, tot într-o

veselie, se redactează lucrarea... Dar nu şi-au ales nici măcar specialitatea?! Nu, nici atît! Ele sînt abia la jumătatea facultăţii, iar examenul de stat e ceva de la coada ei. Nu, nu, nici chiar aşa! Cel puţin domeniul... oricum, asta ţine de înclinaţii, afinităţi, preferinţe... Ideea glorioasă: ce-aţi zice voi de... etică?! N-au studiat-o încă, dar le poate da el cîteva bune motive s-o prefere. Este o disciplină frumoasă, cu multe subiecte interesante şi încă insuficient tratate... cărţile de etică sînt plăcute şi generoase la lectură, le parcurgi ca pe nişte romane bune... deşi veche de cînd lumea, morala are încă multe terenuri virgine, ştiţi voi, Windelband, „ştiinţele idiografice", nimic nu-i gata pînă nu se termină istoria... pe solul fertil al problemelor binelui poate apărea oricînd o serioasă lucrare de licenţă... Poftiţi, deci, poftiţi, ce afară-i desenat, înăuntru-i adevărat! Tovarăşul asistent se oferă generos să le şi ajute. Le va pune la dispoziţie o listă cu toate lucrările importante de la *Etica nicomahică* a stagiritului pînă la *Principii de etică socialistă* a lui I. Grigoraş... Mai mult, le deschide biblioteca sa, din care nu lipseşte nici măcar o broşură în materie de morală. Pot să ceară orice şi pe termen nelimitat... Le dă adresa, sînt oricînd invitatele sale... De parcă Miruna n-ar fi cunoscut ca-n palmă vila de pe strada Brîndușelor şi Silvia n-ar fi ştiut că ea o cunoaşte...

Ei, ce ziceţi? Silvia refuză: deşi are încă dubii, ezită şi tot amînă, se va opri totuşi la istoria filosofiei. Ar tenta-o un Plotin, dar îi e groază de latină. Cunoaşte destul de bine limba, a avut în liceu o profesoară strălucită, însă i-ar trebui şase luni (cel puţin) de efort intens şi exclusiv, pentru a o stăpîni cum se cuvine unei lecturi serioase a *Eneade*-lor. Îşi mai lasă un răgaz de trei luni: după examenele din iarnă se va hotărî definitiv. Petre Drăguţ rîde: he-he, aşa sînt toţi studenţii, pînă în anul patru visează cai verzi, subiecte fenomenale şi paraoriginale, cu care să ia piuitul colegilor... ca la sfîrşit să primească ce le dă profesorul, o temuliţă simplă şi aplicată, pe măsura puterilor lor... Plotin! Pfuu! Un subiect de lux, categoric, nu orişicine îndrăzneşte... e ditamai Platon-ul de-o parte şi alexandrinismul roman de cealaltă, antichitatea stînd de vorbă cu evul mediu... dar e un veritabil doctorat, fetiţa mea, şi e, apoi... misticismul, ehe... panteismul acela emanatist, ştii tu... nu zic că nu, dar nu prea văd proficul dispus să asiste la o asemenea joacă... deşi, la urma urmei, mă rog, treaba ta, nici nu-mi doream să preferi etica... Pe mine mă interesează de fapt... Miruna, stînd pe jumătate întoarsă, con-

tinuă să caute aiurea prin parc, să scruteze aleile, să cerceteze vălmășagul de culori din coroanele arborilor... Zîmbește încurcată, ridică din umeri, tace... Totuși! Da, i-ar fi plăcut ceva din estetică, dar profesorul G. e prea dificil, pretențios și aiurit. O absolventă venită să dea definitivatul i-a povestit cum a întors-o de zece ori cu lucrarea, contestîndu-și de fiecare dată sugestiile expuse în întîlnirea precedentă, ca la examen să-i dea numai opt. Despre etică nu are decît idei vagi... de fapt nici nu s-a gîndit serios la ... deci nu este exclusă nici... oricum, examenul de licență este departe, acum alte probleme o presează... „Parțialele din iarnă?" o întreabă asistentul, ca și cum și-ar încerca, așa, într-o doară, istețimea în ghicitul gîndurilor. Miruna ezită, privirea continuă să rătăcească fără grabă printre, pe sub, peste arțari, platani și mesteceni, plictisită, apatică, indiferentă... catadixește să coboare ușor colțurile buzelor și să încuviințeze mut, clătinînd aprobativ: da, deși... da, parțialele sînt și ele o... Drăguț își caută o ocupație, stinge țigara și-și aprinde una nouă, gesturile sînt discret precipitate, chipul i s-a luminat brusc dar s-a și crispat de emoție, revine la propunerea cu licența în etică, insistă iarăși asupra avantajelor, devine ridicol vorbind de unul singur, pledînd o cauză care nu mai interesează pe nimeni, nici măcar pe el. Esențialul piesei s-a produs. A aflat cărui fapt îi datorează consimțămîntul Mirunei de a sta cu ea la masă: unul dintre examenele din iarnă, evident cel de... logică. Silvia se simte umilită, batjocorită. A fost reținută de „prietena" ei pe post de martor neghiob, care vede, aude, dar nu pricepe. Adună în tăcere ciuda și obida și-și promite să plătească. Răzbunătorul ar trebui să fiu eu.

Asistentul vorbește, povestește, dovedește, ispitește... deși nici măcar el nu se mai ascultă. Ridicolul zgomotului în pustiu este totuși preferabil unei sincere tăceri, jenantă și edificatoare. În cele din urmă, Miruna comite și gestul îndelung așteptat (hotărît de mult, dar amînat numai pentru înșelarea spectatorului cel neghiob, pretinde Silvia), prefăcîndu-se în sfîrșit tentată de ideea licenței în etică: da, de ce nu? ... poate fi o alegere mai bună decît altele... A lăsat deci să se adune argumentele în exces, astfel încît Silvia s-o creadă fie convinsă de ele, fie exasperată de numărul lor și dornică să pună capăt zelului avocățesc al asistentului. Și să nu-și închipuie că ea, Miruna, a văzut în propunerea acestuia posibilitatea de a relua legătura sub paravanul unui interes cît se poate de firesc și oficial: pregătirea examenului de stat. Da, se va gîndi serios

la propunere, i se pare interesantă, chiar atrăgătoare, dar de lecturi nu poate fi încă vorba... Drăguț trebuie să priceapă: examenele din iarnă, totuși, logica, ea mă preocupă întîi și întîi! Și el, bun ghicitor în palmă, bobi, cafea și gînduri, o liniștește. Să nu exagerăm, fetiță scumpă, doar nu tocești de dimineață pînă-n noapte la două examene parțiale! (Care vor fi acelea nu știe și nici nu vrea să afle, ceea ce-i dă Silviei de bănuit: poate tocmai știința lor l-a adus în calea Mirunei, siguranța că faima lui V. a trezit deja teamă în sufletul celei pățite.) Dă-le pe pustii de parțiale, că-s niște surogate de examene, doar cine nu vrea nu le ia! Și chiar dacă, hai să zicem, nu le iei în iarnă, le mai dai o dată în vară... Deci: am înțeles, fii pe pace, V. este și el colegul meu... și eu cînd promit mă țin de cuvînt, dar lasă-mi și mie o speranță, un drum, motive să te caut... Miruna se arată obtuză și categorică: nu, de bibliografia pentru lucrarea de stat se va apuca, în cel mai bun caz, numai în trimestrul doi, dacă trece parțialele! O mișcare măiestrită. Silvia trebuie să-și închipuie că i-a anulat fostului... orice șansă de apropiere pînă după sesiunea din iarnă, deci nu mizează iarăși pe ajutorul lui (interesat!), lăsînd în suspensie și eventualitatea colaborării „științifice" după (dacă pică examenul se exclude, dacă-l ia... se mai poate răzgîndi asupra orientării sale spre etică), iar Drăguț este pus la grea cumpănă și stimulat să acționeze: nota de trecere la logică este prețul unui consimțămînt de perspectivă îndelungată, începînd însă din trimestrul viitor. Pînă atunci, ea nu-l cheamă și nu-i promite nimic, dar dacă el găsește totuși prilejuri elegante și discrete... din care nu vrea să tragă foloase imediate și prea substanțiale... treaba lui.

Petre Drăguț *pare* să se dea bătut. Dacă nu vrea — nu vrea, el are să-i pună totuși la dispoziție cîteva lucrări mai plăcute și mai captivante. În eventualitatea că se răzgîndește și vrea să se apuce de lectură, să le aibă la dispoziție. Dacă nu, să le păstreze pînă după examene. Și-a cîștigat astfel un drum pînă la garsoniera... sa. O șansă. Poate hotărîtoare. Cu puțin noroc, găsind-o singură pentru a-i putea vorbi deschis, folosind și alte argumente decît cele „științifice"...

Chiar a doua zi, pe la ora zece seara, întorcîndu-se cu Berariu de la film, Silvia îl găsește pe Drăguț tolănit în fotoliul de catifea grena. A avut norocul dorit! Miruna e tristă, absentă, chiar rece, el e destins, amabil, curtenitor: „Ce frumoși sînteți și ce bine vă stă cu bujori în obrăjori... dar și buzele vă sînt roșii-roșii... tot de la?... hu-hu-hu!..." Este pregă-

tit de plecare, se bucură descoperind în Costel o companie pentru drum, vrea să-i fie simpatic și-i admiră barba de „filosof boem".

S-a întîmplat sau nu ceea ce este aproape implacabil să se întîmple între doi foști amanți, aflați singuri într-o odaie cu pat, în chiar odaia primei lor întîlniri? Nu am puterea și nici curajul să întreb, dar Silvia mă intuiește. Și mă asigură pe un ton insinuant: totul era sau părea să fie la locul lui. Dacă s-a comis vreun păcat, el a fost făptuit numai ... în aer. La propriu ori la figurat? Rîde satisfăcută: vroia să spună „la nivelul limbajului" ... Știe desigur ce gîndesc și jubilează. Da, Miruna este totuși femeie! De mai bine de zece luni ... iar perspectiva apariției mele este exclusă de scrisoarea în care mă pretind bolnav. Și chiar stăpînind autoritar nevoile de-acum igienice ale trupului, șansele de a rezista celui căruia i-a cedat pînă la rutină sînt infime. Există acea obscură complicitate a cărnii care împinge amanții să recidiveze și după douăzeci de ani de despărțire, cînd nici rațiunea, nici sentimentul, nici plăcerea nu-i mai leagă și încălzesc. Treziți singuri într-o odaie, primul lor gînd este la ... și cînd el știe să amestece vorba dulce cu violența care mult aduce ...

Miruna pare să-l fi reținut pînă la întoarcerea Silviei tocmai spre a se convinge și ea, din platonica atmosferă găsită (peremptorie dovadă!), că întrevederea a fost cuminte, decentă, exclusiv „științifică". Asistentul i-a adus lucrările promise. Sînt numai trei, dar alese cu mult simț „didactic". O *Etică nicomahică* aristoteliană, ca solidă introducere în temelia științei, și două distracții nemțești în variante franțuzești, un Schopenhauer și un Max Scheler, ambii în tratatele lor forte: *Le Monde comme Volonté et comme Représentation* și *Expérience morale*. Tentante în sine, nu doar ca bibliografie pentru lucrarea de licență. Și prielnice unei conversații prelungite pînă la ora zece seara. Mai ales modernii ăștia doi, rafinați și păcătoși, unul romantic și celălalt spirtualist, impuneau un avertisment pedagogic din partea „dascălului", nu? Deși știu amîndoi că Silvia nu va rezista ispitei de a se îndoi. Au discutat ei, cu siguranță, despre Bine, Adevăr, Dreptate, Cinste, Sinceritate și încă alte o mie de valori morale ce le sînt mai scumpe ca viața, dar n-au pierdut prilejul de a-și dezbate și propriile socoteli, comunicîndu-și deschis ceea ce ieri și-au sugerat prin complicate și discrete aluzii. Măcar la atît să le fi servit intimitatea.

Petre Drăguț e senin, afabil, surîzător, un pic exuberant chiar. Poate a fost invitat și la ziua de naștere . . Miruna va

pretinde cu hotărîre şi îndărătnicie că n-a făcut-o, dar nu se va îndoi de perspectiva apariţiei lui din „proprie iniţiativă". Doar cunoaşte şi el ziua cînd ea îşi rotunjeşte anii. De unde? Nu este întrebată şi ştie că nu trebuie să mai explice. Silvia n-a uitat, cum n-am uitat nici eu: în urmă cu douăsprezece luni, una dintre aproape săptămînalele lor escapade montane se potrivea chiar în fericita zi cînd ea împlinea douăzeci de ani . . . Plecase două zile, sfidînd muţeşte (ca de obicei) opoziţia Silviei, pentru a împlini cea mai rotundă şi mai curată vîrstă a tinereţii în intimitate cu Petre Drăguţ. Buchetul meu de trandafiri, trimis prin Silvia, n-o mai găsise acasă. Îl aflase la întoarcere, duminică seara, intrase cu el în baie spre a-l aranja măiestrit (ikebanic!) în altă vază şi ieşise după o oră, desfigurată de plîns.

(File din caietul ei mecanic, acoperite cu bucuria unei primăveri senine, exuberante şi neştiutoare.)

Luni, 17 martie

Zi de primăvară chinuită. Soare printre picături, vînt cît încape. Au înflorit primele tufe de forsilia, ca nişte explozii de galben calin într-un pustiu de brun şi cenuşiu. Văduvit fără milă o tufă de ramura cea mai frumoasă şi construit un superb Moribana, cu trei smocuri de pin şi cîteva brînduşe albe. O tinereţe caldă şi viguroasă iscîndu-se dintr-o adolescenţă imaculată şi plăpîndă, ascunsă în haina mereu zbîrlită agresiv a unui arici. Nu mă mai satur privind. Ikebana sufletului meu. Voi adormi cu gîndul la ea, să-mi fie somnul odihnitor şi visele limpezi. Nimic nu mă destinde şi desfată ca jocul ăsta cu florile. Arta de a te exprima pe tine prin frînturi de natură. De a-ţi reconstrui sufletul din culori şi linii gingaşe. Cît de senină, calmă şi feminină trebuie să fie o japoneză, dacă în fiecare zi îşi pune sufletul în flori şi florile în suflet. Şi de aici, poate, uimirea şi încîntarea europenilor descoperindu-le. Află în stare naturală ceea ce la ei acasă raţionalismul cartezian, burghez, scientist, tehnicist şi de o glacială aroganţă aproape că a eradicat: Feminitatea. Şi nu încetează să se mire: în ţara celei mai sofistice revoluţii tehnice sînt peste o mie şi şase sute de şcoli de ikebana! Japonezii îşi apără sufletul, nu-l vînd („faustic"!) pe orgoliul performanţelor cerebralo-cognitive. Nu dau calitatea pe cantitate şi simţirea pe abstracţii raţionale. Niciodată nu simt această revoltă aproape organică împotriva alienării prin ra-

ționalizare, ca la orele domnului C. Logica e o calamitate. Dacă Q... atunci P... în caz că P... înseamnă că Q... în logica bivalentă aristotelică... în cea polivalentă inferența se complică... aveți grijă la conectorii inter-propoziționali, fiindcă ei vor fi „sarea și piperul" logicii simbolico-matematice... El dictează surîzător, eu scriu îngrozită. Simt cum mă împuținez ca ființă. Știința gîndirii corecte! După două ore de curs nu mai știu nici cît fac șapte și cu cinci. (Mi-e teamă să nu greșesc!) Caietul studențesc al Smarandei este o bijuterie dichisită și colorată ca o sorcovă, însă opacă. Nici ea nu știe să-mi explice. Îl va învăța pe dinafară. Ca și pe celelalte cursuri. Doar Silvia pricepe, dar din ce explică ea eu nu înțeleg decît o zecime. Mă simt atît de idioată cînd o aud înlănțuind silogisme.

După cursuri — plimbare. Am ieșit să fac mișcare, să aud sunete, să văd culoare, să inspir parfumul sublim al primăverii. M-a ajuns din urmă Șt. G.. Avea același drum ori și l-a făcut văzîndu-mă. De ce sînt posomorîtă? Așa arăt eu lunea și sîmbăta. A încercat să ghicească: „Luni pentru că începe săptămîna cu grijile și chinurile ei, sîmbătă fiindcă s-a terminat tocmai cînd începuseră să-ți placă..." „Mai simplu, i-am explicat eu, luni am cursul de logică și sîmbătă, seminarul. Ceea ce înseamnă că săptămîna mea începe și sfîrșește la fel. Adică insuportabil." A sperat să mă consoleze, asigurîndu-mă că examenele de logică nu sînt cele mai grele din facultate, ci acelea de istoria filosofiei. La ele se ia mai greu zece decît la logică. Optică de tocilar: un examen e ușor sau greu dacă poți sau nu să iei zece. Nici prin gînd nu-i trece că ar putea și pica vreodată un examen. Siguranța lui m-a iritat și n-am rezistat ispitei de a-l șicana puțin: „Cine ia zece la logică, trebuie să fie, ca om, o calamitate..." Știam că are zece la toate materiile, afară de una sau două. Din bîrfa unei colege de-a lui de grupă, venită să-și bea cafeaua cu Silvia. Cam nătîngă și invidioasă, neștiind ce simte Silvia pentru Șt. G., ținea s-o asigure că nici jumătate din decarii lui nu sînt meritați. Nu, nu are pile, nu e rudă cu nici o mărime universitară, dar l-au luat profesorii de bun și-i dau zece și cînd nu merită. Are trecere în ochii lor fiindcă e șef pe la revistă. Altfel...

Auzindu-mi opinia, Șt. G. a încercat imediat să se apere, de parcă îl acuzam de un mare viciu. Nu i-a plăcut nici lui materia, pregătirea examenelor a fost și pentru el un calvar. „Este dis-

ciplina care nu-ți dă sentimentul îmbogățirii. Rămîi mereu ferm convins că și fără patru ani de logică ai gîndi la fel de corect. Asta-i opinia mea, cel puțin, care, din structură și temperament pesemne, am preferat întotdeauna filosofia franțuzească celei nemțești..." Mărturisirea asta mi l-a făcut simpatic. A ținut să-mi mai divulge și resentimentul lui ascuns față de toate științele matematizate și matematizante, dar l-am oprit, asigurîndu-l că i-o cunosc. Uimire. I-am spus de unde am tras concluzia și uimirea lui a devenit perplexitate. S-a pătat pe față de bucurie. Nu-și închipuise o asemenea „onoare": să-i citesc proza din revistă, și încă atît de atentă, încît să sesizez morala topită în text! Cînd a aflat că-i împărtășesc și opinia, și-a pierdut glasul de fericire. Un copil. Nu mi-l închipuiam atît de naiv și sentimental. După felul cum merge și privește, pare un arogant aferat și plin de ifose. Cum deschide însă gura, descoperi un ins blînd, sensibil și vulnerabil ca un pui de vrabie. La despărțire, s-a umplut de noroi pe pantofi tot învîrtindu-se în jurul unei tufe de forsilia. Mi-a oferit ramura cea mai frumoasă și, spre surprinderea mea de astă dată, n-a făcut clasica propunere de a ne întîlni. Singura răsplată cerută pentru efort a fost dreptul de a-mi săruta mîna. A spus la revedere și a plecat. Este, totuși, orgolios: n-a suportat gîndul că ar putea fi refuzat. Și un viclean: refuzul i-ar fi închis definitiv drumul. Face parte dintre vanitoșii care nu concep să se umilească insistînd după ce au fost o dată respinși. Preferă să aștepte, să spere și să viseze. Parcă îl și invidiez. Trăiește deliciile unei aventuri: cucerirea mea. Eu? Și față de el, ca și față de toți ceilalți, nu fac decît să mă apăr. Nu am dreptul să atac. Sînt doar o cetate asediată. Amîn capitularea pînă cînd „inamicul" îmi este pe plac. La bucuriile luptei sînt doar spectatoare.

Joi, 20 martie

Notat azi, 21 martie, ziua echinocțiului. Iarna astronomică a murit, într-un festin muzical și o escapadă bahică delirantă. Ieșit cu Silvia să legumim un program Mahler și să-l ascultăm pe Dan Iordăchescu. Simfonia a patra în sol major și lied-*uri din „Cîntecele unui ucenic călător". La garderobă, ferchezuit, parfumat,* tiré a quatre epingles *— Ștefan. Cînd l-a văzut apropiindu-se vesel și sărutîndu-mi mîna, Silvia s-a îngălbenit ca lumînarea și a căscat ochii de parcă ar fi văzut o stafie. Nu reușea să se mai controleze. Le-am făcut cunoștință. El, volubil,*

dezinvolt, entuziasmat de vederea mea, își spune politicos numele întreg și-i sărută mîna. Ea se roșește brusc mai tare decît eșarfa de la gît, deschide gura, se îneacă, tușește, înghite ... îngînă cînd el era de-acum atent la mine: Memetea. M-am așteptat la surpriză, dar nu la un asemenea șoc. I-am distras atenția lui Ștefan spre a-i lăsa timp să-și revină. În timp ce treceam prin foaier am privit-o triumfătoare și m-a fixat lung, întrebător, cu doi ochi în care fericita nedumerire se amesteca discret cu decepția. M-a cuprins mila.

În sală, am renunțat la locurile noastre, retrăgîndu-ne cu Ștefan între noi pe un rînd gol din spate. El are abonament studențesc și s-a oferit să ne procure și nouă cîte unul. Avînd locul tău rezervat, netrebuind să mai faci drum înainte la agenția de bilete, vii chiar și în timpul sesiunilor. Mi s-a părut exagerat și i-am explicat: eu sînt de principiul că trebuie ascultat numai ce-ți place. Drept care, n-am să-mi iau niciodată abonament. Filarmonica nu e cantină. A mărturisit în cele din urmă că nu vine doar de plăcere. Cultura muzicală face parte din edificiul lui de scriitor. Se autoconstruiește. O idee care-mi place. Mai tîrziu, aflînd că am făcut trei ani de pian, m-a rugat să intru în panteonul mentorilor săi și să primesc omagiile lui de umil învățăcel. M-am simțit flatată. Unul dintre cei mai celebri studenți ai Universității (la ora asta, cel puțin), solicitîndu-mă ca dascăl ! M-a făcut să mă simt bogată.

După concert: haideți la un pahar de vin bun! A primit de la revistă o îndemnizație restantă, mai are două sute din ea și vrea să le facă „țăndări". Pînă la urmă a trebuit să scoatem și noi tot ce aveam și abia am reușit să achităm nota de plată. Categorie „de lux"! Arahide (e drept, pînă la saturație) și două „fiole", cum le zice Ștefan (e drept, grasă de Cotnari), două sute și cincizeci și șapte de lei. Bietul Ștefan! S-a simțit atît de rușinat văzîndu-ne cum ne scotocim prin buzunare și poșete. Zadarnic încercam noi să facem glume pe tema tradiției „colectiviste" a chefurilor studențești, jena îi paralizase complet simțul umorului. Și vina era numai a mea: îmi pierdusem controlul dînd de arahide. Mi-am făcut mea culpa, *recunoscîndu-mă lacomă la alune, mai ales cînd sînt pregătite pentru leneși, adică fără coajă, și s-a mai liniștit.*

O seară fără pereche. Prima petrecută într-un restaurant, neînsoțită de mămicuța și tăticuțu. Ce copilă sînt! Nu mi-am închipuit că poate fi atît de plăcut să ronțăi alune, să-ți îndulcești gura cu un vin bun și să asculți un om inteligent. Ce a însemnat pînă acum studenția mea? Sînt de șase luni singură într-un oraș mare și mă comport de parcă aș fi într-o mănăstire. Refuz ambițioasă bucuriile lumii ce mă înconjoară, mă păstrez curată pînă și în gînd . . . pentru cine? Pentru un individ care suferă de ciudă la cea mai mică plăcere ratată. Totul i se cuvine și trebuie consumat de el. Dacă nu te lași așezată în serie, lîngă celelalte isprăvi de Don Juan provincial, nu primești prețul derizoriu pe care el este dispus să-l ofere. „Să nu-mi spui mie că tu, acolo, singură între atîția studenți drăgălași, ai să te ții patru ani fecioară pentru mine! O dată îți cade unul cu tronc și gata, adio V. Măcar să știu că m-am ales și eu cu ceva după trei ani de pupături și strîngeri de mînă . . .“ Socoteală de fecior de slugă: dragostea e o corvoadă pentru care trebuie să primești simbrie! Și o vrea cît mai grabnic, fiindcă a abandonat gîndul de a încerca din nou la facultate. Nu mai crede în viitorul nostru. Să rămînă și el cu „ceva“! Cu orgoliul că n-a ratat o plăcere. Cu satisfacția că m-a așezat și pe mine în serie. Dégoûtant!

Seara asta mi-a spălat parcă ochii de o ceață paralizantă. M-a dezinhibat brusc, m-a aruncat în iureșul vieții. Studenția se poate trăi și altfel, nu doar pe eternul și monotonul drum: cămin—facultate—cantină—cămin. Revelația și vinul m-au făcut mai vorbăreață decît sînt și-mi place să fiu. Fără să-mi dau seama, mi-am luat în serios investitura de dăscăliță într-ale muzicii și i l-am disecat lui Ștefan pe Mahler, demonstrîndu-i cît de multe are el în comun nu doar cu Bruckner, dar și cu Wagner, de care nu este de obicei asociat. „Învățăcelul“ s-a dovedit a fi într-o clasă mai avansată decît îmi închipuiam, după modestele lui pretenții. S-a străduit, cu o limbă colorată de prozator, să-mi dovedească tocmai contrariul. Mi-a plăcut întîi afirmația lui că Bruckner ar fi un „Wagner îndulcit cu zahăr“ sau, și mai expresiv: „un Wagner dator muzical saloanelor de la Schönbrunn“. Îl iubește totuși, adoră Simfonia întîi în do minor. *I-am spus că ne potrivim la gusturi și s-a bucurat. Apoi s-a străduit să argumenteze că eclectismul lui Mahler, ca și cel al lui Bruckner, este numai aparent și inconsecvențele premeditate (ceea*

ce nu mai era necesar, căzusem de acord încă din sală), iar „tenebrele" din muzica sa sînt doar „strigătele dramatice" ale unui intelectual rafinat, cu un acut simţ al antinomiilor. Un romantic tîrziu, în genul lui Eminescu, amestecînd luciditatea sagace cu suavitatea şi dezlănţuirile pasionale. Simplitatea asumată şi chiar desele coborîri într-un fel de „idilism cîmpenesc" îl arată cît de generos şi curat este în adîncul gîndurilor şi intenţiilor lui. Pe cînd Wagner ... Sonorităţile malefice, chiar războinice din muzica lui, cultul demonicului, ambiţia de a exacerba un anume orgoliu ... L-a aşezat pe Wagner alături de prietenul său Nietzsche şi a pornit înapoi, prin mentorul său Schopenhauer, prin Hegel, Schelling şi Fichte, spre rădăcinile germanismului. Nu s-a oprit pînă în Imperiul romano-german. Atît de limpezi sînt toate în capul lui! Cînd a avut timp să facă atîta ordine? Ne-a mărturisit că munceşte mult. Are un program de lucru „milităresc", de la care rar se întîmplă să-l abată ceva. Şi dragostea? Cît loc e dispus să-i lase în ordinea cazonă a zilelor lui? S-a arătat fericit de compania noastră, ne-a mulţumit pentru „cadoul" unei seri minunate. Vinul i-a dezlegat şi lui limba şi a ajuns la confidenţe pe care azi, sînt sigură, le regretă. Cum ar fi aceea că Filosofia i se pare o „nevastă super-frigidă", care nu-ţi încălzeşte nici măcar imaginaţia. Şi că uneori îi vine să „divorţeze" de ea pentru prima femeie adevărată ieşită în cale. Am rîs amîndouă, uşor jenate de sinceritatea lui. Pe drumul spre cămin am pierdut toţi trei controlul. La adăpostul întunericului, ne-am dat în spectacol. Merveilleux! *Ştefan nu-şi mai încăpea în piele. Cu amîndouă de braţ, păşea ţanţoş, exclamînd după fiecare trecător întîlnit în cale: „Încă unul!" Toţi mureau „de ciudă" văzîndu-l, drumul nostru de la restaurant pînă la cămin, făcut în întregime pe jos, urmînd să fie presărat cu victime. Păream toţi trei beţi de-a binelea, deşi n-a fost decît un litru şi jumătate de vin. Poate că mirosul înnebunitor de primăvară a făcut restul.*

Pe drum i-am propus să-i spun Étienne. Mi-a strîns uşor braţul şi a dus palma la buze, depunînd un sărut fulguratic. Atît. La despărţire a refuzat să facă un gest cît de mic din care să înţeleg că ar vrea să ne întîlnim. E super-orgolios. Pînă ce nu va fi absolut sigur că nu-l refuz, nu va face clasica şi banala invitaţie. Bănui la el un anume cult pentru lucrul făcut metodic, pe îndelete, cu răbdare. Care nu-mi displace. Ori, poate,

s-a ferit de Silvia. Să fi înțeles oare ce-i în sufletul ei? Nu avea cum. Toată seara a fost discretă, comportîndu-se ostentativ ca un intrus. Se temea parcă să nu atragă prea mult atenția asupra ei. Îmi pare rău. Mi-e milă de ea. Cu siguranță, suferă cumplit. Dar întîmplarea a făcut să ne așezăm în seara asta amîndouă dinaintea lui, dichisite și gătite cu toaletele noastre cele mai frumoase, una de-a dreapta și alta de-a stînga. M-a preferat, fără nici o ezitare. Chiar dacă i-a zîmbit, a complimentat-o, s-a străduit s-o amuze, să-i dea sentimentul că prezența ei este binevenită, gîndul și atenția lui au fost tot timpul la mine. Nu mi-a oferit nici un gest explicit de preferință, dar sînt sigură că el va veni. Cînd? Depinde de mine. Atunci cînd va avea din partea mea suficiente dovezi că nu riscă făcîndu-l. Cum însă și mie îmi plac lucrurile firești, făcute la vremea lor, îl voi lăsa să aștepte. Avem atîta timp în față! Avem primăvara, care începe azi să dilate zilele și să sugrume nopțile... să facă lumina mai bogată decît întunericul!

Vai, niciodată n-am notat atît de mult. Zece pagini! Poate că nici n-am avut vreo zi care să merite... O seară, de fapt!

(La capătul celei de a zecea pagini, adăugat cu pastă roșie, înghesuit, acoperind în parte data zilei următoare, la care cele trei rînduri notate se termină în infinit, filele următoare lipsind: *„Îți amintești, Ștefane? Cît de frumoase sînt începuturile! Și cît de bine te-am intuit. Tu confiscaseși iubirea noastră înainte de a începe. Aveai deja mînecile suflecate și o construiai metodic și ambițios, pe gusturile și nevoile tale. Și eu? Sus, pe bolta naosului, vei spune. Nu cumva, totuși, undeva în măruntaiele unuia dintre ziduri?“* În primul rînd: cum aș fi putut uita un asemenea eveniment? În memoria mea, ultimele două echinocții de primăvară au însemnat momente de triumf, după anevoioase bătălii. În primul, cel istorisit mai sus, o întîlneam, în al doilea — o re-întîlneam, chemat printr-o epistolă roz, la capătul unei jumătăți de an de despărțire. Cît despre egoismul meu... Poate că n-ar fi părut atît de „rapace“, dacă nu-l întîlnea pe al ei...).

6

Silvia stinse jarul țigării sub picăturile chiuvetei și aruncă chiștocul într-o farfurie cu resturi de mîncare. Se scutură de

scîrbă şi saţietate: a fumat peste măsură! Sila şi revolta faţă de propria-i slăbiciune se topiră într-un zîmbet cald, compătimitor. Se aşeză alături, proptindu-se, ca şi mine, în blatul mesei acoperite cu muşama crem.

— Să-ţi mai dau şi o ultimă informaţie, poate-ţi este de vreun folos, spuse şi inspira adînc, de parcă ar fi căutat noi forţe într-o înfruntare ce o epuizase deja.

Informaţia era culeasă din bîrfa unor filologiste şi putea să lămurească evenimentele complicîndu-le. Din ea reieşea că un asistent de la filosofie, pe nume Petre Drăguţ, era de cîteva luni în relaţii quasi-matrimoniale cu Atena L., fata mai mare a decanului de la filologie (succesor al Eleonorei S.). Fuseseră la mare împreună şi se vorbea despre o logodnă care avusese loc ori era iminentă. Atena era o tînără de treizeci şi doi de ani, nu prea atrăgătoare şi divorţată după trei ani de coabitare infernală cu un scriitor foarte bun şi foarte beţiv. Lîngă aceste „calităţi" avea însă şi un mare defect: era revoltător de deşteaptă. Publicase un volum de eseuri pe teme de literatură comparată şi pregătea un doctorat care stîrnise deja interesul specialiştilor. Doamna Zenobia Drăguţ se arăta extrem de încîntată de partidă, mai ales că „fata" avea nu doar nume, reputaţie şi caracter, dar şi o condiţie materială de invidiat. Drept care, făcea tot ce-i stătea în putinţă pentru a urgenta însoţirea oficială. Pierre, în schimb, nu prea se arăta dispus să grăbească evenimentele. Fizicul Atenei era lipsit de graţie şi de *sex-appeal*, iar creierul ei ... îl intimida cu pretenţiile lui de nivel „european". Perspectiva materială, apoi, îl lăsa indiferent, el trăind şi aşa pe picior de aristocrat: singur în grija mamei şi în discret somptuoasa vilă a Drăguţilor, cu un *Ford Taunus* vechi dar excelent întreţinut şi o leafă în care pensia alimentară se pierdea nesemnificativă, băşca o garsonieră, ţinută pînă mai ieri ca alcov de rezervă. El dorea ceva proaspăt, pur, atrăgător, dulce, cald, zemos ... şi cu veleităţi intelectuale inferioare alor lui. (Ca şi fosta soţie, dealtfel!) Deci încă o posibilă explicaţie a reapariţiei lui în preajma Mirunei. Şi, poate, încă o dovadă că în cele trei luni ale legăturii lor se avansase într-adevăr şi ideea căsătoriei. Miruna intenţionase şi reuşise la un moment dat, prin noiembrie, s-o lase pe Silvia fără replică: „Ce-ai zice dacă m-aş mărita cu el? Da-da, să devin doamna Miruna Drăguţ! De ce nu? Cîte nu s-ar rezolva astfel ... Nu numai viitorul, dar şi trecutul s-ar schimba atunci. Toată povestea ar trebui automat reconsiderată şi trecută într-o categorie mai nobilă ..." Timp de două săptămîni apoi, Silvia o spionase, discret

dar insistent, pentru a-mi comunica rezultatul investigațiilor: nu descoperise, totuși, nici un semn că ar fi cumva... însărcinată. M-am trezit întrebînd-o pe Silvia, aparent formal, fără un interes deosebit:

— Miruna știe de afacerea lui matrimonială cu Atena L.?

— Evident...

— Și?...

— Și ce?

— Și ce zice?

— Evident că nimic! exclamă, ostentativ surprinsă de insistența mea. Ea pretinde că între Scheler și Aristotel nu s-a strecurat nici o propunere matrimonială, dar prezența lui aici spune, cred eu, altceva și mult mai convingător. Orice s-ar fi discutat între ei, el a plecat cu speranță. Și a revenit, hotărît să-și încerce pînă la capăt șansa. Altfel nu știu cum s-ar putea explica îndrăzneala lui de a risca atît de ușor partida cu Atena. Ceva, o promisiune cît de nevinovată tot trebuie să aibă în rană... Nu crezi?

NU VREAU SĂ CRED...

... că am fost și am rămas puțin important decît un prăpădit de cinci! Un altul decît eu, cel care se străduia s-o înțeleagă pe Silvia în revolta ei și să-i dea dreptate, preluîndu-i temerile, se încăpățîna să nu-i accepte deprimanta demonstrație, în pofida impecabilității ei. Aveam convingerea că greșește undeva esențial și tot eșafodajul argumentației sale seamănă cu uluitor de convingătoarele sisteme filosofice ale clasicilor idealismului: o construcție fascinantă prin proporții, suplețe și persuasivitate și, în același timp, eronată, șubredă din cauza unei axiome false ce-i stă ascunsă la temelie. Nu găseam încă acel fals postulat, dar simțeam deja că tot peisajul propus de Silvia se tulbura fatal eliminînd un singur element: *privirea ei suspicioasă*... Puteam s-o cred sinceră, să consider întreaga ei relatare ca perfect conformă realității, fără adăugiri sau omisiuni, și să mă întreb totuși: ce văzuse și ce auzise ea cu adevărat? N-o auzise pe Miruna acceptînd efectiv propunerea lui Drăguț de a petrece împreună cu paiul în oranjadă și ochii la fastul toamnei (tăcuse, zîmbise absent... poate se jenase să invoce prozaicul și puerilul „mergem să facem piața" pentru a refuza o nevinovată invitație la terasă), nu-i văzuse schimbînd priviri ori făcînd gesturi ciudate (tot timpul a stat cu fața spre parc, deci aproape

cu spatele la el), nu putea pretinde că discutaseră altceva decît despre soare, lună, stele şi examene. Prezenţa lui a doua zi în garsonieră nu i se putea imputa ei, iar ceea ce conversaseră în intimitate nu trebuia să fie neapărat benefic lui Drăguţ, chiar în eventualitatea, foarte probabilă dealtfel, ca subiectul să fi fost tocmai raporturile lor. Apăruse la ziua ei de naştere? Trecutul îl învăţase să mizeze pe strategia perseverenţei: să stea pe aproape şi să aştepte cu răbdare, ignorîndu-i refuzurile: poate, cine ştie, într-o conjunctură identică, istoria se repetă . . . Deci, în ultimă instanţă . . .

NIMIC CERT . . .

. . . în afară de acel sentiment care transformă şi incertitudinea într-un plăcut *modus vivendi*. Şi care, firească şi plăcută revelaţie, constituia lapsusul fatal din raţionamentele Silviei: Miruna mă iubea! Iar iubirea moralizează inevitabil existenţa, ca un Midas transformînd în aur tot ce atinge.

(La sfîrşitul celei de a treia seri petrecute împreună, Miruna mă invita deja să urc în garsonieră. Un gest previzibil, aşteptat cu emoţie şi încordare din clipa în care îmi comunicase, în treacăt, pe tonul unei veşti nesemnificative: „Domnişoara Metea s-a învîrtit de o învoire de trei zile. I-a semnat-o prodecanul şi a plecat azi dimineaţă, ca o *lady*, cu mîinile în buzunar. Mîine trebuie să-i pun valizoiu' la poştă . . ." Era săptămîna de dinaintea vacanţei de primăvară, cînd tot studentul visează la un mic „supliment" de *loisir* şi face calcule savante, încercînd să obţină o cifră fără riscuri. Miruna, altădată grăbită să-şi revadă părinţii, chiar cu preţul unor absenţe nemotivate, acum îşi luase bilet de tren pentru după-amiaza ultimei zile de cursuri. Ca o studentă cuminte şi sîrguincioasă, hotărîtă să nu piardă nici un curs.

Fusese o zi însorită, cu caişi înmuguriţi şi coşuri de narcise şi zambile pe la colţul străzilor. Martie se semeţise pe neaşteptate din coadă, meduza umedă şi rece se topise ca prin minune, un vînt subţire şi călduţ ne umbla acum nărăvaş prin păr, ne mîngîia obrajii, ne întărîta nările cu miros de iarbă crudă şi pămînt zvîntat. Vremea cînd amocul primăverii viscoleşte prin creier şi sîngele căpiază, caută şi nu găseşte, răstoarnă şi sfîşie . . . La un pas de mine, într-o mantelă *cloche*, cărămizie, exact aceea în care o văzusem întîia dată, din tramvai, în urmă cu un an şi jumătate — Miruna. Cu numai opt zile în urmă,

gîndul că mi-ar îngădui o conversaţie de cinci minute, banală şi întîmplătoare, mi s-ar fi părut un vis utopic. Acum o aveam dinainte şi bucuria se ambiţiona să rămînă doar o palidă mască a îndoielii...

„Nu vii sus?..."

Capul plecat într-o parte, privirea senină, doar uşor nedumerită. Un surîs cald, potolit, nici urmă de promisiune senzuală. Haide sus, să fim împreună, întîia oară în intimitate, să ascultăm înlănţuiţi nocturne de Chopin şi să visăm la nopţile noastre, la miile de nopţi intacte, neîncepute ce ne stau în faţă, să-ţi pun Debussy şi tu să-mi reciţi în şoaptă despre *l'après-midi d'un faune*, să recîştigăm unul lîngă celălalt încrederea, speranţa, certitudinea... Ipocritul calcul putea, foarte bine, să existe doar în creierul meu, obsedat de efemerofobie. Dacă Miruna era totuşi mai sinceră şi mai generoasă decît o bănuiam eu? Poftim, sînt a ta, întreagă şi fără rezerve, ai pierdut o jumătate de an, primeşte în schimb tot restul vieţii mele. Albastrul privirii era atît de limpede, zîmbetul atît de curat şi timid, şuviţe zulufate din părul răvăşit îi acopereau din cînd în cînd ochii, le îndepărta cu un gest moale, resemnat, întorcea faţa spre vîntul călduţ al serii, uita şi-mi căuta privirea, vîlvătaia întunecată îi flutura iarăşi peste obraz şi frunte...

„Nu vii?..."

„Nu. Pe scările astea n-am să urc niciodată."

Orgoliul lăţindu-se mîndru, umplîndu-mi conştiinţa, inhibînd îndoiala, ezitarea, năuca pornire a sîngelui. Ce puternic mă puteam simţi refuzînd-o atît de categoric! Nu era puţin lucru să răspunzi cu *nu* unei asemenea invitaţii şi să te arăţi astfel demn, mai tare decît te-a crezut pînă atunci, capabil să te stăpîneşti şi să impui: restul serii îl vom petrece totuşi separat, întrucît vanitatea mea, mai puternică decît pasiunea, nu-mi permite să mă bucur de intimitatea ta chiar în odaia în care... Mă simţeam drept şi îndreptăţit. Suferinţa mă înălţase deasupra, mă îndrituia să conduc şi să rostuiesc după socoteala mea. Ea trebuia să se supună fără condiţii, aşteptînd să-mi recîştige încrederea.

Refuzul categoric de a urca vreodată pe acele scări (abandonat ulterior) a fost prima şi ultima aluzie la trecut. Suficientă pentru a-i spori graba de a încheia jocul: în seara următoare apărea, pe neaşteptate, în odaia mea, confirmîndu-mi într-un chip spectaculos presimţirile. Ipocritul calcul era real şi mă pîndea! Al doilea act al legăturii noastre, ca şi primul, dealtfel, era predestinat efemerului.

Suzana Greceanu, gazda mea cu forme glorioase, o împinse ușor în cameră, ca pe un copil flămînd găsit în bătătură, și zîmbetu-i șugubăț se transformă în nedumerire, descoperind lipsa de entuziasm cu care întîmpinam ineditul eveniment. Ea, Suzy, își închipuise că voi chiui de bucurie, iar eu abia dacă mimam amabilitatea. Nu voi să plece imediat, dornică s-o admire și s-o complimenteze pe „domnișoara Miruna". N-o mai văzuse de mult, din iunie, iată, erau deja zece luni de la cheful dat de fostul meu coleg de cameră, Zeno Gedoian, în seara zilei în care-și luase examenul de licență cu zece. Atunci fusese Miruna pentru ultima oară în odaia mea. Doar vocea ei mai răsunase de două ori în galena telefonului din hol, prima dată la o săptămînă după chef, pentru a-mi anunța ora cînd puteam s-o iau de la cămin și s-o însoțesc la gară, a doua oară tîrziu, în octombrie, ridicîndu-mă pe neașteptate din patul în care zăceam de trei zile. Suzy Greceanu, grasă, sensibilă, naivă și bine intenționată, se minuna cu ochi dilatați și zîmbet perplex: vai, cît se schimbase Miruna! În urmă cu zece luni era o copilă cu plete lungi, slabă și palidă ca o sihastră . . . („Sesiunea, doamnă Suzy, pretindea Miruna, mimînd un zîmbet generos, tocmai ieșisem dintr-o sesiune zdrobitoare . . .") . . . iar acum avea dinainte o domnișoară „în toată regula"! Se maturizase, se împlinise, își tăiase pletele și-și pieptănase părul mai complicat și mai modern, făcîndu-și mici și drăgălași melcișori la vîrful șuvițelor (nu avea de unde ști că se tunsese de fapt tifos cu șase luni în urmă, după un anume examen de logică!), dar și aerul era altul . . . unul mai . . . mai . . . Nu putea să spună ce aer emana acum Miruna, iar eu, deși aveam cuvîntul, nu vroiam să i-l ofer. Frumusețea prietenei mele devenise mai . . . provocatoare. Își pierduse suavitatea feciorelnică din celălalt an și cîștigase, în schimb, robustețea și parfumul unui fruct copt. Miruna, descopeream și eu odată cu gazda mea, arăta deja ca o femeie. Tînără, grațioasă, delicată . . . dar nicidecum adolescenta ingenuă, pe care pusese cîndva ochii un asistent de morală.

Suzana Greceanu se hotărî să ne lase singuri, nu înainte însă de a mîngîia ușor obrazul Mirunei cu vîrful degetelor, ca pe un bibelou fragil. De îndată ce dispăru în dosul ușii, Miruna își regăsi dezinvoltura. Făcu doi pași, se răsuci pe călcîie, cercetînd surîzătoare interiorul: „Aici nu s-a schimbat nimic!" Într-adevăr, deși *aici* s-a suferit cumplit, aș fi vrut să-i răspund. „Ba, se contrazise singură, a plecat Zeno cu posterurile lui deocheate și tu, evident, ți-ai pus vedetele tale . . . Camus, nu?

Lasă-mă să ghicesc... Thomas Mann, da? Şi Sartre, sigur Sartre, are ochiul acela celebru... Ce serios eşti tu, Étienne!"

Am întins braţele pentru a o ajuta să-şi lepede acea pelerină scurtă şi largă în poale, fără mîneci şi fără nasturi, de un roşu palid, dulceag, spre cărămiziu. Gulerul era, de fapt, un *capuchon* care, tras peste cap, ştiam, îi dădea un aer vetust, de eleganţă revolută. Îşi închipui că vroiam s-o îmbrăţişez şi prin despicătura din faţă a mantelei răsăriră miraculos două braţe albe, goale, de parcă ar fi desfăcut o cortină, se întinseră spre gîtul meu. Pulpanele pelerinei se traseră spre spate ca două aripi cărămizii luîndu-şi elanul destinderii, se lipi toată de mine şi buzele începură să-mi acopere faţa cu sărutări mici şi uşoare. Sub rochia de *jersey* negru, largă, strînsă în talie cu o curelușă de lac roşu şi căzînd în frumoase pliuri — sînii ei goi, calzi, elastici, înălţaţi odată cu braţele şi strivindu-se cu înverşunare de pieptul meu. Chipul cald şi senzual al Mirunei, arătat cu zgîrcenie în anul precedent (rar şi puţin, cît să-i sporească ei „misterul" şi mie nedumerirea) şi devenit acum, ciudată metamorfoză, masca ei de toate zilele. Torentul ei de şoapte confuze era punctat de suave apăsări ale buzelor pe obrazul, pe fruntea, pe pleoapele mele, încît îmi simţeam deacum faţa ninsă cu fulgi fierbinţi şi umezi. Trebuia să tac, să ascult şi, de bună seamă, să şi delirez puţin de plăcere, ca un pui de veveriţă prins în palmele ei delicate şi alintat cu infinită drăgălăşenie: mi-a fost dor de tine, seriosule... am simţit că mă striveşte singurătatea şi-am plîns de tristeţe... toţi au plecat în vacanţă, sînt de mult pe la casele lor, numai eu am rămas în oraş pentru tine... dimineaţa merg conştiincioasă la cursuri, doar eu, Smaranda şi Leopoldina într-un amfiteatru, scriu năucită cu şapte indigouri sub pagina pe care văd la nesfîrşit doar ochii tăi... scriu, scriu, scriu întruna peste ei şi-mi vine să rîd de durere şi-mi vine să plîng de fericire... cum poţi fi tu atît de curat şi de generos, seriosule, încît să-mi umpli din nou sipetele goale cu puzderie de aur şi nestemate... şi atît de păcătos, încît să mă ignori ca pe o doctorie amară într-o zi de albastru şi galben ca asta... ne vedem doar la două zile o dată, trei-patru ore, atît, cît a prescris medicul şi nimic mai mult... iar afară plesnesc mugurii şi miroase înnebunitor a poveste de demult şi a patimă de mîine... ziua-i un concert de Vivaldi şi tu mă ţii în casă ca pe o încarcerată, păcătosule!... de ce?... ca să mai scrii tu o povestioară, o schiţuliţă pe care o ştii bine că mîine o vei arunca în sertar şi o vei uita definitiv? .. eu mă nărui de dorul mîinii, gurii, privirii tale

și tu îți faci silitor norma, ca un funcționar rutinat și ireproșabil ce aspiră la o gradație în plus, la un scaun mai mare și mai confortabil: zece pagini din Husserl, cinci virgulă cinci din Heidegger, douăsprezece virgulă cinci din Lukács, zece din Marcuse, cinsprezece virgulă patru din Derrida, douăzeci din Roa Bastos, trei-patru dintr-un mediocru ca să prinzi curaj și să-ți faci exercițiul zilnic de două-trei pagini, curat antrenament pentru perfecționarea stilului... tu robotești mărunt și ambițios, înalți răbdător și pătimaș, cărămidă cu cărămidă, propriul tău edificiu de scriitor... dar eu? te-ai gîndit oare ce fac eu în acest timp, Mărite Caesar?...

Un ciocănit timid în ușă. Se desprinse grăbită, căutînd spre intrare, apoi se apropie de bibliotecă, aruncă privirea la întîmplare, își aduse aminte de șnurul de mătase ce-i strîngea la gît mantela și începu să-l deznoade. Ușa se dădu de perete și gazda mea, de felul ei zgîrcită la bani, însă darnică la produse, apăru triumfătoare, purtînd cu aleasă eleganță o tavă rotundă, verde, cu mirifice peisaje chinezești pictate ca abțibildurile pe valiza unui turist cu drumuri în străinătate. Mica tratație românească pe șervețele albe și moi: două cești, două farfurioare, două linguriță, două pahare... cafea, dulceață de caise, apă rece. Am binecuvîntat-o în minte și i-am iertat aluzia din ziua precedentă, cum că ar fi fost corect să-i plătesc chiria înainte de a pleca în vacanță. Fără generozitatea ei, masa ar fi rămas goală. Nu mai dispuneam decît de o sumă derizorie, cîțiva lei peste banii rezervați pentru tichetul ce trebuia alăturat foii de drum. Situația financiară deplorabilă în care mă aflam fusese și ea un motiv pentru rărirea întîlnirilor noastre: sperasem să aflu un creditor, dar încercările se dovediseră zadarnice. Aș fi vrut să-i explic Mirunei și acest amănunt penibil, deși știam deja răspunsul: cum, ăsta poate fi un motiv să nu ne întîlnim?! Într-o legătură amoroasă „avansată", cînd sentimentul și-a creat deja acea intimitate sinceră, voioasă, dezinvoltă, complet liberă de reticențe, prejudecăți, suspiciuni și convenții, jena mea ar fi fost într-adevăr nejustificată. Însă noi, deși ne cunoaștem de un an, ne „întîlnisem" abia de o săptămînă: chiar dacă nu ne-ar fi plăcut s-o recunoaștem, legătura noastră se reluase de undeva de foarte aproape de zero. Cel puțin așa simțeam eu.

Suzana Greceanu își oferi o compensație-răsplată pentru generozitatea cu care mă copleșise, întîrziind mai bine de un sfert de oră pentru a-i argumenta Mirunei o singură teză: cît de mult mă iubea ea pe mine. Îmi era, evident, ca o „mamă".

Doar în zilele de trei ale fiecărei luni, subită metamorfoză, devenea gazdă neiertătoare: banii, *domnule* Gabrea! și cu o săptămînă înainte de plecarea în vacanțe inamic suspicios: nu cumva am uitat iarăși că plata pe săptămînile sau lunile de absență se face anticipat? Încropirea celor șapte sute de lei lunari devenise un calvar imprescriptibil și indescriptibil, însemnînd privațiuni greu suportabile. Mă descurcam anevoie apelînd la ceea ce-i lipsea cu desăvîrșire Suzanei Greceanu în materie de bani — îngăduința. Orice mi-ar fi trecut cu vederea, inclusiv destrăbălarea în chefuri zgomotoase și interminabile (cum obișnuise într-o vreme Zeno), numai achitarea cu întîrziere a chiriei — nu. Și o singură zi de păsuire mă costa umilința de a-i suporta mutre acre și răspunsuri în doi peri. Pentru o săptămînă, ceea ce se întîmpla foarte rar datorită ambiției mele de a fi totuși punctual, pierdeam deja îngăduința de a mă folosi în bucătărie de ustensilele familiei Greceanu. Găseam bufetul încuiat, deși în tot restul timpului nu se zărea nici urmă de cheie în ușile și sertarele acestuia. Un singur gînd reușea să mă încălzească: mult fusese, puțin rămăsese. Pentru ultimele trei luni ale studenției mele eram deja hotărît să accept, în sfîrșit, propunerea gazdei de a-mi aduce un colocatar, cu care să împart enorma (pentru mine) sumă de șapte sute lei.

Suzy mă lăuda fără rezerve, de parcă mi-ar fi făcut reclamă la un tîrg de feciori. Serios, respectuos, politicos, curat, ordonat, harnic, cuminte... Nu „pe degeaba" aveam eu notele acelea mari din carnet, fiindcă învățam întruna, de dimineață pînă după miezul nopții. Pe deasupra: știam să spăl rufe, să calc, să cos și, supremă calitate, să gătesc ca un veritabil bucătar. Bărbatul ideal pentru o femeie... căsătorită. Adică masculul proteic, capabil, între altele, să fie și puțin femeie. Eram deci bun de... Aici vroia, de fapt, să ajungă: Suzy cea dolofană și sentimentală (nu cea din zilele de trei ale lunii!) își pusese în gînd să mă însoare. Fața blondă și bucălată i se aprinsese de entuziasm, mîinile nu mai aveau stare, tot netezind inutil mătasea albastră a capotului pe formele de madonă rubensiană. Miruna trebuia să afle că tot ea îl procopsise și pe „aporiticul" de Zeno, făcîndu-i cunoștință cu... dar o știa pe Getuța Solcan, da, evident, doar fusese și ea la chefuleț prilejuit de luarea cu zece a licenței. Ea, Suzy Greceanu, i-o prezentase lui Zeno, tot chemînd-o sub diferite pretexte de la cumnata Alexandra, la care fata, și ea studentă în ultimul an, însă, la chimie, stătea în gazdă. Așa cum prevăzuse, se plăcuseră și în cele din urmă se și luaseră, spre marea satisfacție a

Suzanei Greceanu: îl scăpase pe chiriașul ei de boala „aporiei“...

Suzy era complet străină de filosofia eleată, habar nu avea de vreuna din celebrele aporii ale lui Zenon, dar îi plăcuse porecla cu care-mi alintam fostul coleg de cameră și facultate și, mai ales, explicația oferită de mine: „aporitic“ este omul incapabil să aleagă între *da* și *nu*, fiindcă amîndouă opțiunile i se par egal îndreptățite. Adică, exact cum proceda Zeno Gedoian: într-o zi spunea că se însoară, ca să rezolve o dată și „chichița“ asta și să aibă prioritate la repartiție, iar în altă zi nega orice interes matrimonial, invocînd clasicele avantaje ale vieții de holtei. Georgeta Solcan se dovedise însă prea „îndreptățită“ pentru a mai lăsa loc oricărei alte opțiuni: brunetă drăgălașă din alesul gen *mignon*, atît de plăcut lui Zeno (posesor al unei staturi de un metru și șaizeci și doi de centimetri!), craioveancă de-a lui și încă din cele sigure, cu buletin în regulă, fată de colonel plin și nepoată de general în rezervă, posesoare a unui carnet de conducere categoria B și a unui mic cec de aproape cincizeci de mii... Suzy avusese mult fler atunci cînd găsise că cei doi viitori absolvenți se potrivesc și le facilitase întîlnirea. Cu trei zile înainte de repartiție, Zeno se întorcea de-acasă cu verigheta pe deget iar ea îl lovea în plin, triumfătoare, așa cum o instruisem eu: „Gata, eleatule, te-am scăpat de aporii, poți să te apuci de filosofie!“

Dar gazda mea promitea să-și păstreze firma de instituție matrimonială, recidivînd: nici eu nu aveam să scap de bunele ei intenții, chiar dacă pînă la despărțirea noastră mai erau doar trei luni. Dacă ea își punea în gînd ceva, atunci sigur... Vorbe! Miruna zîmbea jenată, făcîndu-și de lucru cu stiloul închis, plimbîndu-l în nesfîrșite opturi și cerculețe pe teancul de foi albe deasupra căruia îl găsise. Suzana Greceanu jubila totuși: ce faptă frumoasă și esențială comitea ea! ce distracție delicioasă e tachinarea unor îndrăgostiți cu vorbe despre căsătorie! ce amintire plină de recunoștință puteam să-i port eu în cele din urmă, uitînd definitiv de zilele de trei ale lunii și, mai ales, de răceala cu care-mi primea solicitarea unei amînări de o zi sau două...

Se dădu în sfîrșit dusă, gata, ne lasă, tinerilor le place să fie singuri, he-he... și Miruna făcu un gest absolut neașteptat: după plecarea ei, merse la ușă și împinse încet-încet zăvorul, cu mare precauție, pentru a nu stîrni zgomot. Perplexitate. Ciudă. Teamă. Dezgust. Ce-mi dăduse înapoi acest Petre Drăguț? Cine era această tînără care închidea cu atîta dezinvoltură

zăvorul și se întorcea apoi, făcînd o mică piruetă pe tocurile înalte ale pantofilor de lac roșu, rotind frumos poalele drapate ale elegantei rochii de un negru strălucitor? Miruna! Miruna rotund împlinită în forme, Miruna cu obrazul luminat de o matură siguranță, Miruna călcînd leneșă, ca o pisică răsfățată, Miruna cu chipul încadrat de zulufi provocatori, Miruna într-o rochie subțire de *jersey* și fără sutien cînd primăvara abia se dezmeticea, Miruna mușcîndu-mi lasciv buzele, Miruna stîrnindu-mi cu încăpățînare simțurile... mărturisindu-și, fără jena și pudoarea exagerată din urmă cu un an, dorința... O senzație de sfîrșeală și o reacție de recul: era doar a patra întîlnire și ipocritul calcul își cerea deja rezolvarea! Dorea s-o cred sincer topită de dorul „mîinii, gurii, privirii" mele și să nu bag de seamă la iuțeala cu care ajunsese să mi-o mărturisească. După numai trei întîlniri, pe durata a opt zile, ne și aflam în pragul „îmbogățirii" sentimentului cu bucuria simțurilor. Patru luni în anul precedent, din martie pînă în iulie, nu fuseseră suficiente. Ceea ce atunci îmi refuzase, acum îmi oferea grăbită, din proprie inițiativă. Nu mai avea nimic de apărat... Dar oare virginitatea înseamnă doar un infim amănunt anatomic? Atunci fusese și ea o ipocrită, ca mai toate fecioarele: cît timp amănuntul există, îl urieșesc în importanță și semnificații, sînt gata să-l opună întregului univers ca suprem simbol al pudorii și virtuții de care sînt animate, iar cînd el a devenit amintire — îl bagatelizează ca pe o juvenilă și caraghioasă infirmitate: de fapt, pot să recunoască *acum*, eliberate de povara lui, că s-au oprit și au stat îndelung dinaintea unei bariere ce le ajungea pînă la glezne. Pudoarea? Virtutea? Orgoliul inocenței? Mîndria purității din gînd și simțire? Da și... nu prea. Mai mult fasoane adolescentine, ca să nu-și închipuie pretendentul că-l refuză doar din rațiuni anatomice.

Citindu-mi pe chip nedumerirea și lipsa de entuziasm, înălță ușor sprîncenele și se strădui să-mi susțină privirea. Pe umeri avea, descopeream acum, un soi de bolerou cu mîneci evazate, din același *jersey* negru, care nu-i stătea rău, dar scădea din eleganța simplă și rafinată a rochiei. Oprită la un pas de mine, mă privi lung, apoi îmi cuprinse ceafa între palme și mînecile boleroului se retraseră, dezgolindu-i iarăși brațele, scoțîndu-le la iveală epiderma albă, moale, pufoasă, neverosimil de curată. Surîzînd sfidătoare, rotind privirea pe chipul meu, de parcă mi-ar fi cercetat fiecare amănunt: „Nu-ți fie teamă, nu sînt periculoasă! Vreau doar să te sărut mult-mult și în liniște... Și să-ți dovedesc eventual, o dată pentru tot-

deauna, că sînt mult mai bogată și mai interesantă decît toate kilogramele de celuloză din biblioteca ta...“

Replică... De unde? Doar să-i fi sugerat că acele kilograme de celuloză contribuiseră și ele la reîntîlnirea noastră. Ar fi însemnat să fac o aluzie la trecutul ce ne lipsea din poveste și nu voiam cu nici un preț. Făcusem una în ziua precedentă și rezultatul îl aveam dinaintea ochilor: Miruna, venită deja să tranșeze „afacerea“ noastră sentimentală. Numai refuzînd orice aluzie la cele șase luni de mizerie puteam suda, peste hăul lor, capetele istoriei, acoperindu-l astfel deplin și definitiv. Un singur cuvînt, ar fi fost în stare să rateze totul. Am tăcut deci, lăsîndu-mă dominat de senzualitatea ei, prea sinceră și prea dezlănțuită pentru a nu-mi părea teatrală.

Ne-am trezit răsturnați într-unul din cele două paturi înguste și i-am simțit de mai multe ori mîna strecurîndu-se pe sub cămașă, împrăștiind flăcări pe spinarea mea umedă. M-am răzbunat, urcînd cu palma pe coapsa ei pînă în locurile cele mai intime și mai fierbinți. Nici urmă de protest. Dimpotrivă: răspunsul părea să fie o furie și mai aprigă a mîinilor și a gurii ei. Cîteva clipe am fost tentat să cedez: la urma urmei, astăzi sau peste o lună, peste două sau trei... Cît răgaz îmi acorda propria-mi dorință pentru a reconstitui vasul antic și scump? Și dacă, nelăsată să-și plătească imediat „datoria“, renunța definitiv? Veșnicia? Este doar o virtualitate, deci o... părere. Certă este numai clipa prezentă! Ceea ce refuzi astăzi ți se poate refuza mîine... Și eram amîndoi atît de înfierbîntați, încît și pentru acest mărunt și banal motiv s-ar fi cuvenit să las totul la voia întîmplării, dînd în sfîrșit și sîngelui îndelung urgisit o binemeritată satisfacție... Reveneam la ezitările din seara precedentă. La urma urmei cea de pe urmă, teama putea fi de fapt o hachiță ridicolă, poate nu mă pîndea nici o nefastă capcană... și chiar dacă... s-ar mai fi putut drege pe parcurs, din mers... fiindcă, da, evident, complicitatea cărnii e și ea o punte, uneori mai trainică decît toate celelalte: pe cîți nu-i leagă patul, exclusiv el, în ciuda și împotriva oricărei aversiuni reciproce de ordin moral, sentimental, spiritual...

M-am desprins puțin: doream să văd ceea ce dezvelise palma. Și am văzut: coapsele ei rotunde, ușor plinuțe, strînse în ciorap-pantalon, ba și ceva dintr-o lenjerie albă și fină ascunsă sub mătasea mai deasă și deci mai puțin transparentă acolo. Misterul Mirunei în miezul lui cel mai intim, ghicindu-se deja ca formă, ca substanțialitate moale și pufoasă prin cele două straturi subțiri de bumbac și mătase. Toată aura ei de

prințesă enigmatică, hrănită doar cu Verlaine și Rimbaud, Brahms, Mahler și Dali, dusă de la patru ani la balet, de la șase la pian, de la opt la franceză, de la zece în atelierul unui pictor... tot imprevizibilul și tot nepătrunsul ei rămăseseră în urmă: îmi era atît de ușor să întind mîna și să anulez dintr-un singur gest și ultima podoabă a civilizației, lăsînd-o să fie și să-mi apară în realitatea ei originară, simplă și suficientă. Puteam, ea însăși îmi dădea dreptul s-o fac, mă îndemna chiar... Și, totuși, paralizanta întrebare: *cu ce merit ajunsese înaintea mea Petre Drăguț?* Cum de putuse pătrunde atît de adînc în intimitatea ei, atît de repede și atît de ireparabil? Cu ce drept? Mai rămăsese oare vreo părticică a trupului ei originar, simplu și suficient nepîngărită de atingerea lui, un centimetru de carne curată pe care să așez și eu degetul și să spun: *am cucerit-o...?* Greu de închipuit. Eva cea firească, pură și îndestulătoare, mister al misterelor ascuns sub veșmintele tot mai sofisticate ale civilizației, fusese a miliarda oară descoperită, scoasă la lumină și devorată de pofta unui bărbat. Spre nesfîrșita mea tristețe, nu mă puteam îndoi: Miruna *în sine* murise, ceea ce avea în față nefiind decît o banală, impură, lumească înstrăinare, cu Petre Drăguț insinuat pentru tot restul vieții în ființa ei cea mai intimă. O descoperisem deja sărutînd complicat și lasciv, eram sigur că știa de-acum mersul palmei de bărbat pe trupul femeii, mi-era groază la gîndul că aveam s-o descopăr într-o zi cunoscătoare a micilor tertipuri ce fac viața în pat variată și palpitantă. Am întins mîna...

...și i-am acoperit coapsele cu poalele de doliu ale elegantei sale rochii. Fierbințeala mi se domolise, cedînd locul unei haotice indispoziții. Puțină blazare, tot mai multă mîndrie. Ca și în seara precedentă, cînd refuzasem să urc în garsonieră, orgoliul tindea instinctiv să recupereze în propriul folos efectul deprimant al ambiției. O compensație minoră, dar salvatoare: insatisfacția unei plăceri ratate se convertea în satisfacția amorului propriu. Mă simțeam puternic și parcă și puțin răzbunat. Deși nici o clipă răzbunarea nu fusese mobilul refuzului meu. Îmi era chiar teamă să nu mă creadă animat de un așa de mărunt și meschin gînd. Aș fi vrut să-i spun simplu și direct: te doresc, dar nu pentru o zi sau două, ca derizorie despăgubire! Ar fi însemnat să pun efectiv drama în cuvinte, deschizînd drum trecutului spre viitor. Iar eu mă străduiam să încropesc atmosfera unui început de poveste, fără istorie, fără amintiri, fără remușcări. M-am ridicat, deși cîteva clipe s-a opus, refuzînd să desfacă brațele încolăcite de gîtul meu. N-a

scos nici un cuvînt. Şi-a acoperit ochii cu dosul palmei, rămînînd nemişcată, cu faţa spre tavan. Am luat gestul ca pe o sfidare şi o clipă m-am temut de vreo reacţie necontrolată, apoi m-am liniştit, descoperind pe chipul ei lumina unei raze plăpînde din soarele după-amiezii, strecurate pieziş printre crengile mărului ce-mi acoperea fereastra. „Haide, sus, că ni se răceşte cafeaua!“ am exclamat pe ton vesel şi i-am răvăşit în joacă zulufii de pe frunte. N-a răspuns. Am aprins o ţigară şi m-am aşezat la masă, lîngă tava verde cu flori exotice şi pagode în mirifice peisaje. Mi-am binecuvîntat iarăşi gazda: la urma urmei, era şi ea o... simpatică! Mă simţeam surprinzător de senin şi împăcat. Şi doar refuzasem cu numai cîteva clipe înainte ceea ce puţini bărbaţi ar fi lăsat să le scape. Cum puteam fi atît de idealist?! Ceea ce cîştigasem (ori apărasem!) era doar o virtualitate, o iluzie în propriul meu creier. Şi, totuşi, o preferasem unei realităţi concrete, palpabile şi ademenitoare, pentru a cărei posesie mi-ar fi fost suficient să întind mîna. Aveam, descopeream din nou, o reconfortantă conştiinţă de învingător: puţinul şi trecătorul n-au valoare şi nu merită atenţie... *Aut Caesar, aut nihil!* Mi-am aruncat privirea asupra dulceţei de caise şi, negăsind-o cîtuşi de puţin inspitoare, mi-am tras în faţă una din cele două ceşcuţe albe de porţelan cu dungă aurie la gură.

Se ridică, în sfîrşit, şi Miruna. Îşi netezi rochia, îşi scutură părul pentru a-l potrivi în virtutea gravitaţiei, scoase cu două degete, pe rînd, pantofii sîngerii pierduţi printre cutele macatului răvăşit şi le dădu drumul pe podea. Începu să-şi frece uşor obrajii şi tîmplele, descoperi însă privirea mea care o fixa insistent, cu o tandră complicitate, braţele căzură încet şi moale ca două aripi frînte şi rămase cîteva clipe nemişcată. Ne privirăm în ochi, lung, obstinant, ca în acel joc de-a cine rezistă mai mult. Atîta negru strălucitor, o dungă de roşu *bordeaux* şi două picături albastre, a căror semeţie era de negăsit. Clipea des, zîmbea descumpănită, dumirită asupra unui lucru dar parcă neconvinsă, voia să-mi răspundă cu acelaşi aer de intimă şi sinceră complicitate: *rezolvăm noi pînă la urmă şi ecuaţia asta!* dar un vag sentiment de ciudă părea să-i diluieze încrederea şi generozitatea... Înţelegeam prea bine că refuzul meu o lovise dureros în amorul propriu. Orgoliul frumuseţii se dezumflase brusc, ca un balon înţepat. Şi nu făcusem decît să inversăm temporar rolurile: ea să dorească şi să provoace, asemenea unui bărbat, eu să mă ambiţionez să refuz şi să amîn, ca o femeie ce-şi măsoară valoarea şi puterea după

chinurile pretendentului. Era o postură absolut nouă pentru Miruna și cîtuși de puțin plăcută: nemaisimțind sub picioare pămîntul ferm al dorințelor mele, se vedea deja plutind derutată pe ape străine și incerte. În tot acest haos dezlînat, o singură pată de lumină caldă și odihnitoare, pe care nu îndrăznea totuși s-o ia în serios. Era un vis frumos să... dar ea nu putea crede în el.

Pufni într-un rîs mic, cu buzele strivite una de alta de parcă s-ar fi ambiționat să-l țină închis înăuntru, bărbia i se umplu de gropițe și ochii se îngustară mult, pînă ce deveniră două fante întunecate sub discreta aură albăstrie a fardului de pe pleoape. Se apropie încet și leneș, mă ocoli, ajunse în spatele scaunului și-mi cuprinse capul cu amîndouă brațele. Îl strînse ușor la piept, începu să-l mîngîie și să-l alinte. Mă sărută apoi în creștet, ca pe un copil cuminte, și-și lipi obrazul, rămînînd multă vreme așa, nemișcată. O dulce și fierbinte durere îmi umbla zănatecă prin piept, năvălea din cînd în cînd în obraji și stîrnea junghiuri undeva în gît. Miruna, totuși... Cît de tulburătoare și de necuprins rămăsese ființa ei pentru mine! La urma urmei... Iarăși ajung la acest filosofic *la urma urmei,* în coada căruia se ascunde întotdeauna o rațiune ultimă dar esențială, soluția cea mai simplă și mai firească a celor mai complicate dileme. La urma urmei, deci...

...cît de curat eram eu? Cîtă puritate originară mai lăsaseră Mirunei multele-puținele mele amoruri defuncte, imensitățile din care mai păstram doar prenumele și un gust de dulceagă zădărnicie, Silvana, Cristina, Mioara, Rodica, Doina, Claudia... povești țesute pe eternitatea a cîteva luni, aventuri de-o săptămînă și chiar ritualuri de-un ceas, grăbite și gîfîite, la capătul unor chefuri cu mult alcool și tangouri în semiîntuneric? Toate iubirile trecute pier ca prin minune la ivirea uneia noi. Le uiți într-o clipită și te trezești iarăși curat și bogat, capabil și dornic să dărui. Mi se părea cît se poate de firesc să mă simt neîntinat de miile de atingeri erotice anterioare și, în același timp, s-o știu pe Miruna absolut neafectată de ele. Nici nu-mi puteam închipui că ea s-ar fi putut întreba, în sinea ei, dacă mai exista sau nu pe carnea mea un centimetru curat, în care să încapă un deget cuceritor. Exclus! Doar ea trebuia să se simtă vinovată de ceea ce fusese și cu siguranță pierise deja în neant, eu... nu!

Brațele ei, colan fierbinte în jurul gîtului meu, zvîcneau din cînd în cînd într-o ușoară și tandră strînsoare, pînza subțire și lunecoasă a mînecilor mi se lipea de obrazul transpirat

şi-mi alinta nările cu resturile de parfum ale unor seri mondene. I-am simţit obrazul părăsind locul încălzit din creştet, apoi o boare caldă în urechea dreaptă: *„Je t'aime, mon doux ange... mon doux et salutaire ange... Quelle folie!"*)

Nebunia din zelul obtuz al lui Sisif. Căreia i s-a abandonat, totuşi, cu o mereu sporită bucurie. Doar din cînd în cînd, pe neaşteptate, gesturi şi cuvinte ale ei trădau existenţa unei dubluri realiste, sceptice, resemnate: credinţa într-un destin alături de omul faţă de care s-ar fi simţit toată viaţa vinovată nu putea fi decît o trecătoare iluzie. Mai devreme sau mai tîrziu...

Ideea întoarcerii la Drăguţ era însă aberantă. Conştiinţa mea o refuza cu îndărătnicie, ca pe o anomalie logică insuportabilă. Peste vară, decepţionat de lipsa de ambiţie cu care se străduise să ajungă la Costineşti, mă pregătisem psihologic şi pentru despărţire. Speranţa şi încăpăţînarea nu erau suficiente. Mai devreme sau mai tîrziu... naivitatea frumoasă şi zadarnică trebuia să lase loc realismului. Unul crud şi drept: fusese un *love story* reuşit, palpitant, cu început sublim, miez dureros şi sfîrşit, de la care n-aş fi avut dreptul să pretind mai mult decît îmi oferise. O întîmplare nenorocită făcuse ca povestea să devină infirmă, neviabilă, incapabilă să degenereze în căsnicie. Trebuia să accept realitatea şi s-o las să-şi caute *alt* bărbat, unul faţă de care să nu se simtă etern vinovată. Acela nu putea fi, în nici un caz, Petre Drăguţ!

— Nu pot, Silvia, îmi este peste putinţă să cred! am exclamat, desfăcînd larg braţele şi lăsîndu-le apoi să cadă moi şi grele pe lîngă trup. Raţionamentele tale sînt prea corecte ca să nu-mi stîrnească îndoiala. Logicofobia ei, reapariţia lui, refuzul ei de a-i întoarce spatele, optimismul lui de la sfîrşitul convorbirii secrete, certitudinea ei că va veni „neinvitat" la ziua de naştere, prezenţa lui acum şi aici şi dezinvoltura cu care a primit totuşi sosirea mea, dorinţa ei de a scăpa de umbra mea care eşti tu, concomitent cu redescoperirea ciudatei simpatii pentru Cleopatra... toate se adună şi se leagă, se îmbucă unele într-altele ca într-un joc de cartonaşe. Prezenţa lui Bîrleanu face peisajul rezultat şi mai deprimant. Nu, nu pot să cred în veridicitatea lui! E de-a dreptul grotesc...

— Grotesc pentru tine, Ştefane, care ai inventat o delicioasă ficţiune şi te-ai instalat fericit în ea! Pentru Miruna este

decorul cel mai firesc şi mai plăcut vanităţii ei de fiinţă mondenă, infatuată şi frivolă. Nimic n-o bucură mai mult ca umilinţele provocate celor din jur. Toţi sîntem, de fapt, victimele poftei sale de răutate. Nu pot să-ţi reproduc cîte am putut auzi din gura ei. Cu cît cinism şi-a bătut joc de tot ce am eu mai sfînt pe lume. Ca apoi, după ce m-a adus la exasperare şi ură, să mă trimită la tine: acum du-te, *ma chère,* du-te şi pîrăşte-mă! Este sigură că şi de astă dată tot ea va triumfa. Eu voi arăta în ochii tăi ca o josnică şi caraghioasă delatoare, torturată de ură şi gelozie, vrednică numai de dispreţ, iar ea... ca o „misterioasă făptură", de capriciile căreia tu trebuie să te temi şi să te bucuri ca de o distracţie cu şerpi. De fapt... De-acum mi-e totuna. Abia aştept să plec din infernul ăsta şi să închid coperta peste o istorie care m-a rănit şi m-a dezgustat pentru tot restul vieţii...

— Silvia, te rog!... am exclamat pe un ton de cald şi cumva părintesc reproş, apropiindu-mă pentru a-i lua palmele într-ale mele. Să nu dramatizăm, totuşi! Am înţeles perfect gestul tău de sinceritate şi-ţi mulţumesc pentru el, însă nu pot, conştiinţa mea păcătoasă refuză să creadă că ai şi dreptate. Poate suspiciunea ţi-a îndreptat privirea spre anumite amănunte şi răutăţile îndurate au făcut restul. În sinea ei, Miruna este mai...

— Mai monstruoasă decît o arată aparenţele! mă întrerupse cu un surîs de om trist şi resemnat, căutînd aiurea pe tavan. Eşti incredibil de prost şi de orb, Ştefane! Deşi ştiu de-acum cît este de zadarnic, îţi dau şi ultimul cartonaş pentru întregirea imaginii *adevărate* a „sinelui" iubitei tale. Pe un deget al mîinii ei drepte se află, poate l-ai şi observat, un drăguţ ineluş de aur cu patru rubine micuţe, închipuind un trifoi norocos. Poate îndrăzneşti, totuşi, s-o întrebi de unde îl are...

(Vocea Mirunei. Notaţii de pe vremea cînd viitorul părea o feerie simpluţă şi dulceagă, ruptă dintr-un film siropos şi reconfortant.)

Duminică, 20 aprilie

Lichidat ultimele rezerve aduse de acasă. De mîine — „la împins tava". Étienne mă aştepta în hol şi nu ştiam pe ce să pun mîna mai întîi, cînd a sosit Cleo. N-am mai ajuns la Étienne

decît peste o jumătate de oră. S-a întors zăluda. Cu o frumoasă vînătaie la ochiul stîng. Întrece orice măsură. I-am promis că eu, cu mîna mea, în fața ei, îi scriu maică-sii. Mi-a rîs ca de obicei în nas, ne-a făcut pe toate „proaste", și-a luat prosopul și a plecat la duș. Nimeni și nimic nu are putere asupra ei. Ea însăși — nici atît. Pe mamă-sa n-aș face decît s-o amărăsc, iar tată-său nu există, deși trăiește. S-a recăsătorit și de cinci ani n-a simțit nevoia să-și vadă fata. După ieșirea ei, am hotărît să facem totuși un plan, să încercăm ceva. Este deja infirmă, nu mai vede în dragoste decît fața ei fizică. Crede că ceea ce simte ea pentru fiecare bărbat frumos se cheamă dragoste. Viața este un șir de astfel de pasiuni trecătoare, pînă la abandonul total într-o căsnicie „trainică și virtuoasă". Se ambiționează în vechea obsesie: „Ce altceva fac bărbații pînă la căsătorie? Și nu-i condamnă nimeni. Nici măcar prin gînd nu trece cuiva să lege onoarea bărbatului neînsurat de castitate, ca femeilor. Sînt sigură că bărbatul care mă va lua pe mine de nevastă își trăiește în timpul ăsta viața, fără să se gîndească o singură clipă, una singură, că și-ar putea păstra virtutea de dragul meu..." Dar ce mai rămîne din feminitate, cînd pînă și sexual te comporți ca un bărbat? Cum mai poți trăi și sfida masculinitatea dimprejur fără orgoliul curățeniei, al purității? Dacă tu însăți nu te mai respecți, știindu-te și complăcîndu-te laolaltă cu pierduții, pe ce motiv să mai pretinzi de la ceilalți stima, considerația, gentileța, admirația, gingășia... cuvenite de drept unei femei? Înfruptîndu-te din libertatea masculină, pierzi irevocabil virtutea cea mai de preț a femeii: Feminitatea. Candoarea. Sensibilitatea. Pudoarea. Gingășia gesturilor și a gîndurilor. Seninătatea privirii. Emanciparea femeii prin dreptul la „amor liber" este o scorneală a bărbaților, pe gustul și interesele lor. Tot ce-ți rămîne după ce ai înghițit o astfel de nadă e doar un pumn de cioburi dintr-un vas frumos și delicat. Zadarnic încerc s-o conving. Cînd nu mai reușește să facă față argumentelor raționale, se justifică prin „slăbiciunea fatală a sufletului". Este de felul ei o „pofticioasă". Așa cum nu poate rezista cînd vede o mîncare gustoasă ori un măr frumos, la fel și cînd are în față un... Mi se încrețește carnea scriind.

Mers cu Étienne la ziua de naștere a colegului său de cameră. Se numește Zeno Gedoian, e mic, slab, petrecăreț și știe să cînte în grai oltenesc toate melodiile lui Ion Dolănescu.

A fost mai mult un fel de şezătoare cu bancuri, cîntece şi bîrfă studenţească, fiindcă nu s-a putut dansa. Odaia nu e chiar mică, dar are două paturi şi o masă mare. Şi chiar de s-ar fi putut, nu aveam pe ce muzică. Discurile gazdei, Suzy Greceanu, fiind, în afară de cîteva şlagăre răsuflate, exclusiv de muzică populară. Am ascultat totuşi un disc cu romanţe bune. Nu m-am simţit în apele mele şi, la întoarcere, Ét. s-a considerat obligat să-şi ceară scuze pentru lipsa de „amuzament" a distracţiei. Tare aş fi vrut să-i povestesc istoria cu zăluda şi să-i cer un sfat. N-am putut. I-am strîns doar uşor mîna şi i-am zîmbit. Asta i-a dat curaj şi m-a cuprins după umeri. Îmi venea să plîng. De ciudă şi de fericire. Mi-o închipuiam pe netrebnică venind de la duş şi căzînd sleită în pat şi mi se punea un nod în gît. Cum poate terfeli bucuria fără pereche a dragostei, coborîndu-o la nivelul unei distracţii senzoriale?! Ce-i rămîne din tinereţe dacă nu-şi umple sufletul pînă la refuz, cît să-i ajungă toată viaţa, cu tandreţuri şi gingăşii, cu fiorul unic al sentimentului că celălalt se bucură de victoria unei simple atingeri mai semnificative, că-ţi soarbe gesturile şi cuvintele pentru a găsi în ele fărîme de certitudine, că te priveşte, te doreşte, dar aşteaptă temător încuviinţarea fiindcă... TE RESPECTĂ? Înaintam liniştită, senină, cu braţul lui pe umăr, îmi venea în minte imaginea ei căzînd epuizată în pat şi mă întristam, îl priveam cu coada ochiului pe Ét. şi mă cuprindea o dulce emoţie. Ştiam că în acele clipe unicul lui gînd era dacă îi permit sau nu mica-mare victorie a unui sărut. Ce mai înseamnă „primul sărut" în ordinea „amoroasă" a unei individe ce şi-a desenat cu mîndrie pe perete, deasupra capului, a şaptea inimioară? A cunoscut vreodată complicitatea aceea sublimă de gînduri, dorinţe, speranţe şi temeri de dinaintea primei mari întîlniri senzuale? Cum de a putut atunci, LA NUMAI DOUĂZECI DE ANI, să facă din ea un eveniment atît de des repetabil, încît s-a transformat într-o uvertură scurtă şi nesemnificativă, aşezată imediat înaintea prăbuşirii în pat? Ca un actor prost, un cabotin de duzină, o figurantă fără strop de talent propulsată de conjunctură într-un rol mare, a ratat scena esenţială a dragostei, coborîndu-o în derizoriu.

Étienne întîrzia temător evenimentul şi-i mulţumeam în gînd pentru această prelungire a dulcelui presentiment. Eram sigură că nu avea s-o facă decît într-un loc foarte întunecat

și după ce-și va fi luat toate măsurile de precauție, asigurîndu-se că nimeni-nimeni nu ne vede. Îi mulțumeam în gînd și pentru această pudoare, pentru delicatețea lui de îndrăgostit sensibil și circumspect. Momentul iubirii trebuie să fie secret, chiar și atunci cînd evenimentul ei este un banal sărut. I-am spus zăludei într-o zi, cerîndu-i să șteargă inimioarele de pe perete: „Dragostea înseamnă intimitate ascunsă, ea trebuie să fie pentru ceilalți un mister... Pe cînd tu, tu ai tot timpul spectatori. Toate fetele și, prin ele, cine știe cîți băieți, știu cînd pleci tu să-ți petreci noaptea cu iubitul. A rîs cu poftă de morala mea „caraghioasă" și mi-a dat un răspuns idiot: „Cum au să-ți piară ție toate ifosele astea drăguțe cînd ai să dai de primul bărbat!". N-am mai avut replică. Și, totuși, n-o cred definitiv pierdută. Are momente cînd o apucă pe neașteptate plînsul și se ascunde în baie. Dacă aș găsi punctul acela sensibil, locul pe care să apăs tare, pînă ce cumplitenia durerii ar trezi-o pentru totdeauna!

La întoarcere, așa cum mă așteptam, am găsit-o dormind dusă. Le-am căutat pe fete la sala de lectură. Smaranda a propus să amînăm totuși „conciliul ecumenic" și Silvia a fost de acord. Am înțeles că nu prea mai au chef. În lipsa mea, au discutat cu ea și li s-a părut zadarnic. Nu se poate, totuși, să nu se poată.

Miercuri, 2 mai

Zi senină-senină, cu un soare ce s-a întrecut pe sine. Petrecut ziua cu Étienne, la iarbă verde. Toată liziera pădurii B. sufocată de automobile, pături, cearșafuri, bărbați cu pîntecele goale încropind frigărui și plozi alergînd zănateci. Am intrat amîndoi în pădure și nu ne-am oprit pînă ce n-am dat de un luminiș scăldat de soare. Parcă ne aștepta pe noi. Am vrut să ne facem coronițe, dar nu ne-au ajuns florile nici măcar pentru una. Ét. și-a făcut totuși dintr-o ramură uscată, cu mulți spini, pentru a-mi oferi o parodie pe tema Mîntuitorului. Nostim și interesant. Juca rolul unui Hristos al îndrăgostiților. Le prelua asupra-și toate păcatele, pentru a-i izbăvi de vinovăție, întorcîndu-i astfel pe toți într-un Eden al iubirii fără prihană. El era nu le plus homme des hommes, *ci* le plus amoreaux des amoreaux... *dispus să se sacrifice pentru Iubire. Să redea semenilor sensul ei originar, pur și sublim. Îi place mult rolul de*

îndrăgostit. Pe care se străduie să-l joace fără reproș, după un scenariu personal. Cred că, în secret, se și autoadmiră puțin pentru fiecare scenă sau replică reușită.

A fost adorabil pînă la plecare. Pe drum însă, din vorbă în vorbă, a ajuns (a ținut cu tot dinadinsul) să-mi mărturisească părerea lui despre „misterul feminin". Vroia de fapt să-mi reproșeze faptul că aș „cocheta" cu o „poză artificială și desuetă", luată din filme și romane. M-am întristat. Am fost pe punctul de a pufni în plîns. Dacă nici el nu m-a înțeles, de la cine să mai aștept așa ceva! Am tăcut mult, pînă mi-am revenit, găsind puteri și cuvinte suficient de tari pentru a-i răspunde. Deja începuse să regrete și se temea de reacția mea. A încercat să dea înapoi, recunoscînd că „misterul feminin", chiar de n-ar exista, il fallait l'inventer, comme Le Dieu de l'Amour. *Dar mi-a reproșat din nou: am momente de „tăcere autoimpusă", de „ostentativă apatie", de „răceală pudibondă" și „pedanterie gestuală" care, pentru el, sînt tot mai greu suportabile. Pot fi astfel, dar pentru ceilalți, nu pentru el. M-ar vrea mai „firească", mai „tandră", mai „caldă", mai „senzuală"... I-am răspuns categorică, făcîndu-l să pălească de teamă și jenă: „Eternul feminin este chiar feminitatea, domnule Gabrea! Care nu este un dat nativ, ci o condiție existențială ce trebuie cucerită. Este anevoioasă construcție de sine într-o lume dominată și obsedată de virtuțile masculinității. Așa cum tu îți construiești cu ambiție, cu migală și răbdare intelectul pentru a fi un scriitor bun și original, așa îmi construiesc și eu feminitatea, cu aceeași ambiție, migală și răbdare..." A recunoscut că regretă vorbele, și-a cerut iertare. M-am înmuiat și eu, dispusă să-i explic ca unui frate. Nu-mi confecționez o „poză", ci efectiv lupt să mă confecționez pe mine ca feminitate. Nu știu nici eu precis ce înseamnă cu adevărat FEMINITATE, dar mă strădui zi de zi, ceas de ceas, caut să adun de peste tot, cu orice prilej, din cărți, din filme, din poezie și muzică, din albume de artă și din jurnale de modă. Din tot ce aud și din tot ce văd strîng ce este frumos și curat și cred că i-ar sta bine unei femei. De unde, iubitul meu, să învăț „autenticul feminin", cînd realitatea nu-mi oferă modele? Arată-mi și mie femeia aceea ideală, care a avut grijă de esența ei feminină și aș putea s-o copiez! Eu n-am găsit-o încă. Eu doar m-am îngrozit de ușurința cu care femeile, ele însele, mînate de dorința emancipării, se autodesființează*

ca orgoliu, măsurîndu-se cu bărbaţii în puteri şi aptitudini bărbăteşti ori ambiţionîndu-se să le copieze masculinitatea. Femei în pantaloni de dimineaţă pînă seara şi de luni pînă duminică. Femei refuzînd eleganţa unei eşarfe colorate ca pe o extravaganţă nepermisă femeii. Femeia abandonîndu-se indolentă obezităţii şi decăderii fizice pentru că i-a făcut bărbatului un copil şi nu se mai teme de divorţ. Femei întrecîndu-se cu bărbaţii în erudiţie, pozînd în intelectuale rafinate şi neştiind reguli elementare de bun gust, cum ar fi aceea că verdele şi rozul nu au ce căuta simultan în vestimentaţia lor. Femei limbute, care spun bancuri deocheate şi-şi trîmbiţează secretele intime într-un ostentativ vocabular de mascul needucat... Şi încă atîtea altele, aflate în jurul meu spre a mă dezola continuu, ambiţionîndu-mă să refuz. Feminitatea, din nefericire, trebuie cucerită nu doar împotriva masculilor, care au făcut lumea şi istoria după chipul şi asemănarea lor, ci şi împotriva acestor creaturi dezgustătoare ce batjocoresc noţiunea de Femeie şi-i fac pe bărbaţi să piardă tot mai mult gustul şi respectul pentru feminitate. Continuînd astfel, n-ar fi exclus ca în anul trei mii Terra să fie o planetă de bărbaţi cu sexe diferite. „Etern-Femininul ne trage-n înalt", spune Corus Mysticus, încheind cu aceste vorbe tragedia lui Faust. Profet, subtil dialectician, Goethe oferea şi soluţia menită să compenseze, salvator, efectele cele triste ale „faustismului". Europa nu pare s-o fi băgat în seamă. S-a grăbit doar să se identifice cu aspiraţia nobilă şi orgolioasă a „cunoaşterii cu orice sacrificiu." Şi? Raţionalismul, scientismul, tehnicismul... i-au acoperit suficient vanitatea. Realismul burghez s-a dezvoltat de minune, ca o ciupercă în umezeală şi întuneric, transformînd „amorul liber" în lozinca sentimentală şi pornografia în combustibil. A te ambiţiona să fii feminină, adică sensibilă, discretă şi pudică, visătoare şi pedantă, înseamnă o sfidare de prost gust la adresa voiosului realism sentimental dimprejur. Şi, totuşi, eu mă încăpăţînez în fronda mea mică şi personală. Încerc să mă construiesc ca unicat, învăţînd feminitatea ca pe o meserie. Repetînd la început mecanic gesturi, cuvinte, atitudini, interiorizîndu-le treptat pentru a transforma în cele din urmă meşteşugul în artă, prin improvizaţii tot mai originale. Fii indulgent şi iartă-mă dacă uneori stîngăciile mele de începătoare sînt caraghioase ori supărătoare. Poate chiar tu eşti destinatarul eforturilor mele...

A cerut iarăşi să-l iert şi, ca o compensaţie a „gravelor daune" morale produse de ieşirea lui prăpăstioasă, mi-a şoptit la ureche prima declaraţie de iubire. Am fost atît de firească,

naturală, caldă, tandră și senzuală... încît l-am sărutat imediat, acolo unde ajunsesem tot explicîndu-mă. Adică în stația de autobuz, înțesată de lume. S-a făcut roșu ca un măr și pînă în oraș n-a mai fost în stare să scoată nici un cuvînt.

(Însemnările privitoare la obsesia ei numărul unu: *feminitatea.* Ambiția ei de *selfmadewoman* mi se părea nobilă și încîntătoare. Eram fericit, mă bucuram în gînd pentru norocul de a fi descoperit o perlă rară. Deși, tot eu, de multe ori, nu rezistam tentației de a o suspecta: nu cumva obsesia feminității era de fapt veșmîntul strălucitor pentru un pătimaș egocentrism? Defectul cel mai adesea reproșat de cei din jurul ei, motiv pentru care nu reușea să aibă prietene sau prieteni adevărați era tocmai egolatria ei exagerată. Oricum, cert este că aici, în acest punct al ființei ei, a primit cea mai grea lovitură în acea tristă seară de nouă septembrie.)

Marți, 8 mai

Étienne vînzînd reviste în holul Universității! Am crezut că leșin cînd l-am descoperit cu brațul plin de ziare, așteptînd să i se pună leul în palmă. Văzîndu-mă crispată, l-a pufnit rîsul. „Luați o revistă, domnișoară! Cea mai proaspătă, cea mai caldă, cea mai bună din sud-estul Europei! Ultimul răcnet al modei: la Paris, la Londra și la Cualalumpur... domnișoarele poartă sub braț revista noastră! Tot ce-ți dorește inima — în revista noastră! Modă, cancanuri, rețete culinare, viața lui Rudolf Valentino și programul radio-teve pe următorii cinci ani!..." Înțelegînd că nu vreau totuși să-l accept într-o asemenea postură, m-a luat de braț și m-a dus să-mi prezinte colegii de redacție. Nu era singurul „comerciant" din hol. Alți doi, Puiu și Dorin, făceau o reclamă și mai zgomotoasă revistei, întrecîndu-se în a-i născoci merite cît mai fistichii. Evident, amîndoi s-au năpustit imediat asupra mea. Fiecare își etala repertoriul, pentru a mă convinge să cumpăr cea mai teribilă revistă studențească din cîte au existat vreodată. Cînd am dus însă mîna la poșetă, s-au repezit toți trei să-mi dea cîte un exemplar cadou. Atunci Étienne a fost strigat de cineva și am descoperit unde-și aveau „depozitul": pe o masă, într-un colț al holului. Lîngă ea, o creolă superbă, într-o rochie elegantă din flanel galben-pai și un taior de catifea, culoarea tutunului. Ea îl strigase pe Étienne. O cunoșteam din vedere, știam că e de pe la filo, dar nu bănuiam că are și talente scriitoricești. E de o

frumusețe rară. Exotică. Doi ochi mari, negri-negri, pletele și ele de un negru de smoală, ten măsliniu, siluetă de bibelou și un pas... Pășește într-un fel ce nu poate fi descris. De multe ori am încercat să descopăr ce are în mersul ei de pare atît de distins, elegant și grațios și n-am reușit. Este ceva inimitabil. Étienne îi spune Monique. Ea îi spune Ștefișor. Am descoperit între ei o amiciție ciudat de... caldă. N-am rezistat impulsului și, mai tîrziu, l-am întrebat: „De cît timp ești tu coleg de redacție cu Monique?" „De doi ani..." „Și cum de nu te-ai îndrăgostit de ea? E atît de frumoasă, încît, dacă aș fi bărbat, m-aș topi după ea...". A rîs mult. Satisfăcut. Și-a închipuit pesemne că sînt un pic geloasă. Nu e adevărat. Doar puțin intrigată. Fiindcă am simțit că și ea îl place. Mi-a răspuns cu un aer de om sincer, dar parcă și cu o ușoară nostalgie în glas: „Ba, eu și Monique ne iubim mult! Dar la modul camaraderesc. Mi-ar fi greu să-ți explic de ce nu m-am îndrăgostit de ea comme un amoreaux, *fiindcă, într-adevăr, merită cu prisosință. Pot să-ți spun însă de ce nu s-a îndrăgostit ea de mine. Simplu: fiindcă iubește un altul..." A vrut să mă liniștească? N-am văzut-o niciodată cu vreun prieten. Poate îl are într-un alt oraș. N-am insistat, de teamă să nu mă creadă suspicioasă.*

•

Oricum, în starea de iritare trezită de descoperirea lui în postură de „comerciant", felul în care au discutat mi s-a părut exagerat de „camaraderesc". Ea tocmai vroia să plece. Fusese în „schimbul" de dinainte și trebuia să predea „casa". Era mîndră. Reușise o cifră record: o sută și optzeci de exemplare în două ore. Normal! Care student să reziste ispitei de a-i cîștiga cu un leu zîmbetul? A pretins să fie sărutată pe obraji de toți trei pentru această ispravă. S-au supus cu plăcere. Le-a răspuns cu cîte o bezea dulce și s-a dus. Cu mersul ei inimitabil. Beauté, intelligence (bien sûr!), élégance, allure aristocratique, style, maturité, aspect clasique et passe-partout, distinction, personalité, bon-chic, charme exotique, sensualité, désinvolture... Monique a tout pour plaîre! *M-au rugat toți trei s-o înlocuiesc. Să îndeplinesc adică aceeași funcție „publicitară". Măcar pînă își termină Étienne „norma", din care mai avea douăzeci și cinci de exemplare. Am refuzat, propunîndu-i lui Etienne să revin peste o jumătate de oră. A insistat să rămîn. Poate reușește să termine în numai cîteva minute. Am vrut să ies în stradă ca să-l aștept. Nu, să rămîn pe loc. Ei se deplasau*

întruna în căutare de clienți și cineva trebuia să supravegheze masa, pe care se aflau și bani. Farsă! După ce am acceptat, au dispărut imediat pe afară și pe coridoare și n-au revenit decît peste douăzeci și cinci de minute. M-am trezit singură lîngă stivele de reviste. Comerciantă! Doi studenți s-au și înființat dinaintea mea, cu niște zîmbete de zi onomastică: „Mă miram eu domnule de ce e așa de bună revista asta, păi cu o asemenea redactoriță ...“ Vroiau să cumpere. Le-am spus că eu nu vînd, stau numai de pază. Apoi mi-am dat seama că așa nu scap de ei și le-am spus să pună banii pe masă și să se servească. Mi s-a trezit dintr-o dată ambiția: oare cîte reviste aș putea eu să vînd pînă revin ei, astfel încît să nu par mai prejos de creola lor colegă? La următorul „client“ am zîmbit și i-am întins cu amabilitate exemplarul. Mi-am amintit instantaneu că am visat cîndva să fiu florăreasă. Și revistele puteau fi niște flori. Rușine? De ce? Toți își închipuiau că sînt din redacție și vroiau neapărat să-mi afle numele pentru a-mi citi articolul. Nu vroiau să creadă că mă ocup doar întîmplător de difuzarea ei. Mă acuzau de „modestie“. Un dascăl de pe la fizică a ținut chiar să mă încurajeze: nu trebuie să mă jenez de „stîngăciile începutului“, ele vor dispare cu vremea, prin experiență, important e că mă preocupă ... La un moment dat s-a făcut aproape roată în jurul mesei și așa a rămas pînă la sfîrșit: cei care întîrziau pentru a conversa cu mine îi atrăgeau pe alții. M-am simțit mîndră. Admirată. Respectată. Regretam că nu aveam și eu în revistă un articolaș cît de mic, pentru a simți întemeiată onoarea cu care mă copleșeau. Cum trebuie să se simtă Monique, dîndu-și cu nonșalanță numele pentru cei ce doresc să-i citească eseurile?! M-am trezit deodată atinsă și eu de aripa poftei de „glorie“. Mi-am amintit însă imediat de programul „milităresc“ al lui Étienne și m-am liniștit. Nu sînt în stare de așa ceva. Isprava de azi m-a fericit totuși cît o victorie de răsunet. Și acum, scriind, simt o bucurie frenetică agitîndu-mi-se în piept. Cînd a reapărut Étienne cu prietenii lui, le-am numărat banii primiți pe exemplarele vîndute de mine. ȘAPTE ZECI ȘI ȘASE! În numai douăzeci și cinci de minute! Nu-mi venea nici mie să cred. Am prins, e drept, și afluența dintr-o pauză. Dar Monique a lor avusese două recreații la dispoziție. M-au gratulat, m-au preamărit, m-au declarat „Number One“ în topul „succesului comercial“, au promis că-mi ridică o statuie „ecvestră“ (!) în fața Universității dacă mai vin și mîine. Simpatici și plini de umor. Ei, toți trei la un loc, nu reușiseră să vîndă decît treizeci și șapte de exemplare. „Normal, zice Dorin, bărbos și rotund

la față ca o minge, la nurii mei nici femeia de serviciu n-a vrut să se uite. Am tot îmbiat-o eu, da' degeaba. Cică nu-i «trebe nici pi di pomană»!" Puiu, înalt, slab și ușor flegmatic, se mîndrea totuși cu o performanță: îl convinsese pe portar să ia al treilea exemplar în două zile! Tot pretindea mereu că-i ultimul din norma lui și vrea să scape de el (după ce le ascunsese în prealabil pe celelalte!) și bătrînul, deși pricepuse de-acum trucul, scotea leul și lua revista amenințîndu-l: „Dacă mai vii și mîine, ți le dau pe toate înapoi și-ți cer banii!"

M-am amuzat copios. Eram și într-o stare de euforie cum n-am mai fost de cînd mă știu. Mers apoi cu Étienne în parc să-mi explice silogismele paradoxale. Inutil. N-am priceput nimic. Aveam așa un chef de viață și așa o silă de logică . . .

(Comercializarea revistei, afla astfel și Miruna, nu era cîtuși de puțin un act „compromițător". De obicei, difuzarea ei se realiza prin responsabilii culturali din facultăți. Numerele din mai-iunie însă, cînd aceștia își începeau sesiunea ori o terminau și plecau acasă, erau distribuite de redacție în chipul cel mai firesc și mai nemijlocit. Așa făcuseră generațiile anterioare, așa vor fi făcînd și cele de după noi. Nimeni nu vedea în gestul comercializării lor o corvoadă dezonorantă. Dimpotrivă. Un amuzament de voioasă boemă și un prilej de înfățișare publică, asemenea apariției autorului la rampă. Toți fiind mîndri de o revistă studențească *de cultură* (chiar așa sta scris pe frontispiciul ei, spre a ne măguli mereu orgoliul!), intrată deja în conștiința vieții literare românești și invidiată de multe dintre cele profesioniste. E drept, printre semnăturile noastre anonime se aflau, aproape în fiecare număr, cele ale unor somități academice și personalități culturale care ar fi făcut onoare oricărei redacții. Ucenicii cresc însă cel mai bine nu ținuți la distanță, în „anti"-cameră, ci lăsați să se amestece printre maeștri, siliți mereu să se manifeste numai la maximele lor posibilități. Dovadă: pînă și „gurile rele" trebuiau să-și înceapă diatribele recunoscînd pretențiile *înalte* ale revistei. Abia apoi urmau „culpele", dintre care cea mai gravă era chiar aceea de a nu fi pe gustul celor cu pretenții scunde. Ambiția și entuziasmul a zeci de promoții de redactori „pretențioși" o feriseră totuși de „meritul" de a fi mediocră și anonimă. Fiecare generație se simțea parcă prinsă într-un discret și mut dialog cu arhiva, temîndu-se permanent pentru calitatea faptelor sale de ucenicie. În dosul veseliei și dezinvoltei boeme, fiece „comerciant" se simțea părtaș la istoria unui grav și merituos act de cultură.)

7

Costel Berariu desfăcu larg brațele, rîzînd în felul său sincer și expansiv: iertare pentru „deranj", dar era păcat să pierdem spectacolul din cameră, „ceva ce n-a văzut Parisul". Sprîncenele înălțate, ochii dilatați de gustul delicios al tămbălăului, incisivii albi ivindu-se în întunericul bărbii. N-ar fi vrut să interpretăm că venise după noi în bucătărie mînat de ... El înțelesese (i se explicase, de bună seamă) că între mine și Silvia nu era decît o foarte sinceră și foarte curată prietenie, prea-evidentul meu sentiment pentru Miruna fiind și el o convingătoare garanție. Nu mă îndoiam totuși că plecarea mea la post îi ușurase mult sufletul.

Costel o iubea pe Silvia. (Tare sînt tentat să adaug și un semn de întrebare.) În ciuda eforturilor mele comprehensive, relația lor mi se părea o aberație în multe privințe jenantă, ceva în genul unei vietăți debile, născută dintr-o încrucișare aiurea. Oricît m-aș fi străduit, nu le găseam nimic comun, nici un teritoriu în care s-ar fi putut întîlni, fie el și cît palma. Berariu apăruse după plicul roz al Mirunei și ocupase în viața Silviei locul viran lăsat de mine. Din păcate, nu reușea să-l umple decît fizic. Era de neînțeles cum Silvia, altfel extrem de pretențioasă, îi îngăduise să se așeze alături de ea și juca de cîteva luni bune (e drept, fără tragere de inimă) partitura de iubită.

Se cunoscuseră cu mult înainte de a începe efectiv „idila", în formația de teatru a Casei studenților. În anul întîi și în prima parte a celui de-al doilea, Silvia făcuse pasiune pentru actorie, reușind să ia chiar un premiu de interpretare la un festival studențesc, apoi abandonase brusc. Motivul: noul metodist ce răspundea de formație, deși se considera chemat spre dramaturgie („comitea" piese și piesuțe în stil ionescian), avea cu teatrul doar tangențe de veleitar. Mai mult, ceea ce o revoltase, nu poseda nici caracter, vădindu-se interesat în primul rînd de grațiile actrițelor amatoare și numai după aceea de arta pe care fusese numit s-o îndrume.

În „trupa centrului universitar" Berariu era un fel de jolly-jocker, om bun la toate, la dramă și la comedie, la pictat afișe și confecționat decoruri, la vîndut bilete și aranjat aplauze. Nu prea avea talent, știa și o recunoștea cu dezarmantă sinceritate, dar îi plăcea să joace, ambiționîndu-se să umple scena cu prezența lui. Sub fostul metodist (devenit între timp redac-

tor la un săptămînal de literatură), nu se putuse desfășura în voie. I se temperase cu autoritate zelul histrionic, primind numai roluri episodice în care dramul lui de har putea ieși totuși la iveală de sub caraghioasele și uneori țipătoarele veșminte de măscărici. În compensație, fusese considerat un fel de „director tehnic" al trupei și copleșit ca atare cu sarcini „importante". Berariu se supusese, deși nu-i convenea: lipseau . . . aplauzele!

Spre marea lui fericire, *noul* metodist îi dădu de la prima întîlnire titlul de „șef" al formației și-l distribui în rolul principal al piesei pe care intenționa s-o monteze (o creație proprie, evident, de nivel sub-mediocru, după aprecierea Silviei). În replică, Berariu avea grijă de popularitatea lui în interior și organiza sîrguincios după repetiții (și nu numai) mici „ieșiri în grup", pentru sudarea colectivului . . . cu noua lui conducere. Cu timpul, aceste reuniuni vesele deveniră centrul de greutate al activității lor, repetițiile fiind doar pretextul (de un ceas sau două) al întîlnirii. Rezultatul — sărăcirea trupei de cele mai bune elemente și prăbușirea tuturor proiectelor.

În primăvară, după încurcături deocheate, mici scandaluri și repetate avertismente din partea șefilor, *noul* . . . hotărîse să-și dovedească în sfîrșit forțele, pentru a da suveran cu tifla clevetitorilor. Se lansase simultan în pregătirea a trei piese din repertoriul universal (adaptate/rezumate de el însuși!), concomitent cu o campanie de „întinerire și întărire" a formației. Costel Berariu fusese însărcinat s-o readucă lunea seara la Casa studenților pe Silvia Metea. Momeala: rolul principal din *Doi pe un balansoar*. Refuz categoric: nu mă mai interesează teatrul decît privit din sală! Emisarul se ambiționase însă, continuînd să insiste și după ce delegația îi încetase (*noul* . . . decretase imediat, într-un curat stil clasic: nu vrea, să-i fie de bine, sînt altele zece care abia așteaptă!) și din repetatele lui apariții în calea Silviei se născuse acest „hățuluș", căruia ei îi spuneau totuși . . . „amor".

Mereu vesel, gălăgios, expansiv și în același timp cuminte, tandru, politicos, Costel Berariu nu era decît un copil pur și naiv, ascuns sub o barbă fioroasă („insigna" lui de artist!). O plăcută companie: suficient de atrăgător pentru a-i satisface orgoliul, suficient de supus și puțin pretențios pentru a-i respecta ambițiile de castitate, suficient de bine-crescut spre a se lăsa modelat după plac . . .

Şi, totuşi... *pauvre d'esprit!*

Acceptîndu-l pe Berariu ca partener, Silvia abdicase pe neaşteptate de la exigenţa ei fundamentală faţă de un bărbat. Ea, care dispreţuia superficialitatea, luptîndu-se din greu cu textele filosofice în original şi împărţindu-şi (după modelul meu) ziua pe autori şi număr de pagini... complăcîndu-se totuşi în pustiul spiritual al unui pierde-vară, fie el şi de o simpatică naivitate! Greu de explicat. Autoritatea ei intelectuală îl pusese din start pe Costel în dezavantaj, silindu-l la rolul secund. Dar ea îl domina fără să aibă plăcerea de a o face. Postura de conducător în cuplu nu compensa, ci, dimpotrivă, întreţinea sărăcia incurabilă a sentimentului nutrit pentru el. Visul ei, ştiam prea bine, era tocmai o ordine inversă celei căreia i se abandonase, cel puţin temporar: el şi nu ea trebuia să aibă pretenţii şi reuşite intelectuale superioare...

Văzînd-o alături de Costel, mi-o aminteam destăinuindu-mi-se în urmă cu numai cîteva luni, ameţită de patru-cinci ore de lectură şi un deget de alcool: „Îmi pot concepe viaţa în toate felurile, privată de orice împlinire, însă fără dragoste — nu..." Gîndul şi opţiunea iubirii erau cu atît mai ademenitoare, cu cît sfidau, triumfător şi reconfortant, puzderia de abstracţii încîlcite, uscate şi reci adunate peste zi în conspecte şi fişe. Era fericită să poată visa la o bucurie a sufletului tocmai în acea stare de supraexcitare a creierului: există totuşi pe lume şi sentimentul, mare, frumos şi suficient, nu doar ideea, abstractă, pură şi trufaşă! Îi dădeam dreptate, deşi se contrazicea: mie îmi cerea să mă retrag orgolios în empireul filosofiei pentru a sfida de acolo deşertăciunea avatarurilor sentimentale, pe cînd ea, pentru sine, plănuia o aventură de sens contrar. Mă prefăceam totuşi a nu băga de seamă mica ipocrizie: da, dragostea, evident... fără dragoste, nu... Ea teoretiza cu plăcere, în marginea unor idei eterne: nu există decît trei evenimente absolut fundamentale pentru condiţia umană: Naşterea, Dragostea şi Moartea... Pe primul îl trăim în totală inconştienţă, ultimul, cum Epicur dixit, se află numai în raport de „învecinare" cu noi: cînd noi fiinţăm, moartea nu există, cînd ea există... noi nu mai fiinţăm! Rămîne deci o singură întîmplare esenţială pentru întreaga existenţă: Dragostea. Dilatarea ei temporară, pînă la transformarea într-un eveniment categoric şi suficient — suprema performanţă ontologică a oricărui muritor. Din nefericire însă, conchidea tot Silvia, celor mai mulţi „mierea" nu le ajunge decît pentru o lună...

Ce simplu şi ce plăcut e să crezi în rosturile iubirii, cît timp

ea este încă doar o realitate posibilă, așezată undeva în viitor, rotundă și neînceputăl Peste puțină vreme, Silvia avea să-mi strecoare în buzunarul sacoului un plic de culoarea spumei de zmeură. La cîteva zile după vacanța de primăvară se afișa deja în compania lui Costel Berariu. În primul moment mi-am închipuit că nu poate scăpa de el (prea mi-l povestise cu dispreț pe „măscăriciul" ce fusese numit șeful formației de teatru a centrului universitar). Apoi am luat legătura lor drept una dintre aiuritele și repede trecătoarele combinații născute la tot pasul de forfota browniană a erosului studențesc: o săptămînă, două de nevinovată zbenguială în doi, cît să se ivească șansa unei recombinări (cel puțin aparent) mai serioase...

Dar ciudățenia se prelungea, tinzînd să devină o realitate cu pretenții de perspectivă. În timpul sesiunii din iunie am ieșit împreună, toți patru, la „plimbare și birt". În seara zilei cînd fetele avuseseră examen, Costel mă lua de acasă și mergeam să vedem „cum ni s-au comportat cadînele". Au dansat frumos ori s-au împleticit în știință și le-a trimis sultanul la bărbierit cartofi? Le dăm cîte-o bere sau cîte o batistă și o pedagogică mardeală? Tot drumul glumeam pe seama lor, bucuroși amîndoi că le puteam vedea după o săptămînă (ba și mai mult) de „carantină". Eu avusesem ultima sesiune a vieții în mai și predasem deja lucrarea de licență, Costel brava cu nonșalanță: nu se născuse încă „profu!" care să-l pice pe el! Oricum, preventiv, își răsese barba, dezvăluind un obraz curat și imberb, mai potrivit cu firea lui de adolescent întîrziat decît fioroasa podoabă de dinainte. Am început să-l simpatizeze. Era o companie plăcută, capabilă să-ți facă viața ușoară, veselă și senină. Ce păcat, totuși, că...

Nu ne îndoiam: fetele trecuseră examenul din ziua respectivă, Silvia cu nouă sau zece, Miruna cu mai puțin. (Doar la ultimul avea să ia un nesperat nouă, pe care îl vom sărbători însă numai noi doi pe terasă la Trubadurul, bînd bere rece, ronțăind floricele de porumb și visînd zadarnic să facem dragoste în decor montan...) Ne așteptau. La fel de bine dispuse, gătite și parfumate, fericite să poată evada pentru o seară din infernul sutelor de pagini. Ne întîmpinau totuși, de fiecare dată, prefăcîndu-se amărîte, sictirite, nenorocite: picaseră amîndouă pe lîngă subiect, făcuseră confuzii grave, spuseseră numai bazaconii, profesorul se enervase, aruncase după ele cu registrul de note, ba și cu scaunul... Dezastru! Se cereau consolate, nu felicitate. Noi, luînd mutrele aspre ale unor părinți înșelați în așteptări, le făceam morală: bravo vouă, cadînelor,

iar ne-ați făcut de rîs! ... asta-i mulțumirea voastră pentru minunatele condiții pe care vi le-am creat? ... noi le aducem la nas cursuri litografiate, noi nu le deranjăm cu săptămîna ca să învețe în liniște și ele ... umblă după bărbați, ți-am spus eu? asta e, altfel nu se explică ... cred și eu, pici o dată pe lîngă subiect, pici a două oară, dar nici așa, să calci tot pe de lături, ăsta-i deja defect profesional ... și cînd ți-am spus că tipii de pe scară stau de fapt la coadă pentru mîine, n-ai vrut să mă crezi .... păi dacă ne traduceți, cadînelor, atunci să vă puneți pofta-n cui: astăzi veți mînca urzici și veți bea doar ceai de mușețel! ...

Urma plimbarea. Pînă la ... birt și înapoi. Arătam bine. Două perechi tinere, vesele, în pantaloni reiați, blugi și cămăși înflorate (afară de Miruna, mereu și parcă pentru totdeauna în rochie), ocupînd perfect cele patru laturi ale unei mese, povestind numai lucruri hazlii, amuzîndu-ne cu dezinvoltură, uneori zgomotos. Fericita potrivire la ea acasă. Prima impresie. Cercetînd mai atent, cîntărind gesturile, descopereai inevitabil și rămîneai neplăcut surprins de zgîrcenia cu care roșcata răspundea efuziunilor, e drept, puțin exagerate, ale prietenului ei. Păreau doi soți după o veșnicie de coabitare. El: voios, agreabil, antrenant, pus pe bancuri și șotii, măgulind-o cu docila sa supunere, mîngîindu-i părul, ciupind-o de obraz, tachinînd-o circumspect ... făcînd orice numai și numai pentru a-i trezi rîsul ... Ea: surîzînd tot timpul, însă cu aerul acela convențional și măsurat al femeilor ce-și cunosc prea bine simpatica „podoabă", amuzîndu-se numai din cînd în cînd și fără entuziasm de ghidușiile lui, primindu-i cu o amabilă îngăduință tandrețurile, gata să le refuze dacă depășeau limitele decenței.

Miruna, deși tăcută și rezervată (ca de obicei în public), îmi trimitea discret bezele și se apleca din cînd în cînd spre urechea mea pentru a-mi mărturisi, în șoaptă, cît de dor îi fusese de mine sau cît de mult își dorea să se termine odată sesiunea. Ne făcusem un joc secret și spectaculos din a ne privi pe furiș, în ochi, cît mai dulce și mai ... lasciv. Era (la început) un adevărat deliciu s-o văd pîndind ca o pisică mișcările Silviei și ale lui Costel, încercînd să surprindă momentul cel mai potrivit, de certă neatenție din partea amîndurora, pentru a întoarce scurt capul și a-mi arăta doi ochi albaștri, a căror senzualitate îmi stîrnea fiori. Ajungea însă uneori la o căutătură atît de ostentativ lubrică, încît mă îngrozeam și dădeam înapoi, abandonînd o vreme jocul: n-aș fi vrut ca cineva, ori-

cine ar fi fost, Silvia, Costel sau vreun străin de la mesele vecine, s-o vadă în acea clipă. Ceea ce comunicau ochii ei friza indecența: CÎND? Adică: mai trebuie să amînăm mult? încă nu te-ai convins de sinceritatea dorințelor și speranțelor mele? cum poți fi atît de nătăfleț? . . .

Nu mă îndoiam: ar fi venit cu mine chiar în aceeași seară și n-ar mai fi plecat trei zile. Examenul următor? Și așa nu avea pretenția la note mari, iar de un cinci știa citind o singură dată cursul. Dar mai știa și că nu avea *unde* să meargă cu mine, și asta mă făcea să văd în excesul ei de senzualitate o distracție răutăcioasă și sadică, o mică răzbunare pentru umilința provocată de refuzul meu din urmă cu două luni: cînd am vrut eu și a fost și posibil — n-ai binevoit, acum vrei și tu, dar, iată, prostia se răzbună: nu mai avem unde!

Odaia mea nu mai putea fi loc de întîlnire. Suzana Greceanu îmi adusese, încă din aprilie, imediat după vacanță, un colocatar. Pe cel mai antipatic posibil. Se numea Gheorghe Stoleru, era elev în clasa a unsprezecea și rudă cu Sandu Greceanu, soțul gazdei mele cea largă la suflet și strînsă la pungă. Discordia s-a iscat încă din prima zi: mama proaspătului meu coleg de cameră, venită să-l instaleze, se ambiționase să rînduiască „cinstit" odaia. O cunoșteam deja, fără s-o fi văzut. Mi-o fișase cu dispreț Suzy, după ce mă anunțase cu cine va trebui să împart oxigenul camerei: Eugenia Stoleru, alintată Jeny, contabilă la un gostat de prin județul Argeș, al cărui director era chiar soțul ei, „incultă", „încrezută foc", „arțăgoasă" dar, ceea ce stîrnea invidia înverșunată a gazdei mele — „plină de bani" (suspecți, evident, de vreme ce nu închiria camere, nu cosea goblenuri pentru Consignația, nu creștea nutrii, iepuri și porumbei voiajori, soțul ei nu cîștigase nici un leu la pronosport, ca Sandu). Avea relații multe și vroia să facă din Gheorghiță („rahitic și cam tăntălău") un „cineva". Reușise să-l transfere cu școala în orașul universitar unde urma să dea admiterea și i-l oferise Suzanei în grijă, gest ce trebuia luat ca o *favoare*. „La banii mei pot să-l țin și la hotel — spunea gazda mea că ar fi afirmat verișoara îndepărtată a soțului, fără jenă și teamă de ilicit — dar vreau să fie supravegheat, să iasă om din el, nu derbedeu . . ."

Originalul era și mai trist decît poza șarjată a Suzanei Greceanu. Spelbă, acră, insolentă, într-o haină lungă de piele neagră și acoperită un un batic înflorat de mătase, Jeny Stoleru dorea cu orice preț să-și impună punctul de vedere și, mai ales, drepturile. Era pătrunsă de „principialitate" ca vino-

vatul de suspiciune. Întîi îmi ceru (nu ca pe o rugăminte!) să cedez patul meu fiului ei, întrucît cel aflat liber era prea aproape de ușă, deci în curent, iar el suferea cu plămînii, nu de tuberculoză, vai, dar avusese o bronșită cu sechele și trebuia să fie foarte circumspect. (Nu mi s-a părut preocupat de așa ceva, ba, dimpotrivă, fuma într-ascuns *Snagov,* iar cînd nu avea, trăgea fără ezitări din *Mărășești* și chiar *Naționale.*) Am acceptat imediat: eram deja hotărît să fac noului coleg de cameră mici concesii, pentru a-i cere mai tîrziu una singură. Îi eliberasem deja o noptieră, un scaun, jumătate de masă, jumătate din dulapul de haine, jumătate din cel pentru rufărie, două din cele opt rafturi ale bibliotecii... „Pardon! Opt împărțit la doi face patru!" „Da, stimată doamnă, însă nu cred să-i trebuiască atîtea..." „Nu contează, dă vreme ce dă tot cît matale, are dreptu la patru rafturi..." „Totuși, doamnă, ar fi păcat să..." „Nu ezistă, chiar dacă le ține goale, este a lui, plătite cu bani munciți dă mine!"

Am început să mă înspăimînt. Viitorul se întunecase deja. Nu mai aveam unde să înghesui cărțile de pe cele două rafturi ce trebuiau imediat eliberate. Erau deja aranjate pe două rînduri și multe strecurate orizontal, încît aflarea unei cărți constituia o aventură, în ciuda grijii mele de a le rîndui pe specialități. Neavînd încotro, am început să le scot și să le așez *pe* bibliotecă. După cîteva cățărări anevoioase pe scaun cu brațul plin de cărți, am auzit iarăși vocea arogantă și categorică a musafirei în haină lungă de piele și batic înflorat: „Pardon, domnu student, da jumătate dăn raftu ăla, că tot fapt se cheamă, e a lu' Gheorghiță!" O clipă m-am blocat, apoi am simțit că iau foc. Renunțînd brusc la bunăvoință și politețe: „Pardon doamnă, dar acesta nu este raft!" „Ba este, dacă stă cărți pă el!" Am coborît calm de pe scaun și m-am proptit dinaintea ei, gata de scandal: „Pardon, stimată doamnă, eu pot să țin cărțile și pă jos, o fac și p'asta, da' atunci trag și eu o dungă cu creta în fața patului, să-mi iau bucata mea dă cameră, iar ficiorul matale intră obligatoriu pă geam! Și cu asta cred că am terminat discuția!" Deșartă speranță, ea abia începea. A pornit ca o vijelie prin casă, s-o caute pe Suzy și să i se plîngă de impertinența mea. Nu, ea nu-și lasă plodul să împartă camera cu unul ca mine! Dacă din prima zi, de față cu ea, eu îndrăznisem... (ce?) însemna că după plecarea ei aveam să-l terorizez cumplit pe bietul Gheorghiță. Suzy se strădui să ne împace, explicîndu-i că eu sînt un băiat foarte... și am totuși nevoie de loc pentru cărți... și făcîndu-mi totodată, de ochii inamicei,

și puțină morală. În cele din urmă războiul luă sfîrșit cu un avertisment de mare putere militară, rostit solemn, în prezența gazdei, luată ca martor și supraveghetor al legii: dacă o singură dată îndrăzneam să-l nedreptățesc pe Gheorghiță ori să-i spun vreo vorbă urîtă... se întîmpla minunea de a-l muta la altă adresă. Suzana Greceanu înghițea în sec, dar nu-și arăta indignarea. Primise anticipat chiria, o mie de lei pe lună (cazare și masă), pînă la cinsprezece iulie. Numai peste o oră, în bucătărie, avea să mă caute pentru a se descărca: „Ai văzut de ce e în stare?! Spune și tu! Neamurile lu' bărbatu-meu, astea sînt neamurile lu'...“ Tare aș fi vrut să-i spun o dată în față că banii costă și ei, se cer plătiți, uneori foarte scump, cu obrazul și demnitatea. Și să-i mai dezvălui: ea arăta mai „neam“ cu Jeny Stoleru decît bărbatu-său, un indolent aiurit, cheltuitor și petrecăreț, obsedat numai de cîștigul cel mare de la jocul cu treisprezece rezultate exacte.

Am încercat să-l cuceresc pe Gheorghiță, un blond costeliv, pistruiat, morocănos, obsedat să pară în ochii mei matur și deștept, purtînd cu dezinvoltură pantaloni strîmți pe coapse, deși, îi scoteau în evidență două paranteze de excepție. Speram să-l măgulesc, vorbindu-i ca unuia de seama mea. Eroare: nici nu concepea să-l tratez astfel! Relația noastră trebuia să respecte regula unei depline reciprocități. (Spiritul de echitate se dovedea a fi un ideal ereditar la familia Stoleru!) Îmi deveni în scurt timp nesuferit: se culca la zece și jumătate seara și-l deranja lumina veiozei de pe masă. Am confecționat un paravan de carton. Degeaba: nu putea adormi fiindcă nu era întuneric deplin și din cînd în cînd eu îmi foșneam hîrtiile. Abia după multe explicații s-a prefăcut că înțelege situația: trebuia să-mi redactez lucrarea de licență și, oricum, nu putea să-mi impună programul lui de somn (nu ar fi fost „echitabil“). Încercam să mi-l fac prieten. Îi lăsam pachetul de țigări la discreție, îl acopeream preluîndu-i obiectul delict cînd apărea în cameră Suzy, îl serveam cu cafea. (Îi plăcea să bea, dar nu cumpăra niciodată, pe motiv că Suzy l-ar fi turnat la mamă-sa că-și cheltuiește banii pe așa ceva. M-am prefăcut că accept explicația, deși normal ar fi fost să-mi dea mie banii, pentru a cumpăra și prepara în locul lui.) M-am străduit apoi să mă fac util, arătîndu-mă cunoscător la matematică, limba română, istorie și economie politică. N-a refuzat și astfel aveam să mă trezesc într-o zi rezolvînd exerciții la trigonometrie, în timp ce el se înfrunta la șah cu Marian. I-am făcut cadou bricheta mea cu gaz (îi plăcea fiindcă reproducea în miniatură un pa-

chet de *Marlboro*) și un pix cu patru culori (necesar la întreținerea unor caiete model).

Socotind că pregătisem suficient terenul, într-o seară de pe la jumătatea lui mai, pe întuneric, stînd fiecare în patul lui (mă prefăcusem dinadins obosit pentru a justifica prezența mea sub plapumă la aceeași oră cu el), l-am provocat la o amicală discuție despre... lume și viață. Era pustiu ca o dimineață cețoasă. Mama vroia să-l facă doctor iar tata — inginer electronist. El nu avea nici o preferință: orice, numai student să fie. Nu-și făcea probleme cu pregătirea: din toamnă urma să ia intensiv ore particulare cu profesori de la facultate. De la cea care avea să-i fie predestinată de înfruntarea dintre părinți, neîncheiată încă. Așa se și explica transferarea sa spectaculoasă și subită, în trimestrul trei al clasei a unsprezecea, la un liceu din centrul universitar unde avea să candideze. Dacă reușea la examen, primea în dar un casetofon stereo (avea doar unul mono lăsat acasă din ordinul tatălui), o pereche de blugi „originali" și unul din cecurile de cinci mii ale familiei. Asta îl interesa: Avea mai multe planuri de folosire eficientă a sumei, dar nu se putea decide încă asupra celui mai bun. Încet, discret, am adus vorba și despre... femei. Greu de legat ceva. Avea, se pare, un complex al fizicului său nu tocmai agreabil și evita subiectul. Abia dacă scoteam de la el cîte un răspuns la vreo întrebare, necum o mărturisire. Nu reușise încă să-și facă nici un prieten (afară de Marian, fiul gazdei), iar la prietenă dădea de înțeles că nici nu vroia să se gîndească, din orgolios dispreț față de o asemenea frivolă problemă. Îmi spusese în treacăt, două sau trei zile înainte, că mă văzuse cu Miruna pe stradă. Îi puteam pune amicala întrebare: cum i se păruse? „Foarte modernă..." Adică, din cîte am reușit să pricep: elegantă, întrucît își asortase ciorapi de mătase gri la *tailleur*-ul bleumarin. În rest? N-o văzuse prea bine, fiind pe trotuarul celălalt, dar, așa, de la distanță, arăta... „făinuță". Discret, pe ocolite, cu mare circumspecție, i-am strecurat în sfîrșit rugămintea: aș fi vrut ca Miruna să vină pe la mine și mi-ar fi plăcut să ne lase singuri... Gazda, i-am explicat, n-ar fi avut nimic împotrivă, nefiind prima dată cînd m-ar fi vizitat o fată. Tăcere. Am continuat să vorbesc la întuneric, sugerîndu-i un film, o plimbare prin oraș, o discotecă, de ce nu? doar era deja la vîrsta cînd... Tăcere. Începeam să realizez: el nu-mi ceruse niciodată nimic! Ajutorul și toate serviciile mele, inclusiv cadourile, îi fuseseră oferite. Pe cînd eu *îl rugam*, îi solicitam bunăvoința, cerîndu-i în esență, să accepte totuși o mică știr-

bire a sfintei reciprocități. Am început să-i povestesc despre Zeno, cît de bine ne înțelesesem în toate, inclusiv în problemele „sufletești": ni se părea absolut normal și eram chiar bucuroși să dormim din cînd în cînd, nu neapărat pe rînd, cîte o noapte la cămin, lăsîndu-i astfel celuilalt odaia în exclusivitate. Dacă el, Gheorghiță, ar fi avut o prietenă, oricînd eu aș fi fost dispus să....

Tăcere.

Ghiță Stoleru nu avea prietenă și, din păcate pentru mine, era convins că nu putea să cucerească una în răstimpul celor numai două luni în care mai împărțea camera cu mine. Prin urmare: deranjul lui ar fi rămas în veci necompensat de unul reciproc. Am insistat să-mi dea totuși un răspuns. După mai multe ezitări: de ce nu mă duceam la ea acasă? Stă la rude, am mințit eu, resemnat deja cu perspectiva eșecului. Nu aveam chef să mă mai umilesc, drept care n-am mai scos nici un cuvînt. Gheorghiță n-a găsit de cuviință că ar fi fost corect să spună totuși ceva și astfel tăcerea a devenit deplină ca și întunericul. A doua zi m-am trezit după plecarea lui la școală. Pe jumătatea mea de masă, într-un colț, se aflau bricheta și pixul cu patru culori. Prima trebuia aruncată (neavînd supapă, nu putea fi reîncărcată), al doilea se defectase, nici una din paste nevoind să mai rămînă blocată în poziția de scris.

„Prietenia" mea cu Ghiță Stoleru se stinse astfel definitiv. Abia dacă mai schimbam trei-patru vorbe într-o zi. Nu se arăta deloc afectat. Dimpotrivă, se străduia să-mi dovedească dezinteresul pentru persoana mea, scoțînd în evidență amiciția cu Marian: fiul gazdei, de-o vîrstă cu el, bun șahist și adversar la ping-pong și tenis cu piciorul, merita mai multă considerație decît mine, un colocatar de trei luni. Peste cîteva zile, Suzy avea să mă tragă în sufragerie, pentru a-mi face o morală cruntă: dăduse telefon verișoara îndepărtată a soțului, amenințînd iarăși cu rezilierea contractului de găzduire a plodului ei. Primise o scrisoare de la el, în care acesta se plîngea: îl alungasem să doarmă prin căminele studenților pentru a putea aduce eu „femei în casă"... Suzy era necăjită, Sandu (chipurile) de asemenea, să nu cumva să-i stîrnesc scandal în familie, fiindcă eu aveam să plec, dar ea rămînea cu obida „neamurilor". Situația devenea foarte clară explicată pe fundamentul ei financiar: eu mai valoram pentru sentimentala mea gazdă doar trei sute și cincizeci de lei, pe care urma să-i dau pe trei iunie, în timp ce Gheorghiță... Odrasla stoleriană avea un preț considerabil: plătea o mie de lei lunar și numai *anticipat* —

amănunt esențial pentru Suzana Greceanu. În toamnă, i se promisese deja, urma să primească zece mii de lei în palmă, pentru toată clasa a douăsprezecea. Dacă plodul reușea la examenul de admitere, afacerea se prelungea pe durata a încă patru sau, și mai fericit, șase ani.

Am liniștit-o pe Suzy Greceanu, promițînd să-mi rezolv altfel necesitățile mele „sufletești". Îmi pregătisem deja răzbunarea: am împrumutat o mașină de scris și mi-am dactilografiat singur lucrarea de licență, sfidînd oprobriul și disperarea ei. Nu mă opream din lucru decît după miezul nopții, pretextînd presiunea timpului. Gheorghiță fierbea neputincios, fiindcă răspunsesem personal la telefonul revoltat al mamei sale: „Să avem pardon, stimată doamnă, dar eu țăcăn în jumătatea mea de cameră, plătită din *munca* părinților mei! Dacă nu vă convine, mutați-vă plodul pînă plec eu. Nu-am-de-gînd-să-mai-fac-nici-o-concesie! Au revoir, by-by, ceau-ceau! . . ." Și trîntisem receptorul în furcă.

(Într-una din acele zile, așteptînd-o zadarnic pe Miruna la întîlnire, hotărîsem s-o caut acasă. Pe drum se născuse ambiția de a vedea totuși interiorul garsonierei, locul a cărui închipuire continua să-mi provoace coșmaruri. Oare cît contribuise la apariția neașteptatei dorințe și insuficient de reprimatul gînd că m-aș putea acomoda totuși cu ingrata situație de a o întîlni pe Miruna chiar acolo unde . . . ? Doar îmi trecuseră prin minte și socoteli realiste: nu contează locul! . . . cît de greu poate fi, la urma urmei, să faci abstracție de niște obiecte? . . . și de ce să nu le resemnific pe fiecare și pe toate la un loc, sărbătorind chiar în garsonieră sfîrșitul coșmarului? . . .

Urcasem, văzusem, suferisem imaginîndu-mi deprimanta scenă „negustorească", înțelesesem că n-am puteri să înfrunt trecutul în forma sa materială. Miruna, întoarsă de la acel telefon cu părinții, se albise de surpriză descoperindu-mă înăuntru. Nu știa cum să interpreteze abdicarea mea de la principiu: se întîmplase ceva atît de neplăcut încît . . . sau mă lăsasem păgubaș, abandonînd adolescentina prejudecată? Să se bucure ori să se întristeze? Ca în toată istoria amorului nostru, avea să lipsească și de astă dată *explicația*. Trebui să priceapă fără ajutorul meu esența noii situații: depășisem un obstacol, făcînd întîlnirile noastre mai lesne aranjabile, dar pe următorul nu mă simțeam (încă) în stare să-l trec.)

Trăiam un sentiment de vinovăție, constatînd răceala din comportamentul Silviei. Aș fi vrut și de cealaltă parte a mesei aceeași complicitate afectivă și mă temeam că tocmai prezența mea o împiedica: îi aminteam Silviei că trăia, continua să trăiască în afara visului. Dacă cineva m-ar fi putut asigura că în intimitate lucrurile stăteau altfel, m-aș fi simțit mai liniștit. „Se profilează o minunată frigidă", îmi șopti într-o seară Miruna, în timp ce ne întorceam spre casă și urmăream mica sfadă a perechii aflate la cîțiva metri în fața noastră. „Confunzi frigiditatea cu absența sentimentului", i-am replicat, luînd astfel apărarea Silviei în fața trufașei compătimiri. Miruna încetini pasul pentru a putea vorbi cu glas tare: „Iar tu te înșeli, considerînd sărăcia ei afectivă ca trecătoare . . ."

Avea chef de polemică. Fusese mai puțin generoasă în tandreturi decît în celelalte seri: era ziua în care trecuse examenul de logică simbolică, și nu oricum, ci cu o frumoasă notă de opt. Deși ne străduisem să fim cît se poate de firești, ca și cum ar fi fost un exament oarecare, fără vreo semnificație deosebită, o undă de rezervă se insinuase totuși discret între noi, umbrind strălucirea serii. Gustul ei confuz și searbăd avea să-mi stăruie în conștiință timp de o săptămînă, pînă la ultimul ei examen, cel încununat cu un nesperat nouă. Pe terasa *Trubadurului* avea să piară și să renască pe neașteptate, stîrnit de falsa și ridicola ei suspiciune: eu trebuia să plec la post, cine știe unde, cît de departe, profesorii de filosofie (mai ales cei tineri și șarmanți ca mine!) au succesul asigurat la „domnișoarele" de clasa a douăsprezecea, dar și la profesoarele tinere . . . neîndoielnic, fatal, aveam s-o uit! A doua zi primea o telegramă, mama îi fusese iarăși internată în spital, pleca în grabă și-mi lăsa pentru o vară și jumătate de toamnă senzația unei zădărnicii fără leac.

„Ceea ce vezi nu e Silvia, m-am ambiționat s-o contrazic. Cînd va întîlni omul pe placul ei, se va deschide . . . Ca o floare, dacă vrei." Rîse malițios: „Ce romantic! Metafora cu floarea e uzată și complet nepotrivită Silviei. Floare! Nici de scaiete, măcar. Și nu-și va găsi niciodată un om pe plac, deși cere de la bărbați o singură calitate: performanță cerebrală. De cînd am cunoscut-o, din primele zile de facultate, am știut că e condamnată la ratare «afectivă». Toate aveam pretenții, ea una singură: «Dacă nu e deștept, poate să fie frumos ca Delon și bogat va Onassis — nu-mi trebuie!» Acum face un experiment: n-ar putea oare renunța la principiu? Rezultatul, din nefericire pentru ea, va fi negativ. Este, deja. Fiindcă a avut

ghinionul ori proasta inspirație să-și testeze adaptabilitatea cu un ins fără nici o calitate, afară de logoree și prost gust. Dacă ar fi fost unul cu adevărat frumos și cît de cît șlefuit... Așa însă, Berariu îi este fatal: din repulsie, va rămîne la vechea convingere, cum că savantul ar fi partenerul ei ideal..."

„Poate îl va întîlni, totuși..."

„Nici ea nu mai crede. Îi este deja teamă că va rămîne fată bătrînă tot căutîndu-l. Cînd o apucă disperarea, amenință: se va răzbuna pe toți și pe ea însăși, renunțînd nu numai la pretenții, dar și la morală. Ca să te abandonezi însă desfrîului, îți trebuie curaj și stomac tare, iar ea nu posedă așa ceva. Pînă la urmă, va ajunge la soluția de care se teme mai mult și mai mult: «un compromis cuminte și trist cu realitatea». Adică rețeta cea mai bună pentru frigiditate..."

Ne-am oprit. Ajunsesem în dreptul unui vișin cu ramurile încărcate de fructe mici și roșii. Îl admirasem pe lumină și plănuisem ca la întoarcere să-l prădăm fără milă. Nu mai aveam însă chef de o asemenea distracție. Nu era întuneric deplin și nici strada pustie pe cît aș fi dorit-o. În plus, prin gardul din plasă de sîrmă se zăreau la vreo treizeci de metri un umbrar luminat și mai multe persoane la o masă, jucînd ceva, rummy, cărți sau domino. Miruna se ambiționa totuși să cearâ vișine. I-am promis pentru a doua zi o pungă mare, plină cu... Inutil: le vroia pe loc și, oricum, fructele furate au alt gust decît cele cumpărate. Evident, unul mai ispititor. Nu-mi surîdea însă deloc să mă cațăr pe gard sub ochii trecătorilor, cînd stăpînul grădinii se afla în curte și încă atît de aproape. „Fricosule!" mi-a aruncat în șoaptă, în timp ce-și descheia sandalele. Privi apoi mai mult de formă împrejur, îmi ceru să stau „de șase" și se urcă pe gard, strecurîndu-și cu abilitate degetele picioarelor în ochiurile plasei. Eu trebuie să țin doar palmele înălțate și strînse căuș pentru a prelua prada. Costel, oprit chiar în dreptul porții, începu deodată să strige: „Hoții, hoții la vișine!" și să rîdă în hohote, ferindu-și gura de palma Silviei. I-am cerut să coboare, anunțînd-o că sub umbrar se se iscase agitație. „Lasă că-i văd și eu de aici, nu vine încă nimeni... tu ține mîinile mai sus..." îmi răspunse în șoaptă, calmă, dezinvoltă, de parcă nu ar fi comis chiar în acel moment o fraudă. Nu coborî decît după ce-mi umpluse căușul palmelor și-și mai adunase și în pumni. Nemaiavînd toate degetele libere, de la jumătatea gardului fu nevoită să sară, se dezechilibră și rămase două-trei clipe îndoită de mijloc și proptită cu umărul în plasa de sîrmă. M-am grăbit să-i ofer cotul meu

drept ca sprijin, dar mi-l refuză fără nici un cuvînt, străduindu-se să-şi recapete singură echilibrul. Îmi lăsă apoi un pumn de boabe mici şi moi şi plecă să împartă şi celorlalţi. Silvia şi prietenul ei se îndepărtaseră din dreptul porţii, dar aşteptau curioşi deznodămîntul micuţei aventuri.

I-am adunat sandalele albe cu tocuri înalte şi subţiri şi am pornit alene în urma ei, căutînd-o insistent dinaintea mea prin semiîntuneric şi negăsind decît o copilă desculţă, într-o rochie uşoară de batist, albă cu buline mici, albastre, păşind legănat şi cumva ţanţoş, parcă mîndră de o anume ispravă, chinuindu-se din mers să-şi facă cercei din vişine. O făptură... Fragilă şi invincibilă, simplă şi totuşi sofisticată... Insuportabil de străină...

Costel ne invita, entuziast şi generos ca un copil ce nu vrea să se bucure singur de jucăria proaspăt primită, să vedem şi noi „ce n-a văzut Parisul". Aşteptă să treacă Silvia şi mă opri, înălţînd uşor palma. Vroia să-mi explice în şoaptă, să se disculpe: nu el l-a adus pe Miky...

— S-a ţinut de mine ca scaiul, n-am vrut să...

L-am potolit, bătîndu-l prietenește pe umăr. Să nu-şi facă probleme, ştiam că nu avea nici o vină... Deşi, din spusese Silviei, reieşise tocmai contrariul: mă trădase, facilitînd apropierea fantelui de Miruna. Veleităţile lui de „mijlocitor" nu erau însă noi, dacă puneam la socoteală şi serviciile aduse noului metodist al Casei studenţilor. Nu era momentul şi nici nu aveam chef de explicaţii sincere şi categorice cu Costel Berariu. Voiam să văd şi eu spectacolul pe care nici Parisul nu avusese fericirea să-l guste.

Era dat de Cleo şi Drăguţ. Atmosfera se încinsese, grupul se sudase întru bucurie şi desfrîu. Cei doi dansau, pentru distracţia celorlalţi, pe o melodie cu sonorităţi orientale. Şi reuşeau, spre meritul lor, să nu depăşească limita la care caraghiosul amuzant devine ridicol. Cleo cea îmbelşugată se învîrtea cu unduiri şerpeşti în jurul lui, jucîndu-şi provocator formele. Se vrăjia o baiaderă, însă excesul de zel ducea involuntar gîndul la parodiile lascive de prin cabaretele occidentale. Oricum, arăta incontestabil mai credibilă decît în postura de studentă la filosofie. Reuşea să fie atîtătoare şi, în acelaşi timp, graţioasă, cumva felină, în pofida constituţiei baroce a nurilor. Ochiul se lipea fatal, încîntat şi dispus la admiraţie,

pe cele două fructe opulente răzvrătite ostentativ sub stofa bej a rochiei, pe şoldurile ce se legănau ca agăţate de mijlocul strîns într-o centură îngustă din piele de căprioară, pe pulpele ei plinuţe agitîndu-se mărunt şi lenevos... Pentru cineva cu gusturi vetuste şi sănătoase Cleopatra Vasiliu putea fi o ispită! Mai ales dacă avea norocul s-o surprindă în ipostaza aceea de o senzualitate artistic exprimată. Succesele se pare că n-o ocoleau nici în celelalte ipostaze ale sale. În facultate avea o faimă deocheată, punîndu-i-se pe seamă performanţe de curtezană. Miruna îi lua totuşi de fiecare dată apărarea: nu-i ţînţarul cît armăsarul!

Petre Drăguţ, aşezat în genunchi, simula şi el ritmul de dairele şi rebecuri prin scuturări de umeri şi unduiri ale braţelor larg desfăcute. Era cu spatele spre uşă, dar şi nevăzîndu-i faţa ştiam cum arăta: exuberantă într-un fel căutat. Trebuia să apară simpatic, amuzant, angajat deplin în tinereasca atmosferă şi totuşi nu fără o oarecare prestanţă. Să nu se uite nici o clipă: se dădea în spectacol, şifonîndu-şi bine morga „academică", numai de dragul şi pentru plăcerea lor. Mai ales a cuiva anume...

Miruna rîdea cu palma la gură. Ochii surprinzător de strălucitori, faţa crispată de bucurie. Stătea pe pat, avîndu-l alături, la numai o palmă depărtare, pe Mihai Bîrleanu. Ce pereche minunată! La apariţia mea în prag, fantele îşi domoli aproape instantaneu buna dispoziţie, rîsul se transformă într-un zîmbet de relativă încîntare şi o suverană îngăduinţă îi transfigură încet şi ridicol chipul. Am rîs în sinea mea, satisfăcut: Adonisul îşi confecţionase şi pentru mine o poză! Era motiv de orgoliu.

Pe ultimele acorduri ale melodiei am traversat încăperea pentru a mă aşeza calm, degajat, alături de Miruna. Se răsuci spre mine, trecîndu-şi arătătorul îndoit pe sub ochi, de parcă şi-ar fi şters efectele demachiante ale unor lacrimi.

— Păcat, ai pierdut nişte spectacole rare! îmi spuse veselă, cu ochii aceia umeziţi de lacrimile bucuriei. Să le fi văzut pe Cleo şi Katy dansînd *bump*... au fost nemaipomenite! (Dintr-o dată, ca şi cum şi-ar fi adus aminte de un lucru mereu uitat:) Voi vă cunoaşteţi? Nu... Atunci faceţi cunoştinţă: Mihai Bîrleanu, student la ştiinţe economice şi vedetă folk în devenire... el e Étienne, prietenul meu, ţi-am vorbit de el.

Am întins mîna, dar rivalul întîrzie o clipă să facă acelaşi lucru, arătînd a fi cu gîndul în altă parte, apoi mi-o scutură scurt şi energic: Miky... şi întoarse automat privirea

spre Berariu, ocupat cu descoperirea unei casete între multe altele. Îi strigă, puțin nervos:

— Aia cu Tina Turner pe ea, mă, ce dracu! Vezi că trebuie să fie, precis am luat-o...

N-a mai întors privirea spre mine. Un aer rece și distant, brațele încrucișate pe piept, ochii numai la mîinile lui Berariu. Ideea Mirunei de a ne pune într-o altă relație decît aceea de rivalitate nu-i produsese plăcere. (Nici mie, dealtfel!) Prefera să mă ignore în continuare, să se comporte ca și cum n-aș fi existat în aceeași încăpere cu el. Comunicarea trebuia exclusă între noi: ar fi complicat inutil situația, și așa încurcată și aiurită (descoperise deja, nu mă îndoiam, rosturile adevărate ale prezenței asistentului). Absența mea, apoi, îi permisese, mai mult ca sigur, cîteva mici victorii, cuceriri fragile (?) dar mobilizatoare, gesturi, zîmbete, cuvinte amabile, drăgălașe, cadouri mărunte ce puteau să nu însemne nimic cert, promițător, dar să lase totuși loc speranței. Toate fuseseră într-o singură clipă relativizate de acel „prietenul meu" din prezentarea Mirunei. Îmi plăcea să cred că dușul rece fusese premeditat: ne-am distrat, dragul meu, am dansat, am glumit, ne-am zîmbit, ne-am prostit puțin împreună... dar prietenul meu este el!

„Ți-am vorbit despre el" era pentru mine. Ca o asigurare a nevinovăției concesiilor ei. Să fiu liniștit: îl pusese în temă, îi adusese la cunoștință existența și drepturile mele, îl avertizase că, deși am plecat din oraș, rămîn... Mai mult, puteam să înțeleg (să presupun) o eventualitate flatantă pentru mine: mă povestise rivalului în lumini favorabile. Asta ar fi însemnat însă exprimarea, cel puțin implicită, a unei motivații afective, iar Miruna excela tocmai în discreția sentimentelor. Mi se părea exclus să-i fi dat rivalului de înțeles că mă iubește. Dacă îi pomenise de mine, o făcuse cu siguranță în treacăt, amintindu-i existența mea spre a-i potoli zelul. Cel mult cîteva informații de „cultură generală"...

Studiam pe furiș, cu coada ochiului, profilul adversarului, fruntea înaltă și dreaptă, nasul delicat, aproape feminin, proptit într-o mustăcioară șatenă cu înspicări blonde, bărbia rotundă și voluntar răsucită înainte... Din tot chipul lui fericit potrivit emana o siguranță trufașă care mă neliniștea. Vedeta folk în devenire! Următoarea piesă se dedică... Mirunei! Un bărbat frumos cîntîndu-ți de dragoste! Eternul menestrel, imposibil de înlocuit în inima oricărei romantice domnițe! Peste patruzeci și opt de ore, orice s-ar fi întîmplat în acest

răstimp, urma să plec, lăsîndu-l liber... sub balconul ei. Miruna era orgolioasă, inteligentă, vicleană, super-pretenţioasă... El era şarmant şi ambiţios, avea o infailibilă conştiinţă de *batailleur*: cu cît războiul este mai lung şi mai greu, bucuria victoriei este mai mare! Drept care, refuzul Mirunei, contrar aşteptărilor, îl stîrnise şi-l mobilizase. (Eu, fără absolut nici o îndoială, aş fi abandonat imediat asediul. Slujindu-mă eventual, ca de o cîrjă, de veşnicul şi ridicolul subterfugiu: nu merită, totuşi! Nici nu e chiar atît de... Vanitatea mea de donjuan? Infimă şi, deci, lesne de ignorat.) O iubea într-adevăr pe bruneta de la filosofie? Refuzam să accept ideea. Ceea ce numesc craii iubire este o jucărie de poleială. Dacă sentimentul existase cu adevărat, pierise, cu siguranţă, treptat, diluat tot mai mult de ciudă şi ranchiună. Rămăsese atracţia fizică, dorinţa sexuală, ambiţia orgoliului de erotoman... Şi-mi era greu să alung o presupunere: Miky Bîrleanu făcea parte din categoria celor ce se răzbună, transformînd trofeul prea scump plătit într-o victimă. Cucerirea Mirunei n-ar fi însemnat decît o notaţie în plus în agenda „sentimentală". Poate hotărîse deja şi în ce fel urma să-i întoarcă suferinţele asediului, în caz de victorie.

Mult căutata casetă începu în sfîrşit să se deruleze. Tangou. Mi-am strecurat palma pe după braţul Mirunei. S-a ridicat supusă, dar se pretinse apoi asudată şi, deci, dornică de distanţă şi lejeritate în mişcări. Vroia de fapt să-mi vorbească, cercetîndu-mi în acelaşi timp şi chipul. În şoaptă, căutîndu-mi privirea:

— Ei... cum te simţi?

— Nu atît de bine pe cît am sperat...

— Te-au tulburat cumva expozeurile filosofice ale savantei mele colege de facultate, grupă, cameră şi pat?

De astă dată i-am căutat eu privirea. Nu mi-o refuză şi cîteva secunde încetarăm să ne mişcăm. Îmi arăta un chip uşor obosit dar dezinvolt, discret sfidător, un zîmbet mic şi vag compătimitor. Lumina becului din hol continua să-i stîrnească acea bizară strălucire a ochilor, pusă în primul moment pe seama lacrimilor de plăcere. Chiar o interesa starea mea de spirit ori dorea să se distreze puţin pe seama mea şi a Silviei, ridiculizîndu-ne? Se ităa oare de după cortină dubletul trufaş, capricios şi sadic? Apariţia lui era întotdeauna imprevizibilă, gratuită, fără motiv şi fără folos. Am refuzat să răspund, silind-o să-şi reia mişcarea. Priveam pe deasupra ei, cercetam aiurea pereţii încăperii, încercam să potolesc o aprigă dorinţă

de ripostă. Catifeaua albă a rochiei se lipea de palmele mele asudate și glisa enervant pe un *dessous* subțire și lunecos, lipit și el de carnea ei transpirată. Nu era momentul cel mai potrivit pentru o sfadă, deși o explicație între noi mi se părea de-acum fatal necesară. Revelațiile Silviei, chiar și respinse, adăugau ambiguități și umbre noi în povestea noastră, făcîndu-mă incapabil să mă gîndesc senin la viitorul ce începea peste patruzeci și opt de ore. Miruna se lipi brusc de mine, uitînd că este asudată. Vroia să ajungă cu gura mai aproape de urechea mea:

— Dulcele meu este supărat cumva? A luat de bune fanteziile credincioasei sale cățelușe? Ar fi bine să afle că eu însămi am pus-o să latre... Altfel nu mai aveam loc de ea în casă. Își dădea aere de detectiv, își închipuia că mă are la mînă cu halucinațiile ei olfactive: descoperise dumneaei hoțul în farfurioara cu lapte... hu-hu!

— Pariez că ai băut puțin mai mult decît...

— *À d'autres, mon cher!* îmi spuse, adunîndu-și brațele la ceafa mea și uitînd parcă să mai miște din picioare. Vodca este slăbiciunea cățelușei... eu prefer șampania și vinurile demiseci... Și chiar dacă aș fi băut mai mult decît... n-am oare dreptul s-o fac? E sărbătoarea mea, nu? Azi trăiesc a șapte-mii-șase-sutea-șaptezecea zi pe minunata și zadarnica planetă albastră... Adică: șapte-șase-șapte... zero! O cifră rotundă, totuși! Merită să beau și o sticlă de vodcă pe un așa motiv, nu? Și să-i trimit *au diable* pe proștii care mă bîrfesc la ziua mea de naștere!

— Să nu-ți închipui că...

— Taci-taci-taci! *Ferme ta belle bouche, mon amour, je t'en prie!* îmi șuieră fierbinte în ureche. Nu vreau să-ți mînjești obrazul tău curat și finuț ca să acoperi... *la merde d'une roquet en ardeurs*... Vai, ce vulgară sînt cînd beau vodcă! Hu-hu! Promit să nu mai fac niciodată! Jur să beau de-acum numai șampanie... *Cordon Rouge, bien sûr*, hu-hu! Taci și rabdă-mă, taci și ascultă-mă, dacă greșesc să fie păcatul meu... Cum trebuia să mă simt eu aici, știind că numai la doi pași, acolo, în bucătărie, ființa cu care împart de mai bine de un an camera, așternuturile, bucata de pîine, săpunul, hainele chiar... mă denunță dinaintea ta ca trădătoare de duzină? Cum? Taci, nu spune nimic! Astea-s întrebări retorice. Vreau să știi că am suferit și de-aia am băut mai mult decît... da, am băut mai mult decît... două pahare pline, peste un sfert de litru, îți dai seama, de mult n-am simțit ca azi așa o poftă

nebună să beau şi să urlu de ciudă şi de scîrbă... Mi-a fost groază, vai, Doamne, ce groază mi-a fost de privirea ta la întoarcere! M-am îndoit de tine, recunosc, sînt o păcătoasă... dar nu ne-am văzut de-atîta vreme, ai găsit şi situaţia asta stupidă... ce puteai tu să opui minciunilor ei? Cîtă încredere mai meritam eu cînd realitatea se potrivea atît de bine cu halucinaţiile ei olfactive? M-a cuprins dintr-o dată disperarea, regretul, vai, *mon Dieu,* ce-am putut să fac! m-am jucat cu focul, am pus-o să-şi verse obida şi gelozia... o vanitate de copil răsfăţat: poftim, hai, spune-mă mamei c-am făcut ce zici tu că am făcut, ai să vezi că nu te crede! Am vrut să bravez, să-i închid dintr-o mişcare gura: *bouche close, roquet, débarrassez-moi le plancher*! Oricum ar fi lătrat, ştiu, dar să vadă că nu mă sperie, că am încredere în tine, în discernămîntul tău... Apoi m-a cuprins teama şi regretul: de ce n-am venit să-ţi mărturisesc eu mai întîi? De ce, de ce? Ce să-ţi mărturisesc, totuşi? Aiurea, penibil, n-a fost nimic, nu aveam ce să-ţi mărturisesc... Aş fi fost ridicolă să vin la tine şi să te informez, să-ţi dau raportul ca unui şef de pluton: am fost cu ea şi cu Drăguţ la Trubadurul, am băut o cafea şi o citronadă sau oranjadă, nu mai ştiu ce a fost. Pe urmă el a venit de mi-a adus nişte cărţi. Nu i le-am cerut, mi le-a oferit, a insistat... să-mi fac lucrarea de stat în etică, aiurea! nici nu-mi trece prin minte aşa ceva... Acum a venit şi aici, poftim, nu l-am invitat, ce să-i fac? Să-l dau afară? Nu pot. Mă bucur că ai venit, să te vadă cu mine, să ştie, să-i piară speranţa, să renunţe... Ce a fost... a fost, gata, s-a dus... o tîmpenie, o... Uite că am ajuns să încalc consemnul tăcerii, să pomenesc despre el şi povestea aia nenorocită... Iartă-mă, am băut... mă simt extraordinar în braţele tale... lasă-mă să spun tot ce trece prin creierul meu alcoolizat... deja mă simt mai... nu ştiu cum... eliberată de un nod greu-greu care-mi stătea de atîta vreme în gît... Trebuia să beau două pahare mari de vodcă... dacă ştiam că asta-i reţeta, mă tratam de mult... Cu tine n-am băut însă niciodată să mă îmbăt, n-am simţit nevoia să mă ameţesc... cu el am fost aproape tot timpul beată... am băut enorm, cît pentru tot restul vieţii... vai, oribil, oribil!... devenisem efectiv alcoolică, nu mai puteam trăi fără... şi el ştia şi tot timpul... Vai, ce dedesubturi mizerabile am ajuns să-ţi dezvălui, tu nu ştii nimic... nimic... Iartă-mă, *mon ange,* lasă-mă să cred că am circumstanţe atenuante... *je suis une femme, une petite femme grise*... n-am mai înghiţit de mult atîta alcool... îmi pare

rău şi totuşi mă bucur... Vroiam de mult să-ţi spun: n-a însemnat şi nu înseamnă nimic pentru mine! A fost noaptea existenţei mele, infernul *avant terme*, perspectiva cea mai terifiantă, pe care am urît-o şi m-am temut de ea, ca pînă la urmă să fiu silită s-o trăiesc... să mă las înghiţită, devorată de ea... Vai, Étienne, de-ai şti de cînd doresc să-ţi spun lucrurile astea, să mă descarc de ele! Nu m-ai lăsat s-o fac, tot timpul ai dat de înţeles că trebuie să trecem peste nenorocire ca şi cum nu ar fi fost... Minunat, te-am admirat şi te-am iubit pentru noblețea ta, ai fost îngerul meu bun, dragostea ta m-a salvat... nu mi-a venit să cred că mai există, dar am întins mîna şi am dat de ea... m-am agăţat şi am ieşit la lumină... am simţit dintr-o dată că trăiesc... că obrazul mi se curăţă, devine iarăşi senin şi mîndru... Ce frumoasă, ce delirantă a fost primăvara din anul ăsta! Mă întrebam tot timpul: oare nu-i prea mult? Oare nu se răzgîndeşte şi-mi ia darul înapoi? Invidiam firele de iarbă care creşteau odată cu mine: nu le putea lua nimeni soarele! Pe cînd eu puteam pierde într-o singură clipă şi definitiv căldura şi lumina. Eram fericită şi mă temeam. Îmi oferiseşi mai mult decît visasem şi nu-mi cereai nimic în schimb... Mă speria fiece cuvînt, fiece privire a ta: şi dacă ajunge pe neaşteptate la concluzia că nu merit? Incertitudinea mă deprima, nodul se aduna tot mai dureros în gît, simţeam că trebuie neapărat să-ţi povestesc totul, absolut totul... şi abia apoi să hotărăşti dacă merit sau nu iertarea ta... Taci! Vrei să spui ceva? Nu? Foarte bine, nu ai voie să vorbeşti! Hai să ne aşezăm, nu mai vreau să dansez, am chef să vorbesc... cu tine, evident, nu ne-am văzut de o sută şi douăzeci de zile... le-am numărat, fac o cifră rotundă-rotundă...

Ne-am tras către colţul întunecat al încăperii, spre cele două scaune pe care stătusem eu şi Silvia. S-a aşezat pe cel ascuns de dulap, fericită că putea ignora astfel mai uşor restul universului. Melodia se încheie şi ea, dar perechile rămaseră în aşteptare, pe jumătate înlănţuite, sperînd într-un nou tangou. După cîteva acorduri neconcludente, ascultate pasiv, se dumiriră: speranţa le era împlinită. Bazil şi Katy, la doi paşi de noi, se sărutau pe furiş. Silvia îşi încolăcise braţele de gîtul prietenului şi se lăsase moale pe pieptul lui, ca într-un trist şi resemnat abandon. Îşi proptise fruntea pe umărul lui şi părul cădea rotund ca un clopot roşu cu luciri aurii, ascunzîndu-i în întregime faţa. Costel îşi lipise şi el obrazul de creştetul ei, într-o atitudine melancolică şi solemnă. Ultima pe-

reche: Drăguț și Cleopatra, dansînd, conversînd și rîzînd din cînd în cînd, prilej cu care blonda își ascundea cuviincios gura (în lipsa palmelor) pe pieptul lui. Singura persoană mohorîtă — Bîrleanu, pe recamieu, cu brațele încrucișate pe piept, în aceeași poziție în care îl lăsasem, doar cu un plus de sictireală pe chip, sprîncenele blonde înălțate din coadă, două riduri pe frunte, o mină de om încruntat și meditativ. Peste puțin timp avea să se ridice și să iasă din încăpere.

Am întîrziat să mă așez, pretextînd scotocirea buzunarelor în căutarea pachetului de țigări. Vroiam să reînceapă muzica, să mă conving că nu aude nimeni cuvintele rostite în colțul întunecat al încăperii. Simțeam și nevoia de a fuma, pofta de a trage puternic în piept, pînă la senzația de ușoară amețeală. Dar erau și degetele, cărora trebuia să le dau o ocupație: se ambiționau să nu aibă pace, tot ar fi apucat ceva, tot ar fi vrut să strîngă, se frecau între ele și de podul umed al palmei, apoi se destindeau evantai și se adunau pumn... Îmi propusesem să fiu calm, răbdător, să nu mă grăbesc. Gafele sînt mai toate rodul nestăpînirii de sine. N-am reușit să-mi aprind decît mult mai tîrziu o țigară. Cea scoasă din pachet avea să se frîngă între degete, ca și următoarea. Abia a treia urma să-mi satisfacă nefasta bucurie de a simți plămînii plini cu fum.

De cum m-am așezat (era scaunul pe care stătuse Silvia cu genunchii proptiți în coapsa mea), am simțit brațul Mirunei, adunîndu-se ca un șarpe cald pe gîtul meu și trăgîndu-mă cu nerăbdare. Vroia să profite de întuneric și de acoperirea dulapului. Luat prin surprindere, neavînd timp să-mi aflu un punct de sprijin pentru palme, m-am lăsat în seama brațului ei. Din inerție, dinții ni se ciocniră dureros și am simțit cum capul ei preia impulsul și se proptește brusc și energic în perete. Un mic geamăt, topit însă instantaneu în freamătul gîtuit al plăcerii. Mi-am proptit pumnul drept în zid, am simțit țigara frîngîndu-se între degete și i-am dat drumul. O intimitate umedă și fierbinte, cu gust de alcool și tutun fin, își propusese să mă absoarbă. Ambiția se pierdea însă, ca valurile pe plajă, într-o lunecare de cărnuri moi și umezite, la început haotică și înverșunată, apoi tot mai calmă și mai stereotipă. Sîngele se agita prin vene, însă potolit și fără entuziasm. Am reușit să-mi desprind gura, nu însă și capul. Buzele ei începură să-mi umble leneș pe obraz și pe tîmplă, umezindu-mi toată partea dreaptă a feței. Coborî în sfîrșit brațul și șopotul delirant re-

începu, însoţit de o boare caldă ce-mi zvînta obrazul cu senzaţii de răcoare şi carne strînsă.

— ... Mi-a fost atîta dor de tine, dulcele meu... seriosul meu... of, de ce totul e atît de aiurea?! Dacă aş fi ştiut că vii, aranjam altfel, să fim numai noi doi... plecam undeva, oriunde, să fim împreună... să fi trăit altfel noaptea asta, nimic din tot ce este acum să nu fi fost... Dar ai scris că eşti bolnav, faci injecţii, tratamente... mincinosule, păcătosule! Ţi-ai primit răsplata pentru răutate, poftim, suportă, tu i-ai adus aici! Dacă scriai că vii, nici unul nu mai exista acum aici... o goneam pînă şi pe căţeluşa noastră cea scumpă şi drăgălaşă... ori o puneam la uşă, să stea de pază... hu-hu! Ce bine i-ar fi stat! Eu n-am invitat decît pe... Katy, Sile şi Cleo, atît... şi pe Berariu, bineînţeles, atît... Michael a venit cu Berariu, ai văzut şi tu, nu m-am aşteptat... şi încă singur, fără Marion, o ştii pe Marion? E prietena lui, studentă în trei la mate, imposibil să n-o cunoşti din vedere, o blondă înaltă, superbă, electrizantă... vai, ce frumoasă poate fi!... dacă ai văzut-o o singură dată, n-o uiţi cît trăieşti... seamănă nemaipomenit cu Ursula Andress... şi el e frumuşel, nu? Are ceva de vedetă, nu? *Dommage... c'est une belle canaille!*... Am să-l pîrăsc lui Marion, vrea să calce iarăşi pe de lături... şi doar i-a promis că se face un sfînt... Sper că nu ţi-a trecut prin cap vreo prostioară... *une étourdie suspicion*... cine ştie ce ţi-a turnat *la roquet*... *La Grande Roquet!* Un titlu de roman... să scrii un roman cu titlul ăsta, da?... Oh, *mon Dieu*, cît mă urăşte fiinţa asta! Uneori, după ce stinge veioza şi o simt intrînd sub plapumă, la picioarele mele, mă cuprinde teama. Mă crezi? Să dormi noapte de noapte în acelaşi aşternut cu un duşman! Coşmar! M-am săturat! Nu pot s-o mai văd în ochi, mi-e silă de tot ce-i al ei... şi de mutrele ei acre... şi de ifosele ei de savant a-toate-ştiutor... şi de aerele ei de fecioară blazată... pînă şi mirosul ei a început să-mi provoace greaţă, încît evit să mă apropii de ea la mai puţin de un metru... Taci, nu spune nimic! Ştiu că vrei să-i iei apărarea, să-i ţii parte, este febleţea ta, ştiu... dar o febleţe care nu-ţi trebuie! Nici tu n-o agreezi în toate, ştiu, am simţit, pe asta m-am şi bazat cînd i-am dat verde... Sînt sigură şi că mi-ai luat apărarea, da, pun pariu... Nici nu trebuie să-mi confirmi, l-am şi cîştigat: mi-am dat seama imediat ce ai apărut în prag că aşa a fost. M-am liniştit dintr-o dată... îmi venea să mă reped la tine şi să te strîng în braţe... da, da, simţeam aşa... pofta să vin la tine şi să-ţi iau obrajii în

palme și să te alint... Erai atît de destins, de liniștit, de drept... un pic grav, dar într-un fel... așa... detașat, superior, ca un Caesar după o victorie măruntă... M-ai privit în treacăt, fără să-ți oprești ochii pe chipul meu, deci totul era bine, firesc, normal, *comme il faut, comme il se doit*... Apoi te-ai luminat deplin și ai început chiar să zîmbești... o admirai pe Cleo, îți plăcea cum se prostea... dar îți plăcea și altceva, hu-hu, am văzut, mi-am dat seama, să nu spui că nu... hu-hu, păcătosule, ai început deja să preferi belșugul, abundența... ți s-au maturizat slăbiciunile, te întorci deja cu gusturile spre baroc, Renaștere... ca să ajungi în cele din urmă în paleolitic, la femeia trapezoidală, simbolul fecundității, hu-hu... tot matriarhatul e nostalgia cea mare a bărbaților... Vai, ce amețită sînt și ce bazaconii îmi ies pe gură! Dacă veneai mai repede, mă salvai, dar ai stat aproape două ceasuri s-o asculți... Ce a putut să-ți toarne atîta vreme? Taci! Nu trebuie să-mi spui, știu! Că am fost cu ea și cu el la terasă... Ea n-ar fi vrut și eu nu m-am opus. Asta îmi tot aruncă în față de zece zile: de ce nu am spus nu? Că ea știe precis ce urmăresc eu... și nu poate să accepte „complicitatea", auzi, complicitatea!... la o „mîrșăvie fără pereche"! Dar a fost și ea de față și a văzut: o cafea și o citronadă sau oranjadă... eu n-am scos mai mult de douăzeci de cuvinte, nu, nici vorbă, maximum zece... Ea s-a întreținut cu el! Nici măcar nu m-am uitat la el... Fiindcă îmi provoacă oroare, mi se încrețește carnea pe mine cînd îl văd... De ce n-am spus nu? Simplu: stau chiar în garsoniera lui, el este proprietarul acestui apartament și al lucrurilor de care mă folosesc toată ziua... Da, știu, de ce nu plec? Nu pot să plec, nu am de ce, Étienne! Unde mai găsesc eu garsonieră complet mobilată cu o sută și cincizeci de lei pe lună? Și la doi pași de Universitate! Și de ce să plec? El nu mă deranjează, nici măcar banii nu-i dau în mînă... așa că... el-nu-există-pentru-mine! Nu-l văd niciodată! Acum are să se dumirească, are să renunțe și... și nu mai dau ochii cu el pînă la toamna viitoare, la seminarii. Atunci? De ce să plec?...

— Deocamdată pleacă Silvia, am strecurat ca o constatare banală.

— Așa a zis? Pleacă, deci?

— De la întîi se întoarce la cămin...

— *À d'autres!* La cămin nu se duce. Înseamnă că nu pleacă. Din martie tot mă anunță solemn că se întoarce la cămin...

A doua țigară mi se frînsese între degete de „bucurie", auzind că Miky Bîrleanu ar fi avut o prietenă cu numele de Marion și chipul Ursulei Andress. Acum o aveam în mînă pe a treia. Mi-am aprins-o grijuliu, deși degetele nu prea vroiau să mă asculte, și am întîrziat cîteva clipe să sting flacăra brichetei. Doream să-i văd reacția feței la următoarele mele cuvinte, rostite pe un ton mai puțin alb:

— Ba, de data asta este hotărîtă. Mi-a spus și cu cine va face „schimbul" ...

Nici o tresărire. Chipul destins, pleoapele ușor căzute a abandon sau a somnolență, efectul alcoolului dar și reflexul de apărare al retinei la neașteptata sursă de lumină, buzele îngustîndu-se încet, mirare? ... vagă bănuială? ... gura desfăcîndu-se brusc într-un rîs sufocat, dantura strălucind la flacăra pîlpîitoare a brichetei, doi incisivi lați reținîndu-mi privirea, deși îi cunoșteam atît de bine ...

— Cu Cleo, pesemne, îmi spuse, reapropiindu-și gura de obrazul și urechea mea. Nu? Hu-hu, i-am spus lui Cleo că o primesc, numai să-și aducă și patul. Să-și facă rost de unul, nu mă interesează, altfel nu sînt de acord. Îți dai seama, cu formele ei rubensiene ... Și nu mai vreau să împart așternutul cu nimeni, gata, m-am săturat ... E penibil, crede-mă, mi-e și rușine să spun cuiva că dorm pe o jumătate de pat. Deja la facultate se fac glume pe tema asta. Berariu, nu mai zic, toată ziua ne tachinează, a ajuns să mă exaspereze ... Ba, și cadoul din seara asta, i-ai văzut cadoul, nu? Reproducerea aia kitsch cu care s-a tot învîrtit pe aici, mîndru nevoie mare ...

— Am văzut-o. După *Toujours du Baudelaire* de Pallady. Un cadou cum nu se poate mai potrivit *pentru tine*. Îmi pare rău că nu mi-a venit mie ideea să ți-l aduc ...

Speriată de tonul meu tot mai rece, atît de opus exaltării ei febrile și calde, îmi cuprinse iarăși gîtul, însă numai pentru a depune o pată fierbinte și umedă pe pometul meu drept. Regretam deja că nu reușisem să-mi stăpînesc pornirea belicoasă: îi pregătisem pentru a doua zi revelația pe care o avusesem privind în bucătărie, deasupra bufetului, tabloul adus de Berariu. De atunci mă străduiam să-mi reamintesc miezul de două strofe al poeziei baudelairiene ce-l inspirase pe pictor. Eram foarte aproape de performanță, însă n-aș fi vrut să ratez efectul scontat asupra urechilor Mirunei (mare amatoare de poezie franțuzească). Mă tulburase însă peste măsură o altă revelație, mare și tristă, simțită de mult ca o primejdie latentă și totuși alungată cu obstinație din calcul. Acum năvălise vio-

lent în conştiinţă: nu de dubletul ei capricios, aiurit şi sadic trebuia să mă tem, ci de o altă faţă ascunsă, mult mai deprimantă şi mai greu de înfruntat. Obsedat de-acum de ea, i-o zăream fără dificultate şi în delirul tandru şi pătimaş cu care mă copleşea în acele momente. Şi mă minunam: cum de putusem s-o ignor, cînd nenumărate fapte mi-o sugeraseră ca absolut certă? Şi mai cîştigasem o revelaţie, a doua, de fapt, în ordine cronologică: nu bănuisem niciodată ce efecte deplorabile avea alcoolul asupra Mirunei! În iarna trecută, Silvia îşi exprimase de cîteva ori suspiciunea: colega ei de cameră bea, în fiecare seară, coniac *Unirea*, pretextînd că altfel nu poate adormi. Prin februarie o găsise de cîteva ori desfigurată de băutură, dar şi eu, ca şi ea, pusesem totul pe seama unor crize de moment. Apoi, cu mine, nu avusese prilejul să se îmbete (abia dacă gusta din pahar, chiar şi atunci cînd înăuntru era bere). Cu Drăguţ fusese „aproape tot timpul". Din prima seară, fără îndoială, asta explicînd în bună măsură uşurinţa cu care cedase. Alcoolul trezeşte fatal chipuri ascunse... Dar parcă la Miruna, constatam acum cu stupoare, îl scotea la lumină pe cel mai dezolant dintre ele...

— Dulcele meu, ce-i cu tine? îmi susură cald în ureche, refuzînd să mai desfacă braţul de pe gîtul meu. Ce înseamnă vorbele astea? Cum să mi se potrivească? De ce?

— *Vous êtes deux... „femmes damnées", n'est pas?* i-am răspuns pe un ton ceva mai vesel, îndepărtînd explicaţia de la sensul adevărat al insinuării mele (păstrat astfel pentru a doua zi). Aşa, în general, nu Delphine şi Hippolyte, bineînţeles... Doar nu-ţi închipui că mă pretez la aluzii stupide şi puerile...

Braţul ei cald mă strînse uşor, fruntea fierbinte, transpirată i se propti pe obrazul meu, cu un glas trist şi melancolic:

— *Oui, c'est vrai! Nous sommes deux femmes damnées!* Amîndouă iubim acelaşi om... Fericitule! Ne-ai făcut praf... Donjuanule! Am ajuns să ne urîm pentru tine... *Ecoutez-moi bien, mon amour*... eşti atent? Ştefaaanee! Lasă-i, nu te mai uita la ei! Poftim, dacă te jenezi... am luat braţul de pe gîtul tău... Deşi ar trebui să fii mîndru că sărbătorita, regina nopţii... ce frumos sună: eu sînt regina nopţii!... Ce vroiam să-ţi spun? Am uitat, poftim... *je suis une femme*... sînt, cum se zice?... da, knock-out... *ta femme damnée*... da, mi-am adus aminte: vroiam să-ţi spun că te iubesc! Şi că tot ce ţi-a turnat în urechi *La Grande Roquet* sînt halucinaţii... Nu-i nimic adevărat... O cafea şi o... nu ştiu ce... Şi mi-a adus nişte cărţi... Schopenhauer, Aristotel... şi un nu mai

știu cum îi zice... Sînt acolo, pe servantă, cum le-am pus, așa au rămas... N-am chef de etică... N-am chef de nimic... *Je suis comme le roi d'un pays pluvieux... Riche, mais impuissant, jeune et pourtant très vieux...* Ce *spleen* teribil mă înghite... Știința nu ajută la nimic... nu-mi umple pustiul din suflet... Mai ales acum, cînd te-am pierdut și pe tine... sînt atît de singură... atît-de-singură! Tu ești scriitor... tu vei fi un mare scriitor... dacă scapi de mine, bineînțeles! Tu ești deci scriitor și trebuie să mă înțelegi... Deși ești atît de împietrit în orgoliul tău de om serios, cu capul în nori și mînecile veșnic suflecate... ești atît de sigur pe prezentul tău, pe viitorul tău, pe azi și pe mîine... pe zi și pe noapte... Totul ți-e clar, nimic nu te zdruncină, disprețuiești tot ce nu-i echilibru și cumpătare... iubești la nebunie viața călduță, liniștită și cu rost... Adică exact ce nu-ți pot oferi eu! Taci! Am dreptate... din nefericire! *Je suis une femme damnée...* Fiindcă sînt vinovată! Ca toate femeile... păcatul originar... Aiurea! Sînt vinovată de egoism... mă vreau pe mine... Taci, dulcele meu, știu eu ce vreau să spun! Sînt o narcisiacă, nu? Taci, nu răspunde, astea-s retorisme...

— Ba, ajunge! Ai vorbit destul, am tăcut destul... haide în bucătărie să-ți fac o cafea tare. Discutăm mîine pe îndelete. Și eu simt nevoia unei explicații temeinice. De mult se impunea...

— Spune, *mon doux ange*, ești cumva supărat pe mine? mă întrebă ținîndu-și buzele, lipindu-le de obrazul meu și rămînînd astfel nemișcată, în așteptarea răspunsului. Ce-i puteam spune într-o asemenea poziție, simțindu-i undeva pe pometul drept căldura buzelor umede și a respirației? Am îndepărtat-o puțin, cît să-mi pot trece ușor dosul palmei pe obrazul ei. I-l ghiceam prin întunericul cu care mă obișnuisem: palid, obosit și totuși greu de sfidat. Dinaintea lui, „probele" Silviei și ale unei întregi realități ce mă înconjura tot mai sufocantă se înmuiau dintr-o dată, deveneau plăpînde și vulnerabile. Ridicat de pe scaun și aplecat asupra ei:

— Nu... nu sînt supărat. Sînt doar... necăjit: nimic nu se potrivește! Totul e pe dos decît mi-aș dori eu. Inclusiv noaptea asta, care mi se pare lungă cît o glaciațiune. (Cercetîndu-mi ceasul la flacăra brichetei.) Poftim, unsprezece și jumătate! Nici la miezul ei n-am ajuns. Mă referem la o *explicație* ca o punere la cale. Ai presupus bine: m-am străduit să nu cred vorbele Silviei. Dar nici să-i condamn intenția. Am încercat s-o înțeleg și pe ea și am găsit-o întemeiată moral

în tristețea și nemulțumirea ei. Știu că nu ești de acord, dar despre toate astea discutăm mîine, cînd infernul va fi doar amintire. Hai la o cafea!

Îmi prinse palma, mi-o sărută lung și și-o lipi de obraz. Capul ușor aplecat în față, pletele ondulate ascunzîndu-mi mîna în întunericul lor dens. Miruna. Simplă, firească, tandră, supusă... Ființa pe care poți așeza degetul și spune: *există*! Nici un dubiu... se poate miza pe ea! Și mîine, și poimîine, și tot restul vieții...

(*Et l'esprit malin*? Cine poate pune degetul pe o părere?)

(Ultimele ei însemnări din acea primă primă-vară, trăită de amîndoi într-o dulce și naivă euforie. Jucam și noi marea scenă a oricărei iubiri: menuetul delicat și pudic al sufletelor ce se caută, se adulmecă, se alintă și se-nlănțuie într-o pătimașă dorință de contopire. Întîlnirea trupurilor, a cărnii și a sîngelui, încheie evenimentul autentic sentimental. Iubirea poate dospi ca un aluat în care s-a pus drojdie (adaosul acela de materie organică, impură însă atît de necesară pentru gustul și frăgezimea pîinii!), dar devine, fatal și incontestabil, și parodia unei banale comuniuni procreative dintre două viețuitoare cu sexe diferite. În ambele primăveri, eu și Miruna am dansat doar menuet. Pînă la saturație, pînă la epuizare.

O nouă întoarcere deci de un an și jumătate prin „tunelul timpului.")

Joi, 21 mai

A patra zi de sesiune. N-am mai rezistat claustrării și atmosferei de tensiune lucrativă din cămin și i-am telefonat lui Étienne. I-am spus că mi-e dor de el și într-un sfert de oră a fost lîngă mine. M-am simțit ca într-un basm frumos și fericit: spui formula magică și ființa dragă răsare în fața ta. Cît de bogată și de întreagă îmi simt viața de cînd îl am pe el! Cît de săracă și tristă îmi pare cea lăsată în urmă! Viitorul? Nu pot și nu vreau să mă gîndesc la el. Mi-e teamă. Îmi pare că aș cerceta soarele cu ochiul liber. Ne potrivim atît de bine!

Azi mi l-a adus în dar pe Pufuleț. E un ursuleț panda, micuț cît un deget, stînd ca un cățel vesel pe labele dinapoi. O

bijuterie mică, pufoasă și dulce. Seamănă puțin cu Puky al meu de-acasă. Trebuie să-l pun pe masă cînd învăț. Să-mi amintească mereu că și el, Étienne, face același lucru ca și mine. Tocește pe rupte și din cînd în cînd se bucură gîndindu-se la iubita lui. Adorabil! N-am fost mai prejos. Îi pregătisem într-o scrumieră minusculă din sticlă neagră o ikebana intitulată: „Dragostea Mirunei pentru Étienne". Am pierdut trei ore ca s-o construiesc, căutînd în jurul căminului flori mărunte și colorate pe sufletul meu îndrăgostit, chinuindu-mă să le fac un suport cît mai discret. În cele din urmă, am avut ideea genială de a folosi miez de pîine umed. La suprafață s-a uscat, s-a întărit, menținînd florile în poziția dorită de mine, înăuntru a rămas umed, cît să le asigure o vreme prospețimea. O vreme! Darul meu e lesne pieritor. Al lui... Nu e adevărat. Cînd florile se vor usca, îi voi dărui altele.

Am pufnit amîndoi în rîs, descoperindu-ne obsedați de aceeași idee: cum să pătrundem mai adînc în existența cotidiană a celuilalt. Am vrut... Să fiu permanent prezentă prin ceva în intimitatea lui, de parcă m-ar durea absolut toate clipele în care nu se gîndește la mine. A vrut... Același lucru. Aș vrea... Să-i umplu existența cu parfumul ființei mele, robindu-l astfel ca printr-un descîntec simplu și profan, mai eficient decît magia tuturor vrăjitoarelor din lume. Ar vrea... Același lucru. Am hotărît: să dăm lumii chipul iubirii noastre, s-o facem să arate pentru noi într-un fel unic, numai al nostru, secret pentru restul omenirii. Ne vom bucura de toate bucuriile care pe ceilalți nu-i mai bucură și vom inventa altele noi. Vom resemnifica vocabularul și vom crea cuvinte secrete, ca niște parole într-o ascunsă confrerie. Vom aduna pe gustul sufletelor noastre: locuri, peisaje, flori, simfonii, poeme, tablouri, gesturi, anotimpuri, ritualuri mărunte, sărbători nenumărate inventate pe cele mai banale întîmplări ale dragostei noastre... le vom declara proprietate exclusivă și vom alcătui din ele lumea noastră unică și inalienabilă. În care să ne simțim fericiți și eterni. Nu mă mai satur visînd.

Sîmbătă, 23 mai

Luat examenul de istoria filosofiei antice. Un opt meritat. M-am încurcat binișor la sofiști, confundîndu-l pe Gorgias cu

Prodicos, dar mi s-a pus la socoteală referatul la pythagoreici. Urmează drumul spre eșafod. Logica! Simt că mi se înmoaie picioarele numai cînd mă gîndesc. Nu pot să mă închipui în fața lui C., la examen, răspunzînd corect, cît pentru un prăpădit de cinci. Are să mă pice. Sînt sigură. Nu mă suferă. E un misogin înrăit. Să fi avut acum și la logică un referat! Ehe! Am vrut, dar nu m-am simțit în stare. Mi-a fost teamă de disprețul pe care i l-am simțit de cîte ori privirea i-a căzut asupra mea. O singură dată s-a uitat la mine omenește, prin februarie, atunci cînd am venit la seminar slutită de febră și insomnie. Nu-i place obrazul roz și „dichisit". E semn de superficialitate. De prostie. De frivolitate. Pentru el! Dacă aș fi avut curajul unui referat! Să fi riscat. Își bătea joc de mine, ca și de Smaranda, ca și de Anton, mă lua peste picior . . . dar azi aveam o speranță de care să mă agăț. N-am îndrăznit. Nu m-a lăsat nici orgoliul. Tare mi-e teamă că pentru el am să trag o vară întreagă la căruța logicii.

La ieșirea din sală am dat de P.D. Cînd am intrat nu era. Stătea la taifas cu prietenul lui Truță. Îi ridica moralul. S-a amestecat imediat printre cei curioși să afle cît am luat și ce mi-a picat. M-a felicitat și el călduros. Étienne nu era, semn că examenul începuse mai tîrziu la anul trei. Am plecat să-i duc vestea și să văd în ce stare psihică se află. Tremură mai mult decît mine, chiar dacă nu arată. Pentru el nu există decît o singură notă: dix! *P. D. m-a ajuns din urmă pe coridor. Fără jenă, fără să-i pese că gestul lui era văzut de colegi și năștea aproape sigur clevetiri. Ce mai fac? Cum mi se pare prima sesiune serioasă? A venit special pentru mine, curios să afle cum m-am descurcat. O mărturisire fenomenală, pe care, spre tristețea lui, am lăsat-o să alunece pe lîngă ureche. Ei, dar acum vine . . . logica! Am tresărit: de unde știa el că mă tem de logică? Truță, evident. Cum stau cu logica? E o materie care nu-mi place. Aș fi fost caraghioasă contestînd o realitate de toți cunoscută. A ținut să mă asigure: C. este unul dintre „duri"! Și are uneori „hachițe". Îl cunoaște foarte bine. Sînt în relații „particulare". C. este prieten cu bunicul său, fost prorector al Universității. „Ce-ai zice de o cafea bună după emoțiile examenului?" „Nu pot, îmi pare rău, trebuie să mă întîlnesc cu prietenul meu . . ." I-am spus la revedere și am luat-o pe alt coridor. Luțind pasul, ajungînd aproape să alerg.*

Să nu-i dau nici o speranță, să ucid în mine orice ezitare. Mi-a oferit discret tot ce-mi doresc mai mult la ora asta: certitudinea că peste opt zile voi lua examenul de logică. O vorbă bună spusă la urechea lui C., pentru a-i șterge din minte antipatia față de persoana mea a-logică. Nimic mai mult decît să mă examineze fără parti pris, judecînd drept dacă știința mea de la examen poate sau nu compensa inactivitatea de peste an. Nu vreau mai mult. Ce liniștită aș fi dacă cineva m-ar asigura acum: „C. este un tip corect. Dacă știi bine subiectele de pe bilet, îți dă cinci și fără activitate la seminarii . . .“ Dar știu că nu există o asemenea persoană. Cei care au dat examene cu el spun exact contrariul: „Poți să știi de zece subiectele de pe bilet, dacă n-ai avut activitate ori i-ai picat lui de-a-ndoaselea pe suflet, degeaba! Te întreabă pînă te încurcă și-ți dă patru . . .“ Toți pretind că C. este obiectiv la examene. Dar numai pînă urmează la răspuns unul cu care are poftă să fie subiectiv. P.D. mi-a oferit discret șansa de a mă strecura și eu printre fericiții beneficiari ai obiectivității. Am refuzat. Categoric. Nu rămîne decît să-mi port crucea pînă la capăt. Poate, cine știe, totuși, o minune minunată . . .

L-am aflat pe Ét. ieșind din sală. Evident, zece la examenul de marxism. Dacă aș avea mintea lui limpede și ordonată ca un fișet de bibliotecă și forța și încăpățînarea lui de a învinge absolut tot ce-i stă în cale. Tăria și siguranța sa trufașă de tip ce-și știe spatele acoperit de muncă fără cusur. Cum m-aș mai bate peste opt zile! Sînt sigură că Étienne, pus în locul meu, ar reuși să frîngă subiectivitatea și antipatia lui C. Ar fi imposibil să i se dea sub cinci. I-am cerut să mă învețe cum să-l dobor pe Ciclop. S-a străduit iarăși să mă avertizeze asupra subiectelor și capcanelor lui preferate, să mă învețe șiretlicuri de a rezolva rapid, prin reducție, o problemă grea . . . Inutil. Pentru a mă sluji de învățămintele lui, trebuie mai întîi să știu bine . . . logică. Și eu nu voi ști suficientă nici peste opt zile. Și să fiu apoi . . . Étienne. Adică sigură pe mine, capabilă să-mi stăpînesc emoțiile. Imposibil. Mai ales dinaintea lui C., care a luat pentru mine chipul Satanei.

Mă obsedează de cîteva zile patru versuri din Valéry. Sous nos mêmes amours / Plus lourdes que le monde / Nous

traversons les jours / Comme une pierre l'onde! *Îmi satisfac un nu ştiu ce ascuns al tristeţii mele. Obişnuinţă cu gîndul înfrîngerii. Caut şi nu găsesc în mine forţe pentru a lupta. Simt cum mă abandonez tot mai mult, cu voluptate parcă, fatalităţii. Mi se pare inutil să mă mai zbat, memorizînd cele o sută şi şaptezeci de pagini. Şi, parcă ... mă simt satisfăcută. Uşurată de o povară grea. Începe să-mi fie silă de mine. Am o voinţă de cîrpă tocmai atunci cînd mi-ar trebui una de oţel. Dacă m-aş putea mobiliza. Dacă mi s-ar năzări o cît de mică speranţă ...*

Luni, 30 mai

Buf, Comme une pierre dans l'onde! *Reiau însemnările din acest caiet al blîndelor amintiri după opt zile epuizante. Mă aplec asupra lui pentru a-mi nota prima mare înfrîngere. Am sperat, m-am mobilizat, inutil. SÎNT RESTANŢIERĂ! Voi avea o vară „logică". Adio vacanţă, adio mare, adio linişte şi odihnă! Sînt restanţieră! O corigentă la facultate. N-am reuşit să trec nici măcar de primul an fără ruşine.*

Recitind însemnarea din 23 mai, mă autofelicit: ce bine stau cu intuiţia! Dacă aş sta la fel şi cu logica! Fatalismul meu a fost perfect întemeiat. Am încercat să mă sustrag lui, petrecînd o săptămînă infernală. Nasul în caiet de la şapte dimineaţa pînă la miezul nopţii, la prînz mîncat numai felul doi şi desertul, aduse de Silvia de la cantină. Am ajuns să visez paginile caietului şi şarade logice pe care le rezolvam ca pe nişte întrebări de tabla înmulţirii. La al treilea subiect m-a zvîrlit afară ca pe un cocoloş de hîrtie. A tăcut, a tăcut privind absent pe pereţi, a spus: „Treci la al doilea subiect..." Îndemnîndu-mă parcă să sper, să mă simt crescînd şi prinzînd puteri. A tăcut, a tăcut, privindu-mă obosit şi plictisit, a spus, cu glas stins: „Al treilea subiect..." Dîndu-mi aripi, făcîndu-mă să simt deja parfumul dulce şi aneţitor al victoriei ce vine după o muncă istovitoare. A mai tăcut un minut... hîrşt! Mi-a retezat picioarele.

Singura dintre fete care a ratat logica. Dintre băieţi au rămas doi, de parcă Ciclopul ar fi socotit dinadins să infirme ve-

chea acuzație de misoginism. Smaranda boceşte ca o disperată fiindcă a luat cinci. Caraghioasa! Să fi luat eu azi-dimineață nota ei, oraşul ar fi fost acum prea strîmt pentru fericirea mea. Silvia se străduie să mă consoleze, ascunzîndu-şi cu delicatețe satisfacția. A primit un superb nouă. Eroina zilei este însă... Cleo. Opt! A avut referat şi activitate la seminarii. A găsit timp între aventurile ei galante să se îngrijească şi de logică. A picat pe subiecte bine ştiute, a avut inspirație la două întrebări... Sînt invidioasă. Să-mi fie ruşine. Cleo este inteligentă. „Îi merg biscuiții", cum zice Silvia. Acum e fericită. Nu atît pentru nota de la examen, cît pentru cele patru kilograme date jos de la începutul sesiunii. Îşi face socoteala că pînă la sfîrşitul ei mai dă cel puțin două. Deşi n-ar fi nevoie. Iubitul ei politehnist adoră formele opulente. L-a asigurat că nu trebuie să-şi facă griji: în zece zile este în stare să pună totul la loc pentru a-i fi pe plac. Pare, într-adevăr, îndrăgostit de ea. Şi ea dispusă (pentru cît timp?) să joace cartea inocenței. Există în astă seară oameni fericiți!

Patru! Cea mai umilă dintre ele. Îmi vine să mă ascund, să nu mai dau ochii cu nimeni pînă nu reuşesc să trec. Ce caraghioasă sînt! Un copil orgolios. De ce nu se lipeşte totuşi logica de creierul meu? O întrebare obsedantă. Un răspuns posibil: am învățat de la mama, care a învățat de la tata, ura împotriva lui 2+3=5. M-am lăsat contaminată de sila ei deznădăjduită față de miile de ecuații, funcții, grafice, integrale şi derivate care-i umplu viața, ceasurile cele mai frumoase şi mai odihnite ale zilei. Am vrut s-o fericesc arătîndu-mă sensibilă la muzică, poezie, culoare, disprețuind, ca şi ea, ca şi tata, perfecțiunea plată şi umilitoare a lui 2+3=5. Am acceptat ideea de a se răzbuna prin mine pe un destin potrivnic, la facerea căruia nu a avut dreptul să participe. Avea în spate două generații de împătimiți ai socoatei. Oare va înțelege acum că răzbunarea ei s-a răzbunat pe mine? Ani de-a rîndul s-a arătat încîntată de notele mele bune la muzică, literatură, istorie, desen, geografie, filosofie, limbi străine şi toleranță față de cele mediocre de la matematică, fizică, chimie... S-a bucurat să mă ştie premianta de la secția umanistă. Rezultatul? Creierul meu este haosul naturii în care logica nu s-a născut încă.

Ce uşor şi reconfortant e să dai vina pe alții.

Étienne m-a dezamăgit. I-am mărturisit presentimentul că nici la restanță n-am să trec. Ceea ce ar echivala cu pierderea anului și excluderea din facultate. Este prieten bun cu fiul Ciclopului. Sînt colegi de redacție. L-am rugat să-i vorbească despre situația mea, să-i ceară sprijinul. Nu vreau decît să fiu examinată fără antipatie. Scumpul meu Ét. m-a refuzat. El este adeptul rigorismului moral. Sub înfățișarea lui de băiat isteț, harnic și sensibil se ascunde un corset trainic, făcut din prejudecăți intangibile. Începe să mă înspăimînte. E ca un fruct înșelător a cărui carne moale, delicată și gustoasă ascunde sub subțirimea ei un sîmbure imens și tare ca piatra. Te repezi să-l devorezi și te trezești cu dinții rupți. M-a lăsat să înțeleg că valorez totuși în ochii lui mai puțin decît oricare dintre multele prejudecăți pe care își întemeiază vanitatea de băiat... cinstit. Mă credeam mai importantă în viața lui.

(Cum și monologul meu se va opri asupra acestui moment important — sînt tentat să-i spun „cheie" — al legăturii noastre, las de astă dată textul fără comentariu, deși afirmațiile ei l-ar impune ca imediat necesar).

8

Era trecut de ora unu a nopții cînd Costel Berariu avu o neașteptată iluminare: nu i se cîntase sărbătoritei. Ce rușine! Toți se smulseră brusc din letargie, surprinși de ingratitudinea situației: trecuse de miezul nopții, al douăzeci și doilea an al Mirunei începuse deja, și ei nu-i uraseră în cor. Se iscă în sfîrșit o mică agitație. Nu se mai dansa de mult, muzica fusese redusă la un simplu fond sonor, dar încăperea rămăsese cufundată în semiîntuneric, deși toate celelalte becuri, din baie, hol și bucătărie, ardeau fără întrerupere. Se conversa în grupuri mici, pașnic, relaxat, fără ambiții înalte, în fum de țigară și miros de cafea. Silvia și Berariu ascultau în hol istorii, pare-se amuzante, depănate de un Miky în revenire de formă, Drăguț, ocupant în exclusivitate al fotoliului grena, o punea pe Katy în temă cu rigorile „de altădată" ale examenelor (vai, ce greu era, ce duri puteau fi dascălii!), Miruna se retrăsese cu Cleo în bucătărie.

Mă întrețineam cu Vasile Bogorici, amîndoi tolăniți comod,

ca la noi acasă, pe recamieu, despre „curente şi tendinţe" în poezia „tînără". Apăruse în bucătărie, în timp ce-i preparam Mirunei o porţie mare de „trotil" după o reţetă infailibilă: fără strop de zahăr, cu două rînduri de cafea, una fiartă bine şi a doua presărată imediat deasupra ceştii aburind. Deşi cu multe nazuri (vai, totuşi, te implor, măcar „un picuţ" de zahăr, e prea amară, mi se încreţeşte limba! . . .), în cele din urmă, sub supravegherea mea de călău neiertător, o băuse toată, arătîndu-mi întruna chipuri schimonosite de reproş: la ce caznă grea mă sileşti, hainule! Îşi revenise imediat, arătînd mai stăpînă pe sine şi relativ rezervată, însă cu un chip de hîrtie velină şi doi ochi uşor congestionaţi. Bogorici apăruse în timp ce supravegheam ibricul mic de cafea şi se arătase interesat de reţeta mea. Urmase un schimb de experienţă, mai mult formal decît util, încheiat cu o concluzie unanimă, inclusiv Miruna votînd pentru ea: filtrul, totuşi, ehe! Ne amuzasem apoi încercînd împreună un „eseu" despre rolul cafelei şi al ceaiului în istoria literaturii.

Nu aveam nici unul ştiinţă de vreun scriitor celebru care să nu se fi slujit de aportul stimulativ al cafeinei sau teaninei. Bazil: şi dacă, totuşi puteam descoperi în cantitatea şi genul „energizantului" cerebral folosit o variabilă ascunsă a istoriei literaturii? Ce idee! Ba, Sile Bogorici, entuziasmat de inspiraţia avută, mergea şi mai departe, propunînd şi titlul viitorului nostru eseu: „Efectele tulburărilor climatice din Brazilia şi Ceylon asupra istoriei literaturii". Greu de închipuit. Suficient însă pentru a ne amuza, ca de o idee năstruşnică şi fără perspective, aşa cum numai în plictisul din miezul unor chefuri poate apărea: te minunezi de ea ca de o subită revelaţie, ca apoi s-o uiţi uşor şi definitiv, uneori cu un vag sentiment de jenă: ce aiureli ţi-au putut trece prin minte!

Miruna îmi făcea discret semne că ar fi dorit să rămînem din nou singuri, însă Bogorici, entuziasmat de colaborarea noastră în domeniul „eseului", mă atrăgea irezistibil spre o porţie de sporovăială şi bîrfă literară. Mă lansasem deja într-un „doct" comentariu asupra „stării prozei contemporane", cu Miruna spectatoare apatică şi veşnic zîmbitoare, cînd năvăliseră gălăgioşi aspiranţii la ibricul de alamă. Ne mutaserăm atunci în cameră, cu toţi contemporanii după noi, profitînd de abandonarea dansului şi reducerea forţei decibelice a muzicii. Miruna ne însoţise, stătuse o vreme lîngă mine, apoi dispăruse mult timp în baie. Reapăruse cu un aer proaspăt şi dezinvolt. Se spălase, se fardase(!) se pieptănase, se parfumase, îşi dăduse cu

puțin, cu foarte puțin roșu pe obraji. Îmi zîmbea triumfătoare, mîndră de isprava cosmetică reușită în baie. În cele din urmă, sesizînd totuși lipsa oricărei perspective de a mă sustrage delicioasei taclale (abia abandonasem proza pentru a-i da conlocutorului prilejul de a mărunți cum se cuvine poezia contemporană), mă părăsise, luîndu-o pe Cleopatra și retrăgîndu-se cu ea în bucătărie (între timp eliberată de asediatori).

Fu aprinsă lumina și toți închiseră ca la comandă ochii. Ne obișnuiserăm cu semiîntunericul și becul lustrei ni se părea acum orbitor. Ecaterina, neașteptat de grăbită și harnică, începu să facă loc pe masă, adunînd grijulie tot ce mai putea fi comestibil pe un platou, inclusiv resturile de pîine: „Să vedeți voi ce foamete are să bîntuie mai încolo, pe la trei-patru . . .“ Silvia, ajutată de Miky, sosi cu trei sticle de șampanie și o tavă încărcată de pahare. Nu ajungeau și Katy plecă, din proprie inițiativă, să mai spele două dintre cele de vodcă. În sfîrșit, apăru și sărbătorita, urmată de buna și îmbelșugata ei prietenă. Senină, surîzătoare, ocolind discret privirile. Deși palid, observam acum, roșul de pe obraz contrasta cu albul de cretă al feței, dînd chipului un aspect neplăcut, de păpușă de ceară. Își regăsise aerul absent și ușor enigmatic dintotdeauna. Cafeaua mea, „renovarea“ cosmetică, șueta secretă cu Cleo . . . îi retrezlseră pare-se al treilea ochi, cel aflat undeva afară și cu care se studia numai pe sine, în permanență, spre a nu se abate cumva de la poza ei obișnuită, confecționată pentru uzul celorlalți. Două pocnete de plăcută împușcătură stîrniră valuri de rîsete și aplauze. Se turna în pahare și Katy dădu tonul. Mulți ani trăiască . . . mulți ani trăiască . . . și cine să trăiască? . . . Miruna, evident, ea să trăiască! . . . și să înflorească, ca un măr, ca un păr . . . și la mulți ani cu sănătate, să vă dea viața tot ce doriți . . . orice, numai să nu pătimiți! . . . tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte . . . și o dragoste ca-n carte . . . o, nu, asta nu! . . . zile senine și fericite la mulți ani să trăiți . . . dar să și dăruiți . . . din nou *La mulți ani!*, fiecare în parte și toți deodată, grăbindu-se să ciocnească paharul cu al sărbătoritei și să-i sărute obrajii. Și la optzeci de ani tot așa frumoasă să arăți! (Nici o grijă, pe hîrtie va rămîne la fel de . . . !) Baftă la examene, frumoaso! (Normal, doar „succesul“ e pentru urîți și harnici!) Hai să-ți tuc obrăjorii ăia de fetiță dulce! (Pardon, nici chiar așa! Fetiță-fetiță, dar de cretă, nu de zahăr . . .)

M-am prefăcut preocupat de aprinderea unei țigări, trăgîndu-mă astfel de-o parte, pentru a rămîne la urmă. Coada ochiului urmărea evenimentele, așteptînd cele două momente

esențiale. Drăguț depuse două pupături ușoare și gingașe pe obrajii natural împurpurați de-acum, dar Miky... Întocmai cum anticipasem se ambiționă din nou s-o sărute pe gură. Ea primi supusă, *răspunzîndu-i* cu un aer emoționat și complet zăpăcit, de parcă n-ar mai fi știut ce se întîmplă cu ea. Degetele mi se încleștaseră inconștient pe pahar, privirea rătăcea haotic pe tavan și pereți, urmărind o invizibilă insectă zburătoare. Am refuzat să mă mai prezint pentru drăgălașa ceremonie și Miruna dovedi că mă pierduse la socoteală.

Un bărbat care bănuie necredința iubitei se numește suspicios. Dacă mai și suferă, este un *gelos* și merită să fie privit cu dispreț: nu și-a găsit o preocupare mai nobilă decît... În cazul în care deține și certitudinea trădării și (culmea!) suferă pe acest motiv — dicționarele (iarăși culmea!) îl includ tot la geloși. Deci nu există în ochii lumii o distincție între Othello și insul care și-a surprins efectiv iubita dăruindu-se altuia. Tot gelozie se cheamă și suferința de a te bănui înșelat și aceea de a te ști cu certitudine. Dacă există totuși îngăduință, ea este rezervată încornoraților cu acte la sfat și odrasle în bătătură. Pentru simplul îndrăgostit, compasiunea celorlalți dispare cu desăvîrșire: ce atîta melodramă, a pierdut doar ce n-a avut!

Gelozia! Maladie cronică în familia Gabrea.

RĂZBOIUL DE DOUĂZECI ȘI CEVA DE ANI

(Piesă într-un act scurt și cuprinzător, cu personaje reale și spectatori fictivi)

DECORUL: Un apartament de trei camere proprietate *personală,* dispus clasic, în jurul unui hol mare, dreptunghiular. Începînd din dreapta. Sufrageria cu pat dublu, dulapuri de haine și servantă etalînd bibelouri și farfurii chinezești (dormitorul părinților). Bucătăria — mică, stil chicinetă. Camera „băieților" — lungă și îngustă, un dulap, o masă și două paturi suprapuse (să se învețe de mici cu ierarhia!). Camera „fetei" — mare și luminoasă, cu ieșire la balcon și mobilă curbată, tot timpul curată și dichisită (de mama, căreia îi ține loc de budoar). Baia, debaraua și toaleta de serviciu sînt pe partea opusă (în ele pot sta, foarte plăcut și comod, spectatorii).

PERSONAJE (Din cele de poveste: cresc și îmbătrînesc în actul unei piese cîte altele în douăzeci și ceva de ani.)

MELANIA GABREA: Genul de femeie proteică: la nouăsprezece ani şatenă cu ochii negri, la douăzeci şi şapte blondă oxigenată (culoarea ochilor rămîne, spre necazul ei, de neschimbat), la treizeci şi şase roşcată, la patruzeci blondă platinată... La nouăsprezece ani absolventă de şcoală sanitară, urcă apoi treptele ierarhiei pînă la funcţia supremă: soră-şefă, cu birou personal (e drept, modest, cu un perete de pefele) şi subalterne care îi fac cafeaua, îi cumpără cornuri, iaurt, lapte, carne, peşte şi tot ce inima îi doreşte, îi laudă mereu talia şi obrazul şi-i admiră trecerea în ochii şefilor. Este din specia rară de femei care îmboboceşte abia la treizeci de ani, la treizeci şi cinci înfloreşte, la patruzeci devine neaşteptat de „interesantă", la patruzeci şi cinci îşi cumpără corset, la cincizeci — burtieră, la cincizeci şi cinci... iese la pensie şi, stînd doar acasă, cu bărbatul, renunţă brusc la orice cochetărie şi se dedică în exclusivitate educării nurorilor. Blîndă, paşnică, inofensivă ca orice felină în... cuşcă. Admiră şi laudă cu orice prilej, fără rezerve, o singură categorie profesională: medicii. Asta va stîrni suspiciunea incurabilă a soţului şi, în final, şi dezgustul fiului cel mare. Formula preferată: „De-aş mai avea eu douăzeci de ani!..."

LIVIU GABREA: La douăzeci şi trei de ani — muncitor „mecanică grea" (cum îi va place mereu să spună), calificat la locul de muncă. Între douăzeci şi cinci şi douăzeci şi şapte de ani îşi face liceul la fără frecvenţă, dînd o sesiune în decembrie şi alta în iunie, patrusprezece examene anual care-l umplu de orgoliu (gata, le-a tăiat socrilor „moţul"!) şi-l sărăcesc de păr. (Calviţia se va agrava, atingînd la patruzeci şi doi de ani forma unui frumos semicerc, dar va refuza categoric propunerea fiului cel mare de a adopta coafura lui Cezar: „Fugi de-aici cu prostiile, eu sînt om serios, nu împărat!") Între treizeci şi opt şi patruzeci de ani urmează cursurile serale ale unei şcoli, numai şi numai pentru a obţine o hîrtie de douăzeci şi patru pe treizeci şi şapte de centimetri: diploma de maistru. Era de patru ani pe post, primise de mult particula de noblеţe „Nea", îşi confecţionase deja „poza" de rigoare (burtă „respectabilă" şi fălci impunătoare, mustaţă bogată şi căruntă şi chelie în devenire...), dar îi lipsea ţidula de confirmare. Îi plac sosurile picante, ardeiul iute lîngă farfuria cu ciorba fierbinte-fierbinte, *Sportul* la masa de la ora zece şi berea la sticlă, băută în picioare, cu amicii *vechi*. Fură cu nerușinare la table şi se pretinde microbist cu bogată cultură fotbalistică şi opinii

întotdeauna originale. Blînd, cumpătat, „respectuos" față de șefi, nimeni nu poate bănui în el autorul unei spectaculoase acțiuni „teroriste", săvîrșite pe cînd avea douăzeci și trei de ani: deturnat camion cu struguri (sub amenințarea unei... sute de lei) pînă în comuna G., atrasă viitoare mamă-soacră la o vecină (complice!) și legat bine viitor tată-socru de patul în care căzuse ostenit de băutură (pentru orice eventualitate!), speriat viitoare cumnată (de zece ani neîmpliniți) cu briceagul (un sunet și... te-am făcut chiftele!) și furat fată mare desculță, cu rufe și pantofi desperecheați în brațe (poliță grea pentru tot restul vieții: „Îți aduci aminte, cucoană, în ce hal te-am luat de la...?"), urcată în remorcă, printre lăzi cu struguri și dusă la un cămin muncitoresc, aruncat în stradă la miezul nopții coleg de cameră și... făcută imediat istoria ireversibilă. Totul conceput și executat în numai patru ore și treizeci de minute, cu stimulentul prealabil al unei baterii de vin. Formula favorită: „Ehe, ce știți voi, tinerii!"

ȘTEFAN GABREA: Primul sosit. Conceput în grabă dar temeinic, într-o odaie de cămin muncitoresc. (De unde, poate, adaptabilitatea la condiții vitrege!) Un copil reușit. Adorabil, chiar! Are toate calitățile eroului pozitiv din romanele contemporane. Și cîteva defecte minore (de, ca să fie totuși „rotund" și „veridic", cum zic criticii!). Este subiectiv, ambițios și intolerant (spun unii), arogant, calculat, mizantrop (pretind alții), prea îngăduitor cu impostura și ignoranța fudulă (crede el). Greșește închipuindu-și că se poate parveni numai prin muncă. (Mai sînt necesare și alte calități!) Și că filosofînd face psihologie.

Are gustul gloriei. La treisprezece ani se visa vedetă de muzică ușoară, deși știa prea bine că nu are nici voce și nici ureche (din cele muzicale, se subînțelege). La cincisprezece ani s-a crezut dintr-o dată predestinat regiei de film și s-a înscris la un cineclub și la școala populară de artă. Doi ani a tot sperat să facă un filmuleț de zece minute pe o idee genială, dar nimeni n-a greșit dîndu-i aparatura pe mînă. La șaptesprezece ani a citit *Mizeria filosofiei* a lui Marx, n-a înțeles mai nimic din ea, dar s-a hotărît definitiv: ăsta-i viitorul! Hotărîrea l-a îndepărtat tot mai mult de Melania Gabrea, care îi prevedea o strălucită carieră medicală. L-a apropiat însă Liviu Gabrea, mai puțin capabil de previziuni: „Du-te unde vrei, deși filosofia asta nu-mi miroase mie a ceva serios. Dar dacă ție îți place și promiți că nu mă faci de rîs..." Avea să-i mulțumească

pentru înțelegere, aducînd după fiecare sesiune carnetul plin de decari.

Nu vrea să creadă că femeile simultan frumoase, inteligente, culte, tandre, senzuale, cochete, echilibrate, fidele, gospodine... sînt doar ficțiuni ale bărbaților. O eroare cu grave urmări. E născut în zodia racului, dar nu l-a văzut nimeni mergînd cu dosul înainte. Lozinca favorită: „Lumea aparține celor ce pot!"

DORU GABREA: Al doilea sosit. Conceput în tihnă, premeditat, cu acte în regulă și pe îndelete... a ieșit un Hercule. Trăsăturile mamei și statura... i-a depășit pe toți din familie. Succese fulgerătoare la fete mai mari (la vîrstă!) decît el: i s-a dat întotdeauna mai multe decît a avut (ani, se înțelege!). A fost tot timpul simpatia profesorilor de sport și antipatia celor de matematică, fizică, chimie, biologie, istorie... N-a avut dușmani printre colegi (care să îndrăznească?), iar pe fratele mai mare l-a pus o dată la respect, pe la doisprezece ani, și apoi a avut liniște. A practicat, pe rînd, aruncarea suliței, a greutății, a discului, haltere, fotbal, judo și s-a oprit la culturism (ceva între sport, circ și parada de la alegerea *Misterului*). Ar fi vrut să se dedice cascadoriei (fratele mai mare îi și rezervase toate filmele regizate de el), dar n-a găsit nicăieri o școală cu un asemenea profil. După terminarea (cu greu) a liceului, a refuzat categoric oferta tatălui de a-l califica la locul de muncă, a dat fără succes un examen de admitere la iatece și, în cele din urmă, s-a resemnat (provizoriu, zice el) cu soluția mamei: om de serviciu la spital. (Tristă rezolvare pentru aceea care visa să aducă în spital un medic.) Cea mai mare parte a serviciului este însă la subsol, în încăperile acelea reci și sumbre, silindu-l la prea dese meditații asupra condiției umane. A ajuns la multe concluzii pe această temă, toate deprimante, nu însă și la convingerea că viața fără rost este o moarte lentă. Pe vremea cînd se mai visa mare sportiv, învățase de la fratele său o formulă: *Labor improbus omnia vincit!* Abandonînd ambițiile sportive, a renunțat și la mobilizatorul vers vergilian. Îi plac blondele grațioase, filmele cu împușcături și multă „cafteală", să șofeze cu peste o sută la oră, *whisky*-ul și respectul temător al golanilor. Propoziția preferată: „Habar nu aveți voi ce înseamnă viața în ziua de azi!"

LIVIA GABREA: Ultima sosită. Fără premeditare. Dar dacă tot a apărut, tatăl s-a bucurat atît de mult că este o *ea*, încît i-a dat prenumele lui și camera fiului mai mare. Ajun-

seseră la orgoliul a trei camere proprietate personală, acum se vedeau nevoiți să-l „extindă". Cîțiva ani au tot promis s-o facă, după care s-au răzgîndit brusc, hotărînd să-l dubleze: cu banii pentru cea de a patra încăpere a fost adoptat un nou membru în familie. S-a numit *Fiat* și s-a dovedit costisitor, ca toate automobilele cu peste zece ani vechime în cîmpul asfaltat. Conducerea și întreținerea lui vor deveni sarcina și plăcerea lui Doru.

Părul negru al tatălui, trăsăturile mamei și ochii verzi (ai unei străbunici din partea socrilor mari, altă explicație neexistînd). Are două pricini de mare supărare: ochelarii de vedere (visează de la zece ani să primească în dar două lentile de contact *de culoare albastră*) și un puf drăgălaș sub nas (n-a reușit nimeni s-o convingă de șarmul acestui amănunt estetic). S-a îndrăgostit pe rînd (și nu chiar) de: Gianni Morandi, Cliff Richard, Tom Jones, Engelbert Humperthing, Dinu și Boc. Le-a trimis tuturor epistole romantice, poza ei (retușată și fără ochelari) și flori presate, dar n-a primit răspuns decît de la ultimii doi. Strădania i-a adus în cele din urmă note mari la limbile moderne și băşcălia fraților. La șaisprezece ani și-a abandonat pe neașteptate idolii pentru un coleg de clasă, blond cu ochii albaștri. Dragoste neîmpărtășită, în ciuda mobilizării cîtorva colege întreprinzătoare. Decepție, lacrimi grele și o corigență la matematică. S-a lecuit făcînd pasiune pentru profesorul de limba engleză. A luat deja hotărîrea: dă la filologie (se va face, bineînțeles, translatoare!). Iubește muzica ușoară și pantalonii strîmți, îi place să se știe că ea are secrete cu mama (cea mai mare fericire a lor e să se gătească una pe cealaltă). Nu are formule preferate.

Scena întîi

(Holul mare, dreptunghiular, tăiat de prețuri în toate direcțiile: intrare — bucătărie, intrare — dormitorul băieților, bucătărie — dormitorul Liviei, sufragerie... Ștefan, nouă-zece ani, în pantaloni negri de stofă și pulovăr albastru de lînă, bazonat cu piele neagră în coate. Ascultă în dreptul ușii de la bucătărie, apoi la sufragerie. Aude: zăngănit asurzitor de arme, săbii ascuțindu-se, trupe mărșăluind, aliniindu-se la frontieră. Fuge în baie și lasă ușa întredeschisă pentru a urmări evenimentele. După un timp se deschid, în aceeași secundă, ușile de la bucătărie și sufragerie. În pragul sufrageriei — Liviu Gabrea. Brunet, cu o mustăcioară cît unghia sub nas, tunică albă

strînsă în talie de o centură neagră din piele, hlamidă lungă, purpurie, coif de bronz auriu cu panaș galben, sabie scurtă și lată la brîu, un sul mare de hîrtie în mîini. În pragul bucătăriei — Melania Gabrea. Costumul Athenei Palace — peplos alb, coif argintiu de sub care ies frumoși zulufi blonzi, panaș negru, mîna dreaptă proptită în suliță, dreapta agitînd un papirus.)

MELANIA *(dă drumul unui capăt al papirusului, astfel încît să i se desfășoare dinainte, cu voce înaltă și solemnă):* Ultimatum! Dacă nu te potolești, rupem relațiile! *(Îl privește sfidător pe deasupra hîrtiei.)*

LIVIU *(rînjește, desface cu gesturi solemne sulul său de hîrtie, citește)* Declarație... de... război! Constatînd a treia gardă peste rînd într-o singură lună la același doctor, Chelceanu, și a doua sosire acasă cu automobilul aceluiași doctor, Chelceanu, precum și... tot mai dese vizite la deocheata prietenă Veta, prelungite pînă după ora nouă seara, ca și... nerespectarea în prea multe rînduri, pe motiv de „oboseală", a îndatoririlor „cetățenești" — ne declarăm în stare de beligerantă. Solicităm închiderea imediată a ambasadei și retragerea corpului diplomatic!

MELANIA *(trufașă, lovind rar cu coada suliței în mozaicul holului)*: Fie! Primesc! Voi învinge! Dreptatea se află de partea mea, ca și zeii, protectori ai cinstei și nevinovăției...

LIVIU *(împungînd aerul cu sulul de hîrtie)*: Eroare! Zeii sînt de partea mea! Doar intriganta aia de Afrodita și păcătosul de Eros pot da crezare unei trădătoare. Hera și Artemis m-au dat deja semne că-mi sînt favorabile. Le-ai stîrnit mînia călcînd legămîntul sfînt al cununiei. Amarnică va fi soarta ta!

MELANIA: Vom trăi și vom vedea! *(Un scurt duel cu papirusurile, după care se retrag și Melania lovește iarăși, rar, cu coada suliței în podea)*: Sîntem pe picior de război! Am închis ambasadele! De mîine mănînci la cantină și-ți duci rufele la spălătorie. Îmi dai trei sferturi din leafă pentru copii și plătești întreținerea, curentul și telefonul. Cumperi rechizite, cadouri de Moș Gerilă și te duci la ședințele cu părinții. Astea sînt condițiile în care se va desfășura războiul. Și acum... retragerea corpului diplomatic... Liiiviiaaa!

(Din spatele ei răsare o fetiță de șase-șapte ani, rochiță albă de-o palmă și părul negru legat în codițe. Îl ocolește pe spartan, pătrunde în sufragerie și după cîteva clipe iese cu o perină mare și una mică în brațe. Pornește cu ele spre camera ei, ur-

mată de Athena Palace. Liviu intră în sufragerie și trîntește furios ușa. Apare din baie Ștefan, un copil de doisprezece-treisprezece ani, tuns chilug, pantaloni negri cu beretele elastice, sub braț — carte mare pe care scrie „Războiul celor două roze". Spune tare, declamatoriu):

ȘTEFAN: Forsan et haec olim neminisse juvabit! *(Se îndreaptă cu pas rar și solemn spre camera din mijloc, se oprește la un pas de ușă, ezită. Totuși, latina nu se mai face de mult în școală. Nici el n-a apucat încă să facă vreo oră, dar îi place să memoreze formule celebre. Se răsucește, mimează efortul unei traduceri personale)*: Poate că... într-o zi... și aceste amintiri își vor avea... farmecul lor! *(Intră.)*

Scena a doua

(Holul cu toate ușile deschise. Forfotă, gălăgie, fiecare își vede de ocupația lui, ignorîndu-i pe ceilalți. În surdină — șlagărul zilei: Delilah. Doru, treisprezece-paisprezece ani (arată de șaisprezece), în șort albastru și maieu alb, aleargă pe hol cu ganterele în mînă, săltînd genunchii și respirînd zgomotos. Ștefan, în camera din mijloc, pantaloni și cămașă de licean, cravată la gît, stă la masă și se chinuie să compună o scrisoare de dragoste către Tom Jones. Tot mototolește hîrtii și le aruncă pe jos. Fotografia starului, înrămată dinaintea lui pe masă, nu-i este de nici un folos: privește, se strîmbă la ea, o cercetează pe spate... nu-i vine inspirația. În sufragerie — Liviu. Trage pe cap o cămașă din zale de oțel. O față rotundă, mustață mare cu colțurile căzute, ceea ce-i accentuează aerul de tristă blazare, părul retras de trei degete de pe frunte. Își leagă la brîu o centură lată cu sabia atîrnînd pînă în podea. Cisme și genunchere de tablă argintie, pinteni zornăitori, pantaloni galbeni, subțiri, strînși pe coapse ca la un balerin. Începe să care în fața ușii tot felul de obiecte casnice, pantofi, perini, cratițe, cearșafuri, tablouri, oale, scaune, bibelouri... înălțînd din ele un soi de baricadă. Își așază apoi pe piept un frumos colan aurit („Ordinul jartierei") și un trandafir mare, alb. În ultima încăpere din stînga — Livia o admiră pe Melania. Mama tocmai a îmbrăcat o pereche de ciorapi-pantalon roșii și se cercetează într-o oglindă mare, ovală. Ce corp „bine", la patruzeci de ani și după trei nașteri! Livia, în blugi și cămașă cadrilată, ochelari cu ramă aurită pe nas și părul legat la spate, se tot chinuie să intre și ea alături de mama în oglindă, spre a putea cerceta diferența: cît mai are pînă la formele unei femei

„bine"? Melania se înalță mereu în vîrfurile picioarelor: pe tocuri, ehei, ar arăta și mai și! Se așază pe taburetul din fața oglinzii și Livia îi aduce o platoșă aurie și începe să i-o lege la subsuoară. Melania își aranjează cu gesturi mici buclele castanii, freacă între ele buzele pentru a se întinde bine rujul. Livia dispare din cîmpul vizual, reapare cu un coif auriu, cu vizieră și panaș alb.)

MELANIA: Fugi de-aici cu el, nu vezi ce urît e! Parcă ar fi un cap de cîine... Și îmi strică tot aranjamentul... uite, bunătate de coafură. Dacă aveam inspirația să-mi fac un permanent... dacă aveam inspirația să nu fiu zgîrcită, adică... Am să-l atac cu capul descoperit, să vadă cît sînt de sigură pe victorie! Smulge totuși penele alea, că-s frumoase... și dă-mi-le să-mi fac o garnitură la gît...

LIVIA: Nu se poate, mamy, cum să pui guler de pene la platoșă?

MELANIA: *(înălțînd bărbia pentru a-și cerceta gîtul în oglindă)*: De ce nu, dacă-mi stă bine... și-mi mai ascunde și „colierele Venerei"? *(Ia coiful și-l așază pe piept, astfel încît panașul să-i încadreze bărbia.)* Excepțional! Ce bine mă prinde! Așa facem... dai jos penele și...

LIVIA: Mamy, da' nu se poate, ești în războiul celor două roze, nu la Schönbrunn! Și, fără aprobarea lui *Il Dio*, nu cred să se poată scoate penele din coif...

MELANIA: Ia mai dă-l încolo și pe *Il Dio* ăsta, alt război nu putea să găsească!? Unul cu o rochie de muselină albă... malacof și pălărie mare, încărcată de flori, fructe și potîrnichi... Sau, și mai bine, un război cu o rochie lungă de satin roșu și un boa veritabil... Uite, privește și tu ce bine m-ar prinde un boa alb! Ce-mi trebuie mie... da, ciorapii treacă-meargă, sînt frumoși, finuți și-mi scot în evidență silueta piciorului... dar tablele astea oribile și grele și, unde mai pui, pocitania aia în care trebuie să-mi bag capul! Doar a văzut și el *Angelica, marchiza îngerilor* și putea să se inspire puțin... Sau din *Contesa Walewska*, de pildă... ee, un așa război mi-ar fi plăcut și mie! Cu ce curaj l-aș fi înfruntat eu atunci pe Mustache! Ce replici i-aș fi dat burtosului cu o rochie... Mi-a venit o idee! Ia du-te tu la *Il Dio* și roagă-l așa, din partea mea, să facă o șmecherie istorică și să mă îmbrace cum știe el că-mi place mie. Dacă face el pentru mămițica lui gestul ăsta frumos, ea se angajează să spună mai ceva ca la Balșoi Teatrî tot ce-a scris el pe hîrtie... Hai, du-te, nu mai sta!...

LIVIA *(frecîndu-şi palmele încurcată):* Mă duc, mă duc... da' te-am rugat şi eu ceva... Ai uitat?

MELANIA *(s-a ridicat de pe taburet, cuprinsă de o uşoară frenezie, îşi priveşte nedumerită fata):* Poftim? M-ai rugat... Aa, da, mi-am adus aminte! Iar scrii la frumoşii tăi... *(Pipăie platoşa, ciorapii-pantalon...)* Vai, ce prostie, cum puteau trăi fără buzunare?! Vezi în poşeta mea aia neagră, da' nu lua mai mult de douăşcinci, că nu merită pentru o singură scrisorică. Şi ai putea să-nveţi şi tu engleza bine, să nu mai stai la mîna lui. Ţi-am mai spus eu: ai făcut o mare prostie că ai rupt-o cu Gianni Morandi. Băiat drăguţ, aproape de vîrsta ta, vă puteaţi înţelege bine, mai ales că începusei s-o dai şi tu bine pe italieneşte... Te-ai luat după altele, că englezii sînt acum la modă. Nu e adevărat: italienii sînt bărbaţi mai frumoşi decît englezii! Ascultă-mă pe mine, că mă pricep mai bine. Numai ifosele sînt de englezi, pe cînd italienii... ehe, să-l fi văzut tu pe Rudolf Valentino!

LIVIA *(cu bancnota în mînă, gata să plece):* L-am văzut într-o revistă şi nu mi-a plăcut deloc! Zău, mamy, nu ştiu cum aţi putut avea aşa nişte gusturi aiurea! Atît de nesărat arăta, că eu nu m-aş fi uitat la el nici să ştiu că-i cine ştie cine...

(Iese în fugă pe hol şi se ciocneşte de Doru. Se încinge între ei o mică sfadă, punctată de „mîngîieri" pe la fluierul piciorului. În cele din urmă, Livia îl pocneşte în bărbie şi fuge în camera din mijloc.)

ŞTEFAN *(arătînd dezolat ghemotoacele de hîrtie dimprejur):* N-am inspiraţie, fata mea! *(Arată spre poza starului.)* Mutra asta cere pumni, nu declaraţie de dragoste... Ce ţi-o fi plăcînd la faţa asta pătrată, nu ştiu...

LIVIA *(ia fotografia în braţe, o strînge la piept şi o sărută):* Taci, cum poţi să vorbeşti aşa? Nu vezi ce dulce e? Ioo... ţucu-i gura lui...

ŞTEFAN *(cu neputincioasă ciudă):* Aşa nişte gusturi aveţi, parcă priviţi prin urechi şi ascultaţi prin ochi! Păi Dan Spătaru cîntă de trei ori mai bine şi e de zece ori mai frumos! Ca să nu mai spun de Florin Bogardo, care şi cînd vorbeşte cîntă mai frumos decît rugbistul tău...

LIVIA *(revoltată):* Bestie urîcioasă! Nu ţi-am dat douăşcinci de lei ca să-ţi baţi joc de el, ci ca să-i scrii o scrisoare frumoasă. Pentru tine nu contează dacă e frumos sau nu, cîntă sau nu bine... tu trebuie să scrii pentru că te-am plătit. Gata cu nazurile. N-o scrii — îmi dai douăşcinci înapoi, o scrii —

mai capeți douășcinci, uite-i, îi am deja! Și să nu-mi scrii vreo prostie pe-acolo, să mă faci de rîs, că atîta engleză știu și eu ca să-mi dau seama. *(Ștefan se pocnește cu palma pe frunte, își freacă nervos bărbia, privește cînd la bancnotă, cînd la poza înrămată din brațele ei, cînd la ghemotoacele de pe jos.)* Și mamy are și ea o rugăminte la tine: s-o faci frumoasă și femeie, nu brută cu platoșă și coif! Dă-l încolo de războiul rozelor, că ea n-are nici o legătură cu feudalii ăia lacomi, nu-i neam nici cu York, nici cu Lancaster... Dacă era Burt Lancaster, mai ziceam, he-he... Dă-i ce-i trebuie ca să-și apere cauza, altfel spectatorii te vor crede părtinitor, că vrei să-l scoți pe tata mai îndreptățit decît ea... Și nu e corect, fiecare își are dreptatea lui, nu? Dacă unul pare mai convingător decît celălalt, gata, s-a dus drama!

ȘTEFAN *(rătăcește cu privirea pe tavan, pradă unei neplăcute dileme)*: Știu ce-și visează mama, o rochie „de seară" cu un boa alb, eventual și o diademă cu briliante strălucitoare în păr. Acum este singura dată cînd i le pot oferi, o știu și pe-asta, însă mi-e teamă de explicit. O dată că ea ar deveni prea convingătoare, ochii spectatorilor nu s-ar mai dezlipi de pe talia și decolteul ei, că așa sînt spectatorii, pe cînd tata, îți dai seama, ascuns în armură, vorbind de undeva de sub zale, coif și vizieră, ar arăta ridicol în comparație cu ea, trezind milă și mai apoi dispreț. Și nu vreau asta. Apoi, și mai rău, toată lumea i-ar vedea dintr-o dată înfruntîndu-se pe Emma Bovary și inventatorul centurii de castitate. Or, asta ar echivala cu dezastrul: i-ar împovăra cu păcatele și radicalitatea unor simboluri deja constituite, denaturîndu-i. Mama ar deveni adulterină și tata un barbar medieval, cu barosul și niturile pregătite. Ceea ce ar fi absurd, nici unul dintre ei nefiind mînați de asemenea tentații extreme. Le-am confecționat recuzita asta de epocă numai și numai pentru a da spectacolului ceva culoare, un pic de fast, doi stropi de haz, trei de visare... Deocamdată, ilustrarea intertextualității este o modă literară care nu s-a născut încă. Sîntem abia la începutul anilor șaptezeci...

LIVIA: Eu zic să ai totuși încredere în spectatori. Dacă au ajuns pînă aici cu lectura, înseamnă că sînt dintre cei răbdători. Iar cei răbdători se aleg dintre cei înțelegători...

ȘTEFAN *(iluminat)*: Bună idee! Cu acest nu prea discret *captatio benevolentiae* și cu avertismentul de mai sus putem face hatîrul mamei. Fie! Eu, *Il Dio* în persoană, îi pun la dispoziție pentru această unică reprezentație a piesei. *Războiul de*

douăzeci și ceva de ani... toată garderoba Operei Române, așa cum se prezintă ea *la început* de stagiune. Să aleagă tot ce-i dorește inima. Cîte mame nu și-ar dori un copil ca mine, he-he! Pe tata îl las în cuirasatul lui, că se simte bine: îi ascunde burta și-i dă un aer de măreție! Fugi!

LIVIA *(așază grăbită poza starului pe masă):* S-a fe, *Il Dio*! Dar ai grijă și de scrisoarea mea, altfel nu vezi banii, cît ești tu de dumnezeu! Și n-o mai chem niciodată pe Silvana pe la noi cînd nu ești decît tu acasă, hi-hi!

(Ștefan se lovește iarăși cu palma de frunte, dînd cu ochii de figura englezului, apoi duce degetul arătător la buze, solicitînd Liviei discreție într-o problemă atît de intimă și delicată. Livia iese în fugă, se lovește din nou de Doru, care aleargă acum cu pași mărunți, relaxîndu-și mușchii picioarelor. Schimburi de amabilități, ghionturi, țipete înăbușite, Livia dispare în odaia ei. Ștefan se învîrte cu brațele în șolduri, lovește cu piciorul în ghemotoacele de hîrtie, se luminează brusc dînd cu ochii de rafturile bibliotecii. Răscolește printre reviste, scoate una, o răsfoiește, găsește în sfîrșit ceea ce căuta: fotografia mare, de-o pagină, color, a Virnei Lisi. Acoperă cu ea chipul surîzător al englezului. În aceeași clipă, Delilah încetează. Ștefan se așază încet pe scaun, cu ochii la Virna Lisi. Inspiră încet și profund, își proptește coatele pe masă și obrajii în pumni.)

ȘTEFAN *(tare, melancolic, visător):* How wonderfuls are your eyes, Virna! Your strange smile is a long... long travel in the most beautiful dream of a male... *(Își așterne dinainte o coală curată și începe să scrie, entuziast, febril, oprindu-se numai pentru a „călători" cîte puțin în ochii și zîmbetul vedetei favorite.)*

Scena a treia

(Același hol, aceleași uși deschise, aceleași personaje, aceleași preocupări. În pragul sufrageriei, acoperit pînă la brîu de baricada obiectelor casnice, un cavaler medieval. Pantalonii galbeni ai geloziei, armura oțelită a onoarei sale. Așteaptă răbdător, cu viziera ridicată, apariția „inamicului". A mai îmbătrînit în armură, obrajii mari i-au căzut, colțurile mustății au dispărut, firele i-au încărunțit. Ștefan, la masa din odaia centrală, în pantaloni și cămașă de licean, scrie de zor. Doru își continuă mut antrenamentul lui pe „teren acoperit", complet indiferent la ceea ce se întîmplă în restul apartamentului. În pra-

gul ultimei uși din stînga apare personajul așteptat, eroina Melania Gabrea. I-a crescut părul, între timp, l-a reoxigenat și platinat, l-a strîns la spate într-un coc vertical, prins cu o agrafă aurie, o frunză mai lunguiață de arțar bătută cu rubine. Cîteva riduri la coada ochilor(?). Rochie de satin violet închis, spre indigo, decoltată și adunată la încheietura sînilor de o broșă mare, rotundă, același aur strălucitor, aceleași sclipiri rubinii. Un șarpe alb, învolburat, pufos agonizează pe pieptul și în jurul gîtului ei, acoperind în parte ceea ce nu mai merită să fie văzut. Un aer distins, ușor triumfal. Așa s-a visat după treizeci și cinci de ani, trecînd și ea la cultul eleganței vetuste și aristocratice, convinsă că, la această a doua tinerețe, cel mai bine i-ar sluji (la o serată... care? fiindcă n-a fost și n-a sperat să ajungă decît la nunți și botezuri decent — populiste) o rochie bogată de satin și un boa vaporos aruncat peste umeri. Ștefan i-a dăruit mamei visul, dar s-a rătăcit în privirea și zîmbetul Virnei Lisi ca într-un labirint și nu mai are ochi pentru ea. Doar Livia, cameristă devotată și coafeză amatoare, ascunsă după ușă cu hîrtiile pe genunchi, pe post de sufleur, o admiră surîzătoare pe sora medicală Melania Gabrea în visul ei cel mai frumos: sfidînd obtuzitatea soțului în chiar toaleta cuvenită unui asemenea act...)

MELANIA *(gravă, maiestuoasă):* Am sosit, Mustache, turnirul poate începe!

LIVIU *(își coboară viziera ca un cioc uriaș de pasăre ciuruit de gloanțe):* Trădare, trădare, trădare, de trei ori trădare!

MELANIA *(răsucindu-și afectată capul spre a-și mîngîia obrazul cu puful moale și alb al păsării africane):* Asta-i din Caragiale, dragul meu Mustache! Ai putea fi mai original. De pildă... spunîndu-mi că-mi șade bine cu toaleta asta. Chiar că ai fi de nerecunoscut...

LIVIU *(după cîteva clipe de tăcere perplexă, revoltat):* Nu-i din Caragiale, e din textu' lu' fiu-tău! Așa scrie în rol: „Trădare, trădare, trădare, de trei ori trădare!" și nu cît ești tu de formidabilă cu toaleta lu' Maria Tereza!

MELANIA *(suspicioasă):* Chiar m-ai văzut cum arăt?

LIVIU *(categoric):* Cum să nu te văd? Și acuma te văd, că am niște găurele în chestia asta de tablă...

MELANIA *(blazată):* Ai niște găurele în chestia aia de tablă! Asta ai văzut tu de cîte ori te-ai uitat la mine...

LIVIU *(își ridică nervos viziera):* Dacă ai de gînd să vorbești pe de lăturea hîrtiilor, să știi că nu mă mai joc! Acolo

scrie tot ce avem de spus și e foarte bine scris, cel puțin în ce mă privește. Te rog să te conformezi! Deci... s-o luăm de la capăt... *(Își coboară viziera.)* Trădare, trădare, trădare, de trei ori trădare!

MELANIA *(într-o atitudine mai gravă, intrată în rol):* Da, Liviule, am trădat de trei ori. Întîi mi-am trădat vîrsta, îmbrăcîndu-mă, încălțîndu-mă și îngrijindu-mă la patruzeci de ani așa cum ar fi trebuit s-o fac la douăzeci și n-am făcut-o, convinsă atunci că alte rosturi sînt mai importante decît preocuparea pentru propria-mi persoană. Timp de șapte ani am spălat fără întrerupere scutece și-am ținut gospodăria mai mult singură, tu fiind ocupat cu sarcinile de producție pînă după lăsarea întunericului. A doua oară mi-am trădat generația, crescută în spiritul femeii-bărbat, masculinizată și depersonalizată, ștearsă ca o zi ploioasă și anonimă ca o butelie de aragaz. Îmi trăiesc deci și eu primăvara, chiar dacă e una tîrzie și fără strălucirea cuvenită. A treia oară am trădat prejudecățile tale de om „serios", care după luna de miere nu mai vede în soție decît o con-soartă. Jurămîntul sfînt al cununiei nu l-am trădat niciodată!

LIVIU *(și-a înălțat iarăși viziera, șterge cu zalele mînecii mustața transpirată, își fixează neîncrezător inamicul):* Așa scrie în hîrtiile tale?

MELANIA *(dezinvoltă):* Da, Mustache! *(Către sufleur:)* Nu, Livia? *(Din nou către adversar:)* Doar nu-ți închipuiai cumva... hi-hi, că numai tu ai pe hîrtii vorbe frumoase și adevărate?

LIVIU *(fornăie pe nas, scutură din cap și viziera îi cade singură):* Bine, mergem mai departe! *(În secunda următoare se aude o explozie frenetică de bucurie.)*

ȘTEFAN: How wonderful is to be inloved, my dear Virna! Love means the best ... means the most beautiful face of the World and it is a women present for males!...

(Toți rămîn cîteva clipe șocați. Chiar și Doru se oprește din genoflexiuni și privește surprins împrejur. Nimeni nu pare să înțeleagă ceva, afară de Livia, al cărei chip amestecă surpriza cu îndoiala. Dă să se ridice, apoi renunță și se așază în genunchi, continuă să pară bănuitoare, scoate capul după ușă și ascultă atentă, însă din camera alăturată nu se mai aude nimic.)

LIVIU *(tușește puțin pentru a-și drege glasul, apoi împunge hotărît aerul cu mănușa de oțel lucitor):* Pentru o femeie măritată, singurii ochi care contează sînt ochii bărbatu-

lui ei! Corect, nu? La tine — taman pe dos: mie îmi arăți numai capoate lălăite, șorțuri mirosind a prăjeală, bigudiuri și măști înspăimîntătoare de ouă, căpșuni sau castraveți... iar *celorlalți* — fețe machiate, fardate, rujate, rochii pe talie și picioare trase la ciorap cu dungă! Asta se numește... trădare! Timpul petrecut cu mine este de fapt timpul în care îți pregătești toaleta pentru *ceilalți*. Și te mai miri că sînt suspicios! Ce vrei să fac? Să stau și eu pe-afară, ca să intru în rîndul destinatarilor? Așa nu mai poate continua...

MELANIA: Atunci procedăm invers, dragule: stau cu *ceilalți* și mă gătesc pentru tine! Dacă e mai bine așa, eu n-am nimic împotrivă!

LIVIU *(agitîndu-se nervos în armură)*: N-am chef de glume nesărate!

MELANIA: Și, mă rog, ce propune scumpul nostru Othello?

LIVIU *(categoric)*: Nu există decît o singură soluție: să intri în rîndul muierilor de vîrsta ta! Să renunți la ambițiile astea ridicole de femeie divorțată în căutare de partener. Tu ai bărbat și nu-ți mai trebuie unul. Cel puțin așa pretinzi! Eu sînt acel bărbat și încă unul minunat, pe care și l-ar dori altele o mie...

MELANIA *(rîde cu poftă)*: Ei, taci! Chiar așa scrie în hîrtiile tale?

LIVIU: Da, așa scrie și scrie bine...

MELANIA *(malițioasă)*: Aveam impresia că vorbești tu, nu Ștefan...

LIVIU: Eu vorbesc, bineînțeles, dar cu vorbele lui... care sînt de fapt ale mele... Să lăsăm amănuntele și să trecem la esențial. Deci... M-am săturat de fețe ouate, căpșunate, pătrunjite sau castravețite! Bigudiurile îmi provoacă vise cu extratereștri, iar silueta ta de subnutrită mă face de rîs în lume: toți își închipuie că te țin flămîndă ca să mă îngraș eu! Pentru mine arăți bine oricum! Și cînd te scoli dimineața din pat, ciufulită și umflată de somn, și grasă și căruntă, și pătrată și ridată... și ca de pe gîrlă adunată! Nu-mi trebuie farmecele tale de femeie „trecută"! Nu am nevoie de ele!

MELANIA *(îndulcindu-și glasul pentru a fi mai convingătoare)*: Dar la orgoliul meu de femeie nu te gîndești, dragule? De ce o mamă cu trei copii trebuie să arate neapărat grasă, căruntă, pătrată și ridată?! Ca să intre *în rînd* cu cine? Cu indolentele, nu? Cu lacomele... Cu ipocritele ce-și fac de-acum socoteala și se cred cîștigate: acte la primărie, trei plozi în brațe, gata, l-am legat fedeleș, nu mai mișcă, pot să arăt și ca... adu-

nată de pe gîrlă. Cu ele să intru eu „în rînd"? De ce? Doar pentru că un asemenea „rînd" te lasă pe tine să dormi liniștit, să faci fără grijă burtă și fălci? . . .

LIVIU *(revoltat):* Așa scrie fiu-tău? Că eu fac „burtă și fălci"?

MELANIA: Da, așa scrie. Doar nu pretinzi . . .

LIVIU *(mai potolit):* Dar nu-i este puțină rușine? Cum să spună așa ceva despre tatăl lui? La vîrsta mea are să facă și el la fel, îl asigur eu!

MELANIA: Poate n-o să facă. „Burta și fălcile" tale țin și ele tot de o socoteală ipocrită: că eu trebuie să te suport deacum așa cum arăți, tot pe motivele mai sus amintite. Și eu chiar te suport. Nu ți-am cerut niciodată să ții cură de slăbire și nici să-ți freci chelia cu gerovital. Deși, nu zic, mi-ar fi plăcut să faci și una și alta, și să luptăm împreună cu necazurile vîrstei. Am înțeles: pentru tine, ca bărbat, exteriorul nu contează. Altele ți se par și chiar sînt mai importante. Pentru mine însă, exteriorul acesta înseamnă orgoliul cu care mă înfățișez tuturor cunoscuților și necunoscuților. Este primul după care sînt judecată. Oricine ar fi acest necunoscut, femeie sau bărbat, întîi apreciază la mine starea fizică. Dacă mă țin bine și mai am ceva grație, primesc notă bună, dacă m-am abandonat vîrstei și arăt ramolită, nu trec examenul. Asta caută la mine un străin și aprecierea aia mută, ascunsă în creierul lui, nu-mi poate fi indiferentă. Pe cînd la tine, privirea străinului apreciază altceva. Să vadă, de pildă, cît ești de *onorabil.* Iar tu ai avut grijă de lucrul acesta. Nu zic că ți-ai lăsat dinadins burtă, mustață și chelie, dar știu sigur: ții deja la ele, ca la niște însemne ale seriozității tale. Deci dumneata ți-ai atins scopul, Nea Gabrea, arăți cum îți place, conform stasului la care ai aderat, nimeni nu se poate înșela privindu-te: un om sobru, respectabil, vrednic de stimă și, mai ales, de încredere . . . dar pe mine nu mă lași nici să încerc, darămite să mă ajuți. Toate cele femeiești trebuie să mi le cumpăr cu fereală și chiverniseală, să-mi tot fac din vechi nou și să mă gîndesc mereu: oare o să mă creadă că-i totuși ceva lăsat de prost și transformat cît să pară bun? . . .

LIVIU *(furios, gata să dărîme baricada pentru a se repezi la inamic):* Nu, nu . . . nici chiar așa! Nu face din mine un . . . nu te-am împiedicat niciodată să . . .

MELANIA *(s-a aprins, ochii scapără agresivi, își aruncă nervoasă peste umăr coada șarpelui alb, cu un gest firesc, de parcă l-ar fi purtat dintotdeauna):* Atît îți trebuia, să spui ceva,

cînd muncesc ca și tine și mai cresc și trei copii! Dar te-ai uitat tot timpul urît, ai strîmbat din nas la fiecare rochie nouă, la fiecare ciorap nou, la fiecare flacon...

LIVIU *(gata de luptă):* Da, m-am uitat urît, da, am strîmbat din nas, pentru că am văzut în fiecare ceea ce trebuia să văd! Un mijloc de a-ți face publicitate farmecelor de femeie coaptă, de a-i anunța pe toți bărbații din jur și mai ales pe drăguții de medici că nu ți-ai pierdut încă pofta de viață! Și rezultatele n-au întîrziat să apară: gărzi peste rînd, plecări inopinate la prietena Veta, la prietena Mărioara, la prietena Săftica... sosiri cu automobilul acasă, ciorapi uitați la spital, ce să-i faci, i-a fost cald nevestei mele! pînă și scrisori-de-dragoste de la foști pacienți...

MELANIA *(a ajuns în mijlocul holului, tot făcîndu-i semne disperate să renunțe la astfel de amănunte):* Termină cu aiurelile astea! N-a fost decît unul singur și te-ai convins și tu că era un copil...

LIVIU *(nu mai are stare, vrea să sară peste baricadă):* Un copil! Un copil de treizeci și unu de ani! Ești mîndră, pesemne, iată, ți-ai atins și tu scopul! Și încă ce performanță, unul cu aproape zece ani mai tînăr ca tine!...

ȘTEFAN *(aproape urlînd):* I'am so young. Virna, but I hope... yes, yes, I hope because I belive in this wonderful dream...!

MELANIA: Ipocritule! Ai citit și tu scrisorile și ai recunoscut: n-a fost nimic între noi! A reieșit clar că nu i-am răspuns la nici una!

LIVIU *(străduindu-se zadarnic să-și ridice viziera, îi recade mereu cu zgomot de table întîlnite în muche):* Dar le-ai păstrat, le-ai ținut ascunse!

MELANIA: Cum să-i arăt unui Othello ca tine niște scrisori de la un... admirator?!

LIVIU: Aha, „admirator!" Iată la ce-ți trebuie ție fețele castravețite, rochiile pînă la genunchi și ciorapii cu dungă! Ca să-ți cîștigi admiratori! Și pe mine să mă compătimească simpaticele tale colege, văzînd cum tu primești pe adresa spitalului scrisoarele de amor! Asta merit eu după atîția ani de căsnicie? Rușinea lumii?

MELANIA *(energică):* Nu-i vina mea dacă un pacient zănatec...

LIVIU: Cum să nu fie vina ta dacă tu îi provoci, cerîndu-le notă mare la „examen"?! Refuz să cred că nu te-ai așteptat la rezultate și, în sinea ta, ele nu te umplu de vanitate! Ai știut

foarte bine că nu toți examinatorii se mulțumesc să aprecieze, unii mai vor și să verifice! Unul scrie epistole amoroase...

ȘTEFAN *(dezlănțuit)*: „And my dishevelled hair / at a breath of wind, will ware / and a hair of it will fly / over your life. And after many years of love and tears / We'll be together too, just like these days / Not body near body, but soul near soul..."

I love you, Virna! I hope, Virna! I love you so much! I belive in a great dream! In your native language: Io ti amo, Virna! *(Toți ascultă în tăcere, nemișcați, încremeniți în pozițiile în care au fost surprinși, frumoasele versuri shakespeariene. După ultimul cuvînt al lui Ștefan, își reiau brusc mișcarea. Doru sare coarda în variate stiluri, învîrtindu-se ca un satelit în jurul mamei sale. Livia pornește în patru labe prin hol și intră în odaia băieților. Între ea și Ștefan se iscă o sfadă mută, care degenerează în păruială furibundă și ruperea reciprocă a „icoanelor".)*

LIVIU *(își continuă replica de unde rămăsese)*: ... altul te aduce seara cu automobilul acasă și îți aranjează gărzile după ale lui *(se aude un claxon îndepărtat, sunînd slab dar insistent)* ... te caută la telefon și cînd mă duc eu îmi trîntește receptorul în nas *(țîrîit slab de telefon, în surdină, nimeni nu-l bagă în seamă)*... Iată rezultatele jocului tău de-a femeia modernă! Dreptul la cochetărie, pe care îl revendici cu atîta ardoare, este un cal troian în cetatea familiei. Din burta lui vor ieși toate nenorocirile: și gustul luxului, și pasiunea mondenității, și plăcerea nevinovatului flirt și, în cele din urmă, inevitabil, dorința de a mai trăi o dată deliciile... Toate le vei legitima prin același și același drept al femeii la cochetărie!

MELANIA *(dreaptă, sfidătoare, cu șarpele alb și pufos atîrnîndu-i de gît ca un șireang)*: De ce exagerezi? De ce vrei să faci din aspirația mea la personalitate și cîteva întîmplări caraghioase o tragedie?

LIVIU *(încercînd zadarnic să-și ridice viziera)*: Pentru că orice aventură nevinovată sfîrșește într-o zi! Cînd fie încetează definitiv, fie încetează să mai fie nevinovată. Ambiția ta îmi dă dreptul să cred în fatalitatea păcatului: încăpățînîndu-te să te bucuri de libertățile femeii moderne, va veni și ziua cînd vei întinde mîna și la fructul dulce și zemos ce-l ține ascuns în sîn! Și atunci s-a dus dracului și virtutea ta și onoarea mea! În aceste condiții, nici eu nu mai am chef să mă joc de-a bărbatul clasic! *(Enervat de viziera defectă, scoate coiful și-l aruncă. Prinde însă gustul aruncatului și începe să împrăștie*

în hol toate obiectele aflate dinaintea sa.) Poftim, ține! Le-am adunat bucată cu bucată, muncind cu rîvnă ani de-a rîndul, cîte opt și zece ore! Asta se cheamă... „căminul nostru"! Oale perini, linguri, cratițe, tablouri, așternuturi, scaune, bibelouri, milieuri, căni, ghivece cu flori... și trei suflete. Le ai pe toate la picioare, femeie modernă! Mie nu-mi mai sînt de nici un folos. Baricada lor este fragilă în fața poftei tale de... viață! *(Începe să-și smulgă și harnașamentul de oțel. Aruncă pe rînd, cu aceleași gest de superioară lehamite, mănușile lucitoare cu degetele ca niște spinări de rac, cotierele, brasierele, genunchierele, jambierele din tablă contorsionată, frumosul colan auriu cu zadarnicul blestem al lui Eduard al III-lea*: „Honi soit qui mal y pense!", *centura lată cu sabia atîrnînd pînă în podea. Rămîne doar în cămașa de zale cu trandafirul alb pe piept. Melania s-a retras din fața invaziei de obiecte, este din nou în dreptul ușii de la camera fetei. Face eforturi de a se arăta mîndră și insesibilă. Singurul care se bucură este Doru. Sare vesel printre obiecte, se chinuie să le lovească din zbor ca pe niște mingi de fotbal. Melania își ridică delicat, cu două degete, poalele largi de satin violet-indigo ale rochiei pentru a se strecura prin holul ce arată ca un cîmp de bătălie presărat cu cadavre. Claxonul și telefonul se aud tot mai tare și mai aproape. Nu reușește să facă decît trei pași. Renunță să mai înainteze, privește dezolată împrejur, revolta crește...)*

MELANIA: Cum poate s-o bănuiască pe mama lui de asemenea gînduri mizerabile? Eu țin la căminul meu! Și el știe lucrul ăsta și mi-a dat tot timpul dreptate. A spus că nu e un păcat să mă simt tînără și să mă comport ca atare... M-a asigurat că eu sînt personajul pozitiv al piesei...

LIVIU *(contrariat)*: Ba, eu sînt personajul pozitiv! Eu apăr sănătoasa tradiție care ocrotește sfînta instituție a familiei de ispitele ascunse ale emancipării femeii... Așa mi-a spus! Înseamnă că...

MELANIA: Înseamnă că...

(În aceeași clipă, Ștefan dă buzna în hol, urmărit de Livia. Cămașa ruptă și larg desfăcută la piept, cravata atîrnîndu-i într-o parte, părul ciufulit, se împiedică de un obiect și cade.)

MELANIA și LIVIU: Măgaaaarul!

(Și se reped asupra lui, sărind sau ocolind casnicele victime ieșite în cale. Livia îl ajunge și ea pe impostorul care i-a luat bani fără să-i redacteze scrisoarea de amor și, toți trei, umăr la umăr, își varsă năduful pe el. Doru rîde ținîndu-se cu palmele de pîntec, apoi are o idee genială: oferă o mînă de ajutor

bătăușilor. Hărmălaie, gemete, țipete, claxonul devenind asurzitor, telefonul țîrîind infernal, ca o alarmă, Tom Jones chemînd-o din nou pe Delilah, Mincinosule! Ipocritule! Măgarule! ... Doru deschide în sfîrșit și el gura: „Încrezutule, încrezutule, încrezutule!" Se aude un urlet disperat, cum numai un creator doborît de povara personajelor sale poate scoate ...)

ȘTEFAN: Stooooop! Ajunge, la o parte! *(Se retrag supuși, dar vădit nemulțumiți de calitatea lucrării executate. Ștefan se ridică anevoie, abia se mai poate ține pe picioare, cămașa și pantalonii îi atîrnă ca niște zdrențe, părul vîlvoi și un ochi tumefiat. Poruncește, fără vlagă:)* Gata, treceți la cuplet! *(Tare, ca pentru sine:)* Caraghioșilor! Fariseilor! Iude nesătule! Fiare lacome! Nu suportați nici un Dumnezeu ... cum apare unul, îl și devorați ... Să nu vă știe nimeni păcatele ... să vă credeți singuri stăpîni peste ele ... Fanfaronilor!

(În timp ce el vorbește, greu, răsuflînd obosit, și încearcă zadarnic să-și aranjeze veșmintele ferfenițite, ceilalți împing cu picioarele spre pereți obiectele de pe jos. În cele din urmă, ele ajung să formeze un cerc închis în jurul lor. Ștefan le face semn să se grăbească, arată sătul, dornic să se termine mai repede spectacolul. Personajele se aliniază, unul în spatele celuilalt, Melania, Livia, Doru, Liviu și fac jumătate de întoarcere către Il Dio.)

ȘTEFAN *(cu arătătorul dreptei înălțat)*: Gata? Toți o dată, unu, doi ... trei ... și ...

(Se dansează french-cancan pe o melodie country sau viceversa.)

TOȚI:
Povestea asta-i veche
Clișeul — un delir
Căci nu este pereche
Scutită de turnir ..

MELANIA:
Nu-mi trebuie amanți, habar n-am de Flaubert
Dar aș dori o dată s-ajung la un concert
Să vadă și Mustache, cel cu chelia deasă
Că mai există dame cu toaletă aleasă!

CEILALȚI:
Povestea asta-i veche
Clișeul — un delir ... *(bis)*

MELANIA:
Nu fi catîr, Nea Gabrea, că nu eşti „serios"
Dorindu-ţi ca nevasta s-arate fioros
Şi nici lăsîndu-ţi burtă, mustaţă şi chelie
Ca să te creadă lumea... uitat la datorie!

CEILALŢI:
Povestea asta-i veche
Clişeul — un delir... *(bis)*

MELANIA:
Mă tem de bătrîneţe, de riduri şi de guşă,
Visez să am din nou un chip ca de păpuşă
Dar nu mă cheamă Emma, nu sînt adulterină
Şi nu-mi trădez cetatea în care sînt regină!

CEILALŢI:
Povestea asta-i veche
Clişeul — un delir... *(bis)*

LIVIU:
Cînd te-am furat de-acasă, ascunsă printre struguri,
Mi te-ai lipit la piept şi-ai început să gînguri
Eram lumină, soare, un Jean Marais select
Şi mi-ai jurat credinţă, iubire şi... respect!

CEILALŢI:
Povestea asta-i veche
Clişeul — un delir... *(bis)*

LIVIU:
Azi sînt vedetă-n urbe şi om cu casă grea,
Nici şapte Pardaillani nu stau în calea mea
Dar tremur de obidă, mă-nvîrt ca ameţit
Ştiindu-mi demnitatea pe-o muche de cuţit!

CEILALŢI:
Povestea asta-i veche
Clişeul — un delir... *(bis)*

LIVIU:
Mă tem de tinereţe, e drept, şi de păcat
Ştiind ce e în stare ambiţia de bărbat,
Rar de găseşti virtute ce rabdă şi stă dreaptă
Cînd craidonul insistă, pîndeşte şi... aşteaptă!

TOŢI:
Povestea asta-i veche
Clişeul — un delir
Să spargă monologul

Anost și pueril...
Dar nu-i socoată dreaptă
În ăst final fierbinte
Să batem naratorul
Băiat isteț, cuminte...
Ar merita ocară
Și o bătută alertă
Cel ce se-ascunde întruna...
În față, pe copertă!

„Războiul de douăzeci și ceva de ani" se încheie în ficțiune cu clasica prăbușire a cortinei. De pînză, de mătase, de pluș... În realitate, după războiul celor două roze începea *Războiul rece!* „Marile puteri" se cufundau într-o muțenie încrîncenată și disprețuitoare, ocolindu-se pînă și cu privirea. Nu-și mai vorbeau cu nici un preț. Granița dintre ele trecea prin fața ușii de la camera „băieților" și împărțea holul în două. Exista și „lumea a treia", baia, bucătăria și debarau, în care fiecare își rezolva pe cont propriu socotelile, respectînd, mai mult sau mai puțin, „tratatele internaționale". „Războiul rece" dura pînă începea să apară în vizită Ida Mateescu, sora mai mare a Melaniei. Se declanșa astfel... *Risorgimento.* O mișcare legitimă, dorită de toată lumea, inclusiv de către combatanți, însă anevoioasă și, cu trecerea anilor tot mai lungă. Conducătoarea luptei pentru „unificare" era chiar revoltată de involuția conștiinței istorice: „Mă, voi cu cît îmbătrîniți, tot mai căpoși vă faceți!" Ida Mateescu, pentru noi Tușaida, îndeplinea funcția de mediator: de față cu ea, adversarii reîncepeau să converseze, dar nu direct: vorbeau ca și cum celălalt nu s-ar fi aflat de față. În cele din urmă, epuizați, se adresau unul altuia, reproșurile erau tot mai palide și, într-o seară, după plecarea Idei, Melania își redeschidea subit „ambasada" din sufragerie, mutîndu-și înapoi cele două perini. Se încheia astfel un nou război stupid și inutil. Nimeni nu pierdea, nimeni nu cîștiga. Ceea ce fusese *înainte* continua să fie și *după*. Adică o tensiune mută, apăsătoare și fără leac (altul decît bătrînețea). Melania își cucerea prin trudă zilnică (și de la o zi la alta tot mai greu) fărîmituri de orgoliu feminin, simțindu-se vinovată pentru fiecare din ele. Liviu suferea în tăcere: din infernul lui zgomotos de mașini ce trebuiau tot timpul scotocite prin măruntaiele lor unsuroase, lumea Melaniei se vedea ca un paradis

alb și curat, în care pasiunea se putea isca lesne și, ceea ce era mai neliniștitor, dezvolta în voie: mii de nopți în compania fascinanților medici, în pustiul plictisitor al coridoarelor goale, cu discreția rezervelor la dispoziție... Doar existau atîtea exemple concludente, ce-i erau aduse la cunoștință chiar de Melania, naivă și dezinvoltă ca orice femeie ce se știe (și mai și vrea prin asta să se dovedească!) nevinovată. Verificarea bănuielilor fiind practic imposibilă, Liviu Gabrea se petrecea într-o amară și neputincioasă gelozie. În bună parte se obișnuise cu ea, dacă nu și gusta cumva, în secret, meschina satisfacție de a o ști pe ea veșnic terorizată de grija sensibilității lui.

Gelozia este starea firească a celor ce confundă dragostea cu proprietatea — le place „neînșelaților" să spună, considerînd că nu există înjosire mai mare decît să fii descoperit „burghez" în iubire. Dar amorul, într-o lume deplin și irevocabil (?) monogamizată, este funciar egoist, însemnînd o reciprocă dorință de proprietate absolută. Însă această aspirație la exclusivitate este pentru toată lumea firească, nobilă și încîntătoare, numai atîta vreme cît sentimentul, asemenea unui pod, se sprijină pe ambele maluri. Cînd unul dintre parteneri încetează să mai iubească, celuilalt i se retrage automat dreptul de a se simți și comporta ca un „burghez." Simplu, logic, ușor de priceput. Mai greu de suportat.

Liviu Gabrea îmi dezvăluia însă situația cea mai penibilă: burghez în acte și pretenții și pauper în dragoste. O simțea pe Melania capabilă și tînjind în secret după iubire, însă pentru oricare alt bărbat decît soțul ei. Știa că tot ce-i oferise el redevenise cu timpul zero, iar familia, căminul, hîrtiile de la primărie n-o împiedicau să viseze. După un film de dragoste urmărit de tot clanul la televizor, Liviu refuza să aprindă becurile lustrei pînă ce nu plecam pe la odăile noastre. Era pe chipul Melaniei ceva ce nu trebuia văzut nici măcar de el: pustiul de statuie al privirii. Îi era imposibil să se controleze. Uneori o reîntîlneam în bucătărie sau pe hol: putea chiar să rîdă, să glumească, să-și vadă de treburile casnice cu acei ochi ce căutau numai în interior. Avea ceva de urmărit acolo, de țesut frumos și pînă la capăt, pentru a se liniști și reveni la realitate.

Nu m-am îndoit niciodată de virtutea ei. Dar m-am întrebat: ce o împiedica totuși să prelungească visul în realitate,

cînd gestul îi stătea la îndemînă? Era, într-adevăr, curtată, sesizasem şi eu în timpul vizitelor făcute la spital, din acest punct de vedere suspiciunea lui fiind întemeiată. Existau medici, îndeosebi cei trecuţi, ca şi ea, de „prima tinereţe", care vedeau în respectul ei evlavios (de altfel tipic la cadrele sanitare medii!) dacă nu mai mult decît era, cel puţin o condiţie prielnică, un avantaj ce putea fi speculat. Ce o împiedica totuşi să dea curs interesului lor şi, în acelaşi timp, neîndoielnic, şi propriei ispite? O singură raţiune rămînea în picioare: grija pentru onoarea ei şi a soţului. Familia, căminul, obişnuinţa, teama de complicaţii... n-ar fi oprit-o. Perspectiva de a se şti ea vinovată şi vrednică de dispreţ şi el umilit şi vrednic de compătimire — da. Concepţia ei despre onorabilitate rămînea totuşi una clasică: n-ar fi putut trăi fără respectul ce-l datora orgoliului de femeie virtuoasă. O Emmă împărtăşind prejudecăţile lui Charles şi refulîndu-şi cu îndărătnicie dorinţele. Admirabilă şi demnă... de compătimit.

Liviu Gabrea îmi definea gelozia ca disperată şi umilitoare neputinţă. Ceea ce nu putea trezi în creierul unui adolescent teribilist decît suveran dezgust: ori poţi să sfarămi ordinea în care te simţi (bănui) înşelat, ori poţi ucide în tine diavolul suspiciunii sau, de ce nu? pretenţia de „exclusivitate"! Ceva trebuie să poţi, numai în umilinţa ne-putinţei să nu te complaci.

Simplu!

Lumea aparţine celor ce pot!

Septembrie văratec şi secetos, cu rochii subţiri şi decoltate, gulere strălucitoare şi pufoase pe buza halbelor şi bronzuri neterminate somnolînd leneş prin pustiul ştrandurilor. Am sosit în oraş cu numai o zi înainte de începerea cursurilor, deşi aş fi vrut s-o fac mai devreme, alarmat de tăcerea Mirunei: avusese restanţa la logică pe data de nouă şi încă nu-mi telefonase. Încărcat de valize şi sacoşe, ca la orice început de an, am luat un taxi pînă la poarta Suzanei Greceanu. Mi-am aruncat bagajele în odaie (de-acum a mea în exclusivitate!) şi m-am întors în fugă lîngă şofer. Fereastra camerei şapte luminată, cordul luînd-o deja razna. N-o mai văzusem din iunie, doar două scrisori primite peste vară, şi acelea scurte şi apatice... a trecut sau nu? Cum să nu treacă?! Imposibil! Refuzam efectiv să-mi închipui eventualitatea eşecului. S-ar fi instaurat absurdul cel mai deplin şi mai strivitor: *Miruna n-ar*

mai fi fost studentă! Știam: dacă picase restanța, era exclus s-o mai întîlnesc. Ar fi fost deja plecată acasă, hotărîtă să nu mai revină niciodată în oraș. Mă asigurase în ultima scrisoare: *„Am pus și răul înainte: ce mă fac dacă nu trec? Simplu — florăreasă! Încerc să mă obișnuiesc cu gîndul și-l găsesc tot mai atrăgător. E un vis mai vechi, scos de la naftalină, curățat, scuturat și pus la aerisit. Începe să miroasă acceptabil. I l-am expus și mamei. Întîi a plîns, apoi s-a obișnuit și ea cu el, în cele din urmă a devenit practică, socotind ce relații ar putea pune în mișcare pentru a-mi găsi loc într-o florărie. Mă simt deja mai ușurată. Uneori îmi vine să las totul baltă și să nu mă mai prezint la tortură...“* I-am strigat numele sub fereastra luminată. Așa cum o făcusem de nenumărate ori din martie pînă în iunie. Niciodată răscolit de atîta emoție și teamă. A apărut Smaranda. Lumina îi bătea din spate și nu vedeam decît o pată întunecată. Imposibil de confundat: mică, grăsuță, creață, zece dioptrii pe nas, cinci la stînga, cinci la dreapta. „Miruna nu e la cămin...“ „Nu este deloc sau e plecată în oraș? „Nu este deloc... n-a apărut încă.“ Cu toată ființa încordată ca un arc, de la degetele picioarelor la mușchii gîtului: „Nu știi... a trecut restanța la logică?“ Smaranda, aproape scuzîndu-se: „Nu știu. Eu am venit azi-dimineață și n-am găsit-o decît pe Katy. Nici ea nu știe. A venit de-aseară, dar n-a ajuns pe la facultate. Cleo abia a sosit, de-o oră, iar Silvia văd că nu apare nici ea, deși o fată de la filo zice că ar fi venit de alaltăieri, dar a plecat apoi cu bagaje cu tot. Nu știu ce să-ți spun... și noi sîntem încurcate: să le ținem sau nu locuri în cameră? Să fi lăsat măcar vorbă, să știm ce facem, să nu ne trezim că ele s-au mutat pe la gazde și nouă ne aduce administratorul pe cine știe cine în cameră. Katy și Leopoldina stau cu bagajele nedespachetate, tot așteaptă să vadă dacă ele mai vin sau nu...“

A doua zi — deschiderea anului universitar. Agitație festivă, haos, cîteva cursuri formale, mai mult organizatorice, orarul, sălile repartizate... prezență integrală numai la anul întîi. Grupa anului doi de filosofie s-a adunat abia la ora zece. Miruna — absentă. L-am chemat pe Bogorici de-o parte: „Ce-i cu Miruna?“ Îmi era teamă să formulez explicit întrebarea, îmi era și jenă: eu, prietenul ei, nu știam dacă luase sau nu restanța. Bazil ridică surprins din umeri: „Ce să fie? Nu știu... n-a venit încă. S-a întîmplat ceva?“ N-am mai rezistat: „Spune-mi, te rog... am sosit doar aseară, nu știu... a trecut sau nu la logică?“ Sile Bogorici începu să rîdă și mă privi cald,

prietenește. Avea prilejul să-mi dea o veste bună: „A trecut, Ștefane, a trecut, stai liniștit! Cică nu i l-ar fi dat decît la reexaminare, dar pînă la urmă i l-a dat. Asta contează, la urma urmei!“ Într-adevăr, tot restul era neimportant. M-am liniștit: Miruna era în continuare studentă! Visul florăriei trebuia repus la naftalină sau abandonat definitiv. L-am părăsit pe Bogorici fericit, apoi am regretat graba plecării: să le fi întrebat pe fete dacă apăruse sau nu la cămin. Nu se prezentase la camera șapte și nici nu avea s-o mai facă. Se mutase cu Silvia la gazdă. Cleo îmi mărturisea invidia și părerea de rău: era o garsonieră, cu chiria de numai șapte sute de lei pentru amîndouă. Aflase de dimineață, de la Silvia, „autoarea“ fabuloasei descoperiri, și încă nu-i venea să creadă că nu vor mai împărți împreună camera de la cămin.

Nu-mi rămînea decît să aștept apariția ei la facultate. În fiecare zi studiam afișul cu orarul sălilor și-mi făceam drum pe coridoarele unde știam că voi întîlni grupa anului doi filosofie. O dată, de două, de trei ori pe zi, la fiecare curs sau seminar, absolut convins: la unul din ele trebuie să apară. În a patra zi am chemat-o pe Silvia. Observasem deja că refuza să dea ochii cu mine. De cîte ori mă vedea apropiindu-mă, intra în sală.

„Ce-i cu Miruna? Unde e? De ce nu vine la școală?“ Îmi răspunse fără ezitare, privindu-mă drept în ochi: „Cum, tocmai tu nu știi?! S-a dus acasă. Își face și ea o mică vacanță, a dărîmat-o restanța. E frîntă, mai ales emoțiile, îți dai seama, dacă a ajuns pînă la reexaminare! . . .“

(Tot Silvia, dar peste o lună: „Eram pregătită. Te văzusem trecînd zilnic pe coridor, căutînd-o, întrebînd de ea, mă așteptam deja să fiu chemată o dată afară și să trebuiască să te mint. Și-mi era așa o milă de tine! Adevărul?! Cum să-ți fi spus că în chiar acea dimineață plecase cu el la munte? Și să fi vrut, n-aș fi avut puterea să-l rostesc. Pusă în cuvinte, realitatea devenea și pentru mine insuportabilă. Te-aș fi doborît complet cu o singură propoziție, absolut adevărată: prietena ta trăiește cu asistentul Petre Drăguț . . .)

De-abia în a unsprezecea zi de la începerea cursurilor, făcînd al doilea din cele trei tururi pe coridoarele facultății, am zărit-o. În chiar clipa descoperirii ei am priceput jumătate din noua realitate. Era în fața amfiteatrului, într-un grup. Am văzut-o fără s-o recunosc. În clipa următoare mi-am reîntors privirea asupra ei: totuși, era grupa anului doi filosofie! Cine să fie . . . în rochie roșie și taior alb . . . atît de . . .? Se afla cu

spatele spre mine. Privirea s-a oprit pe linia pulpelor... Miruna! Nu tocmai! O străină ce aducea vag cu cea din iunie și din fotografia ce o reinstalasem în biblioteca Suzanei Greceanu. Marea ruptură dintre două timpuri se putea zări din capătul coridorului: pletele ce-i atîrnau altădată pînă spre talie, strînse într-o coadă groasă ori răsfirate ca un evantai, dispăruseră. Se tunsese „tifos", de doi centimetri, arătînd că o deținută în a doua lună de penitență. În mîna stîngă — o țigară, purtată delicat între degete și scuturată cu gestul firesc al unui fumător vechi. Sentimentul că se întîmplase ceva esențial. Emoția revederii amestecîndu-se dureros cu o temere ambiguă, fără conținut. Katy Mărăscu, aflată cu fața spre mine, mă zări de la distanță și-i atrase atenția. Întoarse grăbită capul, încercînd să mă distingă prin mulțimea de pe coridor. Reuși. Ochii ușor dilatați, sprîncenele înălțate, încrețind fruntea eliberată în întregime de noua tunsură, nimic mai mult decît: aha, da, te-am văzut! Nici o tresărire, nici un zîmbet pe buzele ce le vedeam întîia dată rujate și încă într-un cyclamen sidefat. Reveni cu fața la grup și întîrzie, dorind să termine ceea ce începuse să le spună. Povestea restanței la logică, poate, cît de greu fusese, cum reușise în cele din urmă să-l înduplece pe profesor... M-am rezemat de un calorifer și am început să aștept. Se rupse anevoie de colege, rămînînd cîțiva pași cu fața înapoi, pentru a mai adăuga ceva. Începu să se apropie.

Cu fiecare pas nou murea cîte puțin o Mirună și se năștea alta. Cînd ajunse la doi metri de mine, cea din vară era deja simplă amintire. Aveam dinainte o străină, căreia trebuia să-i dau numele iubitei și s-o tratez ca atare. Să mă obișnuiesc cu ea. Noua coafură îi micșorase mult capul, dîndu-i un aer de copil, însă unul tras la față, ușor încercănat și fardat fără discreția de altădată. Tenul de un bronz subțire, auriu, pe lobii urechilor două monede cît unghia în aceeași culoare la modă, cyclamen sidefat, ca și buzele, conturul negru, subțire și uniform al părului, albastrul palid al ochilor... o senzualitate caldă, provocatoare, pe care n-aș fi crezut-o dispusă s-o etaleze cu atîta ostentație. Rochia — catifea moale, un zmeuriu închis, taior de cașmir alb cu revere late, pe piept ochelarii de soare legănîndu-se într-un lanț subțire, lung, auriu. Frumoasă, elegantă, tulburătoare, dar într-un alt fel decît o știam și aș fi putut-o bănui în închipuirile mele cele mai fanteziste. În sfîrșit, zîmbetul! Jalnic de străin și de nesemnificativ în ordinea sentimentală de dinaintea verii. „Salut!" îmi spuse scurt,

cumva distrat, oprindu-se departe, la cîțiva pași de mine, cu stînga în buzunarul taiorului și dreapta legănînd prin aer țigara. O senzație de limpede și de liniște pustie și tristă. Decepția se amesteca tot mai mult și mai perfid cu satisfacția unei bănuieli (care?) adeverite și ambiția de a primi decent orice lovitură. „Ce mai faci, Miruno?" am întrebat-o, zîmbindu-i melancolic, cu morga detașat-nostalgică a celui ce-și întîlnește întîmplător o fostă mare iubire. Adevărul se instalase deja între noi, simplu, firesc, implacabil, fără cea mai nevinovată mărturisire. Totul părea de mult spus, conturile încheiate. O priveam insistent în ochi, de parcă aș fi sperat să mă strecor prin albastrul lor în intimitatea ce o simțeam nu doar străină, dar și puțin ostilă. Cîteva clipe a încercat să-mi susțină privirea, apoi a renunțat. Mințea fără tragere de inimă, așa, ca să spună totuși ceva, pomenind despre necazurile și bucuria luării restanței, apoi despre Silvia care găsise o garsonieră ieftină și bafta ei de a fi singura dintre colegele aflate în acel moment în oraș, fusese acasă și se odihnise, dar nu îndeajuns... „uite că vine proficul, gata, am plecat, ceau!" „Ne vedem în pauza următoare, nu?" Aprobă din cap, fără să mai întoarcă privirea, și începu să iuțească pasul spre ușa amfiteatrului. Mircea D., noul ei profesor de logică, aștepta politicos să intre înaintea lui și apoi desfăcu surîzător și satisfăcut brațele către mine: îmi pare rău, amice, n-am ce-ți face, pe mine mă preferă!

În dreapta mea — un coridor lung și pustiu, scăldat în mierea unui soare blînd și obosit. M-am trezit alergînd. Am urcat în aceeași grabă, fără să răsuflu, scările pînă la ultimul etaj. M-am oprit gîfîind în fața unei ferestre înalte și înguste, sub care se întindea vălmășagul verde al parcului din spatele Universității. O acută senzație de gol și zădărnicie. S-a dus! Nu mai este! A pierit și pentru tine șansa acelei iubiri mari, unice, frumoase, depline și definitive, cu care viața se ambiționează să rămînă mai tuturor restantă... Am coborît alene scările pînă la subsol. În fața barului eram deja liniștit, detașat, stăpîn pe fiecare gest. Barmanița înălță categorică palma, semn că nu era nevoie să comand, îmi știa pretențiile: mare, tare și amară. Mă simțeam de-a dreptul senin. Eram, ca în toate zilele, la barul Universității, venit să beau repede o cafea în picioare și să fug... Nu, acum nu trebuia să mă grăbesc, cursul de istorie universală începuse, eram un chiulangiu cu două ore pustii în față. La jumătatea intervalului trebuia să urc pentru a o întîlni pe Miruna. De ce? Totul fusese deja

spus fără să fi fost rostit. Şi universul nu se prăbuşise: gesturile mele erau cele firești, din toate zilele, de parcă nimic esențial nu s-ar fi întîmplat. Îmi salutam cunoscuții, îmi purtam grijuliu ceașca prin aer căutînd un loc mai retras, aveam circumspecția de a-l ocoli cu privirea pe Ovidiu Deleanu, mare expert în tehnica tapajului, dar şi pe Puiu Andone, poet gălăgios şi searbăd, pregătit deja să-mi indice cu mîna locul liber de lîngă el şi să-mi solicite o pagină cu poză la revistă... Viața putea continua pe toate căile ei, conform ordinii prestabilite. Afară de una singură, ce se închisese de numai cîteva minute, simplu, precipitat, dar fără zgomot, ca puterea ce se scurge din mădularele unei vietăți în cea din urmă clipă a ei. Un drum pe care pătrunsesem entuziast se dovedea acum a fi doar o fundătură. Era însă dintre cele nesemnificative! Un reconfortant sentiment de jenă: elanul erotic ce mă animase pînă în urmă cu cinci minute putea fi privit şi ca o caraghioasă rătăcire. Cum să consumi atîta energie şi gînd curat într-o atît de frivolă şi de înşelătoare preocupare?! Cînd ştii: dragostea este idealul celor fără de ideal! Dar faci o gravă... penibilă... ruşinoasă confuzie... lăsîndu-te amăgit de o aşa fluturatică iluzie! Categoric! Iubirea?! Cîştigînd-o pierzi, pierzînd-o — cîştigi! Ducă-se! NU MERITĂ! Cere timp, răbdare, zbucium, să te perpeleşti ca-n sobă... şi-ți dă praful de pe tobă! Şi ce e mai trist în toate: *nu trebuie să greşeşti pentru a pierde!* Vine drăguța şi-ți spune fără să scoată un cuvînt: adio, mi-am găsit altul! Şi rămîi năucit în mijlocul drumului: gata, înapoi, pe aici nu mai găseşti nimic de iubit, e pustiu şi moarte... caută prin altă parte!

He-he, ce bun e un orgoliu la casa omului! Doctorie infailibilă! Te scapă mintenaş de pojarul iluziei... O soluție există în toate: la femei, musiu, la femei de-acum! La acelea pe care le caută toți cînd le-au pierdut pe celelalte... Cîteva aventuri uşoare şi sprințare... în mizeria cărora vei afla marele argument al definitivei desprinderi: asta-i tot ce poate oferi sexul celălalt, iar totul acesta nu merită mai mult decît un gînd la două zile! E preferabil să devii misogin, ca toți înşelații în iubire, decît pradă umilă şi neputincioasă a disperării!

Miruna îşi făcuse o nouă rînduială în sentimente. Cînd avusese timp? Ce bărbat fatal mă putuse alunga într-un aşa scurt răstimp din inima ei? Peste vară — exclus: teroarea restanței îi adormise orice ispită erotică. După restanță fusese acasă... Un fost amor de liceu? Posibil. Exuberanța promovării anului, pofta de viață, dorința de a recupera în cîteva

zile de abandon total două luni epuizante... Abandon total! Noua ei înfățișare nu mai pomenea nimic de candoare și ingenuitate... revenise cu gîndul la el... Ceva serios, deci. Nu-mi rămînea decît să mă dau la o parte. Cît mai demn și mai elegant. Adică fără complicații inutile. Distrugînd rapid în mine încîntătoarea țesătură de iluzii, visul de viitor al oricărui îndrăgostit, înălțat pe armătura prezenței veșnice a celuilalt. Pierderea ființei iubite nu doare atît de mult ca prăbușirea *definitivă* a acelui vis frumos cu care te obișnuiseși și în afara căruia nu poți, pentru moment, să-ți mai concepi viața.

Aproape că nu mai găseam ce aș fi putut discuta cu Miruna. Nu vroiam să creez un moment penibil, solicitîndu-i, ca un adolescent, clasica explicație finală. Orgoliul meu refuza o așa banală și ridicolă despărțire. Deși nici eventualitatea stingerii bruște și detașate, ca a unui amor subțire și convențional, nu mă satisfăcea. Am întîrziat cîteva minute, pentru a nu mă descoperi așteptînd-o în fața amfiteatrului. Suficient pentru ca ea să dispară. „A plecat mai adineauri cu Silvia. Dacă alergi puțin, le prinzi din urmă...“ N-am alergat. Îmi era clar că se temuse și ea de adolescentina explicație. Începea calvarul.

Cîtă vreme nu aveam încă certitudinea definitivului, pe care penibila explicație finală ar fi avut darul de a mi-o asigura, suferința rămînea abstractă, fără formă și conținut. Mă simțeam sărăcit în puteri și speranțe, ceva se rupsese dureros în mine, lăsîndu-mă ca un perete fără tencuială, dar nu trăiam conștiința nenorocirii fatale și irevocabile. Cu atît mai puțin gelozia, de vreme ce în preajma Mirunei nu apărea încă „înlocuitorul“ meu. Mă îndoiam tot mai mult de existența lui. Iar cîtă vreme el nu-și făcea simțită prezența, totul plutea în relativitate. Plus dulcea șovăire din clipele de slăbiciune, pe care orgoliul n-o putea reprima: și dacă, totuși, dintr-o toană neașteptată nici de ea, dintr-una din acele mici excentricități cu care încerca să-și sporească misterul... dorea să se distreze pe seama mea, punîndu-mi la încercare sentimentele... să le cerceteze trăinicia... să le probeze noblețea... să se joace chiar, sadică și frivolă, cu o vanitate pe care o simțise răbdătoare dar permanent încordată? În iunie, după examenul picat, îmi solicitase un ajutor nu tocmai perfect întemeiat moral: să vorbesc cu prietenul meu Florin C., chiar fiul profesorului de logică, să pună clasica „vorbă bună“ pentru ea, pentru a veni liniștită

la restanța din toamnă. Refuzasem sub diverse motive, mai mult sau mai puțin temeinice. Se arătase decepționată și reproșul, deși vag, se făcuse simțit și în cele două epistole de peste vară. Nu cumva încerca să-mi plătească lipsa de solicitudine? Refuzul tău m-a făcut să sufăr, m-a adus pînă la reexaminare, am tremurat disperată... poftim de îndură și tu acum! (Cît?)

Nu trebuia să mă prăbușesc. Și chiar de m-aș fi lăsat în cele din urmă purtat de voluptatea abandonului, ea nu trebuia s-o simtă. Să rezist demn, cumva retras și auster, așteptînd fără să pară că aștept. Suferința era încă suportabilă, deși abstractitatea ei (ca o indispoziție a cărei cauză ai uitat-o) se făcea tot mai des țăndări sub exploziile iscate de cele mai neașteptate amănunte: puful delicat de pe ceafa unei colege de amfiteatru... dansul aerian al unei frunze moarte... o dîră de parfum în mulțimea de pe coridor... zbîrnîitul telefonului în hol... albastrul unei priviri ce m-a fixat în treacăt... Încertitudinea se prelungea însă la nesfîrșit și aceste momente de cădere deveneau tot mai mult starea obișnuită, în timp ce insatisfacția abstractă și amorfă, relativ ușor suportabilă, rămînea momentul scurt de acalmie dintre două puseuri ale bolii. Deși nu apărea în compania nici unui străin, Miruna continua să mă ocolească, iar eu mă încăpățînam să n-o mai caut.

O săptămînă, două... a treia, trăită ca un infern. Ceva trebuia să aflu, un amănunt cît de mic. Misterul devenea insuportabil. Ce se putuse întîmpla în cele cîteva zile de după restanță? Atît de important și de irevocabil! M-am îndreptat către Silvia Metea. Colega ei de cameră, eram convins, știa absolut totul. Întrebată însă direct, iarăși eram sigur, nu mi-ar fi destăinuit nici măcar o fărîmă de adevăr. Trebuia să mă apropii de ea. Luase tocmai atunci premiul special al juriului pentru interpretare la un festival studențesc. M-am prezentat într-o luni seara la Casa studenților, sub pretextul unui reportaj despre formația de teatru, proaspăt încununată de lauri. Am adunat datele necesare și i-am șoptit Silviei că o aștept după repetiție pentru un interviu. M-a privit emoționată, fîstîcită, dar și bănuitoare. A încercat să se scuze: colegul Vîrtopeanu luase totuși premiul întîi la interpretare masculină... „Îl «execut» eu și pe el, nici o grijă!" A mai ezitat cîteva clipe, surîzîndu-mi încurcată, dornică și temătoare totuși, apoi a spus: „Bine..."

Interviul s-a derulat cuminte, în fața unor cafele. Apoi am comandat două pahare de coniac și-am trecut la bîrfirea pro-

fesorilor. De la ei am ajuns la colegi și, în cele din urmă, implacabil: „Ce e cu Miruna, ce se întîmplă cu ea?“ Am primit minciuni penibile: coșmarul restanței de logică o marcase teribil, nu se mai putea regăsi, se cufundase în mutenie și izolare, refuza orice companie, nici cu prietena și colega ei de cameră nu discuta mai mult decît strictul necesar... Silvia se temea de o „depresiune nervoasă“ cu urmări fatale! M-a convins. Începeam să regret suspiciunea, lipsa de fler, graba cu care mă refugiasem în orgoliu. A doua zi o căutam pe Miruna. Distantă, rece, de astă dată complet străină: „N-are rost, Ștefane... Lasă-mă, te rog, pune și tu punct și... gata.“ Și s-a îndepărtat. Am început să mă întîlnesc cu Silvia în biblioteca Universității

Am inventat o discretă și nevinovată curte pentru a justifica invitațiile la plimbare. Invariabil, însă, discuțiile noastre ajungeau la Miruna. Două săptămîni se strădui să țeasă o poveste plină de amănunte convingătoare pe ideea depresiunii nervoase. Reticență, suspiciozitate, teamă obsesivă și paralizantă de examene (se apucase, chipurile, să învețe pe de rost cursurile pentru examenele din iarnă!), anemie, apatie, abulie, agorafobie, isterie... putea să dea și în schizofrenie! Biata fată! După două săptămîni, Silvia explodă pe neașteptate: „M-am săturat! Nu mai vreau! Mi-e rușine! Mi-e silă! Mint ca să acopăr o ticăloșie! Nu mai pot!“ Și mi-a divulgat adevărata poveste a examenului de logică din toamnă. Nu mai avea rost s-o ascundă: Miruna fusese văzută în mașina asistentului și fetele șușoteau deja pe această delicioasă temă (nu făceau însă legătură cu restanța). Minciuna își pierduse orice rațiune și dintr-un alt motiv: Miruna nu părea dornică să rupă legătura cu Petre Drăguț. Dimpotrivă, se abandona tot mai mult condiției de amantă. La toate întrebările Silviei despre viitor dădea un singur răspuns: „Nu știu și nu mă interesează ce și cum o să fie!“

M-am prăbușit. Cu plăcere, cu voluptate, lăsîndu-mă în sfîrșit pe brațele disperării. Sînt momente cînd ambiția de a fi tare devine caraghioasă. E mai demn și mai nobil să te abandonezi suferinței. Aveam și dreptul: universul meu arăta ca ruina unui oraș fumegînd. Miruna! Ce cuvînt stupid! Se culcase cu... Continua să se dea într-ascuns lui... Tot calvarul meu era în realitate consecința neînsemnată a unui mărunt aranjament de examen cu plata în alcov! Am băut ca un apucat, pînă ce m-am trezit vomînd pe scările restaurantului. Îmi închipuisem o rațiune temeinică, solidă, o pasiune fatală și

irevocabilă pentru altul, dar nu un amantlîc și încă de cea mai greţoasă speţă! Silvia a trebuit să mă ducă pînă aproape de casă, sprijinindu-mă ca pe o cîrpă neputincioasă. Nu mai ştiam de mine.

Trei zile am zăcut apoi de mahmureală şi obidă. Arsurile din piept, sfîrşeala trupului şi durerile de cap erau insuportabile, dar imaginea Mirunei agitîndu-se goală în braţele insului acela insipid ca o moluscă, cu care apucasem să fac cîteva seminarii, era abominabilă. Simţeam că mă striveşte în aşternuturi, aducîndu-mă la mizeria şi nimicnicia unei gîngănii. Cît de puţin însemnasem eu în toată socoteala ei abjectă! Mă temeam că cele trei zile îmi puteau fi fatale. Că, sculîndu-mă, voi fi altul, curăţat de tot ceea ce fusese înşelat în mine: încredere, iubire, sensibilitate, candoare, optimism, bunătate, pudoare, respect pentru virtute şi noblețe... Că voi deveni un cinic de duzină, uscat, vulgar şi găunos. Şi poate aşa s-ar fi întîmplat, dacă în seara celei de a treia zi Suzana Greceanu nu m-ar fi chemat la telefon, zîmbindu-mi complice: „O voce brunetă cu ochi albaştri...“ Şi apoi, în şoaptă, întinzîndu-mi receptorul: „V-aţi împăcat?“ Am scuturat negativ din cap şi s-a îndepărtat decepţionată.

Silvia se alarmase descoperind absenţa mea de la cursuri. Ştiind în ce hal mă lăsase, se temuse de vreun gest necugetat. Doar în romane şi filme... Nu chiar aşa, se scuza ea mai tîrziu, puţin ruşinată, dar nu-i „picase“ bine în creier absenţa mea de trei zile. Nu mai avusese „pace“ şi se străduise s-o alarmeze şi pe Miruna cu o istorie jumătate fictivă, jumătate reală: cineva îi povestise că mă văzuse, în urmă cu trei zile, beat criţă, aproape fără cunoştinţă, vorbind întruna despre un *Ford* roşu. Miruna se arătase reticentă. O deprima ideea că eu aflasem adevărul, dar nu împărtăşea temerile Silviei: „E prea echilibrat şi prea preocupat de rosturile lui înalte ca să ajungă pînă într-acolo încît... E tipul de om care pînă şi în nenorocire poate să afle ceva folositor persoanei sale. Eventual, se va considera mai bogat cu o experienţă şi, prin asta, mai puternic, ceea ce-i va măguli orgoliul, şi va pleca mai departe...“ (Aflîndu-i opinia, a trebuit să recunosc: avea o părere mult prea bună despre resursele mele sufleteşti!) În cele din urmă, cedase insistenţelor Silviei şi se deplasase la primul telefon public. Nu prea ştia ce avea să-mi spună, însă important era să-mi afle starea de spirit, pentru a potoli definitiv temerile prăpăstioase ale prietenei.

„Ştefane... ăă... las la o parte orice introducere, de ce

și cum mi-a venit ideea asta să te sun, și intru direct în subiect. Da... ăă... deci... tu... tu vrei neapărat să avem o explicație? Simți tu nevoia să ne prostim, îmbrăcînd în cuvinte frumoase și sforăitoare o realitate care este... așa cum este... adică suficient de tîmpită ca să ne mai răscolim sufletele disecînd-o?"

„Eu nu am cerut nici o explicație."

Cîteva clipe de tăcere încurcată. Îi auzeam în receptor respirația greu stăpînită, ca niște oftaturi lungi și nervoase. Răspunsul meu calm, rece și hotărît o satisfăcea, verificîndu-i previziunile, dar o și stînjenea, nemaiavînd altceva să-mi răspundă. Îmi verificase starea de spirit, se putea întoarce triumfătoare la Silvia: ți-am spus eu că tipul e tare și bățos! însă nu-mi putea închide telefonul. Iar eu nu mă grăbeam s-o scot din impas, rostind măcar un cuvînt de care să se agațe. Oftaturile se precipitau în receptor și la un moment dat rupse tăcerea, spunînd amărîtă: „Étienne — Étienne! ... Urăște-mă, disprețuiește-mă, consideră-mă cum vrei... dar nu uita nici o clipă că, dintre noi doi, eu sînt cea mai nenorocită. Da... așa este... așa este! Tu ai pierdut o prietenă, una din multele pe care le oferă viața unui bărbat, pe cînd eu... eu am pierdut totul... totul... și în primul rînd pe mine... Am visat grădini înflorite... Nu, nu cer compătimire, nu am nevoie de așa ceva... dar eu, *eu*... *eu*..." Și a închis telefonul. O pufnise plînsul. A fost singura dată cînd am auzit-o plîngînd. De văzut — niciodată. Nici clamîndu-și cu atîta sinceritate deznădejdea. Pudoarea ei orgolioasă o împiedica să-și exteriorizeze indecent sentimentele. Primul lucru la care m-am gîndit: slăbiciunea aceea de cîteva clipe urma să-i rămînă pentru totdeauna în memorie. Un motiv în plus să mă ocolească. Poate și să mă urască.

Un Ștefan Gabrea a ridicat receptorul. Un altul l-a reașezat în furca telefonului. Eram salvat. Cinicul arogant, rece, insensibil și, mai ales, misogin murea înainte de a se naște. Hotărîsem s-o disprețuiesc și, cu ea odată, întreaga specie femeiască, bașca toate sentimentele frumoase și zadarnice, de la iubire, încredere și speranță, pînă la milă și compasiune. Și să mă resemnez: am ratat evenimentul fundamental al condiției de ființă, dar mi-au rămas altele, atîtea, născocite de condiția umană: profesie, carieră literară, familie, prunci... Întotdeauna ne mai rămîne un

rost de a exista. Chiar dacă ar fi simpla îngrijire a unei grădini, ba şi a unei singure flori.

Auzindu-i ţipătul de pasăre murind, monstrul ce stătea să se nască în mine s-a topit ca gheaţa. O fierbinţeală dureroasă în piept şi pofta de a plînge odată cu cea aflată undeva la un telefon public. Am înţeles că nu puteam s-o dispreţuiesc şi, cu atît mai puţin, s-o urăsc. N-am reuşit să plîng, deşi aş fi vrut s-o fac în hohote, dar m-am răzbunat cu mîinile şi picioarele pe tot ce mi-a ieşit în cale, umplînd odaia de hîrtii, cioburi şi obiecte prăvălite, sparte, sfîşiate. A urmat o noapte albă. Dormisem mult în cele trei zile şi golisem treptat cutia de diazepam a gazdei. Alt somnifer nu se afla în casă. Sau poate exista, dar Suzana Greceanu, şi ea alarmată puţin, refuza să-mi mai dea. M-am învîrtit pînă spre dimineaţă prin haosul odăii, încercînd să fac ordine în minte şi în acel spaţiu abstract şi totuşi atît de plin numit „suflet".

Miruna trăia o dramă. Era mai nefericită decît mine. Prima tentaţie, aceea de a mă îndepărta de ea cu un trufaş dispreţ, îmi apărea acum ruşinoasă. Un gest de om mărunt şi obtuz. Nu-mi trecuse prin minte (spre jena mea!) şi ideea că aş putea face şi efortul de a o înţelege, căutînd în comportamentul ei, cumva paradoxal, raţiunile care o justificau. Să-mi asum realitatea, ba mai mult, chiar vinovăţia, integrîndu-le existenţei mele. Fără lamentaţii, fără regrete, fără ranchiună, fără resemnare, fără . . . O probă de voinţă. Istovitoare şi pentru un orgolios ce se ambiţionează să creadă că lumea aparţine celor ce pot. Am reuşit. La capătul nopţii de insomnie eram renăscut: pricepeam şi acceptam noua realitate. Mă simţeam vinovat pentru ea. I-am trimis prin Silvia un trandafir. L-a primit surprinsă, dar n-a vrut (sau n-a putut) să creadă în ceea ce spunea gestul meu. Peste o săptămînă, ignorînd sfaturile şi opoziţia Silviei, pleca să serbeze împlinirea a douăzeci de ani doar cu Petre Drăguţ, în intimitatea unei cabane. O nouă lovitură. M-am clătinat, dar n-am căzut. Am înţeles că drumul era mai lung şi mai anevoios decît îmi închipuisem. Nu mă îndoiam însă de victorie: mai devreme sau mai tîrziu absurdul trebuia să piară. Şi firescul să-şi reimpună drepturile. Nu-mi rămînea decît să aştept. Răbdare, răbdare, răbdare . . . încredere, încredere, încredere . . . speranţă! Îmi făcusem din umilinţă vanitate şi urcam îndîrjit o Golgotă interioară. Gelozia? A rămas undeva la poale. E o biată hîrcă ce ţi se uită noaptea pe geam şi o sperii strîmbîndu-te la ea!

Dar iată că, după douăsprezece luni, mă aflam într-o poziție numai aparent victorioasă. Ceremoniosul sărut pe gură al lui Miky și răspunsul ei, chipurile, nevinovat îmi dezvăluiau o realitate aidoma celei ce mi se refuzase misterioasă în urmă cu un an. Miruna, încîntată de fizicul fantelui (doar nu-și ascunsese niciodată simpatia pentru bărbații frumoși) și flatată de curtea lui romantică, îl refuza fără să-l alunge. *Une belle canaille!* Nu se sfiise să-mi mărturisească simpatia ei pentru el, chiar dacă, *dommage!* era o canalie. Craiul insista, deci, fiindcă i se lăsa tot timpul speranță. Mi se rupsese țigara între degete de „bucurie", auzind că Mihai Bîrleanu avea o prietenă cu numele de Marion și chipul Ursulei Andress. O știam și eu din vedere pe fermecătoarea matematiciană, drept care una dintre întrebările puse Silviei fusese: „Dar parcă era în mare amor cu o blondă de la mate, nu?" Răspunsul: „A fost! O cheamă Marion și l-a abandonat pentru un tip care a terminat acuma arhitectura. Se pare că în curînd se și căsătoresc . . ." Miruna încerca să-mi spulbere suspiciunile, mințindu-mă ca pe un copil. Îl va „pîrî" lui Marion! Dar n-o cunoștea pe blondă mai mult decît mine, adică din vedere.

Pe unul din degetele Mirunei, descoperisem la sugestia Silviei, se afla un inel subțire, aur cu patru rubine mici, închipuind un trifoi. Cadoul adus în acea seară de Petre Drăguț, alături de o sticlă de șampanie și un buchet de crizanteme. Îl acceptase încîntată și-l așezase imediat pe deget. Nu vedea nimic deplasat, nici în gestul fostului amant, nici în consimțămîntul ei. Dacă aș fi întrebat-o, eram sigur, mi-ar fi răspuns cu o dezarmantă candoare: „Vai, *mon ange,* dar e numai un cadou de ziua mea! Nu înseamnă nimic altceva . . . Cum să-l fi refuzat?" Și, totuși, pretindea că proprietarul garsonierei îi provoacă oroare, i se „încrețește" pielea de greață numai cînd îl vede . . . Dar faptul că trăise cu el *trei luni* era de ajuns pentru a mă convinge: putea să-l vadă și altfel! Chiar și fără ajutorul băuturii. Silvia nu trebuia să-mi sugereze discret, știam și eu prea bine: oricum ar arăta, oricine ar fi (afară de cazurile de viol), primul bărbat rămîne unic în viața unei femei. Dezvăluirea miraculoaselor delicii ale vieții sexuale îl face inegalabil și de neuitat (mai ales dacă a știut cum s-o facă). Toți ceilalți vin doar pe urma lui și adaugă cîte puțin, infim în comparație cu el.

Miruna mă îndemna să am încredere în ea. Dar făcuse tot posibilul s-o alunge pe Silvia din garsonieră. Se pretase în ultima vreme la toate șicanele clasice, de la ironii batjocoritoare, pînă la separarea bunurilor, scandal și indicarea efectivă a ușii:

du-te, dacă nu-ţi convine! Se simţea stăpînă, fiind apartamentul fostului... Uitase că ea însăşi o chemase în garsonieră cu un an în urmă, rugînd-o să ia asupra ei titlul de primă venită, pentru a nu stîrni suspiciuni. Atunci îşi dorea o acoperire şi, poate, să nu-i lase proprietarului libertatea de a apărea după bunul plac în odaia închiriată. Acum, ciudat, nu mai simţea nevoia de aşa ceva. N-o mai suporta cu nici un preţ pe *La Grande Roquet* şi vroia să rămînă cît mai repede singură (numai *eventual* cu Cleo).

Asigurările ei de dragoste şi chiar recunoştinţă scoteau clinchet de monedă calpă. Îmi era tot mai clar: eu reprezentam doar un trecut, şi încă unul incomod, de care ar fi dorit să se elibereze. Îngroparea lui în uitare era imposobilă în prezenţa unui simbol grav, rece şi obsedat de principialitate: Silvia. Rămasă însă de una singură în garsonieră, eventual cu Cleo cea zburdalnică alături, îşi putea reface viaţa sentimentală. Nimic nu taie mai bine *spleen*-ul ca viaţa plină de evenimente şi liberă de prejudecăţi morale.

Duminică, 31 august

Bilanţ în lanţ...

... la sfîrşit de vară fierbinte şi secetoasă:

— învăţat ca o nebună, aproape pe de rost, un curs de o sută şi şaptezeci şi două de pagini;

— inventat o mie de probleme de logică... gata rezolvate;

— văzut doar două filme şi o piesă de teatru, citit „Viaţa ca o pradă" şi dormit cu Paul Verlaine (sub cap!);

— slăbit trei kilograme şi îmbătrînit cinci ani;

— devenit albă-gălbuie ca o telemea grasă, cînd în jurul meu toată lumea pare venită de la Ecuator;

— adus părinţii la disperare cu lamentaţii şi chinuind pianul cu bucăţi din My fair lady *(meseria de florăreasă... este una foarte frumoasă!);*

— înnebunit de-a binelea astăzi de dimineaţă, ora nouă şi treizeci şi cinci de minute, descoperind că nu ştiu nimic la logică!

Primit de la P.D. a doua scrisoare, însoţită de o frumoasă ilustrată. Mare, soare, plajă, valuri înspumate, fericiţi bronzîndu-se de zor. Habar nu au ei despre necazul meu! Cîtă logică

ştiu de au dreptul să fie atît de fericiţi? I-am numărat, înţepîndu-i cu un ac. Sînt şaizeci şi nouă pe un petec de nisip. Precis nu ştie nici unul logică. Nici măcar regula terţiului exclus. E nedrept! Ei mîngîiaţi de briza mării . . . Ce dulce şi azuriu începe Brise marine *a lui Mallarmé:* La chair est triste, hélas! et j'ai lu tous les livres. / Fuir! là-bas fuir! Je sens que des oiseaux sont ivres / D'être parmi l'écume inconnue et les cieux! / Rien, ni les vieux jardins reflétés par les yeux / Ne retiendra ce cœur qui dans la mer se trempe . . . *Ce n-aş da să fiu acum o pasăre! Să zbor năucă, beată de bucuria infinitului, printre valuri înspumate şi cer. Să nu ştiu nimic despre oameni şi ambiţiile lor deşarte, cum nu ştiu nici despre spuma albă ce-mi joacă mereu dinaintea ochilor.* L'écume inconnue et les cieux! *Atît! Ooooooohhhh . . . Odaia mea. Strîmtă şi fierbinte ca un cazan de infern. Am ajuns s-o urăsc. Aş vrea s-o schimb. Să n-o mai văd vreodată aşa cum am văzut-o vara asta. Arată deplorabil, cu pereţii pătaţi şi jupuiţi. Am smuls toate pozele frumoşilor. Le-am aruncat la gunoi, odată cu păpuşile. Singurul rămas cu viaţă — Puky. Aruncat şi el în lada studioului. Gata. Adio adolescenţă!*

P.D. îmi urează spor la muncă. Şi mă sfătuieşte din nou să-l caut la facultate înainte de restanţă. Mi-a dat şi numărul de telefon de la mămicuţa lui, în eventualitatea că nu-l găsesc. Ba, mi-a pus în plic şi o carte de vizită. Strada Neptun, nr. 126, bloc 49/B, etaj VIII, apartament 30. La nevoie, în ultimă instanţă . . . Vrea deci să mă „ajute". Mă tot asigură că îi este foarte uşor să pună cîteva vorbe bune la urechea Ciclopului, dar, ciudat, ezită s-o facă înainte de a ne întîlni în prealabil! Une canaille! *Nu vrea să se lase păcălit. Are experienţă, pesemne. Cine ştie pe cîte n-a ispitit el pînă acum în acelaşi fel. M-ar vrea printre cele care au acceptat trocul. Ei, bine . . . NU! Eu nu sînt de vînzare, domnule P.D.!*

M-am săturat, nu mai scriu. Voi lua al treilea napoton pe ziua de azi. Şi mă voi sui în pat pentru a aştepta iarăşi somnul, care nu vrea să vină pînă ce nu mi se umplu ochii de ace şi sufletul de disperare. Cred că asupra mea napotonul nu-şi face efectul decît luat cu pumnul . . .

Duminică, 7 septembrie

Ce mă fac? CE MĂ FAC????? Nu mai știu nimic! Parcă mi s-a șters tot cursul din memorie. Mă uit la el. A ajuns ferfeniță, ca o carte de telefon. Cît de străin și de opac îmi pare. Habar nu am de nici un subiect. Iau la întîmplare paragrafe și am impresia că le citesc pentru prima oară. Nu se poate! Simt că înnebunesc. Nu mă mai pot stăpîni. Am plîns ca o apucată toată seara. Și mama odată cu mine. Taty s-a ascuns în camera lui și n-a ieșit decît la masă. Tace întruna, vrînd să-și ascundă deznădejdea. I-am distrus pe amîndoi. Din mine n-a mai rămas decît o otreapă. De ce mă mai duc? Poimîine dimineață trebuie să dau ochii cu Ciclopul și eu am uitat toate subiectele. Cît pot să-l urăsc pe omul ăsta! Și pe canalia de Drăguț! Și pe grandomanul de Gabrea! Pe toți îi urăsc!

Mă uit la valiză și nu-mi vine să cred că mîine dimineață trebuie să plec la supliciu. Cînd a trecut vara? Chiar poimîine este ziua nenorocită, de care mă tem de atîta vreme și o urăsc și aș vrea s-o anulez din calendar, s-o fac să dispară din istoria omenirii? Marți dimineața. Cum nu se poate mai rău. Ziua celor trei ceasuri rele. Vorba lui mamy. A devenit superstițioasă. Ea, care n-a intrat în biserică de la botezul meu, s-a dus să se închine, să se roage și să plătească nu știu ce slujbă. Tovarășa profesoară de matematică cerînd ajutorul Domnului ca să-i treacă fiica la examen! A adus și o colegă să-mi ghicească în cafea. A ieșit și una și alta. Și bucurie și necaz. Mamy pretinde că nu crede, dar vrea să știe și părerea „forțelor oculte ale naturii". Ce rușine îi va fi mai tîrziu. Acum s-a închis în bucătărie. Nici ea n-are somn. Precis că iar a podidit-o plînsul. Stă acolo și bocește: ce se face ea dacă peste trei zile îi vine fata pachet acasă, exclusă din facultate? Cum mai scoate ea capul în lume? Ea, care s-a fălit la toți colegii cu fata ei fără pereche de frumoasă și deșteaptă! Mi-e milă de ea. Și mi-e și ciudă. Nu știu de ce.

Mîine dimineață apuc de toartă valiza și plec. O porneso pe lungul drum ce duce la eșafod. Voi învăța în tren, voi învăța la cămin după-amiază și seara. Marți dimineața... mă prezint la facultate, să dau ochii cu domnul C. Trag un bilet, iau loc

în bancă, scriu pe ciornă tot ce știu și încep să răspund. El tace, tace, se uită plictisit la mine, peste ochelarii cu ramă groasă și neagră, cu chelia strălucitoare proptită în palmă, tace și mă lasă să vorbesc, pînă ce se satură de pierdut vremea și . . . hîrșt! Îmi retează picioarele cu o întrebare imposibilă. Este mare expert în șarade logice. S-a lăudat la un seminar: dacă vrea el, nici Dumnezeu nu știe să-i răspundă! La ce bun atunci efortul meu, dacă tot la discreția bunului său plac rămîn?

MÎINE PLEC! Nu-mi vine să cred că am ajuns la sorocul judecății fatale. Dacă iau restanța, pînă pe cincisprezece fac praf toți banii. Toată ziua stau la ștrand. Mă prăjesc la soare, mă bălăcesc și seara mă îmbăt pînă pic. Dacă iau restanța! Dacă nu . . . Îl aștept pe musiu Gabrea să . . .

(Să ce? Poate că nu voi afla niciodată. Propoziția s-a continuat pe o filă care lipsește. Pe pagina următoare se află o singură însemnare, scurtă și elocventă:)

Sîmbătă, 13 septembrie

Sînt studentă în anul doi. Am luat restanța și am pierdut restul. Adică totul. Infernul de-abia acum începe.

9

Cu *Mulți ani trăiască* și *La mulți ani cu sănătate* . . . li se trezi pofta de cîntat. Fu destupată și cea de a treia sticlă de șampanie și se așezară. Miruna îmi zîmbi cald și-mi făcu semn să vin lîngă ea, pe pat. (Se simțea oare vinovată? Refăcuse socoteala pupăturilor și-i ieșise una în minus?) Am refuzat scuturînd moale din cap și m-am îndreptat spre scaunul din colț. Pe recamieu, de cealaltă parte a ei, se afla deja Mihai Bîrleanu. Dacă ea găsea firesc și poate măgulitor să stea între iubit și rivalul lui, ca într-o tipică poză a triunghiului „familial", eu — nu. Refuzul meu o surprinse și umbra unei neliniști îi tulbură albastrul privirii. Mă fixă cîteva clipe lung și întrebător. Am clătinat iarăși din cap: nimic, nimic! Nu se liniști imediat. O vreme întoarse discret privirea pentru a mă cerceta. Încercam să mă prefac interesat de spectacol.

Costel, dornic să-și onoreze reputația de tartore, se lansă de unul singur în *Sînt student pe patul morții*. Silvia își trase scaunul mai aproape de el și-l înghionti: „Taci, lasă-l pe Sile să cînte!" Opinia era quasi-unanimă, semn că Bazil își cîștigase o bună reputație de solist la chefurile anterioare. Nu se lăsă rugat, așa cum fac „vedetele" în astfel de împrejurări. Începu frumos, cald, potolit și nostalgic *Săracă inima me*. Avea o voce plăcută, baritonală, puternică, lucrată, de om trecut prin multe coruri. Ochii i se îngustară și obrazul neted și bine ras i se crispă ușor de efort. Îl găseam încîntător cu mutra lui de tînăr pedant și spilcuit, cu aceea cărare mereu impecabilă, parcă trasă cu creta peste creștetul negru, cu sensibilitatea lui frustă și desuetă ascunsă ca un păcat sub rebela mască schopenhaueriană, care nu-i stătea nici ea rău, cu toaleta lui de ginerică (niciodată nu-l văzusem altfel decît la costum și cravată), cu vorbele acelea dulci și triste ce-i ieșeau frumos din gură. E curios cum, uneori, ascultînd un om cîntînd, deși știi că nimic din text și din melodie nu-i aparține, simți că-i descoperi profunzimi pe care înainte nu i le bănuiai. Bazil, cîntînd despre boala fără leac a inimii, era interesant, era parcă majestuos și, băgînd de seamă la felul în care prietena îl strîngea de braț, încercînd să se legene, era de bună seamă și iubit. Chiar dacă această dragoste se mai manifesta și prin țipete și ocară în prezența colegilor. Cît de reușită trebuie să le fi fost acea intimitate pe care toți puneau „vina", dacă izbutea să compenseze o nepotrivire prea de tot evidentă!

Treptat, după mici ezitări, se auziră și alte glasuri, dar mai scăzute, lăsîndu-l pe Bazil să domine și să conducă. Mi-am tras scaunul în dreptul dulapului, am răsturnat pe gît restul de șampanie din pahar și-am început să cînt alături de ei. Miruna îmi zîmbi: făcusem ceva pe placul ei. Apoi se ridică, luă sticla și-mi reumplu paharul. Se reașeză pe pat, ceva mai departe de Bîrleanu, și începu să cînte și ea. Avea voce frumoasă și ureche exersată trei ani la pian. De ziua lui Zeno, în urmă cu un an și jumătate, dăduse un recital de cîntecele franțuzești care mă umpluse atunci de mîndrie: ei, ce ziceți, delicioasă noua mea prietenă, nu? Refuza totuși să cînte orice și nu agrea de fel șlagărele deocheate ale „folclorului" studențesc. Acum își căina și ea, cu o figură tristă și melancolică, inima greu încercată de dragoste. Îi studiam discret mimica, găsind-o mai expresivă decît de obicei. Nu se mai controla cu atîta scrupulozitate și firescul o făcea (o arăta) caldă și afabilă. Dar o și pierdea între ceilalți. Obosită, cu ochi ușor injectați, ignorînd o șuviță al cărei capăt,

rămas încîlcit, o silea să facă o buclă peste frunte și pometul stîng, stricînd astfel simetria pieptănăturii, cîntînd laolaltă cu Miky, Bazil, Katy, Drăguț... aceleași versuri, aceeași melodie, aceeași tristețe mimată sau sinceră însă la fel expusă... nu mai reținea privirea. O studentă frumușică, ușor matolită și mototolită de chef. Mă surprinse cercetînd-o în clipa cînd urma refrenul. Pufni într-un rîs mic, clipi și aprobă discret din cap, de parcă ar fi încuviințat: da, știu, am înțeles, dar n-am ce face... asta sînt! Am rămas o clipă uluit: cum de-mi intuise gîndurile? Apoi, la reluarea refrenului, accentuă dinadins expresivitatea feței, cît să pricep că nu-l ocolea. Ba, și-l asuma chiar. M-am dumirit: era vorba de conținutul versului respectiv. Care exprima o blîndă resemnare cu omeneasca înclinație a inimii spre dragoste vinovată. Sau, mai curînd, spre dragoste în sine, funciar păcătoasă în ordinea morală creștină (judecînd după ultimele două strofe, cu acea demnă sfidare a raiului celor cuminți și caști). Versul refren însă, luat separat (pe el îl sublinia expresivitatea Mirunei), depășește ca semnificație restul textului. *„Hai-hai, inimă, hai... că numa' la rău mă dai"* adîncește filosofic realitatea dezvăluită de avatarurile iubirii. Parcă mai simplu și mai frumos decît Medeea cu al ei celebru: *Video meliora proboque, deteriora sequor.* Iar Miruna vroia să-mi mărturisească tocmai adeziunea ei la această trist-reconfortantă revelație a anonimului ardelean. Și ea se simțea supusă fatalității răului. N-am ce face... asta sînt! *Aceștia sîntem!* ar fi trebuit să-i răspund eu, ca băiat deștept și filosof de profesie.

NU!

Eu sînt dintre obtuzii care cred că există păcat și în iubire. Ambiguitatea și perisabilitatea simțămintelor amoroase nu scuză minciuna, ipocrizia, lipsa de lealitate și devotament decît în ochii celor care stau de fel prost cu morala. Rațiunile ascunse și complicate ale inimii! Să lăsăm dragostei ce-i al ei, imprevizibilul și indefinibilul, inconsecvența și vremelnicia! Frumos. Stă bine în gura unui bătrîn libidinos ori a unui Don Juan ce n-a cunoscut încă gustul decepției. Dacă abandonarea partenerului mai poate găsi o justificare în dragostea „onorabilă" pentru altul, trădarea propriului sentiment este un păcat. Iar Miruna...

Fatalitatea răului! Nu puteam s-o cred dispusă la o așa penibilă abdicare. Sentimentul culpabilității era doar o întîmplare trecătoare în conștiința ei, nicidecum o opțiune filosofică. Nu gusta vinovăția în general și nu se simțea pierdută pentru virtute. Cochetăria cu *l'esprit malin* constituia, cel mult, un joc

de moment. Sau, *poate*, descoperise în poza de eroină dostoievskiană o înfățișare quasi-onorabilă pentru tripletul ei obscur. (Și-l simțise oare descoperit?) O Nastasia Filippovna resemnată în păcat și degradare morală, dar prin asta mai fascinantă decît toate inocentele și neprihănitele la un loc . . . Eva civilizată confecționîndu-și un strai ademenitor dintr-o cîrpă murdară . . . Nu puteam să cred. Miruna iubea florile, lumina, culoarea, muzica, poezia, puritatea, pudoarea, curățenia, demnitatea și propriul orgoliu. Sentimentul vinovăției se iscase în conștiința ei *numai după* reluarea legăturii noastre, descoperind cu durere că-și trădase totuși propriile simțăminte: întorcîndu-se la mine, înțelegea dintr-o dată că mă iubise tot timpul, și înainte, și în timpul . . . și acum, după. Un păcat, deci. Care o incomoda atît de mult, încît prefera să renunțe la dragoste pentru a se elibera de el. „Afacerea Étienne" trebuia încheiată fiindcă purta în miezul ei o insuportabilă conștiință a culpei. Față de mine se simțea numai pe jumătate vinovată: întîi apelase la ajutorul meu și numai apoi, în disperare, la al lui Drăguț. Deci eu trădasem primul!

O acuzație însușită de mult, fără să mi-o facă direct. După telefonul ei încercasem performanța de a depăși umilința neputincioasă a geloziei prin asumarea deplină a nenorocirii. S-o mîntuiesc de păcat preluîndu-l ca pe o proprie vinovăție. O vanitate de Christos și mai puțin de orgolios îndrăgostit. Important în acel moment era să mai cred în ființa ce-mi lipsea. Și n-o puteam face iertînd-o doar de absență, ca un biet individ înșelat ce renunță umil și resemnat la pretenția „exclusivității", ci luînd povara culpabilității asupră-mi. Și-mi era atît de simplu, ba, de la o vreme chiar plăcut să mă strecor în haina vinovatului! Miruna care intrase de bună voie și continua să rămînă în patul asistentului de etică devenea tot mai mult o victimă a greșelilor mele.

Un anume soi de „ajutor" îmi ceruse încă în seara zilei în care picase examenul de logică. O scosesem la terasă, cu gîndul s-o consolez: luate ori ratate, examenele trebuie sărbătorite! „Tu vorbești, care ai luat numai doi de nouă la viața ta și n-ai fost bun de nimic trei luni!? Singur ai mărturisit-o. Tocilarule!" Fă-

cea eforturi să-şi ascundă deprimarea, rîzînd mult şi într-un fel indecent, cumva chicotit, care nu-i era specific şi-i stătea rău. Îşi tot arunca nervoasă pletele pe spate şi repeta întruna că se aşteptase şi era dinainte resemnată: avea să petreacă o vară în chip „logic"! Din cînd în cînd îşi proptea coatele pe masă şi obrajii în pumni, luînd aerul unei fetiţe necăjite. O postură ce o prindea mai bine, fiind în ton cu găteala de ingenuă din acea seară. Părul din dreptul tîmplelor se aduna la spate, prins cu o fundă mare din satin albastru, în timp ce restul pletelor ieşeau din strînsoare, se răsfirau şi cădeau pe umeri cu firele întinse, uniforme, cuminţi. Rochia, dintr-un flanel alb, moale şi pufos, avea şi ea ceva din toaleta simpluţă şi feciorelnică a unei domnişoare de pension. Mînecile aplicate, lărgindu-se *cloche* pînă aproape de cot şi acolo strîngîndu-se brusc sub cătuşa îngustă şi delicată a unei manşete de satin albastru cu bumb sidefat, guleraşul baby dar, mai ales, ceea ce cădea din despicătura lui — capetele inegale ale unei panglici delicate din aceeaşi mătase de un albastru siniliu. (La toate rochiile avea accesorii de cele mai variate din materialele folosite la confecţionarea ei). A băut o sondă întreagă de bere şi a început să se alinte pentru a-mi apărea nostimă. Se considera deja „pilită", dar avea tot dreptul: trebuia să-şi înece într-un fel „amarul". Ba, nu, a doua sondă n-o mai suporta: putea să-i facă rău. Mama ei de logică! În cele din urmă, după ce se alintă suficient şi-mi umplu paharul cu floricele de porumb aruncate pe furiş, începu să întindă plasa:

„*Mon cher Étienne, tu connais un étudiant nommé . . . Florin C.!*"

„*Oui, ma chère . . .*"

„*Il est un bon ami pour toi . . .*"

„*Oui, ma chère, mais c'est trop tard!*" i-am răspuns surîzător, dîndu-i de înţeles că ghicisem deja la ce se gîndise.

„*Mieux vaut tard que jamais!*" decretă ea şi se răsuci pentru a mă privi, tristă dar hotărîtă.

„Adică?" am întrebat nedumerit.

„Nesuferitul de C. are să mă pice şi la restanţă . . ."

„De unde ai tras tu concluzia asta . . . formidabilă?"

„Nu mă suferă . . ."

„Hopa! Te pomeneşti că face alergie la brunete! Nu mi s-a părut. Nu-i bai, în toamnă te oxigenezi şi . . ."

„Eu vorbesc serios şi tu ai chef de băşcălie, îmi spuse pe ton de blînd şi necăjit reproş. Toată lumea ştie că e . . . misogin!"

„Aaa, da, am înţeles! Nu chiar misogin, dar la examen pre-

feră doar studentele slute. Ce să-i faci, așa e în știință, urîțenia fizică e o garanție de seriozitate. Ca și în morala creștină. Dar toate colegele mele, inclusiv grațioasele, blonde și brunete, au trecut la el...“

„Dacă îți spun: *pe mine* nu mă suferă...“

„*Ma chère!* Dar ai lipsit la atîtea cursuri, la seminarii n-ai deschis niciodată gura, la examen ai nimerit pe un bilet imposibil, ți-am spus, nici eu nu știu cum m-aș fi descurcat... E de ajuns. De ce trebuie să mai amesteci aici și gusturile lui C.?“

„Deci nu vrei să vorbești cu fiu-său?“ trase ea concluzia și mă cercetă întrebătoare. Am început să mă scarpin nervos în creștet, să mă foiesc pe scaun, să caut aiurea pe terasa Trubadurului. Miruna mă privea tot mai decepționată. Buza de jos i se răsfrînsese ca la un copil bosumflat, gata să plîngă. O reacție necontrolată și nu spre a mă impresiona pe mine. Oricum, rotunjimea ei plăpîndă și umedă avea în ochii și mintea mea semnificații exclusiv senzuale. Totuși: *cum să mă duc eu la Florin și să-i spun că...?* Îmi era peste puteri să-mi închipui. Ne cunoaștem bine, dar nu eram prieteni „la cataramă“. Student la filologie în anul doi și coleg în redacția revistei studențești, coechiper la strînsul materialelor (mai ales de la celebritățile academice, care nu-l refuzau, știindu-l fiul lui...), ajutor la machetare și schimb de ștafetă la purtatul șpalturilor... nu avusesem niciodată discuții pe teme personale. Cum să mă duc eu la el, așa, pe neașteptate, și să-i cer un serviciu deloc onorabil? Miruna îmi mîngîia ușor și tandru dosul pumnului, ca pe un cap de pisică. Ochii ei priveau la cealaltă mînă, care mototolea la întîmplare flori de porumb din resturile de pe masă: „Dacă eu pic în toamnă, ceea ce este perfect probabil după cum m-a tratat astăzi, pierd și facultatea. Pune perspectiva asta în balanță cu orgoliul tău. Poți?“ Am încercat subterfugii fragile: „Eu pot să-mi calc pe vanitate și să mă lamentez dinaintea lui că mi-a picat prietena la un examen... etcetera, etcetera. Pot și mai mult: să-l rog efectiv să pună o vorbă bună pentru tine. Dar nu pot să știu în ce relații se află el cu tăticuțul lui, dacă asemenea intervenții îi sînt permise sau nu. Dacă nu-i sînt, îl pun în penibila situație de a mă refuza disculpîndu-se...“ „Îți spun eu cum se înțelege cu tăticuțul lui: foarte bine. Este unica lui podoabă, în afară de chelie“, îmi comunică liniștită, încă optimistă. Îi mărturisisem că-mi puteam șifona puțin vanitatea de dragul ei. De convingerile morale nici nu îndrăzneam să amintesc: aș fi fost ridicol. Dar erau și ele, undeva dedesubt și esențial: nici nu făcusem și nici pentru mine nu se făcuseră astfel

de „intervenții". Aveam un dispreț ascuns dar categoric pentru colegii pe care-i descopeream, pe neașteptate, datori unui profesor sau altuia din facultate: nu luaseră de la aceștia decît „ore particulare", dar bănuiala și unui alt fel de „sprijin" era imposibil de ignorat. În mîndria mea de *selfmademan*, nu puteam concepe să mă fac mijlocitorul unui gen de „serviciu" pe care îl disprețuiam în principiu. Chiar dacă beneficiarul era Miruna? Dar eu nu credeam efectiv că ea avea nevoie de un asemenea „serviciu". Am refuzat-o cu zîmbetul pe buze: „Știu că se practică și astfel de aranjamente, poate merg și la C., dar nu sîntem noi oamenii să ne folosim de ele. Avem și noi, mîndrie, *ma chère!* Să nu poți lua tu un prăpădit de examen? Nu vreau să cred! Mă îngrozesc numai la gîndul felului cum ai apărea tu în toamnă în ochii lui C., știind că el te disprețuiește. De vreme ce ai apelat la intervenția fiului, C. nu poate avea decît o singură certitudine: nu ești stăpînă pe materie. Și chiar de ești stăpînă, el tot convins de neștiința ta rămîne . . ." Nu s-a arătat imediat supărată. Mi-a zîmbit dintr-o dată șăgalnic complice, parcă și puțin senzuală în glas, ori este numai o impresie *à rebours:* „De ce nu vrei tu, Étienne, să-ți fiu eu ție datoare? Calcă-ți pe vanitatea și scrupulele tale de băiat harnic și cinstit și scapă-mă de logica asta nesuferită. Îți dai seama cît de recunoscătoare ți-aș rămîne eu? Chiar nu crezi că ți-ar prinde bine ca . . ." N-am lăsat-o să continue, pentru ca mai tîrziu să regret, închipuindu-mi că la capătul acestei ultime propoziții, sau al celei următoare, sau al celei de-a treia . . . de-a patra . . . s-ar fi putut afla, totuși, nici mai mult și nici mai puțin decît . . . Miruna. După telefonul ei cu lacrimi, bănuiala era suficientă pentru a mă considera nu doar vinovat, ci pur și simplu neghiob. Rememorînd la nesfîrșit scena, cuvintele ei, fraza neterminată îndeosebi, simțeam, așa cum și dorisem, povara vinovăției mutîndu-se asupra mea, iar ea redevenind tot mai mult Miruna de dinainte. Dacă aș fi fost mai atent, poate, să fi înțeles imediat adevărata semnificație a vorbelor . . . Eram însă prea iritat de insistența ei ca să le mai aud cum se cuvine și nu-mi puteam închipui că o fetiță pudică și „misterioasă" ca ea era în stare să-mi sugereze ideea unei asemenea „recompense". Un troc! Dar ca voioasă și reciprocă dăruire, ca o sărbătoare fastuoasă cu muzică și focuri de artificii la capătul unui război cîștigat . . . Destinul legăturii se aflase în palma mea. Morala de „harnic și cinstit proletar" mă împiedicase să calc un principiu pe care atîția în jur îl numesc „dogmă" sau „prejudecată", îl ignoră cu seninătate, trăiesc, se descurcă bine și sînt considerați oameni

„onorabili". Satisfacția rigorii morale? În gerul acelei ierni sufletești era o cămașă de nylon. Și mai trist: în toamnă, dacă m-aș fi aflat în oraș după ratarea restanței, poate n-aș mai fi șovăit. Și nu m-aș fi simțit deloc mijlocitorul unui „serviciu" rușinos, aducîndu-mi aminte contraargumentul fundamental: *Miruna nu merita excluderea din facultate!* Logica era doar un accident, dovadă că în anul următor, avizată de dificultăți, se concentrase asupra materiei și obținuse o notă de opt. Simpatia neîndoielnică a lui Mircea D. pentru ochii ei albaștri nu valorase totuși mai mult de un punct. Miruna era o studentă mediocră, dar numai judecată după notele la examene. Pusă alături de Cleo, Leopoldina, Katy și chiar de Smaranda cu decarii ei pe linie, ba comparînd-o cu mulți dintre băieți, apărea net superioară intelectual. Dacă n-ar fi fost comoditatea și indolența ei de principiu, ca și convingerea obstinantă că știința excesivă sufocă feminitatea, s-ar fi aflat cu siguranță printre studentele merituoase. Excluderea ei din facultate ar fi fost expresia unei judecăți înguste și nu tocmai cert obiective. Deși logician și încă de renume, C. își rezerva și dreptul la *parti pris*. Ca o compensație omenească, poate, la rigurozitatea absolută pe care i-o impunea știința logicii. Nu putea fi acuzat de misoginism, dar de neîncredere în aptitudinile sexului frumos pentru logică — da. Rar cînd acorda zece unei studente și numai după ce se convingea temeinic că respectiva face totuși excepție de la principiul pentru care el subscria tacit. I se putea reproșa o exigență sporită față de ființele grațioase, care tremurau de spaimă cînd ajungeau la ușa sălii de examen, dar nu și lipsa de fler în judecarea fiecărui exemplar în parte: Silvia luase nouă, iar Smaranda, rivala ei procopsită de toți profesorii cu zece doar pentru meritul de a fi avut o memorie bună, primise numai cinci. Și acela, după o umilitoare bășcălie pe tema „tocitului" la logică. Aveam, deci, o bună intuiție a calităților și posibilităților celui examinat. Motiv să mă întreb: și dacă C. reușise să citească în ochii și comportamentul Mirunei disprețul ei trufaș pentru materia lui? Avusese prilejul s-o facă, fiind și susținătorul seminarului. Suspiciunea ei: „... *pe mine* nu mă suferă" putea să fie totuși întemeiată. Înțelesese și ea că profesorul o „înțelesese". Și, firesc, se temea de ... subiectivitatea lui. „Serviciul" pe care mă ruga să-l mijlocesc era menit să atenueze tocmai această ostilitate bănuită la dascălul ce urma s-o examineze în toamnă. Iar temerea i s-a adeverit. Cel puțin după mărturisirile ei făcute Silviei și colegilor, știuse subiectele de pe bilet, dar C. nu se mulțumise cu atît, trecînd la tortura extenuantă

ascunsă sub nevinovatul titlu de „purtatul prin materie". Nu i se putea contesta dreptul de a o aplica restanțierei, dar sentința finală își pierduse din obiectivitate: răspunsurile de drept, la subiectele de pe bilet, nu-i asiguraseră acesteia nici măcar un punct. Cel esențial și miraculos de la patru la cinci, care desparte nenorocirea (în cazul ei: catastrofa) de fericire. Peste trei zile, obținînd din partea decanatului aprobarea unei reexaminări, o Mirună distrusă moral și epuizată psihic se prezenta iarăși dinaintea lui, fără să mai fi citit o singură dată cursul. Nu reușea să se concentreze, ideile i se încîlceau în minte și la prima întrebare a pufnit-o plînsul și n-a mai putut continua. N-a mai fost nevoie. C. nici nu avea chef s-o mai asculte: mica dar trufașa grație înclinîndu-se pînă la pămînt, nu-i mai rămînea decît să înnobileze turnirul cu înalte sensuri pedagogice. Se arătă deci profund decepționat și-i ținu o lungă și usturătoare lecție despre „datoria" de a-ți păstra integritatea morală „în orice situație". Intenționase încă de la examinarea anterioară s-o treacă, dar amînase gestul pentru a spori proporțiile victoriei: să simtă promovarea ca pe o mare izbîndă, din care să tragă „învățămintele necesare", dar și „încredere pentru viitor". Din păcate, însă, apelînd între timp la o „stupidă și absolut inutilă" intervenție, Miruna dovedise că nu merita totuși bucuria și mîndria unui învingător . . .

Greșisem. Nu refuzînd mijlocirea unui serviciu „stupid și inutil", ci fiind departe de ea în clipele grele. Și simpla mea prezență ar fi fost suficientă pentru a face toate așteptările lui Drăguț zadarnice. Cu mine alături, stimulată, forțată, copleșită pînă la urmă de morala mea simplă și imbatabilă (de băiat cinstit, harnic, dar, mai ales, încăpățînat), Miruna ar fi rămas pînă la capăt dreaptă. Așa, însă . . . Mă puteam considera vinovat, aveam dreptul să revendic o Golgotă. Pe care s-o urc nu ca un brav mîntuitor, ci ca un păcătos de rînd.

La capătul anevoioasei ascensiuni — un plic roz, sosind în neantul unei dimineți de martie, umedă și rece ca o meduză moartă.

„Dacă mă mai iubești și crezi că mă poți ierta, vino!"

„Dacă mă mai iubești și crezi că mă poți ierta, vin!"

Pustiul pierea ca prin minune, se ștergea fără urmă, asemenea pauzei dintre acte, despre care nimeni și nimic nu amintește în piesă. Gelozia? Amintirea caraghioasă și nostimă a Ba-

bei-Cloanța din copilărie... „Ce frumoasă, ce delirantă a fost primăvara din anul ăsta! Mă întrebam tot timpul: oare nu-i prea mult? Oare nu se răzgîndește și-mi ia darul înapoi? Invidiam firele de iarbă care creșteau odată cu mine: nu le putea lua nimeni soarele. Pe cînd eu puteam pierde într-o singură clipă și definitiv căldura și lumina. Eram fericită și mă temeam. Îmi oferiseși mai mult decît visasem și nu-mi cereai nimc în schimb...“ Oare să nu fi înțeles că singurul lucru așteptat de la ea era *certitudinea?* Se grăbise să mă răsfețe, copleșindu-mă cu tandrețuri, gingășii, cuvinte calde și frumoase, oferindu-și fără ezitare trupul, dar îmi refuzase darul cel mai rîvnit: siguranța viitorului. Nu reușea să și-l închipuie alături de mine! Neașteptatele și deocamdată nevinovatele cochetării cu Bîrleanu și chiar cu fostul... trădau convingerea ei intimă: afacerea Étienne era pe sfîrșite. Vacanța de vară și cele cîteva săptămîni de școală scurse îi întăriseră hotărîrea. Se convinsese că poate trăi și fără partenerul de două primăveri. Urma să-mi recompenseze strădaniile printr-o noapte de amor, care ar fi rotunjit și închis povestea. Dacă n-aș fi avut ideea de a veni la ziua ei de naștere, istoria s-ar fi prelungit pînă la ivirea altui prilej. Sau, cine știe, nu s-ar fi prelungit deloc. O scrisoare scurtă dar edificatoare ar fi tras, pe neașteptate, cortina: „N-are rost, Ștefane, lasă-mă... pune și tu punct și... gata!“ Poate o concepuse deja în minte. Nu-mi rămînea decît să primesc „simbria“ și să plec acasă pentru a o aștepta.

Mă simțeam epuizat. Alcoolul și oboseala îmi accentuau deprimarea și-mi dădeau o irezistibilă dorință de abandon. Aș fi lăsat totul baltă pentru un colț liniștit și întunecat în care să mă ghemuiesc, să adorm și să uit. Prea mult pentru o singură zi. Dimineața la școală, apoi pregătirile, cinci ore de călătorie cu trenul... infernul descoperit în odaia ei. Totul împrejur mi se părea străin și ostil. Lipsit de sens și de perspectivă. Pentru ce să mai suport? Ca s-o pot poseda și eu o dată pe bruneta în rochie de catifea albă cu garnitură roșie de pe recamieu? Și apoi să plec spre a o lăsa altuia, altora, unui destin de femeie frumoasă, egoistă și pretențioasă, căreia iubirea i se cuvine din naștere? Îmi proptisem cotul dreptei pe genunchi și fruntea în palmă. În coada ochiului stîng — o pată albă și una neagră. Rochia Mirunei și pulovărul de lînă englezească al fantelui. Se reapropiase de ea spre a-i povesti ceva la ureche. Prilej să-i acopere ușor, pe nesimțite, mîna ei mică și albă cu palma lui mare și blondă. Sărutul ei „zăpăcit“ îi dăduse iarăși aripi. Nu cunoștea decît o singură lecție: atacul neîncetat. Fără jenă, fără

scrupule, fără vanități inutile. Miruna, socotind pesemne că nu observ din acea poziție, își lăsa palma acoperită de a lui. *Une belle canaille!* Pe placul tripletului obscur... al abisului de pasiuni cîștigate la școala ecranului... visele cele mai simple și mai organice mocnind sub corsetul orgoliului, al pretențiilor de cultură și educație... pofta de viață... de imprevizibil și schimbător... de inedit și inconștient... de libertate fără margini... de mereu nou... *Je suis comme le roi d'un pays pluvieux... Spleen*-ul... eternul *spleen* al celor ce-și caută rostul în lipsa de rost... vor incertitudine și se plîng de pustiu... *Rien ne peut l'égayer, ni gibier, ni faucon... Ni son peuple mourant en face du balcon...* „Sînt vinovată de egoism... mă vreau pe mine... Taci, dulcele meu, știu ce vreau să spun..." Că nu poți trăi alături de un bărbat ce nu-și face din adorarea și desfătarea ta singurul rost al vieții... Te crezi centrul universului și totul trebuie să ți se învîrtă împrejur, după bunul plac al inimii... Ar fi fost de mult vremea să te trezești!

Mi-am ridicat privirea. Miruna întîrzie cîteva secunde, cît să nu atragă atenția mișcarea ei ori să n-o pun în legătură cu a mea, și-și retrase palma pentru a o duce, îndoită, în dreptul gurii. Miky povestea ceva amuzant: surîdea încîntată. Pauză în spectacol. Se aștepta de la Vasile Bogorici o nouă propunere. Costel tot mai încerca să impună piesele clasice din repertoriul chefurilor studențești. Începea cu mult entuziasm fiecare bucată, apoi cobora treptat vocea și în cele din urmă abandona, silit de Silvia sau de bună voie, revoltat de tăcerea celorlalți. Filosofii se ambiționau totuși să nu guste nici unul dintre sprințarele și deocheatele șlagăre propuse de el. Aveau gusturi desuete și bătrînești. Katy și Cleo se întrecuseră în romanțe vechi, Bogorici făcuse pustiu în inimi cu melodii transilvănene, molcome și triste ca mersul norilor într-o amiază întunecată de decembrie, Silvia venise cu versuri de Eminescu, Blaga și Bacovia puse pe muzică. În acea atmosferă gravă, nostalgică și într-un fel reconfortantă, instaurată pe nesimțite, de la un cîntec la altul, ieșirile zgomotoase ale lui Costică Berariu iritau urechea ca polistirenul frecat de geam. Bazil întîrzia, nereușind să-și amintească perfect textul unui colind frumos de prin Bucovina. Un moment de apatie, de oboseală tîrzie luptînd cu ea însăși, ochii îngustați și clipind des pentru a învinge usturimea provocată de fumul țigărilor, melancolia...

Trăsnetul!

Cu carnea încreștită de groază, am simțit că mă prăbușesc, de parcă picioarele scaunului de sub mine ar fi devenit dintr-o

dată de cauciuc. Berariu s-a pornit din nou, în felul lui neghiob, cu mult zel și puțină simțire, să slobozească cel mai stupid și mai de prost gust text născocit vreodată, o adaptare după un cîntecel de copii (suficient de absurd și fără noimă pentru ca nici plozii să nu-l agreeze), în care toți elefanții de la unu la infinit se tot adună pe o pînză de păianjen. În gura lui Berariu, conform tradiției studențești (de atîtea ori kitschuristă), elefanții deveneau *asistenți* și pînza de paianjen — *fustă de studentă*. Sosită pe neașteptate, lovitura m-a nimerit în plin. NU SE POATE! Cîteva clipe am rămas încremenit, cu trupul încordat și respirația tăiată. Nu îndrăzneam nici măcar să-mi mișc privirea, să văd altceva decît stropul de șampanie ce se clătina pe fundul paharului, sub tremurul discret al degetelor. *Un asistent se legăna pe o fustă de studentă*... CE IDIOȚENIE! Groază și neputincioasă ciudă. Pe Berariu, care, în mărginirea lui voioasă, își închipuia că-l măgulește pe Drăguț cu un asemenea text... *Și fiindcă ea nu se rupea, a mai chemat un asistent*... Sau, dimpotrivă, îl face să se jeneze. Ceea ce ar fi fost un act de bravură: el, Costică Berariu, fiind de la altă facultate și curajos fiind, poftim, îndrăznea să-l tachineze pe asistentul celorlalți, pomenindu-i în public de slăbiciunile breslei... *Unu, doi... Doi asistenți se legănau pe o fustă de studentă*... Silvia încercă să-l oprească, însă fără succes. Nu vroia să mai asculte. Era omul pilit și bine dispus și avea prilejul să se amuze pe seama fetelor și a insului de pe fotoliu. Coșmarul promitea să se prelungească... Unu, doi, trei... Trei asistenți se legănau... Lehamite... ciudă... indignare... revolta închegîndu-se din fărîme de energie... pofta să urlu... NU MAI VREAU! Mi-am ridicat privirea, făcînd efortul de a părea calm, neperturbat de idioțenia săltăreață ce răsuna în odaie ca într-un joc de copii oligofreni... *Și fiindcă ea nu se rupea, au mai chemat un asistent... Unu, doi, trei, patru*... Mușchii mi se relaxau, puțin cîte puțin, ca într-un abandon controlat, numai maxilarele rămîneau încordate. M-am uitat direct la Drăguț. Aveam pofta, aveam și nevoia de a-l sfida, să nu mă creadă distrus, complet umilit de ingrata situație în care mă trezisem pe neașteptate. Zîmbea, însă palid, fără chef. Nici lui nu-i convenea idioțenia. Fața obosită, lăbărțată, ușor puhăvită își căuta zadarnic un aer distins și interesant. Ochii ni se întîlniră, două-trei secunde, suficient pentru a-i comunica un arogant dispreț. Își coborî privirea, căutînd spre podea, în dreapta și-n stînga, apoi spre Katy, zîmbetul pieri și reapăru la fel de fals, o schimonoseală de om vădit incomodat dar neputincios... *Unu, doi,*

trei, patru, cinci, şase ... la nesfîrşit, fusta formidabilei studente fiind în stare să suporte asistenţii tuturor universităţilor, politehnicilor, institutelor şi academiilor din univers ... Iar Berariu, zelos şi îndărătnic ca orice individ chefliu şi tupeist după ce a băut ceva mai mult, părea hotărît să nu se oprească înainte de a enumera cel puţin o sută dintre ei ... De ce eşti nervos, *monsieur* Drăguţ? Doar textul nu se potriveşte acelei realităţi cunoscută de noi doi ca şi de toţi cei de faţă (eventual cu excepţia lui Miky şi Berariu) ... Povestea dumitale cu Miruna P. a fost doar o banală „legănătură" de asistent pe fusta unei studente? Nu mai crezi că a fost iubire? Doar aşa ai pretins şi ai sperat tot timpul! Atunci cum de rişti, drăguţule, partida excelentă cu Atena L.? Ce aştepţi de la Miruna, dacă trecutul comun n-a fost decît o simplă şi conjuncturală „legănare"? Vrei să te mai „legeni" o dată? Numai pentru atît pui mătăluţă în primejdie o partidă strălucită, cum e aceea cu fata decanului de la filologie?! Ori vrei, totuşi, să-i propui din nou căsătoria, convins că ceea ce ţi-a oferit a fost dragoste? Atunci rîzi, frumosule, tinerelule, drăguţelule, amuză-te, cîntă şi tu laolaltă cu dobitocul, să vadă toţi, inclusiv ea, cît de străină îţi este (ţi se pare a fi!) postura de profitor! *Şi fiindcă ea nu se rupea, au mai chemat* ... Cleo se îngălbenise, devenise irascibilă, îi tot cerea lui Berariu să înceteze ... ŞTIA! Cum de nu?! O deranja umilinţa. Dar nu a mea, ci a bunei sale prietene. Se culcase şi ea o dată cu un asistent (vreo trei luni, adică!) şi uite ce stupidă situaţie suporta! Pe cînd ea, Cleo cea zburdalnică şi grasă, le pierduse poate iubiţilor numărul şi nu păţise niciodată o aşa mizerie. Katy Mărăscu mă privea pe furiş. Nu rezista ispitei de a-mi vedea reacţia. ŞTIA! Cum de nu?! Ce nu ştiu fetele de la cămin? Era obosită, pe jumătate adormită, îşi aranja încet zulufii roşcaţi şi-mi arunca priviri scurte, aparent întîmplătoare. Bazil continua să caute în memorie textul colindului. Capul plecat, ochii închişi, rădăcina nasului prinsă între arătătorul şi policele mîinii stîngi. De bună seamă că nu mai căuta nimic prin memorie. Mă compătimea, mirîndu-se şi el în sinea sa: cît de sadică poate fi uneori viaţa, dacă aduce un ins îndrăgostit în aceeaşi încăpere cu fostul amant al iubitei, îl condamnă să suporte această companie timp de o noapte şi, ca să-i fie umilinţa deplină, mai pune şi un menestrel nerod să povestească într-un vers penibil istoria care-l doare! DE CE EU? *Şi fiindcă ea nu se rupea* ...

„Ajunge, băă! Ori o rupi, ori pui etcetera! Ne doare capu' de atîta legănat, hî-hî-hî!" Vocea lui Bîrleanu. Mi-am întors

încet privirea spre Miruna. Devenise iarăşi ca varul. Deşi păstra palma stîngă uşor îndoită în dreptul gurii, proptind cotul pe braţul drept petrecut orizontal peste talie, absenţa zîmbetului anterior era evidentă. Privirea cerceta neliniştită mocheta roşie de pe podea şi, din timp în timp, pornea discret către mine. Se oprea însă la jumătatea drumului şi revenea la rătăcirile de dinainte. Îşi luă palma din dreptul buzelor şi începu să netezească inutil catifeaua rochiei pe coapse. DE CE EU? Faţa i se lungise parcă şi două vene albăstrii transpăreau prin pielea albă şi subţire a tîmplelor. Obrajii, fără strop de sînge, netezi şi uscaţi ca hîrtia şi mînjiţi de roşeaţa artificială a fardului, bărbia atîrnînd cumva moale şi dizgraţios, umbrele unor cearcăne insinuîndu-se ca două pete vagi de murdărie pe umerii pomeţilor... Urîtă! Străină! Antipatică! Un chip de mucava pictată... DE CE EU? Cînd aş fi avut de atîtea ori prilejul şi motivul să renunţ, întorcîndu-mă la pretenţiile mele firești de curăţenie, reciprocitate, încredere, certitudine...! O asemenea ruşinoasă umilinţă poate că n-a trăit neam de neamul lui Gabrea! NU MAI VREAU! Fiindcă nu mă mai simt în stare de încredere... Te iubesc, *mon ange!* Dar vreau să rămîn singură în garsoniera fostului meu amant... să poată veni la mine de cîte ori are chef... Cînd mă satur din nou de el, o chem pe *la belle canaille* şi-i cer să-mi facă şi mie un loc în bogata ei agendă sentimentală... apoi o aduc şi pe Cleo, cu anturajul ei cu tot... să-mi umplu şi eu viaţa de inedit, de libertate şi bucurie, să mă lecuiesc odată de *spleen*... Dacă ai noroc, ne mai vedem de revelion sau în vacanţa mică. Dacă nu, te anunţ printr-o scrisorică de victoria mea asupra trecutului... NU DRĂGUŢO! Am şi eu măcar atîta orgoliu, cît să nu-mi dau demnitatea pe un cubuleţ de zahăr... Te-ai înşelat închipuindu-ţi că promisiunea ta de a-i face „vînt" Silviei la cămin mă va entuziasma pînă la orbire! Să nu văd jocul tău secund şi, chiar de-l văd, să nu ghicesc totuşi în el drăguţienele tale intenţii. Şi doar îţi dovedisem: am puterea de a refuza plăcerea posesiunii cînd ea nu înseamnă sinceră şi firească dăruire! Nu sînt nici adolescent torturat de hormoni, să mă bucur fără discernămînt de orice prilej erotic, nici crai sastisit să te degradez la funcţia de instrument şi dimensiunea unui cerculeţ în registrul isprăvilor sexuale. Nu am iubit pentru răsplată *en nature!* Aşa ceva nu primesc!

Mi-am privit ceasul. Trei şi patruzeci şi cinci de minute. Mai aveam două-trei ore de infern. Atmosfera îmi devenise însă insuportabilă. Mă simţeam încolţit de gîndurile celorlalţi. Eram

acolo, în mintea lor, mic și umilit, vrednic de compasiune, dar și de dispreț: ce ai căutat, ai găsit! Aș fi vrut să neg, să mă opun, însă nu mai aveam nici putere, nici rațiuni de care să mă agăț. Mi se înmuiaseră pe rînd între degete, de-a lungul a opt ore de mascaradă. Lehamite, ciudă, deznădejde... resemnare. CE CAUT EU ÎN TOATĂ POVESTEA ASTA? CE AȘTEPT? O nevoie organică de a fugi, de a evada în consum inutil de energie. M-am trezit în picioare, fără să-mi propun, din simpla revoltă a mușchilor. Calm, calm, calm! Le-am întors spatele, ieșind alene pe hol, cu paharul în mînă, de parcă mi-aș fi căutat o ocupație mai antrenantă. Simțeam înfipte în spinarea mea de catifea bleumarin patru priviri. Una era a Mirunei. Temătoare?

Gelozie! Starea firească a celui care confundă dragostea cu proprietatea. „Burghezul" îndrăgostit! Dar ce rămîne din iubire fără certitudinea proprietății exclusive? Un sentiment gol de conținut, ceva care aduce cu raportul dintre proxenet și protejata lui. M-am străduit să fac din Miruna o martiră, pentru a mai putea crede în ea. Trădarea ei devenea o fatalitate stîrnită de vinovăția mea. Smerenie și pocăință, deci, pentru a mai avea dreptul și curajul să sperî la raiul iubirii! Demnitatea? Un orgoliu pentru alte anotimpuri. În compensație — mîndria de a fi reușit să ocolesc fatala capcană a geloziei...

Oare?

Ar fi fost suficient să-mi reamintesc numai sîmbetele în care apariția Claudiei era absolut exclusă (ne certasem prea recent ca să-i fi pierit deja obida), pentru a recunoaște și această mică vanitate deșartă. Mă îndreptam de fiecare dată spre casă făcînd planuri ultra-ambițioase: voi reface toate restanțele pricinuite de concesiile făcute trupului. Treizeci de fișe din bibliografia pentru lucrarea de licență, plus, obligatoriu, alte douăzeci din „planul pe zece ani" (clasicii ineludabili), iar la sfîrșit, pentru dezarmorsarea creierului, douăzeci-treizeci de pagini de proză. După două ore de lucru, odaia mă apăsa ca o celulă de închisoare. În creier bîntuia molima: nimic nu se lega, nimic nu se prindea... peste tot întrebarea: *azi pleacă sau nu?* E pe drum? N-a plecat încă? A ajuns? Au sau nu cameră rezervată? Ce discută tot drumul? Cum i s-o fi adresînd? Petrică... Petruș... nu, Pierre, desigur, doar este francofilă! Poate azi nu servesc totuși munte. Dar nici pe strada Brîndușelor nu se mai

duce: s-a supărat mama Zenobia! Îl vrea pe fiu-său serios, preocupat de aflarea unei partenere demne de o căsnicie trainică și onorabilă. A gafat o dată căsătorindu-se cu o elevă de liceu, acum să-și ia una apropiată de vîrsta lui, fără copil (are el unul!), titrată și cu o condiție materială cît se poate mai... Cum apărea Miruna în ochii Zenobiei Drăguț? Deplorabil. Fără îndoială. A luat-o la rost, a umilit-o spunîndu-i vorbe de mizerie, a dat-o poate afară...? Cert este că Miruna o ura cu înverșunare. (De aici, oare, cochetăria ei cu gîndul căsătoriei? Să se răzbune pe bătrînă, dovedindu-i că ea nu este totuși doar una-dintre studentele aduse de Pierre pentru cîte o noapte în odaia lui?)

Kierkegaard, Comte, Bergson, Husserl, Lukács, Sartre, Dufrenne, Foucault, Maritain... toți regii anului patru de filosofie, altfel respectați și atunci cînd îmi cereau ochi critic, deveneau acum, dintr-o dată, străini, antipatici și opaci ca ebonita. Ambițioasele mele proiecte se prăbușeau fără speranță. Le abandonam în cele din urmă, pornind să-mi plimb deznădejdea pe străzi. Un noiembrie trist și ametit, alternînd ploaia cu un soare stingher și neputincios. Ieșeam chiar și cu umbrela deasupra: trebuia, chipurile, să mă destind făcînd mișcare, să-mi spăl creierul de abstracții, văzînd lume și viață, să dau eventual de vreun amic, cu care să mă înfund într-o cafenea pentru a rîndui împreună lumea din cești, chibrituri și pachete de țigări. Toate automobilele roșii îmi agățau fatal privirea, mi-o smulgeau parcă, trăgînd-o după ele. Deși rătăceam la întîmplare, ca un făcut, întretăiam mereu un lanț de cinci străzi și două bulevarde — drumul lor cel mai scurt pentru ieșirea din oraș. Promenada mea solitară arăta ca încîlceala unui vrej de mazăre pe tulpina acestei rute, considerată de mine cea mai probabilă.

Într-una din sîmbete, a doua din noiembrie, m-am trezit deodată luînd verigile lanțului în sens invers, spre punctul de plecare. Mi se năzărise că realitatea imposibilă în care mă complăceam putea fi doar o ficțiune: totul se țesea *în mintea mea* numai și numai pe vorbele Silviei. Dar dacă...? Simțeam nevoia de a verifica într-un fel imaginația. Și altul mai puțin penibil decît acela de a spiona în apropierea locuinței nu găseam. Știam de la Silvia că el o aștepta pe Miruna de obicei în jurul orelor trei-patru ale după-amiezii, în mașină, la capătul străzii. Era trei și zece minute, deci aveam toate șansele să-i surprind. Dacă în acea săptămînă hotărîseră *week-end*. În caz contrar, acțiunea ar fi fost o simplă plimbare pe o rută nouă.

Tot apropiindu-mă însă, descopeream în mine teama că nu-i voi vedea. Doream efectiv ca Drăguț și Miruna să se întîlnească în acea sîmbătă, noroasă, vîntoasă, dar uscată, prielnică pentru ... Și eu să le fiu martor, deși, nu mă îndoiam, asta m-ar fi lipit de pămînt. Preferam o asemenea lovitură, tînjeam după ea, în locul suferinței abstracte și hiper-imaginative de pînă atunci. Să-i văd și să știu că nici o îndoială nu-și mai avea rostul. Să înlocuiesc zece mii de închipuiri cu o imagine unică, limpede și definitivă. Să mă curăț de orice speranță și să mă lecuiesc ... (Să nu mă mai simt vinovat, convingîndu-mă că gestul ei se numea totuși trădare și nu putea fi acoperit de greșeala mea?)

Intrînd pe penultima stradă a lanțului, o lumină mohorîtă și rece s-a așternut brusc peste haosul și încîlceala din creier, limpezindu-le: la numai patruzeci-cincizeci de metri, lipit de celălalt trotuar — un *Ford* roșu, model sport, nu prea nou, dar bine întreținut. Treptat, pașii mi s-au înmuiat, vlaga picioarelor scurgîndu-se parcă în asfaltul trotuarului, și un junghi puternic și difuz s-a așezat la baza pieptului, îngreunîndu-mi respirația. O aștepta la capătul străzii, dar după colț. Să nu-i vadă Silvia de la balcon? Dar ea știa unde dispare Miruna sîmbăta după-amiază. Să nu-i vadă vecinii care-l cunoșteau și ar fi putut deveni martorii soției la divorț? Ori să fie astfel și mai secret, deci mai misterios, ca într-o veritabilă aventură amoroasă? Mi-aș fi putut continua drumul, însă mă îngrozeam la gîndul că individul de la volan, văzîndu-mă (ceea ce era absolut inevitabil) și-ar fi dat imediat seama ce căutam eu pe acea stradă și la acea oră. Mai mult: dacă nu reușeam să-mi feresc privirea, ar fi trebuit să-l salut respectuos, nefiind altul decît asistentul cu care făceam seminarul de etică. Iar dacă de după colț mai apărea pe neașteptate și ... aș fi fost omul mai umilit și mai nenorocit din lume. Am luat-o la dreapta, pe o alee îngustă și mărginită de gard viu ce ducea la ușa unui bloc. Oprit pe trepte, mi-am aprins cu gesturi anevoioase o țigară. Curaj și detașare, mister Gabrea! Consideră că n-o mai iubești! Disprețuiește-o!

Ascuns de tulpinile cîtorva plopi tineri și de gardul înalt de ligustru, puteam să văd ... Scena imaginată de mii de ori: urcarea Mirunei în mașina lui Drăguț pentru o escapadă montană. Oare cum o făcea? Cu ce aer pe chip săvîrșea acel act care o punea pentru douăzeci și patru de ore la dispoziția unui bărbat de treizeci și șase de ani, nedivorțat încă legal? (De care n-o mai lega nici măcar obligația recompensei *en nature*

a vreunui serviciu: trecuseră deja două luni de cînd o făcuse!) Numai văzîndu-i figura în acele clipe, îmi închipuiam eu, aş fi putut descifra, în sfîrşit, taina ciudatului, ilogicului şi mizerului abandon în care se complăcea.

N-am reuşit să citesc nimic important şi revelator. A apărut de după colţ atunci cînd, obosit de emoţie şi aşteptare, atenţia mea slăbise. În timpul celor doar cinci sau şase paşi pe care i-a făcut înainte de a fi (din unghiul meu de vedere) acoperită de maşină, privirea, luată prin surprindere, a încercat zadarnic să se concentreze. Un fapt altfel mărunt, acela de a o vedea în pantaloni, a avut un efect atît de deconcertant, încît n-am reuşit decît s-o cercetez aiurea şi grăbit din cap pînă în picioare. Aveam şi o scuză: era a doua oară cînd o vedeam într-un asemenea obiect vestimentar, prima dată fiind într-o fotografie făcută cu părinţii ei, la mare, după reuşita la examenul de admitere. Ştiam prea bine că nu purta „nădragi" din principiu (femeia care-şi respectă feminitatea...), însă acum aveam prilejul să verific pretenţia ei: „Să nu-ţi închipui că-mi ascund formele de jenă, cu ce am eu alta ar ieşi în şort pe stradă..." Pantalonii de un galben-ocru, catifea ripsată pare-se, numai uşor evazaţi în dreptul gambelor şi foarte strîmţi pe coapse, reliefau forme plinuţe dar ispititor proporţionate. Adidaşi albi în picioare (ceea ce o făcea mai scundă decît de obicei, cînd nu purta toc sub şapte centimetri), geantă sport de fîş, tot albă, aruncată pe umărul stîng, mîinile în buzunarele jachetei din piele velurată cu fermoarul desfăcut şi gulerul ridicat la spate. Un aer sportiv, relaxat, paşii moi şi elastici, numai uşor grăbiţi, smocuri răzleţe din părul încă scurt semeţindu-se în bătaia vîntului. Un chip neted, parcă absent, trecînd peste capota roşie, oprindu-se deasupra portierei ce i se deschisese în faţă, împinsă din interior. Şi-a aruncat cu un gest degajat, firesc, intrat parcă în obişnuinţă, geanta de voiaj pe scaunul din faţă, aşteptînd apoi ca el s-o mute pe bancheta din spate. Între timp, a răspuns unei întrebări, înălţînd sprîncenele şi aprobînd din cap (surîzînd?) şi şi-a scos din deschizătura jachetei ochelarii de soare ce atîrnau de un lanţ subţire, auriu. După-amiază noroasă de noiembrie, lumina slabă şi întunericul aproape... Miruna avea totuşi nevoie de o mică „deghizare" pînă la ieşirea din oraş, asemenea vedetelor ce-şi ascund identitatea de groaza admiratorilor. Şi-a aşezat pe nas cele două lentile fumurii, mari, rotunde şi cu ramă albă, apoi a dispărut. Portiera s-a trîntit şi zgomotul sec de mecanism ce se blochează automat a ajuns pînă la urechile mele. M-am grăbit să mă retrag în holul blo-

culuí, aşteptînd să-i văd trecînd. Nu l-am distins decît pe el, eleganta lui scurtă din piele fumurie, braţele aşezate cu suverană nonşalanţă peste volan, bărbia mult înălţată şi privirea căutînd liniştită şi mulţumită înainte.

Atît! Pentru cîteva secunde fusesem toţi trei în acelaşi spaţiu, în acelaşi timp şi în aceeaşi scenă — ei actori şi eu spectator. Spectacolul se terminase: ei îşi continuau mişcarea, trăiau, înfăptuiau pe placul inimii şi nu numai... eu rămîneam ţintuit locului, urmărindu-i în imaginaţie. În două ore aveau să fie pe serpentine, în trei şi jumătate, cel mult patru cu o mică haltă pe parcurs, deja instalaţi. Timp berechet pentru a mai întreprinde pe înserate o mică dar reconfortantă preumblare prin aerul tare şi ozonizat al muntelui, pe potecile pietruite sau asfaltate din preajma hotelului, motelului, cabanei, chiar şi puţin mai departe, înlănţuiţi; el cu braţul pe după umărul ei, ea cu braţul pe după talia lui... *Dragoste!* Pentru încălzirea atmosferei, Pierre va recita versuri celebre de amor în pustiul rezonant al pădurii, apoi va cînta ceva amuzant, care s-o distreze, s-o facă să rîdă şi astfel să se simtă amîndoi într-o poveste de... *Dragoste!* Îi va aduna ghindă şi conuri mici-mici de brad, îndemnînd-o să le păstreze ca suveniruri alături de cele dăruite săptămîna trecută sau cea anterioară... o va îmbrăţişa lîngă un pîrîu, în clipocitul monoton şi odihnitor al apei strecurîndu-se grăbită şi limpede printre pietre ca într-o tipică dar frumoasă poză de... *Dragoste!* Se vor întoarce apoi obosiţi dar şi uşor înviorati, cu multă poftă de mîncare, spre hotel, motel, cabană, tot înlănţuiţi, mai destînşi decît la plecare, angajaţi eventual într-o conversaţie antrenantă, cît să vadă străinii întîlniţi în drum că diferenţa de vîrstă nu-i împiedică să comunice între ei, să trăiască o intimitate normală, de oameni ce se... *Iubesc!* Masa retrasă din colţul restaurantului, cu bancuri, glume şi istorii hazlii, cu foamea întreită de vodcă, frigărui aromitoare şi un vin negru, mai eficient decît zece afrodisiace... (Nu-mi închipuiam totuşi cît de mult însemna acest amănunt în istoria aventurii lor „amoroase".) Vor urca în cele din urmă toropiţi, glumind şi chicotind pe înfundate, sărutîndu-se în lift sau la cotul scărilor, spre una din cele două camere închiriate (dacă recepţionerul nu este deja o bună şi unsă cunoştinţă şi le-a aranjat, sub jurămînt de discreţie, un singur alcov). Un duş fierbinte, reconfortant... şi în întunericul nopţii, în aerul mirosind a cetină, a spray Rexona şi a aşternuturi proaspăt spălate, Miruna avea să i se dea, ca şi săptămîna trecută, ca şi în urmă cu două, trei sau patru săptămîni,

răspunzînd tot mai pricepută îmbrățișărilor lui... *Dragoste!* De ce nu? Poate chiar se iubeau. Altă explicație? Ambiția Mirunei de a se salva în proprii săi ochi, transformînd în aventură acceptabilă un amantlîc de interes? Drăguț avea oare în intimitate calitățile ce-l făceau totuși disponibil pentru o asemenea ambiție? Ura și disprețul meu să-l fi înnegrit peste măsură, acoperind și calitățile ce-l făceau rezonabil Mirunei?

Îmi era rușine să mai cred. O săptămînă m-am considerat lecuit definitiv de neghiobie. Am căutat-o pe Silvia, făcîndu-mi de lucru la bibliotecă: aveam nevoie de realismul ei tăios și infailibil, cu care o curăța pe Miruna de toate zorzoanele, lăsînd-o de o goliciune ce te înspăimînta. Uneori însă, doctoria era atît de amară, încît întrecea în efectul ei dureros suferința bolii, făcîndu-mă să regret ideea tratamentului. Cum sîmbăta nu mergeam nici unul din noi la bibliotecă, am făcut gestul de a-i da pur și simplu întîlnire. A primit cu încîntare și a venit în cea mai frumoasă rochie a ei, fardată și dichisită ca pentru o agapă simandicoasă. M-am străduit să-i fac o seară plăcută, ducînd-o aproape cu forța la un restaurant categoria întîi și prăpădind pînă la ultimul bănuț un împrumut de trei sute lei. Am discutat un miliard de subiecte, de la filosofie și literatură la obiceiurile laponilor și sateliți de telecomunicație, dar despre Miruna nimic. Așa cerusem eu, care mă pretindeam deplin vindecat. Vesel, distrat, curtenitor, amestecînd teorii savante cu nevinovate complimente, nu rezistam ispitei secrete de a căuta în dosul fiecărui cuvînt al ei, care putea fi despre psihologia animalelor sau poezia lui Rilke, răspuns la una și aceeași întrebare: *azi a plecat sau nu?* Spre dezolanta mea uimire, Silvia m-a ghicit. Într-un tîrziu, pe neașteptate, aplecîndu-se peste masă, cumva șoptit, cu o complicitate frățească: „Azi n-a plecat. E acasă, am lăsat-o bătîndu-se cu Albertus Magnus. Luni are referat la scolastici și e disperată..."

În urma mea ușile rămăseseră deschise. Se auzea glasul asistentului. Vorbea entuziast și savant... Calitățile lui Petre Drăguț! Trebuie să fi avut și el *la origine*, ca tot omul, un pumn de calități și unul de vise frumoase și nobile. Ambițiile grandomanice degradaseră ireversibil calitățile și goliseră visele de conținut. Tolănit comod în fotoliu, pozînd în rege modest și popular, fericit să se amestece cu supușii, Petre Drăguț

făcea acum paradă de inteligență, erudiție și talent. Se lăuda: cum a scris el un studiu formidabil, intitulat *Valori morale ale folclorului nostru*. Și cum a primit felicitări peste felicitări, și din dreapta și din stînga, de la cei din redacția săptămînalului în care-l publicase, pînă la colegii și cunoscuții de prin Universitate. Ca în visurile micilor grafomani, toți, fără excepție, îi citiseră producția și rămăseseră uluiți de calitatea și originalitatea ei. Întîmplător, eu eram unul dintre cei care i-o lecturase de la cap la coadă cu multă atenție. Nu rezistasem ispitei, descoperind în subsolul textului acea semnătură plină de sonorități speciale pentru mine: *Petre Doru Drăguț*. Penibil. Revoltător. Bombastic și lozincard, cu condeiul ascuțit numai la zile festive și exersat pe articulușe ditirambice, genialul eseist se năpustea zelos și categoric pe pajiștea cu flori delicate a folclorului. În douăzeci și două de rînduri reușea performanța deplorabilă de a transforma *Miorița* într-un searbăd și neconvingător manual de etică. Totul suna corect și exuberant, fiecare propoziție emitea un truism infailibil (mi-ar fi fost greu, e drept, să mă pun în postura unui redactor hotărît să-i refuze colaborarea), însă rezultatul era trist și deprimant.

Vasile Bogorici pomenise de colinde și Petre Drăguț găsise astfel prilejul de a epata cu veleitățile sale publicistice. De aici putea sări la tema, atît de scumpă inimii, a doctoratului și apoi la cea a emoțiilor cu care aștepta în aceste zile titlul de lector. Se săturase să tot „asiste", vroia și el să „lectureze", he-he! Ce tip formidabil, acest Petre Drăguț! Ce bine îi mergeau lui toate! Un demn urmaș al unei familii „înnobilate" universitar la începutul anilor cincizeci. Bun și eficient continuator al ambiției goale pe dinăuntru. Bunicul din partea mamei avea meritul *întemeierii:* el fusese primul, cel care-și înșurubase neamul în Universitate. În mai puțin de zece ani, urcase de la lector la profesor doctor și fusese numit prorector. Destoinic și, mai ales, temut: în mîinile lui se aflase, ani de-a rîndul, întreaga schemă de cadre a instituției. Fiica sa, Zenobia se dedicase pedagogiei, dar nu urcase mai sus de titlul de lector. Refuzase, din comoditate, pretindea ea, să dea un doctorat de care nu se temea. Se mulțumise doar cu satisfacțiile funcțiilor universitare neacademice, deținute pe rînd și în permanență pînă la pensionare. Soțul ei, Augustin Drăguț, a făcut o carieră frumoasă la Politehnică. Iorgu T., conducătorul lucrării mele de licență, un antidrăguțian înrăit: „Augustin a fost un inginer talentat și un om cu mult bun simț. A intrat la Politehnică mai mult împins de socru-său, care-și do-

rea toată familia titrată academic. Ca dovadă, imediat ce i s-a oferit şansa să plece din învăţămîntul superior, n-a ezitat s-o facă...“ Îşi dăduse un doctorat strălucit şi urma să fie numit şef de lucrări. A preferat şefia unui institut de proiectări, ceva în domeniul construcţiilor industriale. A murit la patruzeci şi şapte de ani, într-un chip care nu lăsa loc gîndului rău: atac de cord, la ora zece seara, în biroul său de la institut, unde obişnuia să doarmă cînd grijile îl copleşeau. Fusese descoperit abia a doua zi la ora nouă. Petrişor nu-i semăna decît la fizionomie. În rest, era opera exclusivă a Zenobiei. Care-şi dedicase ultimii ani de dinaintea pensionării aducerii sale în învăţămîntul superior. Reuşise, împotriva opoziţiei fostului decan Iorgu T.. Isprăvile de prin facultate ale odraslei „cu stea în frunte“ nu fuseseră uitate, ca şi media anonimă cu care terminase (deşi mult peste cea meritată!), ca şi faptul că fusese între timp sancţionat cu mutare disciplinară şi scăpase de excludere din învăţămînt doar luînd în căsătorie eleva rămasă însărcinată. Zenobia se dovedise mai tare în cunoştinţe şi relaţii (doar fostul prorector avea atîţia datornici!) şi Petrişor fusese plantat ca asistent la catedra de etică şi pedagogie. Acum urma să devină lector. Pregătea şi un doctorat despre *Datoria morală*! Frumos şi merituos! Petre Doru Mişţocel. Obiect de amuzante maimuţăreli în pauze şi prilej de grave şi triste întrebări în liniştea seminariilor: cum de s-a putut strecura o asemenea nulitate în elita intelectuală? oare ce spate puternic îl menţine şi-l ajută discret să urce? cum de-şi poate da atîtea ifose de savant, cînd pînă şi femeile de serviciu îl ştiu cîte parale face?! cine e de vină că eu am nenorocul de a învăţa carte de la unul care nu ştie suficientă nici pentru el?...

Intoleranţa mea la impostură şi ignoranţă fudulă. Oare l-aş fi urît şi disprețuit în aceeaşi măsură dacă nu ne-am fi aflat ca rivali în acelaşi turnir amoros? Printre acei dascăli respectaţi şi adulaţi ca nişte zei mai existau şi alte creaturi asemănătoare... Totuşi, Petre Drăguţ... O senzaţie de greaţă amestecată cu ciudă: mă aflam în locuinţa sa! Cît de ridicol mă puteam simţi stînd în bucătăria *lui*, sorbind dintr-un pahar care putea fi al *lui* (şampania *lui*?), venit la fosta *lui*... întreţinută încă discret cu ajutor financiar de generozitatea *lui*... şi neputînd să-mi stăpînesc oroarea faţă de fiinţa *lui*. Cu ce drepturi, la urma urmei, mă aflam eu acolo? Cu ale celui din urmă cu patru luni? Dar cîte nu se putuseră întîmpla, fără ştirea mea, din iunie pînă în octombrie! Miruna mă tratase totuşi ca pe cel privilegiat, un fel de *primus inter pares*,

în condițiile egalizante ale anturajului, lui neacordîndu-i nici o atenție, nici măcar un cuvînt, și abia cochetînd discret cu fantele. Umilința trebuia să fie mai mare pentru Drăguț, asistînd în propria sa locuință, după ce se prezentase cu un cadou costisitor, la indiferența totală a ...

În ce poveste m-am lăsat antrenat! Am luat sticla de vodcă în mînă, hotărît să beau cît încape. Turnam în pahar cînd i-am auzit pașii. Tocurile înalte ale pantofilor ei de lac roșu țăcănind alene pe mozaicul holului. O aveam deja pe retină în rochia ei albă cu cordon și tighel roșu la guler, îi simțeam în nări dezodorantul cu iz de mere verzi... Atîta spectacol de linie, culoare și parfum pentru un manechin de mucava. A căutat în sine feminitatea pentru a face din ea giuvaerul cel mai de preț și a scos la iveală chipul sulemenit al curtezanei de lux, snoabă, rafinată și ipocrită. O oarecare Miruna P., adică Popescu, Panaitescu, Povian, Petrescu, Pantea, Paraschivescu, Pelea, Popa, Pătrașcu, Podgurschi, Petran... nu contează!... una dintre acestea, totuși, dăruită de natură cu linii, forme, culori pe placul ochiului de bărbat și făcîndu-și din ele un orgoliu suficient pentru a pretinde la picioare restul universului. O prețioasă, o fățarnică, o demi-mondă, o sclifosită... „Misterul" ei? Prostia mea...

— Vreau și eu, îmi spuse pe un ton jucăuș. Eram cu spatele la ea, tocmai înșurubam căpăcelul metalic pe gura sticlei. Am ezitat o clipă, tentat s-o refuz. Vodca era slăbiciunea „cățelușei". Ea prefera șampania și vinurile demiseci. Și coniacul *Unirea*, într-o vreme nu prea îndepărtată. Vodca îi adormea ochiul din afară, lăsînd-o fără supraveghere, incapabilă să-și mai păstreze masca pe chip. Am deșurubat totuși căpăcelul, încet, obosit, și m-am întors să-i torn în pahar. Nu avea. Și nici prin preajmă nu zărea vreunul. A luat în cele din urmă o ceașcă, a spălat-o la chiuvetă și mi-a întins-o ceremonios, ca un soldat ce-și primește rația la zilele festive.

— Mai... încă... încă! îmi dictă pînă ce se umplu ceașca de alcool tare și limpede. Vreau totuși să mă îmbăt... Și mai vreau și o țigară, dacă nu sînt cumva pretențioasă...

Întinzînd bricheta aprinsă, am privit-o. Simțeam nevoia să-i văd chipul și să mă conving deplin: era urîtă! Să-i dau jos fardul de pe obraz și pleoape și rimelul de pe gene și să mă întreb: cum arată dimineața, cînd se ridică din pat? Ovalul blînd al obrazului, arcuirea elegantă și cumva distinsă a sprîncenelor, albastrul de cerneală fină al ochilor, negrul întunecat al părului în contrast plăcut cu albeața feței, un trup

plinuț dar grațios și ademenitor, cu carnea albă și pufoasă... Destule! Un mic eșec. Dacă ar mai fi avut paliditatea aceea de cretă, pe care adaosul de culoare de pe obraz și pleoape devenea strident, respingător chiar, dar își revenise la paloarea obișnuită, de un roz stins. Sesizînd insistența privirii mele, își scuturâ pe spate pletele ondulate și mă fixă și ea, lung, drept în ochi. Un surîs discret, tandru și parcă interogativ: ei, vrei să spui ceva? I-am întors spatele, pretextînd căutarea unui obiect ce-i putea servi de scrumieră. Din cameră sosi un hohot general de rîs: se spuneau bancuri.

— Nu-mi trebuie, spuse și se așeză lîngă chiuvetă.

A urmat o tăcere lungă, timp în care Drăguț a istorisit cum Mărie îl înșela pe Ion cu Vasile. Apoi Berariu, tot același lucru, însă într-o altă variantă. Se desprinse de lîngă chiuvetă și închise ușa bucătăriei. Reveni în aceeași poziție, cu brațul stîng petrecut peste talie, susținînd cotul celui drept, în mîna căruia se afla țigara, ținută elegant, degajat, între arătător și degetul mijlociu. Cînd am văzut-o întîia dată fumînd? Da, pe un hol al Universității, în rochie de catifea zmeurie și taior alb de cașmir, tunsă ca o purtătoare de insecte mici și încăpățînate. Treisprezece luni în urmă. Cît de multe se putuseră întîmpla în acest răstimp! Și cît de zadarnic!

— Ești necăjit, îmi spuse pe neașteptate, cu un zîmbet compătimitor pe buze. Ai dreptate *mon ange... mon pauvre ange,* totul e aiurea, nimic nu se potrivește în povestea noastră. Ai dreptate... (Sorbi iarăși din ceașcă și chipul i se schimonosi de oroare și plăcere.) Cîntecul ăla tîmpit al lui Berariu a fost... criminal. Și eu am simțit că mă golesc de viață... parcă mi se scurgeau toate puterile în canapea. Și pe urmă te-ai uitat atît de urît la mine... să nu spui că nu, n-am văzut dar am simțit perfect cum mă priveai. Ca pe un gunoi. Mă urăști, Étienne, știu că mă urăști și mă disprețuiești. Ai și atîtea motive... Noaptea asta, mai ales, cred că a umplut paharul... N-am cum să mai îndrept ceva... trebuia să pricepi de la început... Și Dumnezeu de-aș fi, asupra trecutului n-aș avea nici o putere! Nu? N-am dreptate? (Nu i-am răspuns, făcîndu-mă preocupat de studierea tabloului de pe bufet: Delphine și Hippolyte, una în pat, visînd pierdută la voluptățile iubirii, cealaltă alături, pe podea, rece, sceptică sadică și perversă, străduindu-se să-i spulbere iluzia: *Maudit soit à jamais le rêveur inutile...*) De ce taci întruna? Te-ai baricadat în tăcerea asta ca într-o cazemată și mă chinui cu ea ca un călău parșiv și rafinat.

— Tăcerea mea? i-am răspuns zîmbind trist, cu ochii încă la cele două superbe nuduri simbolizînd ipostazele aceleiași eterne femei fundamental scindate, incapabilă să se împace cu ea însăși. Am tăcut asupra unui singur subiect, încercînd să-l îngrop astfel în uitare. Recunosc însă că mi-ar fi fost și greu să pun în cuvinte o realitate dureroasă pentru mine...

— Și rușinoasă pentru mine. Hai, recunoaște, și asta te-a împiedicat!

— Nu, *ma chère*, rațiunea asta n-a existat. Pentru simplul motiv că eu *nu* te-am considerat vinovată de ceea ce ți s-a întîmplat *atunci*. Și nici tu nu prea te-ai simțit culpabilă...

— Da-da-da! exclamă brusc înviorată și mai sorbi o dată din ceașcă. Deci tu nu m-ai considerat vinovată! Ce frumos! Ce nobil! Ce caraghios! Ca într-un roman de prost gust: ea îl înșală și el, dulce, scrobit și manierat, o absolvă de culpă!...

Mi-am întors privirea către ea. Stătea în fața chiuvetei, cu mîinile proptite în rama ei. Încovoiată de spate, bărbia sprijinită în piept, pletele acoperindu-i fața. Poalele de catifea albă se ridicaseră ușor la spate, dezvelindu-i carnea albă, subțire și două gropițe în spatele fiecărui genunchi, acolo unde coapsele împlinite cu o discretă abundență se legau de pulpe. Am rostit grav și răspicat, evitînd orice intonație ironică:

— Nu cred că acesta ar fi trebuit să fie momentul explicației de care pomeneam, dar dacă ții neapărat să afli părerea mea despre acel subiect pînă azi tabu, atunci... n-am încotro și mă execut. Opinia mea cea mai sinceră este că tu... l-ai iubit și încă îl mai iubești pe Petre Drăguț. Iar dragostea nu-i un păcat. Nu?

— Opinia ta cea mai sinceră?

— Da, asta am crezut și cred.

— Ești irecuperabil pierdut! Ce aberație! Cum să fii atît de naiv încît să vezi în mizeria aia dragoste și să suferi pentru asta?! E peste puterile mele de înțelegere...

— Ajunge! am întrerupt-o categoric, pe un ton rece și plictisit. Multe sînt peste puterile tale de înțelegere. Află atunci că, într-o după-amiază noroasă de noiembrie, în timp ce tu te deghizai, așezîndu-ți ochelari de soare pe nas și te strecurai apoi liniștită și bine dispusă în mașina lui pentru un *week-end* montan, eu mă aflam la douăzeci de metri distanță, cercetîndu-te. Da, am fost capabil și de această umilință. Am venit și am spionat una din plecările tale în vilegiatură, la destindere, odihnă și dezmăț. Vroiam, aveam nevoie să aflu o

explicație la prelungirea legăturii tale cu el. Te-am văzut cîteva clipe numai și mi-a fost de ajuns. Am priceput: ceea ce trăiai tu se numea totuși... *dragoste*! Una fără profunzime și strălucire, fără pasiune și fără perspective, dar imposibil de contestat. O iubire modernă, „civilizată", despovărată de iluzii inutile. Erați și voi doi oameni ce-și descoperiseră împreună cîteva afinități și se hotărîseră să consume împreună o aventură care să le umple trecător pustiul din suflete. Nu l-ai urît și nu-l urăști pe Drăguț! Cel mult dacă îl disprețuiești. Și, deși, cu siguranță, nu-ți place s-o recunoști nici față de tine însăți, ești și tu convinsă: *semănați*! Vă potriviți! Aveți în comun snobismul și gustul luxului, frivolitatea și pasiunea vieții mondene, indolența burgheză de odrasle crescute în puf și golul incurabil din inimi. Suficient pentru a încropi o spoială de sentiment, căruia să-i puteți spune totuși... amor. Cu mine ai mai puține lucruri în comun, dovadă că n-am putut întemeia nimic împreună. Ți-am dăruit mult, dar am și cerut la fel, or... tu nu ești capabilă de o asemenea reciprocitate! Ceea ce ți-a oferit și încă îți mai oferă Drăguț este pe placul și pe puterile tale. I-ai cedat ușor și repede și ai rămas trei luni cu el fiindcă ceea ce ți se întîmpla nu era totuși o „nenorocire", așa cum pretinzi, ci o istorie conformă, în bună parte, ființei tale...

— Vai, cît de nedrept poți fi... cît de sadic, cît de...!

— ...Confecționai astfel acel *trecut* pe care azi te prefaci a-l repudia, dar care exista în tine înainte de a se fi petrecut. Și continuă să existe, fiind materializarea uneia din fețele tale ascunse. Aceea care se pretează la cochetării chiar și cu o secătură de duzină ca Miky Bîrleanu. Am încercat, într-adevăr zadarnic, să ucid acest trecut prin tăcere. M-am amăgit închipuindu-mi că-l pot comprima einsteinian la o nanosecundă, pentru a putea reconstrui lumea fără el. Deșartă speranță. El există în tine, este consubstanțial ființei tale și azi, în noaptea asta, l-ai readus la suprafață. Eu îl credeam uitat, deja mort, și el m-a năpădit timp de nouă ceasuri pe ochi, pe gură, pe urechi, pe nări... inundîndu-mă interior, înecîndu-mă definitiv în deznădejde. Nici Dumnezeu să fiu, n-aș mai avea putere să mă opun lui inventînd speranță!

Am tăcut și mi-am întors capul, să n-o mai văd. Îmi era silă, aveam în sfîrșit certitudinea că o urăsc. Se smulse de lîngă chiuvetă și se apropie de mine. N-am vrut să-mi întorc privirea. Îmi ceru cu glas spăsit o țigară, fiindcă pe prima o scăpase în chiuvetă și se udase. I-am oferit pachetul, cu capă-

tul unei țigări scos în afară, a tras-o iute și a dus-o direct la buze. Nu-și ridica privirea din mozaicul pardoselii. Flacăra pîlpîitoare a brichetei mele stîrnea sclipiri galben-roșiatice pe degetul ei. Patru rubine mici închipuind un trifoi norocos. Ce însemnase pălăria mea, fie ea și din fetru alb, cu borul mare și calota mică, pe lîngă darul lui de aur și nestemate. Un veritabil cadou de... logodnic. O senzație de amar-sălciu în cerul gurii. Gustul zădărniciei, poate. Mă simțeam epuizat, sorbit de un gol imens și întunecat: *s-a sfîrșit*! Trase puternic în piept, cu sete de fumător înrăit, mă privi o fracțiune de secundă apoi renunță, continuînd să-și ferească fața. Se reașeză în dreptul chiuvetei, în aceeași poziție de om obosit și prăbușit în el însuși. Cu o respirație adîncă, rară, greoaie, de parcă ar fi oftat întruna:

— Tu ai crezut tot timpul lucrurile astea și ai continuat... să te întîlnești cu mine... să-mi vorbești ca unei iubite... să mă complimentezi ... să mă alinți... să mă mîngîi? Cum de ai putut?

— Nu, trista revelație a feței tale ascunse am avut-o doar în noaptea asta, venind pe neașteptate și găsindu-te pregătită să dansezi tangou, vals, cadril și step cu fostul iubit și viitorul cocoș de curte. Mizerabil! Umilitor pentru mine și rușinos pentru tine!

— De-ai ști ce nedrept ești! îmi spuse cu glas stins și amărît. Habar nu ai ce s-a întîmplat în noaptea asta aici. Nici tu și nici buna ta prietenă Silvia n-ați înțeles nimic din tragedia mea... Eu aș avea „ceva în comun" cu Drăguț! Cît de dur m-ai putut lovi! Că între noi ar fi fost dragoste!... Dacă spuneai că a fost un concubinaj mizer, o afacere abjectă, nu m-ar fi durut atît de mult. Dar să spui că eu l-am iubit și-l mai iubesc pe individul pentru care am adunat atîta ură cît nici în șapte vieți n-aș fi putut-o face... asta m-a strivit. Gîndul meu a fost tot timpul la tine, Ștefane... da, crede-mă dulcele meu, chiar de pare penibil și chiar dezgustător să auzi o asemenea idee, așa a fost. M-am gîndit tot timpul la tine, poate și în acele clipe cînd urcam în mașină pentru a-i oferi o batjocură de *week-end*, însă la tine nu mă puteam întoarce. Cum să mai fi apărut eu în fața ta? Cu ce ochi, cu ce gură, cu ce mîini... cu ce cuvinte, cînd eu nu mai eram curată și demnă? M-aș fi simțit mai ticăloasă, mai josnică... mai imorală întorcîndu-mă decît rămînînd. Pentru mine nu exista drum înapoi. I-am cedat „ușor și repede"! N-am avut altă scăpare, Ștefane. Una singură să mai fi existat, oricare alta, aș fi pre-

ferat-o chiar de mi-ar fi cerut umilința de a... de a traversa orașul de la un capăt la celălalt tîrîndu-mă. Nu-a-existat! De-ai ști ce a fost atunci în sufletul meu! Cît am plîns și l-am implorat să-mi ceară orice altceva. Nu a vrut. M-am îmbătat, am închis ochii, am strîns din dinți, m-am adunat toată undeva în vîrful firelor de păr... am stat apoi trei ceasuri în baie, spălîndu-mă în cinci ape. Acolo, frecîndu-mă pînă mi s-a înroșit pielea de fiecare atingere a lui mi-a venit ideea de a rămîne cu el. Trebuia să ucid în mine, dar și în tine, prin dezgust, tot ce fusese pînă în ziua aia nenorocită. Și mai vroiam ceva, un lucru pe care nu l-ați ghicit. Nici el, nici tu, nici buna ta prietenă Silvia: *să mă răzbun!* Să-l fac să mă iubească pînă la demență, pentru a-i lua apoi, pe neașteptate, totul înapoi. Să rămînă pentru tot restul vieții lui la fel de incurabil bolnav ca și mine. I-am dat iluzia că-l iubesc și aș fi tentată de o căsătorie cu el și l-am chinuit apoi fără milă. *Week-end*-urile acelea la munte nu însemnau cîtuși de puțin „destindere, odihnă și dezmăț", nu, dulcele și chinuitul meu fără voie, erau... reprize de tortură. Întotdeauna am avut camere separate, n-am dormit niciodată împreună, ba... uneori n-a avut dreptul să mă atingă nici măcar cu un deget. Trebuia să-și „răscumpere" nemernicia, convingîndu-mă de „puritatea" sentimentelor lui, respectîndu-mi cu sfințenie toate capriciile, pentru a mă simți cu adevărat „iubită". Legătura cu mine a fost și a rămas pentru el un coșmar din care nu mai poate ieși. Crede că-l iubesc dar nu-i pot *încă* ierta ticăloșia și se străduiește să mă înduplece cu dovezi de noblețe și docilitate. L-am făcut să trăiască față de mine același sentiment de vinovăție pe care îl simt eu de cîte ori mă gîndesc la tine. Cu o deosebire: pe mine mă doare și m-am resemnat în deznădejde, pe el nu-l doare și încă speră... Conștiințele mici și păcătoase sînt întotdeauna și optimiste, pentru că nu le doare culpa propriu-zis, ci neputința de a o acoperi în ochii celorlalți. El nu regretă în sinea lui ce a făcut, așa cum pretinde tot timpul față de mine, nu, pe el îl exasperează doar lipsa de inspirație: nu găsește mai repede mijlocul de a mă face să uit... Că un asemenea mijloc, ar exista, el nu se îndoiește nici o clipă. Este ferm convins: femeia îți iartă orice, chiar și siluirea, numai să-i afli slăbiciunea specifică și să știi să i-o speculezi... Pînă acum i-am oferit zece slăbiciuni posibile, pentru a i le întoarce apoi împotrivă. Cheful acesta, la care ai picat pe neașteptate, a fost și el o ședință de tortură din multele pe care mi le-am pus în cap. Dacă mi-ai fi ghicit intențiile, poate n-ai fi suferit.

Să ți le mărturisesc de la început mi-a fost peste putință. Am mers cu el la o cafea și l-am lăsat să se autoinvite aici numai fiindcă a îndrăznit să se logodească și să se gîndească la căsătorie cu fata decanului de la filo. Înainte de a veni, Cleo i-a telefonat respectivei pentru a-i comunica unde se află iubitul ei logodnic și a o invita să verifice. Dacă apărea în noaptea asta, eram pregătită să-i declar dragoste de față cu ea. Nu mă îndoiesc că ar fi dat-o imediat pe ușă afară. Prezența lui Michael face și ea parte din tortură, scumpul meu Étienne. Eu nu „cochetez" cu „secăturile" și nu-mi trebuie „cocoș de curte"! I-am dat într-adevăr de înțeles că ar putea să vină și el cu Berariu, însă numai spre a-i face lui Drăguț noaptea insuportabilă. Dacă aș fi știut că vii tu, l-aș fi scutit de o asemenea penibilă sarcină. Atenția mea față de el ți-a stîrnit de bună seamă gelozia, însă nu a fost decît un mod de a-mi răscumpăra cît de cît greșeala. Înțelege-mă... nu-l puteam ignora, ca și cum n-ar fi existat, cînd el nu s-a făcut cu nimic vinovat față de mine, pentru a-l sili la o atît de penibilă postură cum a fost cea din noaptea asta. Tot spectacolul a fost deci pentru... domnul asistent! Pe care îl urăsc ca pe nimeni altul pe lumea asta. Mi-am propus să nu termin facultatea pînă ce nu-l distrug esențial și definitiv, așa cum a făcut el cu mine într-o singură noapte. După plecarea mea va rămîne doar un cadavru viu...

— Înseamnă că și eu fac parte din crîncena ta răzbunare, am constatat uluit și deprimat, descoperindu-mă atît de nesemnificativ în meandrele unei patimi sălbatice. Am jucat trei luni rolul lui Miky din noaptea asta. Ce stupid! Și eu care visam să reconstruiesc lumea frumoasă și dreaptă...

— Nu, Étienne, cu tine a fost altceva... A fost... primăvara, dulcele meu, a fost un gînd de albastru disperat... M-a cuprins dintr-o dată un dor nebun de tine și m-am trezit chemîndu-te. Ceea ce aveam de gînd să-ți ofer era însă infim pe lîngă speranța ta. Tu vroiai tot și pentru totdeauna. Naiv și sentimental, erai deja pregătit să-ți începi truda de furnică ambițioasă pentru a reconstrui moșuroiul năruit. M-ai năucit... m-ai făcut să-mi simt aripile de altădată... nu-mi venea să cred... parcă trăiam unul din visele demult ucise în mine. M-am lăsat amăgită, purtată de entuziasmul tău, ajunsesem pe punctul de a abandona și planurile mele de răzbunare. Să rămîn alături de tine și *să cred.* Din nefericire, însă, ceea ce am comis eu față de tine se numește totuși... păcat... și păcatul este infailibil. Nimic și nimeni nu-l învinge! Cînd

a apucat să se nască, devine etern ca timpul, dur ca diamantul, scîrnav... *comme une merde,* neiertător ca moartea... Nu-l poți acoperi sau răscumpăra cu nimic... nici măcar cu dragoste...

Se răsucise, în sfîrșit, arătîndu-mi fața. Tristă, pustie, împietrită într-o mină gravă și aspră, sprîncenele ușor înălțate, obrazul împurpurat de efort. Frumoasă. *Miss Boboc,* devenită în numai doi ani femeie. Capabilă de dragoste și ură, de patimă și resemnare. Pierdută definitiv (?) pentru visare. Își înmuie brusc asprimea feței într-un zîmbet compătimitor:

— Acum mă urăști, recunoaște...

— Da, așa este, am încuviințat anevoie, întorcînd privirea de la chipul a cărui mină compătimitoare îmi stîrnea pofta de a sparge totul în cale. Tu îl urăști pe Drăguț și eu pe tine. Ai merita aceeași ambiție de răzbunare din partea mea... Poate că nu ai fost imorală rămînînd cu el, chiar de n-a existat nici spoială de sentiment din partea ta, cum n-ai fi fost imorală întorcîndu-te imediat la mine și n-ai fost nici atunci cînd ai binevoit s-o faci, nu, dulcea mea... imorală ai devenit pe urmă, dînd dragostea pe răzbunare. Te-ai ambiționat să rămîi în garsoniera lui numai pentru a-i da de înțeles că despărțirea voastră nu este definitivă... Reluarea amiciției cu mine trebuia deci să-i apară lui ca... trecătoare! Mai mult, din același motiv nu ai renunțat nici la umilitoarea postură de întreținută: să te simtă legată de el prin ceva și să spere... Ești și tu convinsă, ca și Silvia, ca și mulți alții care au aflat ce chirie derizorie plătiți, că Drăguț completează din buzunar pînă la o sumă acceptabilă pentru mămica lui. Poate ți-a și mărturisit-o, dar ai trecut amănuntul la capitolul răzbunare, ca și aurul de pe deget, ca și toți banii de care te-ai străduit să-l păgubești în dese și costisitoare escapade montane, ca și toate celelalte cadouri ascunse de mine dar păstrate pentru alte împrejurări... Oare nu ți s-a părut, *mon doux ange,* că toate acestea miros urît, a pretenții și ambiții de metresă... de curtezană ce se vrea recompensată și material pentru ceea ce a oferit? Și că ele nu pot fi acoperite de ideea răzbunării? Și că nu meritam să mă faci de rîs în ochii lui Drăguț și ai tuturor cunoscuților păstrîndu-le, după ce eu ți-am oferit perspectiva unei iubiri în care trecutul murea sub tăcere? *Dama cu camelii* este totuși un roman de prost gust, *ma chère,* o ficțiune încheiată cu moarte, altfel povestea devenind penibilă, caraghioasă și neveridică. Poți iubi o curtezană, mai ales dintre cele de lux, evident... care bărbat nu se simte capabil

și dispus să ignore nonșalant trecutul dubios al unei femei frumoase, dar cîți mai au puterea să creadă în ea din clipa în care au descoperit-o dornică să păstreze o legătură materială cu fostul întreținător? Păcatul în sine nu este invincibil, ci gustul nelegiuirii pe care îl capeți prin coabitarea cu el. Da, acum te urăsc, Miruna: ți-am întins mîna și tu ai preferat răfuiala ta cu Drăguț. M-ai refuzat, dar nu din scepticism, așa cum pretinzi, ci din trufie. Din încredere oarbă în infailibilitatea farmecelor tale. Ești sigură că vei fi întotdeauna iubită, și de cei doriți și de cei nedoriți de tine. Dragostea ți se cuvine și nu va trebui decît să alegi, narcisiaca mea: în urma lui Étienne, crezi tu cu tărie și seninătate, vor veni nenumărați pretendenți pentru a-și depune omagiile la picioarele tale. Nu-ți va rămîne decît să întinzi mîna atunci cînd ți se va părea un exemplar pe plac. Eu? Mă voi pierde tot mai puțin semnificativ în serie. Am prezentat inconvenientul de a te fi surprins în momentul, e drept, nedorit de tine, al împăcării cu ideea unei moralități mai libertine, în care nurii tăi pot fi un prilej de distracție. Chiar și atunci cînd această distracție se cheamă răzbunare. Dacă Atena L. ar fi apărut în prag, erai pregătită să sari de gîtul lui Drăguț și să-i declari dragoste! Eu sînt sigur că ți-ai pus deja în calcul și un „sacrificiu moral" mai mare... Acela de a relua la nevoie amorul cu el, pentru a-i împrospăta adorația și speranțele... Deși nici *mila* nu trebuie complet și definitiv exclusă dintre perspective. Doar sadismul se amestecă atît de intim și de inseparabil cu compasiunea pentru victimă. Într-o bună zi, de pildă, ai putea să te simți vinovată de exces de zel față de Drăguț și să trăiești nevoia de a-l recompensa printr-un sentiment mai omenesc. Apoi să te consideri vinovată de această slăbiciune și s-o întorci în furie destructivă... Și tot așa, pînă ce „distracția" răzbunării îți va deveni indispensabilă ca nicotina pentru un fumător, încît nici ideea căsătoriei nu-ți va mai apărea atît de respingătoare, socotind că ea ți-ar permite să duci pînă la capăt patima. Orgoliul nurilor îți dă astăzi conștiința puterii asupra lui și convingerea tot mai falsă a libertății tale: oricînd poți abandona jocul de-a șoarecele și pisica, întorcîndu-te la dragoste, devotament, generozitate... Nu, dulcea mea! Visurile trăite cu mine acum două primăveri nu mai au nici un gust pentru tine, o femeie care a consumat deja otrava păcatului și a descoperit-o neucigătoare. Nurii femeii, apoi, sînt minuni trecătoare, grabnic măcinate de viciu, iar tu altceva nu poți oferi. Dragostea o ții numai pentru propria-ți per-

soană! Așa că... nu vei afla decît parteneri de mici aventuri galante și reconfortante, firești dealtfel într-o morală libertină. Le vei trăi ca divertismente între reprizele turnirului tău cu Petre Drăguț, în care vei fi descoperit satisfacții tot mai complexe și mai rafinate, pe gustul tău de intelectuală prețioasă, sofisticată și capricioasă, de la plăcerea canibalică a jocului cu victima, la deliciile masochiste ale autodistrugerii... Nu știu cine pe cine se răzbună în toată povestea asta și cine va fi, la sfîrșit, „cadavrul viu"!

Un ciocănit violent în ușă ne făcu să tresărim. Mă privea apatică, obosită, încercînd un zîmbet complicat, ceva între înțeleapta resemnare și siguranța trufașă a celui care deține un secret ce ar putea schimba soarta războiului. (Ne-a mai rămas totuși o plăcere de consumat împreună, dulcele meu, numai să plece musafirii și să rămînem noi singuri-singuri, hu-hu-hu... chiar cu obida și fața asta scîrbită nu te las eu să pleci acasă, nu... voi avea grijă să-ți dau la despărțire și o poză plăcută, pe care să ți-o amintești cu drag și să te facă să mă regreți...) Ne-am întors amîndoi în același timp privirea, pentru a-l vedea pe Berariu apărînd în prag.

— Băă... ce figuri sînteți! exclamă bărbosul, punînd mîinile în șolduri. Eu mă tot codeam la ușă să nu vă deranjez de la mozol și, cînd colo... voi vă certați! Gata, ajunge, mai lăsați și pentru altădată, altfel nu veți mai avea motive să vă împăcați și să vă iubiți, he-he... (Se așeză între noi și ne prinse pe amîndoi de braț.) Acuma haideți dincolo, că vrem să jucăm ceva să ne mai veselim și să ne mai trezim nițel... Haideți, că altfel Bericu vă ia pe sus ca pe... Facem niște echipe și tragem un mim ca-n filme!...

Ne împingea ușor dar categoric către ușă. Miruna surîdea încurcată și-mi căuta privirea. Am reușit în cele din urmă să-i descleștez mîna de pe brațul meu, promițînd că vin și eu după ce mă spăl puțin pe față. A plecat cu Miruna, tot asigurîndu-mă că mă ia în calcul la alcătuirea echipelor. Rămas singur, m-am trezit patrulînd nervos, cu mîinile în buzunarele sacoului, între fereastră și frigider. Mi-am privit ceasul. Cinci și șapte minute. În cameră se iscase ceartă, vociferări, o idee nu întrunea adeziunea unanimă. Mă îngrozeam la gîndul că aș fi dat din nou ochii cu Drăguț și Miky. Nu-i mai uram și nu-i mai disprețuiam cu atîta tărie: erau amîndoi, ca și mine, victimele unei femei orgolioase și sadice. Trei potîrnichi în tolba unui vînător! Care se vîna în același timp pe sine, pentru a se introduce în cele din urmă, ca suprem trofeu, în pro-

pria tolbă. CE MAI CAUT AICI? Mi-am frecat îndelung fața ușor amorțită, sperînd într-o senzație de înviorare. Nu, cu nici un preț înapoi, în jocul mizer al unei femei ce-și făcuse din nuri o armă pentru satisfacerea pornirilor ei obscure! Am ieșit în pragul bucătăriei. Ușa de la cameră era numai de-o palmă deschisă și prin sticla mată se zărea cineva foindu-se. Vorbea Miky tare, pentru a acoperi protestele cuiva. Propunea să se joace nu mim, ci.. gaj. Berariu era entuziasmat: chestia se lăsa cu „mozol", dacă aveai noroc — nu-ți scăpa nici una! M-am trezit trăgînd nervos de balonseid pentru a-l smulge de sub scurta din piele fumurie a lui Drăguț, plină de catarame și fermoare strălucitoare. A căzut la picioarele mele, am dat s-o ridic, apoi m-am răzgîndit, lăsînd-o prăbușită sub cuier. Cum de ajunsese deasupra balonseidului meu, doar venisem în urma lui? Cineva făcuse o nouă repartizare a cîrligelor ca niște ace mari de pescuit și socotise că hainele noastre încăpeau pe unul singur. Cum să plec fără să-mi iau rămas bun de la Silvia? Berariu, îi recunoscusem de-acum silueta deșirată, se foia din nou prin dreptul sticlei mate, demonstrîndu-și calitățile organizatorice în materie de antren... Am deschis grăbit ușa, cu balonseidul în mînă, hotărît să mă îmbrac pe scări. Nu-mi permiteam luxul de a mai aștepta liftul. Deși o clipă am fost tentat să mi-l permit...

(Un grupaj de file, mai consistent decît celelalte. Nu putea fi așezat decît aici, după ce vocea mea istorisește destăinuirea esențială a Mirunei. Sînt însemnările din primăvară și toamnă. Cele anterioare, din perioada legăturii nemijlocite cu Drăguț și din cea imediat următoare, lipsesc. N-a notat nimic în acea vreme ori, mai curînd, sînt tentat să cred, n-a lăsat filele între celelalte, spre a-mi menaja sensibilitatea. Detaliile întîlnirilor ei cu Drăguț, chiar dacă erau numai „ședințe de tortură" (dar n-au fost toate astfel!), m-ar fi durut cît tot restul istoriei la un loc.

Reîntîlnirea noastră în ziua echinocțiului de primăvară. Data a fost premeditat aleasă de Miruna, dintr-un calcul sentimental. Cu exact un an (și o zi) în urmă începea povestea noastră. Pe muzică de Mahler și în vesel clinchet de pahare.)

Sîmbătă, 21 martie

A VENIT! Étienne al meu a venit! Simt că mă sufoc. Deja nu mai văd să scriu. Ochii îmi sînt întruna umezi. Mă șterg

zadarnic cu batista: totul împrejur îmi pare straniu, ireal, văzut ca într-un vis, printr-o ceață strălucitoare. Étienne al meu a venit la prima rostire a formulei magice. Ca într-un basm frumos și de demult. Mon ange! Îngerul meu bun și dulce! L-am chemat și a venit. Zîmbind tandru și senin, cum nu l-am mai văzut de atîta vreme făcînd-o. Mi-a sărutat mîna și mi-a pus în palmă o brînduță albă. Simțindu-i mîna și buzele calde, ființa lui întreagă iarăși lîngă mine, am avut o senzație de leșin. Un gol dureros în piept și picioarele înmuindu-mi-se. Îmi venea să cad pe pieptul lui și să plîng pînă la epuizare. Mon doux ange! *A luat umbrela și mi-a petrecut palma pe după brațul lui. „Ce bine că ai umbrelă! Pe a mea am vîndut-o de mult. S-a dat mai greu decît blugii, dar mai ușor decît sacoul și geanta de voiaj. Ai grijă, deci, să n-o uiți cumva la mine. Cunosc deja piața căminelor și știu că astea de damă, automate, au mare căutare ... hu-hu! Încotro o luăm?" Ce simplu a putut fi totul! Și în cîte mii de feluri complicate mi-am închipuit această revedere. În care n-am crezut pînă ce nu l-am văzut răsărind din mulțime la cîțiva pași de mine.*

Nici un cuvînt despre trecut. Nici măcar o aluzie, nici un gest, nici o sclipire necurată în ochii lui căprui. Ochii lui! Parcă niciodată nu mi s-au părut atît de frumoși. Poate unde și-a pierdut căutatura aceea trufață și iscoditoare. Acum privește calm, blînd, detașat și îngăduitor. Îi stă mai bine. Pare matur și înțelept. Nici din gesturi, nici din cuvinte nu mai răzbate teribilismul de altădată. E un bărbat. Étienne al meu ... Chiar el m-a ținut azi de mînă și mi-a spus vorbe frumoase! Parcă n-a fost aievea. Tot am sentimentul straniu al irealității. Nu-mi vine să cred că eu și Étienne ne-am întîlnit. Și ne vom întîlni și mîine, și poimîine ...

O singură propoziție care a făcut aluzie, vag și indirect, la rostul întîlnirii noastre: „Ce minunat e că viața poate reîncepe totuși în fiecare clipă a ei!" Altfel, s-a comportat de parcă nu ne-am fi văzut de ieri sau de alaltăieri. Oare crede într-adevăr că viața poate reîncepe în fiece clipă, făcînd abstracție de trecut?

Nu mai pot scrie. Visez întruna, deşi nu vreau. Silvia m-a asigurat că va veni şi a venit. Acum mă asigură că a venit să rămînă şi nu să se răzbune. Se străduieşte să mă convingă: Étienne nu m-a iertat, ci şi-a asumat vinovăţia mea şi se consideră fericit. Chemarea mea îi permite să se reaşeze lîngă mine şi să spere. Va încerca să reconstruiască din temelii palatul năruit. Oare chiar atît de naiv şi de idealist să fie?

Silvia s-a culcat. Stau singură în bucătărie şi umplu pereţii cu vedeniile unei iubiri imposibile. Am fumat enorm. Îmi simt gura amară şi uscată. Nici un strop de băutură în toată casa. Sticlele sînt goale-goale-goale. M-am pătat de cerneală pe degete şi pe mîneca pijamalei. Şi batista s-a mînjit. Cît de murdară mă simt.

Joi, 2 aprilie

Singură-singură, între pereţii care m-au distrus. Silvia a plecat deja în vacanţă. Eu am rămas pentru Étienne, iar el n-a vrut să urce între pereţii care m-au distrus. Trecutul nu moare sub tăcere. Étienne e prea sensibil şi prea orgolios ca să-şi ducă lucrarea pînă la capăt. Mai devreme sau mai tîrziu, gura sacului va plesni şi mizeria reproşurilor ne va îneca.

Ce să fac eu singură între pereţii pe care-i urăsc? Fumez ţigară după ţigară şi beau din băutura pregătită pentru o delirantă noapte de dragoste. Mă voi îmbăta şi voi adormi. Voi cădea în pat frîntă de alcool şi deznădejde. Singură, între aşternuturile proaspăt schimbate. Visînd urît şi amestecat. Cît de idioată am putut fi! Cum să-mi închipui că orgoliosul va accepta să între în acelaşi pat? Mi-e ruşine. Mi-e silă de mine. Îmi vine să mă spînzur . . .

Am pus sonatinele lui Schubert, sperînd să mă liniştească. Imposibil. Pustiul din jur mă sufocă, obiectele astea oribile mă agresează, ce caut eu aici? De ce mai stau între pereţii ăştia odioşi? Ca să duc răzbunarea pînă la capăt. Nu pot pleca,

lăsînd-o la jumătate. Răul pe care mi l-a făcut el a fost întreg și definitiv. Dacă nu-l nenorocesc la fel de esențial și irecuperabil, nu mai pot exista! „Dar toate pe lumea asta se plătesc cu ceva, scumpa mea fetiță. Iar eu nu-ți cer decît să te bucuri cu mine de tainele iubirii. De ce atîtea ifose? Îmi pare într-adevăr rău că ești fecioară, îl credeam mai energic pe prietenul tău, dar, crede-mă, nu pot nici eu pierde o asemenea ocazie. Mi-aș reproșa-o toată viața...“ Ai să ți-o reproșezi, canalie! Vai, cum ai să ți-o reproșezi! Te distrug chiar de-ar fi să mă prăbușesc cu tine de gît.

M-am îmbătat. Simt că plutesc. Obiectele se clatină amenințător. Ochii mi se închid. Nu mă mai doare nimic. Au diable, *cu toți!* Solitude du cœur dans le vide de l'âme, / Le combat de la mer et des vents de l'hiver, / L'Orgueil vaincu, navré, qui râle et qui déclame, / Et cette nuit où rampe un guet-apens infâme, / Catastrophe flairée, avant-goût de l'Enfer!... *Tot sufletul meu în patru versuri de Verlaine. Acum trebuie... Trebuie să mă ghemuiesc în pat, între așternuturi curate și reci... Singură! Dulcele meu Étienne. Cît am visat, cît am dorit să fac dragoste cu tine! Cu iubitul meu... cu îngerul meu naiv și generos... pe care l-am chemat ca să-l părăsesc. Sînt o păcătoasă. Iremediabil pierdută. Nu merit iubire. Acum și niciodată.*

Miercuri, 20 mai

Opt la psihologie. Ușor, fără emoții, trecînd o singură dată prin curs. Silvia — zece! N-am reușit încă să iau mai mult decît ea la nici un examen. Se crede, cu siguranță, mai deșteaptă decît mine. Nu bagă de seamă că notele peste cinci nu diferă ca valoare pentru mine. Poate chiar își închipuie că o invidiez. Pentru notele la examen și pentru inteligența prietenului ei Costel Berariu. Ce trist ar fi. Silvia. Un cap de bărbat pe un corp de balerină. Plus un destin de frigidă. Milă. Atît.

Tare i-aș pune cîteva întrebări lui Étienne, dacă nu i-aș respecta atît de mult sensibilitatea. L-aș întreba, de pildă: cît de mult mă iubește el pe mine și cît pe sine în postura de îndrăgostit? Cît (mai) este dragoste pentru ființa mea și cît dragoste pentru dragostea lui de altădată pentru ființa mea? Am

devenit și eu și el două personaje în ficțiunea sa artistică: trebuie să ne mișcăm, să gesticulăm, să cuvîntăm conform regulilor estetice ale artei. Am impresia că experimentează pe viu subiectul unui viitor roman de dragoste, că trăiesc deja într-o ficțiune avant la lettre. *Un formidabil roman, care s-ar putea chema „Turnirul orgoliului cu iubirea". Cu Étienne erou principal. Inteligent, sensibil și nobil, dar, mai ales, devotat sentimentului. Atît l-a absorbit opera, întregul, încît uită tot mai des partea. Adică pe mine. S-a erijat în dirijor, eu nefiind decît, cel mult, vioara întîi.*

Îmi apare tot mai mult visul lui: dragostea ca operă de artă. El fiind creatorul. Eu, doar o prezență indispensabilă, nu și partener de creație. Trebuie să mă supun docilă indicațiilor lui regizorale. Eliminînd orice improvizație, ineditul, suspansul, neprevăzutul ... A confiscat deja dragostea ca pe un obiect exclusiv.

Totul între noi trebuie să fie pur, suav, delicat, corect, trainic și, totuși, pe cît posibil, „enigmatic". El, care în urmă cu un an îmi reproșa „ifosele" de misterioasă! Unul dintre noi doi trebuie să-și fi schimbat opiniile. Poate că eu am devenit mai realistă și el tot mai romantic și naiv. Îl sperie senzualitatea pe care altădată mi-o cerea. Nici măcar o privire cu subînțeles dubios nu mai suportă. Evită să mă sărute cu martori și să facă gesturi de tandrețe în public. Tăcut și apatic. Tot timpul. Vrea să-l cred neinteresat de farmecul meu fizic și de plăcerile pe care i le-ar putea oferi. Adept convins al iubirii platonice! Îl preocupă numai sufletul meu. Ce se întîmplă în el și cum l-ar putea rîndui ca să fie bine. Mă simt o păpușă slută căreia i se dichisește un interior superb.

Nu mai are umor deloc. Am spus într-o doară că mi-aș tunde părul. Vin căldurile și m-aș simți mai bine fără lațele astea, care nu sînt nici lungi, nici scurte. A protestat vehement, toată seara n-a încetat să-mi ceară asigurări că renunț la intenție. Am înțeles: nu vrea să mă vadă așa cum arătam pe vremea cînd mi-a venit ideea genială (din fericire, și trecătoare!) de a mă urîți. Ceea ce nu înseamnă că va trebui să port la nesfîrșit plete. M-am săturat de ele. Am prins și eu gustul capului ușor și al pieptănăturii în grabă.

A trebuit să renunț la taiorul alb și la rochia de catifea cyclamen. *Mi le-a privit cu antipatie și am priceput. Apoi a trebuit să evit alte două rochii, fusta din piele velurată și un pulovăr bej de mohair. Nu mai știu ce să îmbrac și ce nu. Toate îi sînt indezirabile. Într-o zi îmi va sugera discret să dau jos și epiderma. Să năpîrlesc, asemenea șerpilor. Să rămînă doar sufletul. Singurul asupra căruia, își închipuie el, are puteri de demiurg și îl poate „confecționa" pe gustul său. Un Pygmalion ce vrea să dăltuiască interior. Și cînd va descoperi că singura realitate pe care o poate avea cu certitudine este exteriorul?*

D. a trecut de trei ori pe coridor, în timp ce așteptam să intru în sală. Prima dată m-a salutat galant, apoi mi-a căutat insistent privirea, doar, doar îi fac un semn de încuviințare. Nu cumva mă tem iarăși de logică? Ori de vreun alt examen? Îl căuta, evident, pe Truță. Cum spionul lui intră printre ultimii, întîrzia ca de obicei. Cînd am ieșit, erau amîndoi la taifas. Exact postura din urmă cu un an. De astă-dată era însă și Étienne. Nu mă așteptam să-și lase tocitul de dragul examenului meu. A fost totuși perfect, de parcă eu aș fi aranjat scena. M-am repezit la el, chipurile entuziasmată de notă, și i-am întins obrajii să mă sărute. L-am luat apoi de braț și am plecat. Merveilleux!

Joi, 28 mai

M-am săturat de sesiune. Și n-am ajuns decît la jumătatea ei. Aș vrea să trăiesc altceva. Orice. Plăcut, bineînțeles. Să mă duc cu Étienne la țtrand, de pildă. Să ne bălăcim pînă la epuizare, stropindu-ne cu apă și alergîndu-ne prin bazin, ca apoi să ne uscăm la soare. Întinși pe cearșaf, umăr lîngă umăr, să-i simt prezența certă, nemijlocită, să mă bucur că exist și nu sînt singură. N-am mai fost la țtrand de doi ani. I-am spus, propunînd să învățăm și noi lîngă bazin sau undeva mai retrași, ca atîția alții. Întîi s-a arătat surprins: mă știa din neamul lui Riga Cripto. Temătoare de soare și, mai ales, de „impudoarea" dezvăluirilor publice pe care le impune plaja. Chiar s-a temut (temut!) că aș avea vreun „defect ascuns". M-a pufnit rîsul. L-am asigurat: din fericire, n-am suportat încă nici o operație. Nu am păr pe coapse, pe burtă ori pe spinare, iar în ce privește „constituția" fizicului meu, nu aș da-o

nici măcar pe cea a ... Silviei. Mai ales acum, cînd am reușit să slăbesc două kilograme. S-a arătat încîntat de asigurările mele, dar n-a binevoit să accepte. Învățatul la ștrand este „sublim, dar lipsește cu desăvîrșire". Cel mai bine se învață în cameră, la masă, cu storurile trase și veioza aprinsă în miezul zilei. Așa cum face el. Numai astfel se pot lua decari. Dar eu nu vreau să fiu o studentă eminentă.

M-am gîndit: ce ar însemna viața mea alături de el? O lungă și înceată agonie. Aș trăi frumusețea muribundă a florii din glastră. Pe care o așezăm acolo doar ca să ne coloreze interiorul și să ne bucure ochiul cînd întîmplător cade pe ea. Eu sînt egoistă. Dar artistul Ștefan Gabrea? Și-a rînduit deja viitorul, îl cunoaște pînă la cel mai mărunt detaliu. Va fi un scriitor. Dacă nu mare, cu siguranță „bun și serios". Și-a stabilit deja ideile, temele, obsesiile, subiectele tuturor cărților. Și la ce vîrste le va publica. Trei romane social-politice, două filosofice și unul mitic (capodopera, la care va lucra între cinsprezece și douăzeci de ani!) După apariția ei se va ocupa exclusiv de promovarea tinerilor, dinamizarea vieții literare și redactarea memoriilor. Și eu? Unde sînt eu în această frumoasă și ambițioasă biografie de romancier? În bucătărie. Și în salon, la sosirea musafirilor. Purtînd tăvi și întreținînd, în chip onorabil, conversații savante despre lume, literatură și viață. O sacrificată pe nobilul altar al creației artistice. Dedicîndu-mi anii, forțele fizice, frumusețea ... ocrotirii bunei dispoziții creatoare a lui Ștefan Gabrea. Dar eu am o viață. Numai una. Și este pentru mine singura operă, pe care mi-o doresc înfăptuită cu talent și migală artistică ... Oare chiar mai cred în visul ăsta? O viață curată, senină, deplină, rotundă, trăită în dragoste și zbor, un poem de Rilke pe muzică de Brahms într-un decor de Botticelli ... Mai visez ori am doar nostalgia unei speranțe pierdute? De ce nu mai pot crede cu tăria de altădată că viața mea va fi totuși o reușită operă de artă? Trebuie să distrug un om! Numai pe ruina lui mă voi putea înălța iarăși!

Sînt egoistă. Ființă unică și irepetabilă în univers, nu vreau să trăiesc decît pentru mine și pe gustul meu. Ștefan

Gabrea este partenerul cel mai nepotrivit pentru împlinirea unei asemenea ambiții. Este, la rîndul lui, egoist. Dacă acum, în această primăvară de exuberanță sentimentală, are ambiția infamă de a mă așeza mereu după socotelile lui artistico-studioase, ce s-ar întîmpla mai tîrziu? Nu ne-am văzut mai mult de două, rar de trei ori pe săptămînă. În sesiune — doar după examene, cîteva ore petrecute în anturajul plicticos, anost, jenant chiar al Silviei și amicului ei. Nu am mai fost singuri de trei săptămîni. Nu pare afectat. Și-a predat lucrarea de licență și tot în casă ori prin biblioteci stă. A acceptat, în sfîrșit, cu mare greutate, să-mi acorde permisiunea de a-l întîlni seara, la două sau trei zile o dată. După ce l-am asigurat prin zeci de dovezi că nu mă tem de nici un examen și, ca atare, îmi pot permite luxul unor relaxări de cîteva ore la două zile. Știu, sînt convinsă: mi-a refuzat pînă acum acest drept nu din grija pentru soarta examenelor mele, ci fiindcă el nu concepe de fel odihnă în timpul sesiunilor. Este o mașinărie de făcut isprăvi intelectuale.

Pedanteria lui a început să mă deprime. Rutina pe care o simt în gesturile și cuvintele lui mă demoralizează. A dat o formă „artistică" sentimentului și a ritualizat-o. Aceleași discrete strîngeri de mînă, aceleași cuvinte șoptite pe neașteptate, aceleași priviri furișe ... Nu mai suportă imprevizibilul. Ineditul. Schimbările de program și plimbările la voia întîmplării. Excesul de sentimentalism și senzualitate. Mă uit în viitor și văd limpede: dragostea pentru sine în postura de îndrăgostit va trebui să fie o operă cît mai repede încheiată, spre a se dărui cu toate forțele drumului către glorie. Ritualizată, schematizată, rutinizată, curățită de tensiune, iubirea pentru mine ar deveni un accesoriu, o distracție destinată puținului timp liber lăsat de pasionanta sa muncă. Eu? O floare în glastră, vestejindu-se încet și trist. Perspectiva nu mă ispitește!

Cît sînt de perfidă! Îi tot caut cusururi, sperînd să aflu astfel puterea de a nu-l mai iubi atît de mult. Adun mișelește motive să mă lepăd de ființa care mi-e atît de dragă. Privesc în jurul meu și nu găsesc nici un alt om cu care aș fi la fel de fericită să împart viața. Mă pregătesc de ruptură. Să nu

mă doară prea tare pierderea lui. De ce nu am curajul să lupt pentru a-l păstra? Visez întruna să mă așez într-o zi dinaintea lui și să mă descarc, în sfîrșit, povestindu-i totul de-a fir a păr. Pentru a-i cere la sfîrșit o judecată unică, certă și definitivă. DA sau NU? Mă mai crezi demnă de a sta lîngă tine sau trebuie să plec? De ce nu am tăria și îndrăzneala de a o face, cînd sînt atît de sigură că răspunsul lui ar fi unul singur — DA? Orgoliul. Conștiința eternității și infailibilității păcatului. Ce caută nenorocul în lume?!

O scrisoare de la V. Opt pagini de efuziuni. Îi este dor nespus de mine. Adoarme și se trezește cu ochii la fotografia mea. Să ne împăcăm și să luăm totul de la capăt. Nu mai poate trăi fără mine. În iulie vine să dea examen de admitere. A schimbat iseul pe mecanică. Sînt locuri mai multe, se intră mai ușor. Nici nu concepe să nu reușească. Gîndul că astfel ar putea fi iarăși cu mine îl mobilizează teribil la învățat. Este absolut sigur că va reuși. Ceea ce se va solda și cu o vacanță la mare. Pe care și-o va potrivi după a mea. Să ne împlinim astfel visul nostru din adolescență.

Simplu și pedestru. Eu sînt la dispoziția lui. Întinde mîna și mă ia din raft după ce s-a săturat de celelalte cărți. Că m-aș fi putut îndrăgosti între timp de un alt om nu intră în calculul său. Ori intră, dar se preface că nu. Precis că și-a pregătit și textul-burete: „Nu-i bai dacă între timp ți-ai trăit și tu viața, era normal s-o faci... Acum vom uita amîndoi totul și o vom lua de la început.“ Cît de îngăduitori sînt bărbații cu păcatele femeilor pînă își ating scopul. Pe urmă...

Marți, 9 iunie

Mă uit întruna la carnetul meu de note. Un opt mare, ieșind din pătrățică. Înaintea lui, scris de mine, cu caractere pe aceeași măsură: LOGICĂ. Eu am luat la logică nota opt! EU! Și cît de ușor! Cu cîtă liniște și siguranță. Nici prin gînd nu mi-a trecut că aș putea pica examenul. Cu cîtă simpatie am putut privi un profesor de logică. Ce senină am așteptat examenul cu el. Mircea D. nu este C. Deși mai tînăr decît Ciclopul, pare mai deștept decît el. Este! Deși disciplina lui poartă

o denumire mai înfiorătoare, logică simbolico-matematică, cursurile și seminariile lui au fost delicioase jocuri spirituale. Are talent pedagogic, are fler, are șarm. M-am bucurat cu toată ființa mea aflînd că și el îl disprețuiește pe C.. Îi spune „Dino". De la dinozaur. Îl consideră fosila vie a unei epoci academice revolute. Nici nu se putea o definiție mai bună. Un monstru anacronic și sadic. Care și-a făcut un amuzament și o ambiție din distrugerea mea. I s-a părut că l-am sfidat, că n-am tremurat suficient dinaintea lui și ... mi-a făcut vînt în prăpastie. Cînd îmi amintesc cît am putut pătimi pentru a-și satisface el o mică hachiță de dascăl misogin, sclerozat și cinic, simt cum mă cuprinde iarăși disperarea. Ascultîndu-l întîia oară pe D., nu mi-a venit să cred că ceea ce preda el se numea totuși logică, și încă matematică. A trebuit să treacă mai bine de o lună pînă să-mi piară oroarea față de zilele cu logică în orar. Nu iubesc logica mai mult decît înainte, dar o urăsc mai puțin. M-am angajat dezinvoltă la un referat, am intervenit de cîteva ori la seminarii și mi-a arătat imediat simpatie. Am intrat printre preferați. Mă descurcam mai bine decît cei care luaseră opt sau nouă la C. E drept: cînd ei uitaseră cursul din anul întîi, eu încă îl mai știam aproape pe de rost. Sînt sigură că D. a vrut să-mi dea zece la examen. Și mi-ar fi dat dacă n-aș fi confundat subiectul al doilea. Nici o întrebare încuietoare. Nici o șaradă logică la care Dumnezeu însuși n-ar fi în stare să răspundă. OPT! De ce sînt totuși tristă? Cînd anul trecut un cinci la logică m-ar fi făcut cea mai fericită ființă de pe Terra. Logica a ucis în mine ceva. Un vis mare și frumos. Un sentiment al vieții pe care nu-l voi mai regăsi niciodată. Am devenit logică și asta mă deprimă.

Păcatul este invincibil și nemuritor. Nu piere trecut sub tăcere. Ambiția lui Étienne este iluzie deșartă. Între mine și el stă și va sta pînă la ultima suflare ... păcatul meu. Am trădat odată dragostea lui pentru mine și dragostea mea pentru el și, pentru o asemenea culpă mizeră, nu există iertare. Pe o așa mlaștină fetidă nu se poate construi iubire. Deși ne-am străduit amîndoi să fim tandri și firești, seara a fost un dureros fiasco (exceptînd finalul!). Ce bine ar fi fost să nu ne fi întîlnit totuși azi. Să nu fi avut ambiția de a serba reușita mea la examenul de logică în același chip ca pe celelalte. De parcă nu ne-ar fi amintit nimic urît și dureros. Sentimentul eșecu-

lui a plutit între noi. O primăvară întreagă m-am lăsat contaminată de entuziasmul lui naiv și acum sînt convinsă: NU SE POATE! Dragostea între noi este o iluzie vană. Efortul nostru ar semăna cu munca zadarnică a lui Sisif. La fiecare pomenire a cuvîntului „logică", stînca iubirii s-ar prăvăli la poalele muntelui.

Cît de greu îmi este să scriu asemenea lucruri! Speranța s-a cuibărit în mine și nu vrea să se lase iarăși alungată. Rațiunea îmi spune că trebuie să abandonez iluzia. Sufletul se revoltă cu îndîrjire, refuzînd perspectiva. Cum să-l părăsesc pe Étienne? Pe Étienne al meu! Îmi este mai drag ca niciodată. Defectele lui? Sînt atît de nesemnificative în multul și frumosul ființei sale! Și, mai ales, știind că mă iubește! Dacă m-ar părăsi el. Ce bine ar fi să se satură de mine și să-mi spună pe neașteptate: „Adio!" Aș suferi, fără îndoială, dar n-aș mai avea, pentru a doua oară, sentimentul nemerniciei. Dacă nu renunță el, eu n-am s-o pot face. Îi sînt datoare moral și datoria asta mă ține legată de el. Într-o postură de sclavă. Trebuie să-i stau la dispoziție pînă va binevoi să mă elibereze. Nu pare deloc dispus. Fiasco-ul serii l-a îndurerat, dar nu dezarmat. Un optimism feroce. Crede, crede, crede! Trecutul sucombă sub tăcere și el va edifica pe mormîntul lui o iubire ca-n romane. Are o imbatabilă conștiință de furnică. Harnică și încăpățînată pînă la obtuzitate. Hambarul subteran al iubirii se umple trudind cu îndărătnicie, mărunt și consecvent. Adunînd fir cu fir și bob cu bob. Nici un grăunte nu rămîne abandonat pe drum. Mă înspăimîntă. Chiar atît de puternic să-l facă oare dragostea? Atîta iubire să-mi fie dată și eu să nu mă pot bucura de ea?! NU SE POATE!

Ca să compenseze atmosfera lîncedă a serii, la sfîrșit s-a angajat într-o mirifică închipuire: cum vom petrece noi doi la Costinești. Încă n-a abandonat speranța de a-mi procura un bilet studențesc gratuit. Va fi atît de frumos, cum numai în visurile de vacanță ale îndrăgostiților poate fi. Aripa optimismului m-a furat cît ai clipi. Toată tristețea serii s-a preschimbat în dulce visare. Eu cu Étienne pe malul mării. Arși de soare și bătuți de briză. Cum să mai ascult de rațiune, cînd nici un vis

nu mi se pare mai fabulos decît acela de a fi cu el şi numai cu el douăsprezece zile între pămînt, mare şi cer? L-am împodobit cu cercei din vişine furate (chiar de mine!) şi i-am promis coroana de rege absolut al vacanţei mele dacă-mi procură biletul. Îi este totuşi atît de uşor să mă contamineze de speranţă! Şi de naivă inconştienţă. La sfîrşit, eram iarăşi mahmură. Ca de trei luni încoace. Din ziua cînd am avut fatala idee de a intra în buzunarul lui.

(O notiţă cu pastă roşie pe o filă strecurată între celelalte: „*Peste vară nu mi-am notat nimic. Toate gîndurile mele bune le-ai aflat din scrisori. Cele rele s-au împuţinat, inhibate de dor. Crede-mă: am vrut, am făcut tot ce mi-a stat în putinţă să ajung la Costineşti. Nu s-a putut. Plecarea mea precipitată a stricat totul. Atît de mult regret şi azi că n-am găsit o soluţie de a fi totuşi cîteva zile împreună. Ar fi însemnat enorm pentru amîndoi.*“ Nu pot să nu zăresc, insinuîndu-se printre rînduri, ambiţia ascunsă a Mirunei de a mă răsplăti, pentru dărnicia mea sentimentală, căreia i se simţea de-acum prizonieră, şi a evada astfel din „încercuire“.

Am procurat în cele din urmă biletele pentru Costineşti, al ei gratuit, al meu contra cost, nemaifiind student. Fără să ştiu că la facultate fusese din oficiu reprogramată pentru seria de pregătire militară de la sfîrşitul lui iulie — începutul lui august. Exact perioada de pe bilet. Am insistat prin scrisori şi telefoane să se prezinte cu o serie mai devreme, justificîndu-se cu biletul de tabără trimis de mine. Mama era însă în convalescenţă şi trebuia să stea lîngă ea. Spera să obţină o motivare medicală, ceva care s-o scutească definitiv ori s-o îndreptăţească la re-reprogramare pentru septembrie. Tot aşteptînd să-mi comunice rezultatul tentativei, am ajuns la Costineşti. Nu s-a putut! Deşi, ştiam prea-bine, n-ar fi fost totuşi o performanţă imposibilă. Am avut sentimentul că dorinţa ei de a ajunge la Costineşti a pălit la două săptămîni după întoarcerea acasă. Deşi continua să mă asigure că va face tot ce-i stă în puteri, entuziasmul îi pierise. A renunţat la biletul trimis de mine, preferînd să meargă pe litoral cu părinţii. Într-un tîrziu de august, primeam o ilustrată de la Eforie Sud: „*Am ajuns şi eu, în sfîrşit, la mare. Bate un vînt hain şi plouă în fiecare după-amiază. Toată distracţia se reduce la preumblări monotone pe buza unei mări triste şi zbîrlite. Decepţie în flanc. Ne-am*

pus toţi trei pantaloni albi, ca într-o frumoasă poză de familie, dar de patru zile n-am reuşit să ieşim din ei. Ce urît s-a răsturnat vara asta! Te sărut dulce, Miruna." Decepţie, dar parcă nu regret deplin. V. a devenit între timp student la mecanică. Şi, după cum rezultă din puţinele însemnări care urmează, s-au întîlnit peste vară. Numai în oraş?)

Vineri, 18 septembrie

Terminat, în sfîrşit, curăţenia generală. Garsoniera arată iarăşi locuibilă. Nu mai miroase a praf şi a stătut. De mîine mă pot dedica unei îndeletniciri mai plăcute: pavoazarea. Mi-am adus vase pentru flori. De la castronul oval de alamă nu-mi pot lua gîndul. Văd în el un aranjament Tsuribana *în stil* Saget-su, *cu ramuri de tuia şi tufănele albe. Titlul: „Tristeţe gingaşă de toamnă amorţită". Îmi trebuie un lanţ subţire şi negru. Şi un cui în tavan. Nu văd de unde le-aş putea obţine. Poate găsesc totuşi o soluţie. Pînă atunci, voi sparge pustiul deprimant al pereţilor cu trei kakehana. Nu le mai pot suporta goliciunea. Mi-am adus şi acuarele. Am de gînd să mă joc. Poate reuşesc ceva onorabil. N-am mai ţinut de trei ani o pensulă în mînă. Cît mă destindeau odată aiurelile mele colorate.*

D. s-a prezentat azi cu două buchete de trandafiri albi şi o faţă exuberantă. Să-şi vadă chiriaşele. Şi să le asigure că apartamentul le aparţine în continuare. Banii? Nici o problemă: îi dăm numai atunci cînd avem. Singura schimbare — nu-i mai putem trimite pe adresa lui Zăhan. S-a însurat băiatul şi nu vrea să creeze suspiciuni soţiei. Pe Brînduşelor — sub nici o formă. Îi confiscă imediat mămiţica. Nu a găsit încă un alt prieten binevoitor, dar mai caută. Silvia a tăcut cu perfidie, aşteptînd pesemne să fac gestul dorit de el. Pentru care a şi apărut, de fapt. Să-i dăm permisiunea de a veni personal după bani. Am propus să-i plătim chiria la facultate. Îl căutăm într-o pauză şi i-o înmînăm discret. Nu, aşa ceva în nici un caz. Dacă ne surprinde cineva . . . Va găsi el o soluţie, la fel de elegantă ca şi cea de anul trecut. Va mai apărea deci o dată, pentru a ne-o comunica. Plecarea lui Étienne i-a stimulat curajul. A venit, să afle deznodămîntul. Poate îmi simt în sfîrşit ranchiuna satisfăcută. Poate m-am eliberat de obsesia datoriei sen-

timentale față de prietenul înșelat. Așa cum a promis, el este dispus să-mi înțeleagă și să-mi ierte „hachița". Sîntem sau nu chit? Jamais!

Étienne. Primele lui zile de profesor. Primele ore dinaintea elevilor. Emoții. Ambiția de a-i cuceri. Un dascăl tînăr, inteligent, șarmant. A și devenit febleţea domnișoarelor de clasa a douăsprezecea. Fără nici o îndoială. Trăiește altceva. În viața lui s-a petrecut o schimbare radicală. Se va angaja în felul lui sobru și meticulos la „autodesăvîrșirea" ca dascăl. Va fi un profesor conștiincios, punctual, responsabil, bun de împovărat cu sarcini. Și el știe și se teme de asta. Încă nu vede cum ar putea împăca și capra și varza. Cariera literară cu multele răspunderi de dascăl. Mi-e dor de el. L-am visat iarăși. O nerozie. Eram la cămin și a venit fericit cu două bilete la teatru: „Unchiul Vanea". Piesa se juca însă la Constanța și biletele aveau atașate și foi de drum. Trebuia să ne facem bagajele în mare grabă. Pînă la tren nu mai aveam decît o jumătate de oră. În cele din urmă am plecat cu ce aveam pe mine, ceva care semăna tare mult cu pijamaua, făcîndu-mă să mă întreb tot timpul: cum de nu atrag nimănui atenția? Pe peron mi s-a părut că-l văd pe V. și m-am speriat. Étiene mă tot trăgea spre scara vagonului și eu refuzam să urc. M-am trezit. Nu-mi place deloc haosul cu care începe toamna asta. Are ceva din gustul de pucioasă al celei trecute.

Sîmbătă, 3 octombrie

P. D. s-a logodit! P. D. vrea să se însoare cu Atena L.! Fata mai mare a decanului de la filo. Au fost la mare împreună. O afacere matrimonială în fază avansată. Nu-mi vine să cred. A renunțat la speranța de a mai obține iertarea mea? Am fost prea mult timp rece și categorică. Simplul fapt că rămîn în garsoniera lui nu-i mai dă încredere. Dacă i-aș fi făcut din cînd în cînd cîte o mică declarație de dragoste, cu siguranță că nu și-ar fi luat gîndul de la victorie. Am vrut, dar n-am putut. Mi-aș fi simțit iarăși gura murdară. A priceput situația. A intuit că reîntoarcerea la Ét. a încetat să mai fie o „hachiță". Ambiția de a duce pînă la capăt povestea de dragoste pe care el mi-a frînt-o. Și un mod de a mă simți și eu răzbunată,

făcîndu-l să sufere în această măsură. Dacă reușești să treci prin purgatoriu și să mă iubești în continuare, așa cum a făcut-o fostul meu prieten, atunci meriți într-adevăr iubirea mea. Sîntem chit și putem începe adevărata noastră poveste: simțindu-mă și eu vinovată față de tine, reproșurile nu-și mai au locul... De la o vreme, n-a mai crezut totuși că legătura mea cu Ét. este numai un capăt de poveste, o simplă restanță. Cum nici eu n-am fost în stare să cred. Ca să-și aline „suferința" și să-și pregătească o soluție de rezervă, s-a angajat în curtarea Atenei L. N-a rezistat purgatoriului. Dacă aș fi avut inspirația și puterea de a-i da semne discrete de dragoste. Au fost zile cînd a trecut și de trei ori prin dreptul amfiteatrului. M-a urmărit de atîtea ori pe stradă. Neinspirată! Să-i fi dat de înțeles prin ceva, un gest nevinovat oarecare, o privire, un zîmbet... că mă gîndesc în continuare la el și n-am abandonat pariul. A venit să testeze starea mea sufletească, să mă întrebe dacă-i permit să mă viziteze o dată pe lună sub pretextul chiriei și eu am spus nu. Simt că-l pierd din mînă și nu vreau. Tot ce a îndurat pînă acum mi se pare o bagatelă pe lîngă ce i-am pregătit pentru viitor.

M. B. a început să-mi trimită flori. Un plod mic și jegos a apărut pentru a doua oară cu brațul plin de trandafiri. Silvia e tot mai suspicioasă. Cît s-ar bucura să aibă dovada că-l înșel pe Étienne. Să-mi poată lua locul. Pesemne! Altfel nu se explică de ce mă spionează și mă bănuiește cu atîta înverșunare. Azi ne-am și certat. M-a privit maliție oasă în timp ce aranjam buchetul lui M. în vază. N-am rezistat tentației: „Îți plac, nu? Flori frumoase de la un bărbat frumos..." „O secătură!" „Ce contează, dacă-i frumos..." A urmat un schimb usturător de replici pe tema virtuților mele morale. Are o părere atît de proastă despre mine și atît de bună despre sine. Ieri m-a văzut stînd de vorbă cu V. Nu știe cine este. Din fericire. Cum l-ar mai pune în calculul ei ranchiunos, spre a-i servi lui Ét. o delicioasă otravă!

Miercuri, 14 octombrie

Victorie! L-am agățat în undiță pe D... Cînd mă așteptam mai puțin. Acum nu rămîne decît să învîrt ușor la mulinetă

și să las să se zbată pînă obosește. Așa cum face taty cînd prinde un pește mare. A apărut pentru o ultimă încercare de a găsi în mine urma promisiunilor de altădată. Mers cu el și Silvia la o cafea. I-am sugerat discret că m-aș teme puțin de logică. A înhățat imediat nada. S-a aprins, și-a pierdut cumpătul. M-am trezit renăscînd și prinzînd puteri și pofte înfiorătoare simțindu-l iarăși în mîinile mele. L-am făcut fericit, permițîndu-i să mă caute. Îmi va aduce cîteva tratate de „morală". Poate mă las înduplecată și dau licența în etică. N-am spus nu. Imaginația lui trebuie să iasă din amorțeală. Să fabuleze entuziast, închipuindu-și întoarcerea mea la el. Pentru „totdeauna". Trebuie să-i întrețin speranța, să suflu discret dar eficient în foc. Are să apară. Cît de curînd. Mîine, poimîine... Se teme, cu siguranță, să nu mă răzgîndesc. Dacă aș avea norocul să nu fie Silvia acasă! Din trei cuvinte ar fi la picioarele mele. Cum de a putut îndrăzni să joace dublu cu mine?! Și-a închipuit că nu aflu. Evident. Trăiește cu ea, călătorește cu ea, se logodește discret, fără publicitate, mai vine o dată, de două ori să-mi cerceteze starea de spirit... Dacă mă țin pe poziție și nu catadixesc să-i dau nici o speranță — adio! Se însoară. Face o partidă mondenă. Îl lecuiesc eu de gusturi ateniene!

Scandal mare cu Silvia. Mi-a sesizat jocul, deși m-am străduit din răsputeri să nu-l fac vizibil ei. Nu i-a fost totuși greu: mă suspectează continuu. E sigură că am să-l trădez pe Ét. și pîndește. Cum am ajuns acasă, mi-a trîntit în față, triumfătoare: „Vrei să redevii amanta lui D.! Am văzut și am priceput tot. Te-ai înșelat închipuindu-ți că sînt atît de proastă, încît să servesc de paravan pentru socotelile tale mizerabile..." Urmat epitete „dulci", din ambele părți. A promis pentru a treia oară că pleacă la cămin ori la altă gazdă. La fel de solemn și de categoric, ca și în dățile trecute. Nu se duce. Are niște planuri ale ei ascunse. Care? Să nu plece pînă nu adună suficiente dovezi ale „necredinței" mele față de Ê.? Îl căinează de zor: s-a îndrăgostit d'une femme égarée... *A intrat într-o comedie de prost gust, barocă și burlescă, pe postura cea mai ingrată: „naivul înșelat și batjocorit de la un capăt la altul al piesei". Cît trebuie s-o bucure în sinea ei asemenea convingeri! Trăiește, fără îndoială, o satisfacție. Eu sînt* une femme crapuleuse, *ea este...* une fille vertueuse. Comme toutes les vierges, bien sûr! *cu cît mă coboară pe mine, cu atît se simte ea mai dem-*

nă de É. Mă stăpînesc cu tot mai mare greutate. Sînt mereu tentată să-i arunc şi eu în faţă adevărul şi să terminăm odată „comedia". Nu pot. Răzbunarea mea trebuie să rămînă un secret pînă în clipa triumfului deplin şi definitiv. Cînd la bête sauvage se va îndepărta de mine sleită, umilită, distrusă, tîrîndu-se numai pe labele din faţă. Atunci voi da totul în vileag. Voi închide capacul peste cufărul mizeriei şi voi începe o viaţă nouă. Curată, liniştită, senină, frumoasă... Voi reîncepe să-mi clădesc visul. Pînă atunci trebuie să tac şi să îndur suspiciunea, bănuielile cele mai murdare. Mi-e teamă doar că la fille vertueuse îi va scrie lui Étienne, vărsîndu-şi ranchiuna pentru cîte i-au auzit urechile din gura mea. Citesc în sufletul ei o mare ciudă: cum de se poate uita Étienne cu atîta dragoste şi veneraţie la une femme égargée iremediabil „pătată" şi „imorală din principiu", în timp ce ea, une vierge délicieuse, stă alături şi n-o bagă în seamă?! Tocmai prin asta Étiene îşi dovedeşte flerul de om inteligent şi sensibil: a distins dintr-o singură privire aurul de douăzeci şi patru de carate de cel de optsprezece. Crede în mine fiindcă e mai deştept decît ea şi a simţit că merit. Îl interesează fiinţa mea şi nu ceea ce au făcut alţii să i se întîmple acestei fiinţe. Nu-mi atribuie ceea ce nu e al meu şi nu mi s-a cuvenit. E un dulce. Mon ange! Mi-e atîta dor de el. Aş fi vrut să-l chem la ziua mea de naştere, dar în ultima scrisoare spune că este bolnav. Urmează tratament, face injecţii. Mon pauvre ange! Mă simt vinovată: cînd i-am aflat necazul, m-am bucurat. Dacă el nu vine, îmi pot pune în aplicare planul. Deşi aş fi fost mai fericită să-l am pe el la ziua mea şi să renunţ la comedia bufă pe care o am în cap şi a început deja să mă obsedeze.

(Trei file interpuse, scrise cu pastă roşie.)

Joi, pe 15 octombrie, n-am notat nimic. M-am certat cu Silvia pînă după miezul nopţii şi mi-a pierit cheful de orice. S-a întors cu amicul ei de la film şi m-a găsit cu D... Venise să-mi aducă „tratatele". Silvia şi-a închipuit lucruri urîte şi a jubilat. Am făcut amîndouă cîte o frumoasă criză de isterie. Nu vreau să-mi mai amintesc. A fost o scenă indescifrabilă. Şi insuportabilă. Mă simţeam vinovată de toate acuzaţiile ei umilitoare, deşi nu erau decît într-o infimă parte adevărate. Îmi venea să urlu de disperare şi urlam de furie, descărcîndu-mi obidia asupra ei. Era convinsă că redevenisem amanta lui D.

de teama examenului de logică. Eu protestam vehement, dar în sinea mea sîngeram de oroare și ciudă. Îi „cedasem" într-adevăr lui D., dar nu așa cum își închipuia ea. I-am făcut o declarație de dragoste care mi-a întors stomacul pe dos. L-am asigurat din nou că sînt „topită" după bărbații maturi, distinși, rafinați și ușor cărunți. I-am mîngîiat orgoliul, arătîndu-mă încîntată de „rarele" lui calități intelectuale, de perspectivele sale universitare și chiar de condiția lui materială. Am pozat iarăși într-o femeiușcă idioată și snoabă. Am mințit, pretinzînd, a milioana oară, că l-aș fi iubit ca pe nimeni altul dacă aș fi avut posibilitatea să-l cunosc în alte condiții. L-am încredințat cu convingere în glas de sentimentul „subteran" care mă împinge către el, dar și de nevoia rațiunii de a-l ști curățit de vinovăție prin dragoste și suferință. Am pretins iarăși răbdare, răbdare, răbdare și dovezi cît mai multe și mai discrete de iubire. L-am lăsat să mă sărute. Asta a fost tot. Îți scriu pentru a nu-ți închipui că absența notației de la ziua de 15 octombrie ascunde o altă realitate. Prefer să suferi pentru aflarea acestei mici concesii, decît imaginîndu-ți, asemenea Silviei, alta mai mare. Raportat la tine, gestul meu a fost, bineînțeles, mizer. Am rostit cuvinte de dragoste pentru alt bărbat și i-am permis să mă sărute. (Ca să-mi simt apoi gura murdară și să urlu la Silvia, de parcă m-aș fi putut astfel spăla!) Un nou păcat, lîngă cele anterioare. Am însă încredere în discernămîntul tău. Sînt sigură că vezi în el ceea ce a fost efectiv și nu-l urieșești pentru a crea încă un motiv de ranchiună. A fost un pumn de minciuni și o caricatură de sărut, cu care mi-am readus dușmanul în postura de slugă. Nu mi-a stat și nu-mi stă în putință să renunț la răzbunare. Dacă eu nu-l distrug pe D., tot restul vieții mi se va părea zadarnic. Știu și obiecția ascunsă, pe care te-ai jenat totuși s-o rostești: în ultimă instanță, individul ăsta te-a și ajutat! Te-ai gîndit și la asta, nu? Da, m-a ajutat, însă a procedat asemenea celui ce te salvează dintr-o situație disperată, cerîndu-ți în schimb să-ți tai o mînă și să i-o dai. De ce am acceptat, atunci, nu? Fiindcă nu m-am putut închipui apărînd în fața părinților mei și spunîndu-le că am picat restanța și s-a terminat cu facultatea mea. Eu m-aș fi resemnat ușor, devenind florăreasă, de pildă, și măritîndu-mă imediat, cu primul care m-ar fi cerut în căsătorie. Dar ei? Au investit în mine toată viața lor. M-au purtat la balet și pictură, mi-au luat de mică preparatori la pian și franceză, capriciile mele au fost totdeauna lege, m-au împodobit cu tot ce au avut mai frumos și mai drag în sufletul lor. Nu-i puteam dezamăgi. Am

preferat să-mi tai mîna și să rămîn infirmă. Și am făcut-o cu o cumplită durere, fiindcă nu meritam un asemenea sacrificiu. La ora restanței, cunoștințele mele de logică nu erau cu nimic inferioare celor care trecuseră în vară. Asta m-a durut cel mai mult: plăteam cu un preț imens ceva la care aveam dreptul.

I-am propus o recompensă în bani, urcînd cifra pînă la zece mii. N-a vrut. M-am oferit să vin un an de zile, o dată pe săptămînă, să-i fac curățenie și să-i spăl rufele. N-a vrut. S-a comportat asemenea unui speculant ordinar, care a înțeles că bobul de grîu din palma lui îți este vital și-i stabilește, fără scrupule, un preț astronomic. Nu am avut încotro. Acum știu că C. se distra pe seama orgoliului meu (cel puțin așa a pretins), dar atunci, atunci eram disperată și simțeam acut nevoia unui „protector", chiar dacă asta m-ar fi costat infirmitatea. O conjunctură nenorocită, din care nu mai puteam ieși întreagă. Toată frumusețea adunată în mine cu migală și speranță, ani de-a rîndul, tot ce așezasem în suflet cu grijă și bucurie pentru primul meu iubit, gingășiile, tandrețurile, cuvintele alese din mii de poeme și romane fără număr, mîndria și demnitatea mea de ființă curată, toate trebuiau să fie terfelite de o brută libidinoasă, într-o anonimă seară de septembrie. Lumina din sufletul meu s-a stins brusc și în întunericul rămas s-a instalat infernul. Am hotărît să-i întorc bucuria în scîrbă și deznădejde. Să-mi plătească și el mie, cu un preț înmilionit, concesia smulsă într-o clipă de disperare. În sufletul meu n-a mai fost loc pentru resemnare.)

Joi, 22 octombrie

Pregătirile sînt gata, spectacolul poate începe. Mîine e ziua mea și voi da recital de măiestrie actoricească. Voi primi flori și cadouri și voi oferi în schimb distracție. Nu mai am stare. Mă bucur deja închipuindu-mi ce grimase va face la apariția lui Michael. Totul depinde de Cleo. Dacă scapă de politehnist și intră cum trebuie în rol. Îi va face ochi dulci lui D. și se va ambiționa să-l corupă. Motiv ca eu să mă arăt geloasă și revoltată de „trădarea" lui și să cochetez discret, dar vizibil cu M.. Dacă scumpa lui logodnică apare, comedia devine de un haz nebun. Îi declar dragoste de față cu toți și-i cer să aleagă între mine și ea. Voi fi preferată, fără nici o îndoială. Compromisă, dar aleasă! La ce bun să mai ascund: toți știu! Dacă oficializarea mizeriei este prețul noii lovituri, îl plătesc. Odată și

odată, voi dezvălui lumii adevărul și mă voi curăța astfel de noroi. Se va încheia facultatea și voi pleca departe de martorii nenorocului meu. Triumfătoare asupra destinului. Fără ranchiună, fără remușcări.

Mîine fac douăzeci și unu de ani. 21! Cifra perfecțiunii absolute: de trei ori cîte șapte. Simbolul maturității și al înțelepciunii. Poate miezul cel mai dulce al tinereții mele. Și cel mai fierbinte. Viața cu chipul ei cel mai firesc. De ce nu? Sînt mereu tentată să abandonez războiul și să mă întorc cu toată ființa la speranță și vis. Nu pot. Simt că n-aș mai însemna nimic în proprii mei ochi fără conștiința victoriei asupra neantului. Într-un cotlon al sufletului meu, pentru tot restul vieții, ar dăinui infernul. Și nu vreau. Mă visez o pasăre Phoenix care nu mai poartă pe trupul ei nici urmă de cenușă. Curată, mîndră, demnă. Altă eventualitate? Una singură — moartea!

Mîine voi trăi a șaptea mii șase sute șaptezecea zi a existenței mele. 7 670! Iarăși o cifră rotundă. O voi serba printr-un spectacol perfid. În loc să ucid urîtul și întunericul printr-o celestă ceremonie. Dacă Étienne ar mai fi fost aici, lîngă mine, cu ce inimă mare și senină aș fi așteptat ziua de mîine. Și dacă apare, totuși? Așa, ca surpriză. Silvia este convinsă că are să vină. Nu se poate. Étienne nu trebuie să vină! Am nevoie de înger . . .

10

Cîtă smerenie și umilință încap într-o iubire, cînd ți-ai descoperit Dumnezeul păcătos și crud? Cît loc mai rămîne pentru demnitate? Nici cît să așezi un deget: coborînd grăbit scările, nu aveam pe retină decît o singură imagine: geanta mea solemnă și caraghioasă, „diplomatul" de intelectual cu ștaif, sobru și demn de cele mai înalte responsabilități obștești. Îl uitasem? Nu. Mă prefăcusem a fi prea grăbit pentru a mai re-

intra în bucătărie şi a-l scoate de sub masă. Trebuia deci să mă întorc! Demna mea sfidare devenea o banală ieşire la promenadă. De ce să mă mai întorc? Ca să-mi iau rămas bun de la Silvia... Oare? Speranţa mea, ascunsă ca un gînd murdar şi ruşinos, era să n-o găsesc decît pe... Miruna. Să înlocuiesc punctele de suspensie cu unul singur, categoric şi definitiv. Dar nu mai exista nimic de comunicat între noi, reproşurile fiind aproape epuizate şi hotărîrea de ruptură reciproc acceptată... De ce s-o mai întîlnesc? Ca să primesc totuşi o mică răsplată în amor fizic pentru doi ani de dragoste platonică? NU! Tot trupul mi se revolta de greaţă: aş fi meritat într-adevăr toate umilinţele îndurate, dispreţul faţă de propria-mi persoană devenind dintr-o dată fără margini şi fără leac. Trufaşul cavaler dovedindu-se doar un adolescent chinuit de ciuda că a pierdut un prilej erotic! Dezolant, ridicol, amar-sălciu...

Înviorat de aerul rece al dimineţii, am luat-o la întîmplare, cu gulerul balonseidului ridicat, încercînd să-mi cuibăresc ceafa proaspăt tunsă în palida ei căldură. Nasturii încheiaţi pînă sub bărbie, pumnii încercînd să disloce fundurile buzunarelor. Încotro? Întuneric, o ceaţă densă şi înecăcioasă, petele de lumină difuză ale becurilor cocoţate în vîrful unor stîlpi înalţi de metal, îndoiţi ca vrejul florii-soarelui, paşi grăbiţi mărunţind liniştea somnolentă, undeva în stînga... înainte... O foame iute şi arţăgoasă răscolindu-mă tot mai îndărătnică: vodca şi aerul tare al dimineţii cereau tratament caloric. Unde, la o asemenea oră? Un singur loc: restaurantul gării.

Tramvaiul a sosit de parcă i-aş fi făcut semn să apară, anunţîndu-se de la distanţă prin clipiri galben-verzi-albastre în cortina de ceaţă şi întuneric. M-am urcat în el cuprins de o uşoară frenezie. Tremuram cu plăcere, mai mult decît ar fi fost firesc la frigul pe care îl simţeam. M-am ghemuit grăbit pe un scaun, continuînd acea agitaţie măruntă a trupului în interiorul hainelor, bucuros parcă de mica aventură în care mă angajam. Trăiam altceva decît letargia nopţii. Mă mişcam, plănuiam, acţionam, reintram în ordinea marelui univers, acolo unde viaţa mea îşi avea rosturile ei fireşti şi trainice... garsoniera de la etajul opt a unui bloc pierzîndu-se tot mai puţin semnificativă în urmă. Cît de insignifiantă îmi putea apărea, dintr-o dată, drama ce continua să se desfăşoare acolo, de-acum fără mine! Un sentiment de eliberare, pofta de a mă deplasa, de a mă amesteca cu restul infinit al lumii. Poate se juca deja gaj, dacă ideea lui Miky reuşise să întrunească vo-

turi suficiente, fiecare din cei doi rivali implorînd în minte norocul de a o cîștiga la ruleta, improvizată pesemne dintr-o sticlă, chiar pe *ea*... Regretam lăsarea bagajului. Găsisem în mine petecul de demnitate care să mă elibereze de smerenie și umilință și... îl pierdusem de sub picioare printr-un gest penibil. Cu ce ochi avea să mă privească Miruna la întoarcere? Ce mai rămînea din semeția mea dacă înțelegea (și nu avea cum să nu înțeleagă) că uitarea unui obiect fusese premeditată?

În stația din centrul orașului, tramvaiul întîrzie, deși călătorii, puțini la număr, urcaseră deja. În urechea stîngă, pe neașteptate, vocea unui coleg, șoptind pe un ton mucalit: „Uite-o, domnule, și pe noua noastră *Miss Boboc!* Aia în roșu cu părul făcut coadă, Fane, aia care se ridică acuma pe vîrful picioarelor... O vezi? Bunuță, nu? Are fetița niște ochișori albaștri, ceva de spaimă...“ Un trotuar pustiu, doborît de ceață și întuneric. În urmă cu douăzeci și cinci de luni, chiar acolo, în dreptul vitrinei... Un gol în piept, o senzație violentă de trezire dintr-o ațipeală nedorită și nepermisă: *s-a terminat povestea!* Miruna nu va mai exista niciodată pentru mine! Separați pentru tot restul vieții. Croindu-ne fiecare destinul, indiferent de al celuilalt. Nu se poate.. Ba, va trebui să se poată! Restul infinit al lumii... Cît de haotic și de searbăd fără ea!

Mi-am aflat cu greu loc în restaurantul gării, la acea oră aflat sub stăpînirea navetiștilor. Fum, miros greu de mîncare și de încălțări umede. Ospătărița, trupeșă, oacheșă, cu pantaloni de tergal verde pe sub halatul mov, mă luă în primire cu un profesional dezinteres, căutînd aiurea prin restaurant, cercetîndu-și pesemne mesele din raion. Trebuia să pierd undeva vremea, să omor cîteva ceasuri, iar alt loc nu-mi venea în minte. M-am hotărît să ignor gălăgia și agitația dimprejur și să mă adun în mine însumi: undeva, în adînc, o rană se ambiționa să sîngereze...

Făcusem cinci sute de kilometri pentru a fi la ziua de naștere a Mirunei. Cu douăsprezece ore în urmă, coboram grăbit pe peronul ce se zărea acum la fiecare din multele deschideri ale ușii, grăbit și plin de speranță, visînd la două zile de dragoste. În tren, chiar mă obsedase o vreme întrebarea: oare am mai simțit vreodată cu atîta certitudine fericirea apropiindu-se? Nu puteam suporta nici o îndoială: două zile cu Miruna, furate singurătății și depărtării, însemnau... fericire! Iluzia murise încet-încet, strivită de o realitate crudă și ostilă. Ajunsesem la conștiința zădărniciei, a fatalului sfîrșit, îi comunicasem deja decepția, dezgustul, trufașul dispreț, ura chiar...

Scurta prelungire a poveştii într-un deznodămînt senzual nu schimba nimic. Între mine şi Miruna sentinţa era de-acum rostită, simplă şi irevocabilă: aici iubirea nu se poate închega niciodată! Întîlnirea din pat n-ar fi fost decît un banal epilog, o mică poveste ataşată în coada romanului spre a-l rotunji şi închide. Orgoliul meu refuza categoric o asemenea prăbuşire în derizoriu. Şi, totuşi, îmi lăsasem un prilej de a mă întoarce şi a da iarăşi ochii cu ea! Cum de mă putusem contrazice atît de flagrant, terfelindu-mi, ca un ipocrit de duzină, convingerile şi demnitatea? Un singur răspuns: zăcea şi în mine, ca în toate fiinţele îndrăgostite poate, acel trepăduş smerit şi umil ce se ambiţionează să vrea şi să spere împotriva raţiunii. O creatură docilă şi răbdătoare, robită de farmecele confecţionate ale unei brunete cu ifose de divă, încăpăţînîndu-se în pasiune, sfidînd îndărătnică evidenţa. Mă dominase doi ani, de la un capăt al poveştii la celălalt, învinsese şi în ultima clipă, aruncînd în urmă un motiv de întoarcere. Poate, totuşi, cine ştie... Eterna gîlceavă a pasiunii cu raţiunea, sentimentul trecînd peste umilinţă şi inutilitate, ridicol şi absurd, agăţîndu-se cu înverşunare de fiinţa rîvnită. În patima sa prostească, acest produs al dorinţei şi iluziei mă putea coborî pînă la nimicinicie... Trebuia ucis!

Urma să mă întorc pentru a o întîlni ultima oară pe Miruna. Şi a strangula definitiv complicele pe care şi-l crease şi crescuse discret în intimitatea mea. Nu însă înainte ca raţiunea şi demnitatea să-şi ia revanşa! O mică şi usturătoare farsă, palidă şi blîndă pe lîngă cea îndurată de mine de-a lungul unei nopţi: mă voi preface încă supus farmecelor ei, dominat de ingrata creatură sădită în mine, lăsînd-o să jubileze şi să se... ofere. Voi asista tăcut şi surîzător la eternul spectacol al apariţiei unei Eve oarecare de sub veşmintele sofisticate ale civilizaţiei. O voi privi apoi lung şi împietrit, frîngînd fără milă între degete gîtul trepăduşului ce va fi început deja să ţopăie frenetic la imaginea şi mirosul de femeie goală. Îmi voi aduna calm şi tăcut *toate* obiectele şi voi părăsi definitiv povestea. Lăsîndu-i Evei, ca ultim dar, o lecţie de neuitat, asupra căreia să se întoarcă mereu, pînă la suprema şi necesara dumirire: *singură dragostea poate răscumpăra totul în univers, inclusiv păcatul, umilinţa, durerea, meschinăria, urîţenia, făţărnicia, cruzimea, perfidia, viciul*... Nurii — doar o podoabă fără preţ sentimental, atunci cînd în dosul lor se ascunde exclusiv iubire de sine. Şi dacă neghiobul trepăduş învinge, su-

grumînd el vocea raţiunii şi a demnităţii şi, în loc de lecţie, urmează o plăcută prăbuşire în nimcinicie? Imposibil. Voi sta tot timpul cu mîna în gîtul lui!

Am stat însă zadarnic cu degetul înţepenit în butonul roşu al soneriei. Zbîrnîitul gros şi înfundat ca zbaterea disperată a unui cărăbuş în căuşul palmelor nu trezi nici o mişcare în dosul uşii cu numărul 30 gravat în plastic alb. Cremul murdar al uşii spăla de sens orice ambiţie, se opunea masiv şi infailibil spectaculosului meu plan. Întreaga situaţie se cerea regîndită. Plecaseră, de bună seamă, la cursuri. Miruna, indolentă de felul ei, mai avusese chef de şcoală după o asemenea noapte! Nu observase nimeni prezenţa sub masa din bucătărie a obiectului ce-mi certifica întoarcerea? Ori, parcă mai plauzibil: Miruna îl ignorase, plecînd şi ea la cursuri. Ca răspuns la declaraţia mea de ură şi renunţare: am tras şi eu linie, conturile sînt încheiate, orice întîlnire şi orice cuvînt în plus sînt inutile! Şi, poate, gîndul unei lecţii, la fel de trufaşe ca aceea pe care i-o plănuisem eu: te-ai înşelat lăsîndu-ţi motiv de întoarcere, promisiunea s-a anulat de la sine, odată cu abandonarea oficială a iluziei... Şi o superbă demonstraţie de integritate morală şi sentimentală: pricepe deci că nu sînt dispusă, aşa cum pretinzi tu, să mai comit o dată păcatul de a mă urca în pat cu un om pe care nu-l iubesc... *Finis coronat opus*! Dorise să-mi infirme astfel acuzaţia de labilitate morală, şi încă într-un chip tranşant, crud, fără drept la replică. Nu prin vorbe, într-o prelungită explicaţie finală, mă putea convinge de realitatea ambiţiilor ei întru virtute şi consecvenţă, ci oferindu-mi dovada concretă, limpede şi imposibil de contestat: poftim, uşa este închisă, eu nu mai sînt acasă nici pentru tine, am avut puterea de a mă lepăda de orice nostalgie în clipa în care povestea s-a încheiat... înţelege că am puterea de a strivi şi de a mă strivi cînd în joc este orgoliul meu... că n-aş putea fi narcisiacă dacă nu m-aş respecta!

S-ar fi cuvenit să-mi închipui şi o asemenea reacţie categorică a vanităţii ei. Într-un fel, trebuia să mă bucur. Tristele mele previziuni puteau fi eronate. Miruna rămînînd dreaptă, principială, virtuoasă... chiar şi în angrenajul distrugător al unei pătimaşe răzbunări. Absenţa sentimentului îi dădea putere, o făcea invincibilă, ca pe toţi cei care nu iubesc...

Am păşit în Universitate cu stranie şi dulce emoţie. Lumea pierdută cu numai cîteva luni în urmă: impunătoare, somptuoasă, apropiată şi deja străină. Coridoarele somnolînd încă în lumina mohorîtă a dimineţii de octombrie, un pustiu călduţ şi solemn în care să te afunzi fără teamă, senin, liniştit, ca în miezul eternităţii. Aici totul este cum a fost, numai rostul meu s-a încheiat. Coloanele, ungherele, tablourile, umbrele, culorile... toate la locul lor, sfidînd suveran trecerea, mişcarea, zgomotul vanelor ambiţii... Mi-am frecat energic ochii, faţa, temîndu-mă că aş putea arăta foştilor dascăli sau colegi un chip obosit şi descompus. Spre bucuria şi tristeţea mea, n-am întîlnit decît două figuri cunoscute, şi acelea străine de facultate. Era totuşi sîmbătă dimineaţa, abia la ora a doua. Un freamăt avea să se iţească numai spre prînz, dar palid, ca o ultimă svîcnire înaintea pustiului duminical. Trebuia să aştept cinsprezece minute. Am fumat trei ţigări una după alta din pachetul proaspăt început, cu o gură aspră şi amară ca un medicament. Caloriferul fierbinte, pustiul, liniştea, lumina cenuşie lăsînd în obscuritate holul din faţa amfiteatrului unde-şi avea anul trei cursul de materialism istoric, o moleşeală ispititoare îmi apăsa îndărătnică pleoapele. Ochii mă usturau şi clipeam des, circumspect, atent la ţigara pe care n-o mai simţeam între degete. Şi dacă nu este înăuntru?

Veşnicia celor cincisprezece minute se prelungi, lăsînd temerii mele vreme să crească. Prin gaura cheii nu se zărea decît colţul de sus al tablei şi o conductă albă, groasă, verticală. Cu toate simţurile mobilizate, am întredeschis o clipă uşa, încercînd s-o zăresc. N-am reuşit. Dintre toate spinările aplecate peste pupitre, nici una nu putea fi a ei. Poate ocupase totuşi o poziţie laterală şi nu-mi încăpuse în raza vizuală. Şi dacă nu era totuşi înăuntru? Exclus! Se alăturase cu siguranţă grupului plecat spre Universitate, pentru a le dovedi astfel indiferenţa la soarta mea; iată răspunsul meu la arogantul şi ofensatorul lui gest de a pleca fără nici un cuvînt, făcîndu-mă în felul ăsta de ruşine în ochii musafirilor! Jignirea i se întoarce în umilinţă. Cum să fi rămas o vanitoasă ca ea să mă aştepte, expunîndu-se în acelaşi timp şi indecentelor bănuieli ale colegelor? Fusesem un neghiob, închipuindu-mi că mă putea aştepta acasă. Cea mai elementară judecată de bun simţ trebuia să-mi fi spus că Miruna nu s-ar fi putut arăta celorlalţi răbdătoare şi obedientă. Mai mult, îi fusese insuportabilă ideea că toţi musafirii plecau, ducînd cu ei un zîmbet maliţios, complice sau chiar batjocoritor: în urma lor aveam să mă întorc eu,

şi singuri fiind... Ce delicios subiect pentru imaginaţia lor în acea dimineaţă: Miruna făcînd dragoste cu mine, în decorul din care tocmai plecaseră. O scenă atît de lesne reprezentabilă.

Răpăitul îndepărtat al băncilor pliante mă făcu să tresar şi să mă îndepărtez grăbit, crispat de emoţie, cuprins de o uşoară panică. Lecţia ei aproape că-şi atinsese scopul: începeam din nou să cred! Ceea ce-mi producea o dulce-dureroasă nesiguranţă: cu ce chip s-o întîmpin? ce să-i spun? să ofer sau să cer iertare?... M-am aşezat în faţa unei ferestre, prefăcîndu-mă preocupat de peisajul întunecat şi umed din curtea interioară a Universităţii. Nu vroiam să dau ochii cu lectorul de filosofia istoriei, temîndu-mă de clasica şi fals amicala formulă: „Ohoo, ce surpriză, colega! Deja ţi s-a făcut dor de noi?" Care ar fi deschis, inevitabil, o lungă şi inutilă discuţie despre viaţa de stagiar şi planurile mele de viitor. Nu aveam chef de alt chip decît cel al Mirunei. Să-i aud glasul, să-i văd eventual zîmbetul şi să mă trezesc dintr-o dată liniştit şi optimist, cu ultimele douăsprezece ceasuri pierdute definitiv din memorie. Încercam deja să mă desprind de tot ceea ce-mi terorizase pînă în acele clipe conştiinţa, cercetînd insistent şi metodic, bucată cu bucată, dreptunghiul de asfalt cenuşiu-vînăt, brăzdat de fisuri adînci şi pătat de ochiuri negre şi vag lucitoare de apă. Un obraz de nonagenar închis pentru eternitate între ziduri masive, orgolioase, aparent inexpugnabile. Vîntul spulberase de mult ceaţa, dar aşezase în schimb, deasupra, un capac de nori grei, întunecaţi, ameninţători. Negru şi cenuşiu murdar, nici un strop de culoare, ca într-un aspru şi deprimant film de Waida. Cerul de plumb deasupra şi speranţa în mine! Iubirea, totuşi...

În spatele meu, paşii lectorului de materialism istoric măsurară egal şi leneş coridorul. Am aşteptat să se îndepărteze şi, emoţionat, ezitant, m-am desprins. După numai doi paşi, am renunţat să înaintez, m-am oprit şi mi-am vîrît pumnii strînşi în buzunarele balonseidului, aşteptînd s-o zăresc. Ieşeau la fumat. Apăru brusc Silvia. Se ivi grăbită, cercetînd insistent coridorul, de parcă ar fi aşteptat vizita cuiva în acea pauză. Îşi schimbase toaleta de sărbătoare cu una cotidiană. Pulovăr alb şi gros de lînă, căzînd larg peste şolduri, blugi uşor decoloraţi şi atît de strîmţi, încît îi rotunjeau perfect liniile coapselor, dîndu-le fixitatea şi consistenţa materiei trezită la formă frumoasă cu dalta. Proporţii zvelte, fericit îmbinate, fatale pentru un ochi de bărbat. Se apropie cu paşi iuţi, masîndu-şi energic obrajii şi tîmplele. La doi metri de mine, înălţă

brusc bărbia, scutură părul și-și împrăștie cu un gest degajat bretonul rotund de pe frunte. Spuse pe un ton neted, clipind des din ochi, de parcă nu i-ar fi putut ține deschiși:

— Nu mai pot, am impresia că sînt pe altă lume, nu pricep nimic, mi-e întruna teamă că am adormit în bancă...

— Miruna nu e la școală? am întrebat imediat, surprins, tot căutînd peste umărul ei la grupul ce se aduna în jurul unei scrumiere cu picior.

— Nu, nu este, îmi răspunse în grabă și căută instantaneu spre fereastră, cu un chip a cărui crispare trăda o tristețe obosită și agresivă.

— Cum, ea n-a venit cu voi la școală? am întrebat fără putere în glas, simțind pustiul și deznădejdea gata să se reinstaleze suverane prin creier. Aș fi vrut să mă așez, pe un scaun sau pe orice altceva, însă ochii căutau zadarnic împrejur. Nimic ce ar fi putut sprijini trupul meu vlăguit, toropit de sfîrșeală. În buzunarul balonseidului, degetele strîngeau goale pachetul de țigări, parcă aș fi vrut să-l scot și parcă nu. Toate gesturile mi se păreau peste măsură de anevoioase, complicate și inutile. Silvia vorbea fără tragere de inimă, aiurea, ca să nu tacă și, în același timp, să ascundă adevărul...

— Eu și Sile am venit... eu și el, atît, de figurație, bineînțeles, că de luat curs nu-i chip. Eu tot am mai notat cîte ceva, dar el doarme, efectiv doarme... Ora asta, mai ales, a scris vreo două-trei rînduri, apoi și-a proptit fruntea-a palmă și dus a fost. La un moment dat a trebuit să-l împung cu pixu' pe sub bancă, nu se mai putea, începea deja să sforăie, torcea încet și gros, ca un cotoi sătul... S-a uitat buimac în jur, a priceput unde este, a plescăit mulțumit și și-a pus iarăși palma streașină la ochi. Culmea frumuseții e că are și două indigouri sub pagină! S-a angajat să ia și pentru Katy și Cleo. Un gentleman, de, să doarmă fetele liniștite că el se sacrifică... Cînd i-o arăta Bibilicei șapte rînduri de curs, îl jupoaie...

— Totuși, unde este Miruna? am întrebat categoric, făcînd efortul de a părea drept și plin de siguranță într-o lume care-și pierdea tot mai mult consistența. Silvia îmi răspunse pe un ton ostentativ calm și indiferent:

— Nu știu, dragul meu, nu știu unde este...

— Dacă n-a venit la școală, înseamnă că a rămas acasă, nu?

— O fi rămas, nu știu...

— Totuși, fii te rog clară: a rămas ori nu acasă?

— Nu vreau să fiu deloc clară! îmi spuse, de astă dată

rece și tăios, renunțînd să-mi mai ocolească privirea. Ia răspunsul așa cum ți l-am dat: nu știu unde este! Pentru nimic în lume nu vei afla mai mult de la mine. Și ar fi bine, pentru sufletul tău, să renunți la orice curiozitate. (Strecură cu greu două degete în buzunarul blugilor ce păreau gata să plesnească pe coapsele ei.) Poftim cheia... aici parcă am pus-o, da... uite-o, ți-am pregătit-o, știam că ai să vii. Du-te și te odihnește... da, știu... știu că ți-e greu, dar o meriți din plin. Mănîncă bine și culcă-te, am să vin pe la trei-patru cu Costel să-mi iau boarfele și stabilim... ce mai e de stabilit.

Tăcu. Alături de ea apăruse Vasile Bogorici. Se apropiase încet, cu pas de om doborît de oboseală, legănîndu-se ușor în pardesiul său gri-pepit, simplu și auster, sobru ca întreaga sa înfățișare de neokantian din școala de la Marburg. Închis la toți nasturii, bombeurile pantofilor negri lustruite pînă la luciu, doar la gît, ca semn al boemiei lui îndărătnic reprimate — fularul de mătase albă cu discrete reflexe sidefii. Un meridional făcînd efortul de a încape în haine nemțești! Îmi întinse surîzător mîna, apoi către Silvia, solemn și declamatoriu.

— Silvia... Silva... Silvae... Silvam... Salvae... Silvarum... pădurea noastră cea etern ocrotitoare, loc de bejanie și dragoste furată...

— Da, știu, am priceput, îl întrerupse Silvia, făcînd eforturi vizibile de a părea destinsă și amabilă. „Te duci și-am înțeles prea bine... Să nu mă țin de pasul tău...“ Asta era, nu?

— Asta era, zeiță a toate știutoare, a toate intuitoare și a toți iubitoare! Varsă-ți mărinimia olimpiană asupra unor nenorociți și ia-le matale curs la teoria iluziei... Am mai făcut rost de un indigou, ți-am aranjat frumos foile cu clame, singura rugăminte este să înfigi matale cît poți de tare pixu-n hîrtie, să avem și noi parte... de știință și de carte. Te vom răsplăti împărătește cu... dragostea noastră. *Au revoir*, m-am dus, rugați-vă pentru mine, să nu adorm cumva pe drum. Cînd ieșiți, uitați-vă bine prin șanțuri...

— Bravo, boierilor, am ajuns mafalda voastră! îi strigă Silvia, proptindu-și palmele în șolduri. Dacă nu dați fiecare cîte-o cafea mare, nu pupați cursuri. De dragoste sînt deja sătulă, vreau cafea! (Către mine, cu glas mai potolit, mimînd în continuare revolta:) Ei trag frumos la aghioase și fraiera le ia curs! De parcă n-am fi fost toată noaptea împreună...

— Deci nu vrei cu nici un preț să-mi spui unde este...

Mă privi lung, în ochi, cu un agasant amestec de milă și

satisfacție. Un chip pe care fardul, mai abundent ca niciodată, încerca zadarnic să ascundă ravagiile unei nopți de nesomn. Bărbia micuță și rotundă împinsă sfidător înainte, obrazul ușor căzut de oboseală și doi ochi cu corneea vag înroșită, incapabili să se deschidă în întregime. O clipă mi s-a năzărit că-i întrezăresc ceva din masca bătrîneții și unda unui regret a tulburat trecător pustiul lînced din mine. De ce marile vise trebuie să se consume numai în închipuire? De parcă mi-ar fi ghicit compătimirea din gînd, se grăbi să mă lovească, aspru și cumva triumfal:

— Renunță, dragul meu, n-ai cum să dai de ea! De așteptat, apoi, e în zadar. După cele întîmplate, nu cred să reapară înainte de a te ști cu siguranță plecat. Așa că nu-ți rămîne decît să te resemnezi: deși nu ți-au plăcut, deși te-ai ambiționat să nu le iei în seamă, prorocirile bunei tale prietene Silvia au devenit realitate! Orbii făloși, care nu cred în avertismentele...

— Te rog, nu e deloc momentul să...

— Ba, este chiar *momentul*! După-amiază vin cu Costel și n-am să-ți mai pot spune tot ce-mi stă pe suflet, apoi vei pleca și cine știe dacă ne vom mai vedea vreodată. Am și eu dreptul la o micuță compensație pentru cît vis și cîtă speranță ai ucis în mine, nu? (Zelul ei agresiv începea să mă sperie și să mă stîrnească. I-am întors ostentativ iritat spatele, așezîndu-mă dinaintea ferestrei, cu ochii în plumburiul norilor. Se așeză alături și-și continuă triumfător rechizitoriul, indiferentă la tăcerea ostilă cu care-i primeam fiecare acuzație:) Te-ai vrut un veritabil Hristos sentimental, domnule Gabrea, nu? Așa te-ai vrut, știu... Poftim atunci de urcă azi pe cruce! A sosit, momentul apoteoticei scene a supliciului. Pentru care mi-am pregătit și eu, buna ta prietenă, un... cui! Pe al meu îl meriți cu prisosință: dacă în drăguța ta ficțiune ești un sfînt bun, generos și nobil, *un doux ange, n'est pas?* he-he... aici, în realitate, pentru mine, Silvia Metea, ești un păcătos de duzină. N-am să te pot ierta niciodată, musiu Gabrea! Să nu uiți asta: față de mine ești vinovat. Ești și rămîi pentru totdeauna! Ai închis ochii, ți-ai astupat urechile și te-ai pierdut încîntat în mirifica ta ficțiune. Eu? Tot timpul în afara ei, bineînțeles, în prozaica realitate, nedemnă de vreun interes „artistic". A sosit însă, în sfîrșit, și momentul trezirii definitive din visare. Dă-mi voie să mă bucur: realitatea a devenit atît de evidentă și crudă, încît nici o iluzie n-o mai poate acoperi... (Tăcu preț de un minut, dintr-o dată descumpănită, amărîtă, fără chef de vorbă.

Brațele încrucișate pe piept, ochii, aproape închiși, înălțați spre pustiul de vată murdară al cerului. Cu o voce mult scăzută, rar, gata parcă în fiece clipă să abandoneze efortul de a vorbi:) Cît de obosită pot fi! Îmi propusesem să mă bucur de această întrevedere cu tine ca de o binemeritată eliberare. Prea m-ați umilit amîndoi, ca să nu-mi doresc măcar această mărunță compensație: să-ți spun că te-am admirat, te-am respectat, te-am iubit... și am ajuns astăzi să te disprețuiesc. Sînt însă atît de obosită! Noaptea asta... Ultimele săptămîni, de fapt... Să împarți patrusprezece luni camera, patul și toate celelalte cu o tîrfă vicleană și sadică, suportîndu-i răbdătoarele ifosele de zînă, toanele de mîță răsfățată, mojiciile chiar... Pentru ce? Ca să nu ieși din raza vizuală a unui orb... Să i te faci utilă, să-i fii cît mai des în preajmă și în conștiință: totuși, o dată și o dată... Prea mult! Am prevăzut totul, în afară de lungimea și zădărnicia așteptării. Nu mi-am închipuit că poți fi un general atît de tembel și încăpățînat, încît să sacrifici armata de dragul jurămîntului de credință față de un suveran mărunt și mincinos, care-și făcuse bagajele încă înainte de război... Destul! Astăzi pun capăt poveștii. Ai să fii martorul evadării mele din celula mizeră în care m-am închis de dragul tău...

— N-am să fiu. La unsprezece și jumătate am un tren. Voi evada înaintea ta...

— Deci pleci chiar acum? întrebă moale. Deci nu te mai văd niciodată?

— De ce să nu ne mai vedem? Am să mai vin, însă acum... acum mi-e imposibil să mai întîrzii.

— Știi cînd te-am văzut eu pe tine întîia dată? Exact acum doi ani și o lună, în Aulă... Douăzeci și cinci de luni! Ce mare și bogată zădărnicie este viața... Caută în bufet, mai este cafea măcinată. O faci toată și o iei la drum. În servantă găsești un termos roșu. Îl iei și pe el. Ți-l fac cadou. Să ai un suvenir de la mine. Oh, Doamne, ce... Haide să te pup și du-te... du-te... Nu uita să-mi lași cheia în cutia poștală...

Am lăsat-o să mă sărute lung pe ambii obraji, apoi pe gură, simțind deja umezeala și mirosul iute al lacrimilor. Se desprinse împingîndu-mă și răsuci capul într-o parte, spre a-și ascunde chipul. În timp ce-mi întorcea spatele, șuieră șoptit, printre dinți:

— Paștele mă-tii de dobitoc!

Am privit-o cîteva clipe îndepărtîndu-se, mut și neputincios, apoi m-am răsucit pe călcîie. După numai doi pași mi-am

dat seama că se oprise şi-am întors privirea. Se trăsese lîngă o fereastră, cu spatele la mine, pentru a-şi şterge lacrimile. Mi-am continuat drumul, deşi picioarele îmi deveniseră un sprijin străin şi fragil. Oboseala, emoţia, tristeţea, regretul... îmi dădeau senzaţii de ameţeală. Trebuia să merg, să ajung la capătul coridorului, să dau colţul şi să mă simt eliberat. Mintind şi amăgind, mi-aş fi sporit vinovăţia, făcînd-o irevocabilă. Rezistînd ispitei de a ceda, mă puteam totuşi justifica (faţă de cine?) prin sinceritate şi consecvenţă.

Înainte de a da colţul pentru a pătrunde pe un coridor lateral, privirea a mai căutat o dată în urmă. Se îndepărta spre uşa amfiteatrului. Capul plecat în faţă, braţele încrucişate strîns pe piept, de parcă ar fi ascuns ceva la sîn. Reacţia instictuală a femeii surprinsă goală... Coapsa ei frumoasă... Ce trebuie să pretinzi şi ce trebuie să refuzi? Ce îţi este permis să rîvneşti şi ce nu-ţi este îngăduit să striveşti? De ce nu poţi iubi pe cineva şi din simplul şi esenţialul motiv că te iubeşte?...

La capătul coridorului pe care tocmai intrasem — Bazil. Ieşise de la toaletă şi se îndepărta cu paşi moi şi legănaţi, în pardesiul său sobru şi bătrînesc ca o haină cumpărată de părinţi. Dădu colţul, dispărînd pe coridorul scurt, la capătul căruia se afla scara ce cobora la parter. Am iuţit pasul, apoi m-am trezit alergînd, deşi ştiam prea bine că nu aveam cum să-l pierd. L-am ajuns pe scări. Auzindu-mi în urmă paşii grăbiţi, întoarse curios privirea.

— Tu erai, Ştefane?

Un zîmbet obosit, ochii injectaţi clipind des. Avea părul uşor umezit, semn că întîrziase la toaletă pentru a-şi dichisi coafura. Nici istovit şi grizat fiind, nu-şi permitea „luxul" de a ieşi în lume cu vreun smoc abătut de la măiestritele onduleuri. Am coborît umăr lîngă umăr, ascultîndu-i tăcut planurile de redresare fizică. Trebuia să ajungă cît mai repede la cămin, pentru a prinde trei sau patru ore de somn, pînă la întoarcerea „odihniţilor" de la cursuri. Urma să iasă la cantină şi să se reîntoarcă apoi la alte două ore de somn împreună cu ei. Pe la şapte seara trebuia să se prezinte la Katy „proaspăt, spiţat şi sclipicios", s-o ia de braţ şi s-o „scoată" la „activitate culturală". Aveau abonamente studenţeşti la teatru şi nu vroiau să piardă nici un tichet. Ajunşi în stradă, am trăit amîndoi

o neputincioasă decepție: începuse să plouă mărunt și des și nici unul din noi nu avea umbrelă. Zgribuliți, cu capetele adunate între umeri, am iuțit pasul spre tramvai. L-am urmat deși aveam alt drum: o întrebare mă ardea în cerul gurii. După cîțiva pași prin burniță, am prins puteri, mi-am înfrînt jena și i-am pus-o. Tresări, răsuci capul strîns între umeri și proptit cu bărbia în fularul de mătase albă, ezită o clipă, spuse în cele din urmă pe un ton trist și sfătos:

— Poate că ar fi mai bine să nu știi, Ștefane... Dacă Silvia, din cîte înțeleg eu, n-a vrut să-ți spună, înseamnă că... e mai bine așa. Oricum, eu refuz din principiu să mă amestec într-o chestiune atît de delicată...

— Totuși, Bazile, pune-te în locul meu: ai putea să pleci peste cîteva ceasuri fără să știi ce s-a întîmplat în urma ta? Da, intuiesc și reproșul: de ce am părăsit azi-dimineață locuința dacă mă mai interesa totuși deznodămîntul poveștii? Ia-o ca o simplă curiozitate...

Bazil se opri brusc și-mi arătă o față blîndă, compătimitoare și în același timp revoltată. Aruncă o privire scurtă spre cerul de cenușă și desfăcu larg brațele a neputință:

— Mama ei de viață! Uuuuh... (Își strînse iarăși capul între umeri și porni cu pas iute, silindu-mă să alerg pentru a-l ajunge din urmă.) *La femme... la femmme... la femme... qu'on aime à cause de la nuit!* Nu, domnule Villiers... ea este însăși noaptea... sclava Lunii, cu care complotează în cicluri obscure... conjurația secretă a universului primordial, teluric și barbar, împotriva luminii și ordinii raționale... Nu există iubire, Ștefane, ci numai teama și pofta noastră de întuneric ...de ceea ce scapă vederii... de abis și incertitudine... Zădărnicia ridicolă și păguboasă a dragostei! Nu merită să te lași înșelat de o amăgire de mult demascată... e nepermis de tîrziu pentru iluzie... Cea mai bună iubită, ascultă-i pe păcălicii lumii, e totuși aceea pe care n-o iubești și o poți părăsi în fiece clipă... Iubirea trebuie să fie, pentru noi, doar un simplu joc de societate. Să intrăm și să ieșim din el de cîte ori avem chef... Un fel de *commedia dell'arte*, dacă vrei, în care, pe un scenariu clasic de-acum, improvizăm alături de o Pulcinela guralivă, sclifosită și nătîngă, o mascaradă nostimă și inutilă, ca să ne petrecem plăcut vremea... În clipa însă în care ai făcut gafa să iei drăguțele invenții în serios, ești fatal și irremediabil pierdut: dai de întuneric... de vălmășagul obscur al patimilor ancestrale... de nepotolita ambiție a chtonicului de a supune uranicul... (Ajunsesem în stație. Toată coafura lui

impecabilă se umezise şi înmuiase de ploaie şi picături mici începuseră să i se prelingă pe frunte şi pe obraz. Se aşeză în faţa mea, aproape lipindu-se de mine, de parcă s-ar fi temut să nu fie auzit de cele cîteva persoane ce aşteptau tramvaiul, ascunse sub umbrele. Cinismul său de sentimental reprimat mă irita deja. Nu era momentul şi nu erau nici condiţiile pentru a-i gusta dizertaţia. Ploia mi se prelingea pe ceafă şi tramvaiul putea apărea din clipă în clipă. Înţelegeam că vroia să mă pregătească „teoretic", însă mă temeam să nu rămîn în cele din urmă doar cu teoria. Intuindu-mi parcă suspiciunea, îmi spuse aproape şoptit, pe un ton de om trist şi blazat:) Vrei să ştii neapărat ce s-a întîmplat? Crezi tu sigur-sigur că asta te-ar ajuta să vezi mai clar înapoi şi înainte?

— Da, aşa cred...

— Şi eu cred la fel, dar mi-e... nu ştiu cum să mă amestec într-o poveste care nu mă priveşte şi, mai ales, să-ţi dezvălui tocmai eu o realitate deloc plăcută... Uuuh! *La femme!* (Strînse pleoapele umezite de ploaie, căutînd parcă puteri sau istoria exactă a evenimentelor. Nu, pînă la evenimente mai avea ceva să-mi comunice:) Miruna e monstruoasă, Ştefane... o ştiu, am intuit-o, o simt perfect! Se vrea un cal fără zăbală şi nu-i decît un pui de fiară — dedat deja la carne crudă. Şi-a confecţionat ea... aşa, o mască de mironosiţă intelectualizată şi misterioasă, dar în venele ei arde sînge de şacal.... Sînt şi eu decepţionat şi scîrbit de spectacolul la care am fost silit să asist. Deci... voi doi aţi stat în bucătărie, v-aţi certat pesemne, nu ştiu ce aţi făcut acolo. Costel a plecat să vă aducă la mim, dar nu s-a întors decît cu ea. A spus că vii şi tu imediat. Aşa... Atunci a propus blondul ăla cu mustaţă să jucăm gaj şi s-a iscat zarvă. Miruna şi uşa mea de biserică n-au fost de acord, că era o chestie pe bază de pupături. Nici Silvia nu se arăta prea încîntată. La un moment dat, s-a auzit clănţănitul yalei şi Miruna a sărit imediat în picioare. A ieşit în hol, s-a uitat în bucătărie şi s-a întors. „Nu-i nimic, zice ea cu un aer dinadins indiferent, a ieşit să se plimbe, să ia puţin aer. I-au făcut rău fumul şi băutura..." Toţi ne-am uitat automat la ceasuri. Era cinci şi vreo zece minute. S-a făcut tăcere, toţi bănuiam că se întîmplase totuşi ceva grav dacă tu plecaseşi la ora aia. „Nu se poate, zice Silvia, albită la faţă şi uşor nervoasă, n-a băut mai nimic şi el e fumător de peste un pachet pe zi..." Din momentul acela, Miruna a început să-şi scoată colţii. N-am văzut-o niciodată astfel, Ştefane, dar crede-mă pe cuvînt că am bănuit-o tot timpul capabilă de răutate. I-a

spus Silviei pe un ton foarte calm: „Nu-ţi fie teamă, n-a plecat definitiv. Are geanta aici, aşa că se întoarce...“ Şi a devenit dintr-o dată veselă şi bine dispusă. Ne-a îndemnat să nu băgăm de seamă la „toanele“ tale de „plod răsfăţat“ şi să ne distrăm. Era şi ea de acord acum să jucăm gaj, arăta cuprinsă de entuziasm, dornică să înceapă cît mai repede jocul. Nu prea mai avea nimeni chef, în afară de Costel şi de mustăcios... Mişi sau Miky, n-am reţinut cum îi spuneau. Silvia, cătrănită, i-a cerut să înceteze. Miruna devenise însă de nerecunoscut. Ea, care o face pe rezervata, pe delicata şi nu se amestecă sub nici o formă cu restul lumii de teama „vulgarităţii“, i-a răspuns categorică şi dispreţuitoare: „Nu vreau să încetez!“ La care Silvia a întrebat-o: „Nu ţi-e cîtuşi de puţin ruşine?“ S-a enervat şi i-a strigat în şoaptă, deşi era tăcere şi putea să audă şi Costel: „Du-te dragă după el, poftim, du-te, poate-l mai prinzi din urmă! E liber... are nevoie de consolare!“ Silvia a vrut să spună ceva, a podidit-o plînsul şi a fugit în bucătărie. Atunci Miruna s-a ridicat şi a început să se plimbe prin cameră, cu braţele adunate pe piept. Se făcuse roşie-roşie la faţă, n-avea stare şi tot căuta spre Drăguţ într-un fel ciudat, de parcă ar fi vrut să-i spună ceva urît şi amîna mereu. El avea o mutră gravă, pătrunsă de demnitate, dar se codea s-o privească. Acuma eu nu vreau să mă amestec... dar circulă o poveste despre ea şi acest Drăguţ, poate nu-i decît o scorneală a clevetitoarelor... nu ştiu ce să spun, dar mie mi s-a părut esenţial schimbul ăsta de priviri. Katy mă strîngea de braţ şi-mi tot şoptea să plecăm. Cînd am văzut cum se uitau unul la celălalt, am simţit şi eu că gîlceava avea nişte dedesubturi foarte delicate şi am dat să mă ridic. Nu aveam chef să iau cunoştinţă de ele, îmi era suficient de neplăcut că le intuisem deja. Numai că prietena ta s-a opus plecării noastre: să stăm şi să ne „distrăm“, că se duce ea! Asta ne-a paralizat pe amîndoi, că am discutat pe urmă cu Katy, făcîndu-ne să ne simţim amestecaţi fără voia noastră într-o ciorbă care nu ne aparţinea şi mai era şi de prost gust. Şi prietena ta s-a ţinut de cuvînt. S-a dus calmă şi zîmbitoare dinaintea mustăciosului şi i-a spus: „Haide!“ S-au îmbrăcat în grabă, fără nici un cuvînt, şi au plecat. Asta a fost tot, Ştefane. Acuma ştii şi cred că reuşeşti să vezi mai bine înapoi şi înainte... Mă duc, uite, vine tramvaiul... Asta-i *noaptea*, Ştefane, întunericul acela misterios care ne ispiteşte spre a ne devora... Mă duc, prietene, drum bun şi nu-l uita pe Minulescu, pe „ne-profun-

dul" Minulescu: „... Şi-n timp ce vîntu-i smulge fardul... Şi-l spulberă în largi spirale... Octombre — curtizana pală... Coboară ultimele trepte..."

...Mai jos... şi mai jos... pînă-n străfunduri de gheenă... acolo unde nu există jenă... *haide*! Se poate trăi şi aşa! Şi încă ce plăcut! Fericirea începe abia cînd laşi în urmă virtutea, ca pe o ecuaţie inutilă, stupidă şi senilă: la ce folos? În calendarul inocenţilor toate zilele sînt deja ocupate... de Vasile, Grigorie, Teodosie, Macarie, Calinic, Partenie, Axente, Pamfil, Nicanor, Artemie, Ştefan, Hariton, Pahonie, Mihail, Gavriil... de Tatiana, Eustasia, Teodosia, Evdochia, Maria Magdalena, Polisenia, Tecla, Anastasia, Iraida, Caliopie, Paraschiva, Iuliana, Pelaghia, Agripina, Teodora... sute, sute, sute de sfinţi fictivi şi amăgiţi reali, de anahoreţi caşti şi cuvioase călugăriţe asexuate gemînd în pătrăţelele lor de hîrtie pentru o clipă, una singură, de viaţă „vinovată"... Sfînta Miruna? La treizeci februarie, în ziua celor care nu regretă... *Haide!* Mai jos... şi mai jos... vino la sărbătoarea ce nu-ţi era sortită... căci ai noroc să pici la masă pregătită... am preparat în minte bucate minunate... am şi gustat cu degetul din toate... m-am bucurat că-s dulci şi azi voi ospăta în pace... ca dintr-un prînz împărătesc ajuns pe masa unei sărace... dar dacă mirele m-a refuzat, nu-i bai... le pot consuma şi cu *une belle canaille! Haide*! Mai jos... şi mai jos... pînă cînd din splendoarea nurilor va rămîne doar os... alb şi curat, într-o cutie de lemn aşezat... şi din iluziile de altădată — o nostalgie demult uitată... În faţa bărbatului iubit mă voi simţi curată şi demnă... pentru că păcatele, din fericire, nu lasă urme pe trup... în ochi, pe obraz sau pe buze, ci numai în conştiinţa celui care le ştie... iar el nu le va şti: vai, dulcele meu, a existat doar unul înainte, în rest... am fost decentă şi cuminte! Nu ştii? E bine, poţi venera în pace, cu cîntec, artificii şi petarde... ceea ce alţii (cîţi?) au frămîntat în aşternuturi calde... *Haide*! Mai jos... şi mai jos... să dăm de întunericul cu gust delicios... să-l plătesc aşa cum se cuvine.. pe cel ce s-a încumetat la revoltă faţă de mine... Să afle, să înveţe şi să ştie: pentru cine mă iubeşte — smerenie şi umilinţă, pentru cine mă sfidează — batjocură şi pocăinţă! Amin! HAIDE!

Căldură moleşitoare, miros greu de cameră în care s-a fumat mult, de băutură uitată-n pahare şi pateu uscat odată cu pîinea. Paşii mei lăsînd în urmă pete de umezeală: istoria ultimei coborîri în infern. Scaunul de lîngă dulapul masiv şi şi negru ca un mamut carbonizat... De acolo m-am ridicat, declanşînd şirul evenimentelor, chemînd, fără să ştiu, fatalitatea. Flori, flori, flori, pe masă, pe dulap, pe servantă, pe pereţi în gingaşe aranjamente *kakehana,* devălmăşie de buchete, ca în odaia unui mort. Pe servantă, într-un bol de sticlă mată, douăzeci şi una de crizanteme pur-sînge... Şapte fire *Turner* de un alb strălucitor, povestind despre o imaculată copilărie... şapte fire *Majestic,* galbene şi calde ca obrazul unei chinezoaice — pubertatea cea lungă, melancolică şi indecisă... şapte creaţii ale domnului Vallet, mari, catifelate, de un roşu de purpură, pentru adolescenţa... sfîrşită în patima răzbunării şi autodistrugerii. Alături, o pălărie din fetru alb, cu borul mare şi calota încercuită de o panglică îngustă de atlaz roşu. O notă de vetusteţe, bine aleasă, îmbie ochiul bărbatului la visare şi-i sporeşte femeii misterul... nepătrunsul... întunericul... secreta conjuraţie cu telurícul... Mi-am frecat îndelung părul ud cu un imens prosop flauşat, albastru cu buline albe. Mirosea cumplit a baie de dame cochete. În vana aceea de un alb strălucitor... s-a spălat în cinci ape, s-a frecat de fiecare atingere pînă i s-a înroşit pielea şi apoi s-a întors în pat... pentru a se răzbuna! Pe policioara de sticlă din faţa oglinzii, printre zecile de smacuri cu nume celebre — un creion dermatograf. L-am luat, cuprins de o neaşteptată inspiraţie. În timp ce în ibricul mic de alamă se încălzea apa pentru „trotil", m-am liniştit caligrafiind încet şi metodic, negru şi gros, pe cartonul din spatele tabloului adus de Berariu:

Maudit soit à jamais le rêveur inutile,
Qui voulut le premier, dans sa stupidité,
S'éprenant d'un problème insoluble et stérile,
Aux choses de l'amour mêler l'honnêteté!

Celui qui veut unir dans un accord mystique
L'ombre avec la chaleur, la nuit avec le jour,
Ne chauffera jamais son corps paralitique
A ce rouge soleil que l'on nomme l'amour!

Blestemul Delfinei. Delfina, care nu este decît iubirea Ipolitei pentru sine, autocontemplarea femeii în ipostaza de mira-

col estetic şi carnal. La soarele roşu al dragostei se încălzesc doar „infirmii", cei care-şi caută întregirea în *celălalt*. Restul... se simt suficienţi lor înşile, capabili şi dornici să trăiască la lumina altor aştri, fie şi ai nopţii. I-am pus baudelairienele versuri la vedere, proptind tabloul de buchetul meu de crizanteme. Puteam în sfîrşit pleca, lăsînd povestea să fugă înapoi, în timpul asupra căruia nu avem nici o putere.

(Ultimele ei file. Pasta de un roşu vişiniu.)

Povestea noastră, nu? De la un capăt la celălalt, aşa cum s-a derulat ea în gîndul şi simţirea mea. Cioburi, e drept, nu prea strălucitoare, dar veritabile. Ţi le-am trimis ca să mă răzbun şi pe tine: să-ţi dau mult dorita certitudine a sentimentului meu, cînd nu-ţi mai este de nici un folos. Trop tard, n'est pas? C'est vrai. *Păstrează totuşi aceste pagini. Ţi le dăruiesc. Nu vreau să le mai am niciodată sub ochi. Azi, lepădîndu-mă de ele, îmi îngrop definitiv speranţa. Voi fi de-acum, în întregime, sluga umilă a unei singure pasiuni: ura. Visurile mele moarte rămîn în păstrarea ta. Nu le arunca la gunoi. Cine ştie, poate între serioasele tale romane filosofice şi social-politice vei face în cele din urmă loc şi unuia despre dragoste. Genul este minor doar pentru cei care n-au cunoscut splendoarea acestui zadarnic sentiment. Pe cînd tu...*

Din seara de 22 octombrie n-am mai notat nimic. Iarna, bag de seamă, n-am chef de jurnal. De confesiune, adică. Frigul nu merită amintire. Am fost tentată, recunosc, să confecţionez acum o pagină pentru 23 octombrie şi să ţi-o trimit, alături de celelalte. Apoi am ajuns la concluzia că mi-e indiferent dacă mă crezi sau nu. Ai avut suficiente dovezi ale sincerităţii mele, pentru a mă mai preta la trucuri. Cultul meu pentru curăţenie trebuia să-ţi fi ucis demult orice îndoială. Şi să nu fi plecat.

Plecarea ta precipitată a năruit totul. Ai fugit acolo, în depărtare, ducînd cu tine durere şi neadevăr. Preţul vanităţii, dulcele meu. Ieşirea cu Michael s-a vrut punctul final al răfuielii cu Drăguţ. Ultima lovitură. O scenă improvizată, pe o idee venită în ultimul moment. Să am, cît de cît, sentimentul răzbunării împlinite, pentru a mă putea desprinde uşor şi definitiv de o istorie care mi-a măcinat timp de treisprezece luni fiinţa, ceas de ceas şi clipă de clipă. La întoarcere, (ştiam că ai să revii, ţi-am văzut eleganta valiză sub masa din bucătărie),

trebuia să găseşti o Mirună nouă, curăţită de zgura trecutului, capabilă şi dornică de zbor. Nu te-ai întrebat, în sinea ta, de ce oare ţi-am divulgat secretul răzbunării? După ce, în primul moment, la întoarcerea ta din bucătărie, încercasem să-l ţin încă ascuns, contestînd „iluziile olfactive" ale Silviei. Fiindcă am simţit că te pierd. Şi nu vroiam. Mă tortura, într-adevăr, conştiinţa infailibilităţii păcatului, dar sufletul meu, slab şi vulnerabil, se ambiţiona în speranţă. Nu-mi puteam închipui viaţa fără tine. Nu mă pregătisem pentru o asemenea perspectivă. La vie sans ange! Impossible! *Preferam să renunţ la orice altă ambiţie decît la aceea de a te păstra, deşi îmi apărea cea mai iluzorie dintre toate. Am venit după tine în bucătărie hotărîtă să-ţi divulg secretul: numai aşa speram să te mai opresc din drum şi să fac ruptura mea cu trecutul ireversibilă. Din păcate, orgoliul tău (e adevărat, recunosc, prea îndelung reprimat!) s-a semeţit exact atunci cînd îi mai ceream o clipă de răbdare. Ţi-ai considerat dragostea pusă în balanţă cu răzbunarea şi te-ai simţit umilit. Judecata pripită a vanităţii, dulcele meu. Deşi, cum ai aflat şi din aceste pagini, m-am îndoit de un viitor comun, nu mi-a fost nimic mai scump pe lume ca iluzia lui. Dacă n-ai fi impus consemnul tăcerii, sînt absolut sigură, înfruntarea mea cu* la bête sauvage *s-ar fi încheiat demult. Aşa însă, am sperat să pot împăca iubirea pentru tine cu ura pentru el. Cînd am încercat să aleg definitiv, a fost...* trop tard. *M-am lovit de orgoliul tău, dintr-o dată zbîrlit şi împietrit, şi am căzut. Plecarea ta a zădărnicit şansa renaşterii mele.*

Lui Michael nu trebuie să-i porţi gînd rău. A fost o victimă nevinovată a ambiţiilor mele. I-am oferit o variantă cuminte şi simplificată a poveştii noastre, i-am cerut iertare şi, în cele din urmă, greu dar implacabil, s-a lăsat înduplecat. Am colindat prin ceaţă, strînşi unul în celălalt, ca doi buni prieteni. L-am lăsat să-mi povestească cele mai frumoase dintre aventurile lui, m-am prefăcut plăcut surprinsă de „devotamentul" de care a fost de fiecare dată capabil. Ne-am instalat ca primii consumatori ai expresului de lîngă ceainărie, singurul loc unde se poate mînca (aflam astfel) o delicioasă ciorbă de burtă. Care o poate înlocui pe cea de potroace. N-am reuşit totuşi să iau mai mult de două linguri. Ne-am mutat la Central pentru două rînduri de cafele. Aş fi vrut să ajung înaintea ta acasă, dar nu-l puteam dezamăgi pe Michael, care se rătăcise prin istoria amorurilor lui. Toate zadarnice şi triste. Dar mai ales simple şi goale de conţinut. Mă revolta să-l aud numind dragoste toate combinaţiile lui de prin discoteci şi baruri, dar

nu aveam încotro, trebuia să-l ascult. Pretindea că s-a resemnat, că nu mai speră în „favoarea" mea, dar ţinea să-mi lase o impresie bună: este capabil de dragoste! Poate, cine ştie... Am răbdat, fiindcă trebuia să plătesc.

Sentimentul meu din acea dimineaţă? Fericire. Mă simţeam eliberată de o povară grea, istovitoare. Încheiasem conturile cu trecutul, puteam plonja cu braţele larg deschise în viitor. Îmi declaraseşi ură şi dispreţ. Cum să cred? Tu, Étienne al meu, ai fi în stare să simţi aşa ceva faţă de mine? Valiza de sub masă era cea mai grăitoare dovadă a sentimentului tău încăpăţînat. Nu visam decît să ajung înaintea ta acasă, să fac curăţenie şi să te primesc cu gesturi de supusă slugă. Michael s-a întins însă cu poveştile lui şi apoi am descoperit, fatală revelaţie, că plecasem fără cheie. Am ajuns la Universitate în pauza de la zece şi jumătate. Silvia, neplăcut surprinsă de apariţia mea, a înălţat nervoasă din umeri: fuseseşi cu o oră înainte şi luaseşi cheia ei. N-a binevoit să mă anunţe (nu cred să nu-i fi spus) că pleci imediat. Am rugat-o să doarmă la cămin şi m-am năpustit dementă pe coridoare. Pluteam, zburam, visam, mă consideram cea mai puternică şi mai fericită fiinţă din lume. M-am îndreptat, altă idee fatală, spre prima Alimentară. Am tîrguit împărăteşte. Mîncare şi băutură pe două zile. Să nu ne lipsească nimic, să ne fie bucuria întreagă. Am sunat însă zadarnic la uşă, cu braţele încărcate de pachete şi sticle. Plecaseşi. Am coborît şi am găsit cheia în cutia poştală. Nu-ţi poţi închipui deznădejdea mea din acele clipe.

M-am prăbuşit. Linoleumul de pe hol mai păstra încă urmele umede ale paşilor tăi. În bucătărie mirosea a cafea şi ochiul aragazului era cald. Unsprezece şi cinci minute. Ştiam că ai un tren la şi jumătate. Nu te mai puteam ajunge. Nu mai aveam nici puteri să încerc. Versurile de pe dosul tabloului s-au înfipt în rană. Mi-au întărit, deşi nu mai era nevoie, conştiinţa sfîrşitului. M-au obsedat apoi zile de-a rîndul. Maudit soit à jamais le reveur inutile... *Visul nu are ce căuta lîngă păcat. Blestemaţilor la nenoroc nu le este îngăduit decît un singur sentiment: ura. Am zăcut toată ziua, între somn şi veghe, între moarte şi viaţă. Seara, am adus-o pe Cleo în locul Silviei şi i-am telefonat lui Drăguţ. A venit imediat. Îmi pregătise o mutră acră şi vorbe de suveran dezgust. N-a apucat să mi le ofere. Cleo a pretins că mă găsise de dimineaţă dormind în patul ei de la cămin, eu am declarat ruptă definitiv legătura cu tine. S-a domolit, s-a înmuiat, a acceptat să cineze cu noi. Mîine, şaptesprezece ianuarie, ora zece şi treizeci de mi-*

nute, avem cununia civilă. Urmează o masă intimă, cu somităţi universitare şi neamurile lui apropiate. Whisky, şampanie, caviar, delicatese vînătoreşti ... Şi eu. Desăvîrşind singura lucrare ce-mi mai este permisă: ura ca operă de artă. La vie sans ange! *Satisfacţiile sadismului, voluptatea abandonului, patima autodesfiinţării, gustul dulce-amar al entropiei, orgoliul imunităţii la iluzie ... Bucurii de pe faţa umbroasă a lumii. Suficiente pentru a da sens şi culoare unei existenţe altfel ratate. Ajunge. Destul. Gata, luminosule domn Gabrea! Punct.*

EPILOG

Există întîmplări care ne dărîmă şi ne reclădesc din temelii. Murim odată cu certitudinile şi iluziile pierdute şi renaştem pe nesimţite în cele care le înlocuiesc. Ştefan Gabrea *de după* ... este un altul decît cel *de dinainte de* ... Povestind, însă, cel din urmă l-a regăsit treptat pe cel dintîi. Şi simţindu-se bine în haina de altădată, nu vrea s-o mai lepede: întoarcerea în timp, speră el, poate fi convertită într-o reinventare a sinelui dispărut. Doar scrisul este şi el, cine poate contesta? un eveniment-limită, ucigător-născător. Niciodată nu pune punctul final cel ce a formulat prima propoziţie. În consecinţă, Gabrea readus la viaţă în pagină îl va povesti de-acum încolo pe *el*, urmaşul său în realitate şi, în acelaşi timp, înaintaşul său în ficţiune. Altfel şi mai simplu spus: eroul devine naratorul epilogului, în care naratorul va apărea ca erou ...

Stă în fereastră, cu coatele proptite în pervaz şi obrajii în palme. A întors spatele celor treizeci şi şase de răsuflări, profitînd de prilejul şi privilegiul de a respira un alt aer.

Priveşte soarele, încîlcit ca un iepure în mărăciniş printre norii cenuşii, dezlînaţi, aburoşi, caută apoi cu insistenţă verdele, culoarea ce vine la rînd în triada cosmosului terestru. Alb, negru-brun, verde. Poporul vegetal pare să fi băgat şi el de seamă şi nu se grăbeşte: mai nou, iernile sînt reptile perfide, cu pîntecul moale şi două cozi iuţi şi puternice. O metamorfoză cu pretenţii de statornicie. Prima dintre cozi a şi răvăşit, în grabă şi fără milă, bucuria mărţişoarelor, turnînd ger şi viscol

în toate babele. A doua se va iți, cu siguranță, la începutul lui aprilie, arzînd într-o noapte sau două florile caișilor. Cît să nu mai încapă îndoială: iernile cuminți și generoase au rămas definitiv în poveste.

În spate — atmosferă pașnică și laborioasă. Foșnet de hîrtii răsucite pe-o față și cealaltă, murmur circumspect, scîrțîit de penițe, țăcănit de pixuri defecte și, din cînd în cînd, apăsat, lung, strident — geamătul dureros al cîte unui scaun pe care trupul se revoltă împotriva inutilității sale. Tinerețe, vigoare, sînge fierbinte... De prisos cînd ființa trebuie să se strîngă, să se subțieze, să se adune toată undeva sus, în creier și parcă deasupra, pentru a bîjbîi în căutarea unor fire de paianjen. La ce bun, totuși, atîtea abstracții solemne și scorțoase, dacă viața rămîne, în esența ei, o afacere practică și cît se poate de prozaică? Meseria, erosul convertit rapid în căsnicie, campaniile pentru căsuță, mobilă, mașinuță, și cea lungă și anevoioasă pentru transformarea copiilor în oameni... Unde-i *Filosofia*?! Rîde jenat în sinea sa, se răsucește brusc spre clasă și jubilează: întocmai precum se aștepta. Tresăriri, foșnete, un val de gemete trecînd prin măruntaiele scaunelor, coate date discret, șoapte sugrumate: șase, șase, s-a-ntors cu fața!

Adună palmele la spate și pornește printre două rînduri de pupitre. Pas leneș, greoi, apăsat, stîrnind la gălăgie lemnul uzat al parchetului. A „cîștigat" cîteva kilograme în greutate. Și pe toate în ultimele cinci săptămîni, de cînd e oaspete permanent în apartamentul Violetei Gherman. Nu-și face încă probleme: la nevoie, va trece pe regim de „austeritate". Adică va consuma exact ce și cît își prepară Vio pentru păstrarea unei siluete de malnutrită. Ceea ce ar echivala și cu o importantă economie în bugetul lor de tineri stagiari. Ciudat: de cînd au pus banii la un loc, nu se mai ajung nici cît înainte! Pentru a evita orice suspiciune din partea lui, fosta sa colegă de clasă și actuală parteneră îi pune în fiecare seară sub ochi lista cheltuielilor de peste zi. La ce folos? Acolo, pe hîrtie, calculul iese perfect, la centimă, dar întotdeauna suma depășește cota rezervată zilei respective. O mie de cheltuieli mărunte și toate necesare! Savantele lui analize „filosofice" — s-au dovedit zadarnice: „deficitul bugetar" e mereu în creștere. Parcă nici în studenție nu se simțea atît de apăsat de grija banilor. Pe cînd acum, cu trei zile înainte de chenzină... La capătul a patru săptămîni de conviețuire — primul bilanț. Pozitiv. „Mierea" a ieșit chiar gustoasă, examenele au fost trecute cu bine. Afară de unul singur: *Arta chivernisirii finanțelor*, la care

sînt amîndoi novici. Vio invocă mereu, ca o explicație, rata ei la apartament, el refuză ideea resemnării, apelînd la un exemplu ilustru: părinții lui, cu lefuri (odinioară) mai mici și trei copii de crescut . . .

Aer greu, îmbîcsit de expirațiile celor treizeci și șase de guri, cu a sa treizeci și șapte, îngroșat, înăcrit, îndulcit de dezodorantele ieftine ale „domnișoarelor". Dacă ar mai deschide o fereastră, s-ar face curent și frig, voci de mironosițe ar protesta. S-au obișnuit cu aerul și nu-i mai simt încărcătura sufocantă. Privirea rătăcește la întîmplare, insistă trecător asupra cîte unui „suspect". La un moment dat o ia razna peste creștete, peste spinări încovoiate asupra pupitrelor, peste chipuri. Caută, găsește. Un profil ireproșabil, din specia rară a figurinelor de porțelan. Îl știe acolo, în prima bancă, așezat nu întîmplător la doi pași de catedră, dispus în orice moment la jocuri nevinovate cu privirea lui. De parcă i-ar fi simțit-o deja, înalță capul, rămîne într-o poziție meditativă, cu bărbia proptită în pumn și ochii la fereastră. Nas drept și delicat, sprîncene frumos arcuite, pletele negre legate la spate cu o fundă îngustă din satin bleu. Obrazul — un alb mat și vaporos, pătat de trandafiriul palid al fecioriei . . .

Piei ispită, du-te pe pustii, frumusețea e doar trecătoare iluzie optică, pe cînd păcatul! . . . Sprijină coatele în pervaz și obrajii în palme. Nările sorb nesățioase aer curat și tare, privirea rătăcește iarăși leneșă, zăbovește la întîmplare, cercetează fără să caute. Drumul de piatră cubică, spart, terfelit, acoperit cu noroi brun-gălbui de roțile grele ale cifaroanelor, devălmășia pestriță a ogrăzilor ce alcătuiesc laolaltă nesfîrșita mahala a Mîrzeștilor, departe, undeva sub nori, barocul industrial semănînd atît de bine cu intestinele unui balaur cosmic aruncate peste orizont, crengile golașe, fragile, triste ale plopilor tineri din curtea școlii . . . Totuși! Martie se apropie de sfîrșit și iluzia de verde și de primăvară pare încă un vis pentru alte anotimpuri.

Aruncă grăbit pardesiul pe pat, dă să plece, își amintește de fular și-l proiectează într-unul din cele două fotolii îmbrăcate în huse de creton gălbui. Lărgește din mers ochiul de spînzurătoare al cravatei și nu se oprește decît în bucătărie, dinaintea frigiderului. Ritualica inspecție: întîi privirea generală, apoi, pe rînd, oalele și cratițele de pe grătarele de sîrmă albă,

dar în congelator? și în dosul ușițelor?... Din hol, glasul plictisit al Liviei:

— Tu ești, Dorule?

— Pardon, confuzie gravă! răspunde cu gura plină, cercetînd în lumină crusta roșcat-aurie a copanului.

Apare în prag și Livia, costumată în pui de găină: capot scurt și ciorapi trei sferturi, ambele flausate, ambele de culoarea gălbenușului. Manualul de engleză desfăcut și strîns la piept, ochelarii căzuți spre vîrful nasului, doi ochi verzi, malițios-suspicioși, fixîndu-l de deasupra lor. O întîmpină cu fraternă condescendență:

— *How do you do, my dear sister?*

— Aștept să văd ce mai dorește inima scumpei tale concubine, răspunde rece și flegmatic, după o lungă pauză.

— Ia să nu mi te obrăznicești matale, că...

— Doar nu pretinzi că ai venit mînat de dorul familiei, continuă Livia pe același ton. Pun pariu pe ce vrei tu că iar te-a trimis la jaf. Nu? Vedem noi la plecare...

— Ai să crăpi într-o zi de atîta răutate. Dar mai întîi are să-ți crească mustața pînă la brîu!

Livia strîmbă plictisită din nas, textele astea le-a mai auzit, se trage alene într-o parte și-i face loc să treacă. O ocolește grăbit, pătrunde în holul care a găzduit atîtea războaie celebre și se instalează în fotoliul micuț, rotitor, semănînd cu o palmă înmănușată în burete și pluș roșu. Așază telefonul pe genunchi și formează numărul institutului de proiectări.

— Alo, institutul? Interior doi-doi-șase, vă rog... (Așteaptă cîteva clipe, cercetînd ostentativ relaxat tavanul, ușa de la intrare, apoi bombeurile stropite cu noroi.) Alo, bună ziua, cu Violeta Gherman, vă rog...

— De ce n-o iei de nevastă? întreabă pe neașteptate Livia, rezemată de canatul ușii de la bucătărie, manualul închis și strecurat la subsoară, capul înălțat cît să-l zărească prin lentilele coborîte la nivelul obrajilor.

— Ce-ți veni?! protestează acru și-i aruncă o privire agresivă. Ia mergi mai bine matale și vezi cum se conjugă corect verbul *to be silent!* Poate îți pică la examen și nu știi. Alo, Vio, tu ești?

Face un gest nu prea elegant către sora sa, arătîndu-i direcția în care se află odaia ei, și se așază mai comod, picior peste picior. Livia se îndepărtează cu pași leneși, dinadins încetiniți, dispare din hol. La celălalt capăt al firului, vocea Vio-

letei, îngroşată de guturai şi slăbită de teama urechilor dimprejur:

— Bună, Ştefane!

— Ei, cum te simţi?

— Ceva mai bine. Mi s-a limpezit creierul şi a dispărut senzaţia aia tîmpită de om ciomăgit. Apropo, bine că ai dat telefon... Poate descoperi prin cămara babacilor un strop de miere. Toţi spun că amestecată cu lapte fierbinte face minuni. S-o încerc şi pe-asta.

— S-a notat, şefu!

— Şi nu uita... alo, mă auzi, Ştefane?... nu uita de bidinea şi de borcanul de la aspirator. Ai promis că sîmbătă ne apucăm amîndoi de „pictură". Holul şi sufrageria, măcar atît, să nu ne prindă paştele în...

— O. K., boss! Numai tu să faci bine şi să treci chiar azi pe la Fondul plastic şi să iei...

Amuţeşte. Un gol dureros în piept, senzaţia că se înmoaie şi curge. Livia a reapărut pe nesimţite în hol şi s-a apropiat tiptil, pe vîrfuri, cu paşi de pisică, ţinînd tot timpul mîinile la spate. Oprită la doi paşi de el, a scos brusc la iveală ceea ce ascundeau mîinile: un petec de hîrtie. Rozul spumei de căpşuni. Numele lui şi adresa părinţilor caligrafiate cu un scris mare, aplecat spre dreapta şi discret înflorat. Livia rîde pe înfundate, începe să ţopăie, paşii devin de vals, plicul ţine loc de partener...

— Tempera, Ştefane, nu? Dar ce culori să iau, că nu mai ţin minte la care ne-am oprit pînă la urmă?

— Ia ce vrei tu, ia ce-ţi place, din partea mea...

— Ba, trebuie să-mi spui ce iau pentru sufragerie. E camera ta de lucru şi nu vreau să punem o culoare la întîmplare, care să nu-ţi placă. Vorbeai la un moment dat de galben pai, parcă, nu?...

Livia fredonează tot mai tare *Dunărea albastră* şi poartă prin aer, cu infinită delicateţe, în pas de vals, epistola roz. Din cînd în cînd, o miroase şi dă încîntată ochii peste cap. La un moment dat se opreşte pentru a şuiera printre dinţi: „De ce nu te-nsori, mă, cu ea? Ai? De ce, teribilule, corectule, integrule? De ce? Taratatata-tam..." Palma asudată se încleştează pe cobiliţa lunecoasă a receptorului, obrajii dogoresc, trupul e un resort comprimat la maximum, revolta alunecă tot mai mult spre mînie. „Să te fereşti de femeia brunetă, mustăcioasă şi cu ochi verzi!" Cine'l-a sfătuit? Nu-şi aduce aminte. Are însă pro-

totipul în fața ochilor. Întoarce privirea de la sadicul spectacol al bunei sale surioare, bîiguie grăbit:

— Bine, Violeta, cumpără ce crezi tu.. niște galben citron, puțin ocru, vezi ce mai găsești pe-acolo... Acum iartă-mă, la revedere, am de tranșat o afacere urgentă și foarte importantă cu soru-mea... Da, da, pe la patru... sper să ajung pînă la patru.

Trîntește nervos receptorul în furca telefonului și, în aceeași secundă, simte lovitura plicului în obraz. Scurtă, ușoară, liniștitoare. Livia se îndepărtează în fugă, chicotește triumfătoare, unul din papuci îi rămîne pe drum, dispare în odaia ei, trîntind grăbită ușa în urmă. Zgomotul sec al zăvorului proptit cu forță în căușul lui metalic. Liniște. Se apleacă anevoie și ridică plicul, îi simte între buricele degetelor bogăția de pagini și unda unei palide bucurii stă să se nască, piere însă aproape instantaneu în negura dureroasă ce-i invadează trecător privirea. O vagă senzație de amețeală, brațele căzînd moi, vlăguite, inutile, pe genunchi. Răsucește încet plicul între degete, descoperă *M*-ul caligrafiat cu migală, ca pentru o monogramă, surîde trist, blazat, rece. Nu există drum înapoi! Trecutul este un tablou așezat sub sticlă... corecturile sînt interzise!... privirea, fatal bolnavă de iluzie... a renunțat și ea, de mult, să mai caute în peisajul dramei crochiul unui viitor recuperatoriu. Ochiul a obosit, gîndul s-a retras definitiv în cochilia prezentului. Unul călduț, confortabil, uniform, lipsit de strălucire, dar și de întuneric. Sfîșie fără grabă plicul pe o latură și scoate dinăuntru mai multe pagini acoperite cu scrisul ei de prețioasă. Închide ochii pentru a mai întîrzia cîteva secunde reîntîlnirea cu trecutul, pe care-l socotea îngropat de-acum între pagini. Decepția se amestecă atît de intim cu ciuda: iată că povestea are și un epilog! Care l-ar putea întoarce la manuscrisul abandonat în ziua primirii fragmentelor de jurnal. Epilog! Un excedent de poveste, adaosul superfluu în geometria euclidiană a dramei... De ce? Deschide ochii, caută și nu află pe colțul din dreapta sus nici o dată. Se află scrisă pe primul rînd...

Ai ghicit, dulcele meu. E 21 martie și sufletul fostei tale iubite sîngerează. Sînt toată o rană, Étienne. Pînă și pașii mă dor. Lipsa lor de sens, mai ales ea, îmi macină toate clipele. Simt tot timpul o dorință nebună să mă întind pe pămînt și să zac, să zac la nesfîrșit, ca doborîtă de o boală fără scăpare. Nu mai pot! Existența mea și-a pierdut orice sens. A EXISTA FĂRĂ TINE ÎNSEAMNĂ A NU EXISTA! Nimic din această

lume nu mai are preț din clipa în care îmi aduc aminte că palma ta nu va mai mîngîia niciodată obrazul meu. Niciodată! Cuvîntul ăsta este infernal. Nu are ce căuta în lume. Îl urăsc!

Știu, dulcele meu, știu bine, cuvintele astea, scrisul meu, vocea pe care o auzi în urechi, toate ale mele te dezgustă. Ți-e silă, cu siguranță, de tot ce aduce aminte de ființa mea. Care, în nemernicia ei, se agață încăpățînată de gîndul tău. Ai suferit, Étienne. Știu. Mă îngrozesc închipuindu-mi sufletul cu care te-ai urcat în tren în nenorocita aia de dimineață. Nu uita, însă: în chiar acele clipe, eu mă prăbușeam în urma ta, descoperind cheia în cutia poștală. Nici astăzi nu reușesc să-mi revin după acel șoc. Cum de a putut să mă coste atît de mult o întîrziere de un sfert de oră?! Poate și mai puțin. Mă revolt la nesfîrșit în sinea mea: nu se poate, e nedrept să plătești o nepotrivire de cîteva minute cu fericirea pe tot restul vieții! Un preț exagerat. E deprimant gîndul că nu vei putea recupera o viață întreagă zece sau cincisprezece minute de întîrziere. Ori de grabă . . .

Mi-am propus să te urăsc, găsind în orgoliul tău semeț și prăpăstios singurul vinovat. Dar ce înseamnă ura față de omul iubit, decît un chip de a-l iubi și mai mult. Ți-am trimis fragmentele de jurnal în preziua bătăliei mele decisive. Vroiam să-mi tai astfel orice șansă de întoarcere la trecut. Să rămîn într-un singur timp etern, căruia să mă abandonez fără rezerve — prezentul. Să nu mă intereseze nimic înapoi și înainte. O vreme m-am amăgit cu iluzia reușitei, apoi am priceput că e zadarnic: ești deja parte din ființa mea, gînd din gîndul meu, clipă din clipa mea.

Îți aduc la cunoștință, chiar dacă, sînt sigură, vei pretinde că nu te mai interesează, victoria mea deplină asupra nimicniciei. Am reușit ceea ce-mi propusesem: să ucid Minotaurul. Mai mult: să-l rănesc numai, însă esențial și definitiv, lăsîndu-l pentru tot restul vieții infirm, trăind cu teamă de la o zi la alta. Cununia nu a avut loc, a fost doar o farsă, jucată dinaintea unei asistențe special alese. La două săptămîni, pe fondul unei depresiuni psihice galopante, monstrul a primit vestea dispariției normei sale de la Universitate (în urma unei „subite" reorganizări a catedrei!). Preinfarct. De cîteva zile și-a luat în primire postul de bibliotecar și mă amenință, în scris și prin intermediari, cu răzbunarea. Zadarnic. Din toamnă trec la fără frecvență. La sfatul decanului, am făcut cerere și mi-a fost aprobată. Voi deveni, totuși, măcar pentru o vreme, florăreasă!

Din păcate, împlinirea visului nu mă bucură. Nenorocirea lui nu răscumpără în sufletul meu, așa cum speram, pierderea ta. Ce n-aș da ca toată povestea asta urîtă să fi fost doar un coșmar. El să fie un străin fericit și tu alături de mine. Iată, azi e ziua echinocțiului, atît de scumpă inimii mele, și eu mă simt una cu pămîntul. Mi-am adunat toate puterile pentru a arunca în spațiu, către tine, acest ultim strigăt. Te chem iarăși, dulcele meu înger. Dacă mă mai iubești și ești la fel de singur ca și mine, vino și scoate-mă din labirint. Nu am nici un fir în mîini. Aripile tale sînt singura mea speranță. Vino și ceartă-mă, umilește-mă, înțelege-mă și mă iartă. Din toată vanitatea mea n-a mai rămas decît o zdreanță. Nu visez altă fericire decît să-mi dai voie să mă așez mică la picioarele tale și să te venerez ca pe unicul meu zeu. Vino, mon doux ange, *nu mă lăsa în labirint!*

Miruna

Fila alunecă dintre degete, cade cu foșnet de aripă frîntă. „Nu se poate! Prea mult! E neverosimil! Atît de iubit și atît de nefericit! Nu se poate!...“ E vocea care a monologat pe sute de pagini. Urlă disperată, simțind că se stinge, piere pentru totdeauna, moare încet-încet, fără speranță, sufocată de atîta dragoste...